

Dr Manuel Vaskez

POPLAVA NEW AGEA

Naziv djela:

Poplava New Agea

Autor:

Dr Manuel Vaskez

Naslov originala:

The Mainstreaming of New Age
By dr. Manuel Vasquez

Publisher:

Pacific Press Publishing Association (1998)

Prevod sa engleskog:

Pavle Simović

Izdavač:

Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Štampa:

Donat Graf – Beograd

2022.

Sadržaj

Predgovor	5
Poglavlje 1. Naše prezasićeno neopagansko društvo	7
Poglavlje 2. Velika slika	17
Poglavlje 3. Zabava – savjetuje se diskrecija	34
Poglavlje 4. Novo doba u učionici	49
Poglavlje 5. New Age stavljen u muziku	65
Poglavlje 6. Vukovi u ovčijoj koži	77
Poglavlje 7. Eko-feminizam. Pokahontas i poruka prvog anđela	95
Poglavlje 8. Anđeli – prijatelji ili neprijatelji?	116
Poglavlje 9. Privlačnost holističkog New Age zdravlja/medicine	135
Poglavlje 10. Tradicionalna kineska medicina, uključujući aku- punkturu	148
Poglavlje 11. Ajurvedska medicina. Istočnjačka meditacija i druge okultne terapije.....	164
Poglavlje 12. New Age pioniri holističkog zdravlja	187
Poglavlje 13. Pragmatizam: Opasno rezonovanje	195
Poglavlje 14. Sažetak New Age holističkog liječenja	210
Poglavlje 15. Svjedočenje New Ageru	216
Poglavlje 16. Poslednja velika obmana	222
Literatura	229

Poplava New Agea

Predgovor

Svakog dana kroz medije, zabavu i književnost svih vrsta, naše društvo je bombardovano neopaganskim konceptima New Ageaⁱ (Novog doba) koji su u praksi i principu dijametralno suprotni biblijskim učenjima. Ove ideje i filozofije koje su se u jednom trenutku činile čudnim i stranim sada su postale mejnstrim.ⁱⁱ Ali ono što je alarmantnije je činjenica da mnoge od ovih filozofija i praksi sada prihvataju članovi raznih crkava koje se nazivaju hrišćanskim. Poput mnogih drugih hrišćana, adventisti nisu imuni na prevladavajući uticaj ove podmukle, suptilne zavjere, koja je u „Velikoj borbi“ opisana kao „moderni spiritulizam“ (vidi stranice 551, 553, orig.).

Neki članovi crkve, osjećajući da se ove prakse i filozofije ne poklapaju s njihovom hrišćanskom vjerom, odbili su imati bilo kakve veze s njima. Drugi su se nesvjesno uključili u ove upitne koncepte i prakse, naizgled nesvjesni svojih smrtonosnih veza sa satanističkim, suptilnim New Age pokretom. Drugi pak, iako donekle svjesni istočnjačkog, nebiblijskog porijekla, zauzimaju pragmatičan pristup („ako djeluje, koristi ga“) i ne vide ništa loše u izvlačenju tehnika iz paganskih praksi ili sudjelovanju u „prihvatljivijim“ oblicima aktivnosti New Agea.

Ova knjiga je napisana sa svrhom da razotkrije i identifikuje mnoge preovlađujuće New Age filozofije, prakse i vjerovanja. U savremenom društvu, mnogi ljudi svoju duhovnu glad

ⁱ Izgovara se „nju ejdž“ – izraz koji je popularizovan i u našem jeziku te je zbog ostavljen u izvornom obliku kroz ovu knjigu. (prim. prev.)

ⁱⁱ Eng. *mainstream* – glavna ili preovlađujuća, unekoliko konvencionalna struja u nekoj vrsti stvaralaštva, načina mišljenja i sl.; glavni tok; često i kao nepromjenljivi pridjev (mejnstrim muzika, mejnstrim kultura).

nastoje zadovoljiti paranormalnim i istočnjačkim misticizmom, a ne kroz hrišćansku vjeru. Kako stanovništvo prihvata ova alternativna uvjerenja, ona su postala sve više mejnstrim. A budući da ih toliko ljudi brani ili opravdava kao održive alternative za duhovno unapređenje, teže je govoriti protiv njih. Ali Božji narod mora biti upozoren jer, umjesto da bude uznemiren ovim paganstvom, mnogi bivaju prevareni. Neka nam Bog pomogne da prepoznamo opasnost i da uvidimo da su ova moderna New Age vjerovanja i prakse duboko usađeni u okultizam, koje njeguje najveći neprijatelj naših duša – Sotona.

Poglavlje 1.

Naše prezasićeno neopagansko društvo

Jedna nacija pod Bogom?

Vjerovanje u Boga Biblije nekada se u Americi uzimalo zdravo za gotovo, ali danas u pokušaju stvaranja društva „širokih pogleda“, reference na Boga su uklonjene sa mnogih javnih stranica. U mnogim gradovima, hrišćanske reklame su zabranjene u javnoj svojini zbog protesta onih koji se vrijeđaju da vlada podržava bilo koji oblik vjerskog izražavanja. Čak i djevojke skauti Amerike, u svom obećanju služenja, sada mogu zamijeniti drugu riječ ili frazu za „Bog“ koju smatraju prikladnijom.

Svakog dana u Americi možete vidjeti hinduističke zajednice, kambodžanski budistički hram ili niz drugih nehrišćanskih hramova ili centara za obožavanje. Nije bitno u kojoj državi živite, njihovo prisustvo je tu.

U južnoj Kaliforniji možete vidjeti budističkog sveštenika kako savija američku zastavu u jednom od njihovih brojnih hramova; u Južnoj Karolini možete vidjeti Afrikance kako obožavaju svog boga vatre; Kubanski obožavatelji Santeria u Hialeahu na Floridi mogu biti svjedoci žrtvovanja životinja u sklopu svojih vjerskih rituala. Postoji sedam budističkih hramova, vjerovali ili ne, u Solt Lejk Sitiju, Meki mormonizma. Čak je i mala zaštićena država Vermont, daleko gore na sjeveroistoku, dom zen manastira. Prije dvadeset i pet godina, ove scene su bile rijetke ili čak uopšte nisu postojale.

Projekat pluralizma Univerziteta Harvard, koji vodi profesorica religije Dajana Ek, „procjenjuje da širom zemlje postoji 1.139 bogomolja za muslimane, 1.515 za budiste i 412 za

hinduiste.“¹ Činjenica je da ni Amerika ni svijet nikada nisu vidjeli raznolikiju vjersku naciju od Sjedinjenih Država. Amerika sada obuhvata 700 do 800 „nekonvencionalnih“ denominacija prema J. Gordonu Meltonu, koji prati proliferaciju religija u Americi za Enciklopediju američkih religija. „Polovina njih su uvezene varijante standardnih svjetskih religija, uglavnom azijskih; druga polovina je kreativna i haotična mješavina vjeroispovijesti rođenih u SAD – sve od Branch Davidiansa do New Agea.“²

Budisti i hinduisti su uveliko uticali na način na koji mnogi Amerikanci gledaju na život i smrt. Rasel Čendler (Russell Chandler), pisac religije za *Los Angeles Times*, 1988. je izjavio da je „otprilike 30 miliona Amerikanaca – otprilike svaki četvrti – sada vjeruje u reinkarnaciju, ključno načelo New Agea.“³ Taj broj se bez sumnje dramatično povećao.

Možda će vas iznenaditi saznanje da u Sjedinjenim Državama ima skoro isto toliko budista koliko i adventista sedmog dana u cijeloj sjevernoameričkoj diviziji. U SAD ima 800.000 budista, prema izvještaju iz 1994. godine. Neki budistički naučnici vjeruju da postoji možda četiri ili pet puta veći broj.⁴ Ovo bi trebalo izazvati određenu zabrinutost ako uzmete u obzir da je Adventističkoj crkvi u Americi trebalo 150 godina da dostigne to članstvo, dok su budisti taj broj dostigli za samo nešto više od 30 godina. Ni ti budisti nisu svi uvezeni sa Dalekog istoka. Velika većina su „čistokrvni“ Amerikanci, poput sljedbenika Dahli Lame Ričarda Gira i Stivena Sigala, ili možda nekog od vaših susjeda niz ulicu.

Istočnjačka religija i New Age

Ako je ijedan „religijski“ pokret imao koristi od priliva

istočnjačkih religijskih vjerovanja i filozofije, to je bio pokret New Agea u razvoju čiji su korijeni, poput drveta, crpili veliki dio svoje ishrane iz istočnjačkih mističnih religija. Sotona je pažljivo nakalemio ovo drvo da donese najprivlačnije i najzabranjenije plodove iz svih nehrišćanskih pogleda na svijet, vjerovanja, prakse i filozofije. Zatim ih nudi milionima svojih sljedbenika i nesuđenih „tragača“. To je restoran neodoljivih, egzotičnih zalogaja vjerovanja i filozofije.

New Age pokret je iz hinduista, budista, taoista, domorodačkih vjerovanja, ljudskog sekularizma i okultizma izvukao one elemente koji najviše muče ljudsko nepce kao što su život nakon smrti, vantjelesna iskustva, psihički fenomeni, ljudski potencijal /samosvijest, jedinstvo sa univerzumom i komunikacija sa duhovnim entitetima i prirodom. Stoga bi djelotvorna definicija pokreta New Agea mogla biti „prilagođavanje filozofije, vjerovanja i prakse istočnjačkih mističnih paganskih religija, okultnog i ljudskog sekularizma“. To je nazvano „oživljavanjem starog spiritualizma“ ili jednostavno „modernim spiritualizmom“.⁵

Osnovna načela ovog pokreta su (1) nema koncepta grijeha, (2) nema odmazde ili presude, (3) nema smrti, (4) nema apsoluta i (5) ljudi su polubogovi (bogovi).

Imajte na umu da svi koji su dio ovog pokreta ne praktikuju ili vjeruju u svaki aspekt New Age pokreta. Većina uzima samo ono što im se dopada.

Četiri vrste uključenosti

Postoje četiri osnovne vrste ljudi koji čine ili postaju uključeni u New Age pokret:

1. Vrlo vidljivi, otvoreni, prakticirajući New Ageri i

krstaši New Age pokreta, kao što je glumica/pjevačica Shirley MacLaine, koja je možda najpoznatiji New Ager u Americi.

2. Najbliskiji New Ageri koji vjeruju, simpatišu i podržavaju pokret, ali se pritom drže niskog profila, kao što su autori Megatrends-a Džon Nejzbit (John Naisbitt) i njegova supruga Aberdin (Aburdene).
3. Oni koji sumnjaju da postoje duhovne opasnosti povezane s praksama i filozofijama New Agea, a ipak smatraju da mogu odabrati i praktikovati određene elemente iz toga bez posledica po njih same. Na primjer, neki koriste New Age terapije i lijekove tzv. holističkog zdravlja, treniraju borilačke vještine, uključuju se u popularni pokret ljudskih potencijala ili se uključuju u mističnu meditaciju.
4. Hrišćani koji ništa ne slute i oni koji se upliću u filozofije, vjerovanja ili prakse ne shvatajući da su oni sastavni dio New Age pokreta.

Adventisti nisu imuni

Adventisti nisu imuni na uticaj ove suptilne zavjere. Razmotrite sljedeće primjere kako su se neki adventisti već upleli u mrežu New Agea.

Dženi, dijete puno ljubavi, poštovanja i poslušnosti, postalo je opsjednuto Nintendo video igricama koje je dobila od svojih roditelja za svoj deveti rođendan. U roku od šest sedmica, od igranja Mario Brothers I i II, Zelda i The Legend of Zelda, Dženi je doživjela primjetnu promjenu ličnosti. Njena majka je osetila da Dženi postaje opsjednuta. „Činilo nam se da je u transu, potpuno zaokupljena svojim

Nintendo i nesvjesna svoje okoline.“

U supermarketu na jednom od naših univerzitetskih kampusa, članica crkve izvlači svoje klatno, drži ga iznad povrća i vitamina, testirajući ih na njene alergije i bilo šta drugo što se možda ne slaže s njenim sistemom.

Dvije akademije unajmljuju pastora za kojeg se zna da je uspješno locirao podzemne žile vode svojim štapom za gatanje kako bi pronašao vodu na njihovom imanju.

Učenik je izbačen iz dvije različite akademije zbog njegove uključenosti u okultne prakse kao što je „Bloody Marys“, koju je naučio od svoje djevojke dok je pohađao javnu školu. Od tada je prekinuo praksu, ali ga hologram vještice i dalje proganja.

Jedan pastor koji vjeruje da je Elen Vajt bila „mistik“ vodi radnike u mističnoj meditaciji na sastanku konferencije, a zatim ih upućuje da učine isto sa svojim članovima tokom jedne od službi u 11 sati.

Studenti na jednom od naših koledža komuniciraju na internetu, učestvujući u kompjuterskim igricama okultnog sajber prostora.

Jedna srednjoškolka „nevino“ počinje da sluša muziku New Agea. Dok se navlači na njegove zvukove i osjećanja koje izaziva, dešava se nešto što nije planirala. Noću počinje da viđa figure i sjenke u svojoj sobi. Ponekad se cijela njena soba osvjetli jakom svjetlošću. Tada teška ruka leži na njenom ramenu.

Nekoliko doktora ASD na Zapadnoj obali, zaintrigirani kineskom akupunkturu/akupresurom, eksperimentišu i uključuju ove prakse kao alternativne tretmane za svoje pacijente.

Agentica za nekretnine počinje „nevino“ čitati svoj

horoskop sa saradnicima u kancelariji. Nakon toga, neko predlaže da posjete astrologa. Iako smatra da to nije u redu, ona ipak ode. Sada ne može da ostane u svojoj kući kada je njen muž odsutan poslom jer je zli duhovi ne puštaju na miru.

Djeca koja gledaju naizgled nedužni TV program „Barney“ uče prve principe panteizma dok Barney povremeno stavlja ruke oko drveta i razgovara s njim i naziva ga svojim „prijateljem“. Prateće knjige uz njegov TV program uče djecu da mogu odvojiti svoje „duhovno ja“ od svog fizičkog tijela u nevinim situacijama, što je praksa koja se u okultnom svijetu naziva „vantjelesna iskustva“ ili „astralne projekcije“.

Član koji se 20 godina bavio iridologijom, refleksologijom i primijenjenom kineziologijom bio je impresioniran od Boga da se prihvati drugog posla nakon čitanja hrišćanske literature koja povezuje ove prakse sa holističkim zdravljem New Agea. Sada posjeduje i vodi hrišćansku knjižaru.

Razred subotne škole odlučuje ostaviti subotnu školu po strani i koristiti knjigu New Age psihologa M. Skota Peka „Put kojim se rjeđe ide“ za proučavanje lekcija.

Samohranom roditelju je dosta toga što se njeno dijete naljuti u školi i odlučuje da je rješenje da ga upiše na večernji čas karatea ne shvatajući da su orijentalne borilačke vještine neodvojive od njihove paganske filozofije.

New Age pokret nudi ponešto za svakoga – od okultnih TV programa za djecu do holističkih zdravstvenih terapija za odrasle. Od elektronskih okultnih video igrice do seminara o ljudskim potencijalima. Od borilačkih vještina do New Age meditativne muzike. Od imaginarnih razgovora s duhovnim entitetima do vantjelesnih iskustava. Od čitanja horoskopa do psihičkih fenomena. Od Eko-feminističkog Spiritualističkog pokreta i

sekti Boginja/Wicca, do animističkih i panteističkih pogleda na prirodu koji su dali život i snagu tvrdokornom pokretu ekologičara. Njihov uticaj na naše živote je namjeren.

Transformacija

Ako postoji jedna riječ koja adekvatno opisuje suptilnu zavjeru New Agea, to je „transformacija“. Prvi i najvažniji cilj onih koji su uključeni u New Age pokret je transformacija pojedinaca, a na kraju i društva. To dolazi kroz prihvatanje novog načina razmišljanja, nove paradigme, novog načina razumijevanja metafizičkog i materijalnog svijeta koji vodi do višeg ja, želje za jedinstvom sa univerzumom, globalnom zajednicom i očuvanjem planete Zemlje. New Ageri ovu promjenu u razmišljanju vide kao kvantni skok naprijed, od svjesne svijesti do izmijenjenog stanja uma. Od nacionalističkog, parohijskog pogleda na svijet u kojem živimo, do koncepta globalne zajednice. Od judeo-hrišćanskog sistema vrijednosti do neopaganškog relativnog sistema vrijednosti. Od apsolutne istine do relativne istine.

Paradigma vodolije

New Ageri vjeruju da Zemlja prelazi u drugi astrološki period otprilike svakih 2.100 godina. Kažu da napuštamo „doba Riba“, koje je ironično počelo oko Hristovog rođenja i opisuje se kao vrijeme rata, krvoprolića i nepravde, a sada ulazimo u „doba Vodolije“, navodno doba mira, prosperiteta i harmonije.

Ova promjena paradigme uključuje ne samo novi način gledanja i razumijevanja sebe i svijeta u kojem živimo, već i „novu“ nebiblijsku duhovnost. New Age duhovnost je ezoterična, iskustvena, metafizička, psihička svijest. To uključuje

vjerovanje da su ljudi bogovi, obdareni psihičkim sposobnostima da komuniciraju s bezbrojnim bestjelesnim duhovnim gospodarima ili entitetima u svemiru – poput Mocarta, Njutna i Ajnštajna, preminulih svjetskih i nacionalnih heroja i vođa poput Mahatme Gandija i Elenor Ruzvelt, i čak i biblijskih ličnosti kao što su Jovan Otkrovitelj (kojeg kanališe Kevin Rajerson) i Lazar (kanališe ga Džek Persel).

New Ageri vjeruju da ovi duhovni entiteti žele komunicirati sa ljudskim bićima na zemlji i prenijeti im natprirodno znanje – informacije, na primjer, o njihovim prošlim životima, rješenjima životnih problema, profesionalne konsultacije o karijeri i predviđanja o tome šta ih čeka u bliskoj budućnosti.

Moderni vidovnjaci i astrolozi

Međutim, medijumi nisu jedini koji su spremni i voljni otkriti vašu prošlost, sadašnjost i budućnost. Moderni „sajkiki“, astrolozi, vidovnjaci, gatari u tarot karte i čitaoci *I Chinga* tvrde da vam daju uvid i u vašu budućnost. Vidovnjaci i astrolozi danas su među najpopularnijim savjetnicima i ličnim savjetnicima. Samo gledajte televiziju nekoliko sati i najvjerojatnije ćete vidjeti njihove primamljive poluminutne reklame ili polusatne „informacione reklame“.

Želja za spoznajom budućnosti intrigirala je ljude od početka vremena – sve do Edenskog vrta – a posebno je izražena sada. Iskušenje da se učini „mudrim“ imalo je ovaj element u sebi. Eva je shvatila da zmija zna nešto o njenoj budućnosti što joj Bog neće otkriti. I to nepovjerenje u Boga nas je sve gurnulo u podložnost Sotoninim obmanama.

Prije dvadeset pet godina većina Amerikanaca ne bi bila uhvaćena ni mrtva s astrologom, duhovnim medijumom ili

gatarom bilo koje vrste. Ali stvari su se promijenile. Danas mnogi bioskopski i TV idoli, pa čak i lideri naše nacije, otvoreno ih konsultuju, dajući na taj način vjerodostojnost i glamur ovim zabranjenim paganskim običajima.

Solarijumske seanse u Bijeloj kući

Kada je bivša prva dama Nensi Regan razotkrivena da se konsultovala sa Džozan Kvigli, čuvenim „astrologom iz San Franciska“, neke obrve su se podigle. Kada je Hilari Rodham Klinton, ikona američke ženstvenosti, izjavila da je vodila zamišljene razgovore s Elenor Ruzvelt kako bi joj pomogla da preživi stresove predsjedničke kampanje 1992., malo ko je izgledao zabrinut. Ali neko bi trebao biti.

Konsultacije u Solarijumu u Bijeloj kući i vođene imaginacije Hilari Klinton od strane njenog duhovnog gurua dr Džin Hjuston (psihički filozof i ko-direktor Fondacije za istraživanje uma) opisane su u knjizi Boba Vudvorda „Izbor“ (Bob Woodward, The Choice). Sadrže detaljne epizode Hilarinih „seansi“ ili imaginarnih razgovora sa Elenor Ruzvelt, koja se naziva Hilarinim „arhetipskim, duhovnim partnerom“.⁶

Zabranjeno za hrišćane

Božije opomene i uputstva u vezi sa radom sa astrolozima, gatarama i duhovnim medijumima veoma su eksplicitna. Stari zavjet ima nekoliko odlomaka koji navode ove odvratne paganske običaje. Jedan od najpotpunijih spiskova nalazi se u Ponovljenom zakonu 18:9-14. Pominje žrtvovanje ljudi, proricanje, čarobnjaštvo, tumačenje predznaka (proricanje sudbine), vještice, bacanje čini, medijume (kanaliste), ili spiritiste, i one koji se savjetuju s mrtvima. Taj popis pokriva širok raspon

paganskih i demonskih praksi koje mi hrišćani ne smijemo učiti, oponašati ili praktikovati na bilo koji način, oblik ili formu – i tačka! Kada je Mojsije ponavljao Božje upute Izraelcima dok su se spremali da uđu u obećanu zemlju, zaključio je govoreći: „Jer ko god tako nešto čini odvratan je Gospodu... Budi poslušan Gospodu, svom Bogu. Jer ti narodi, koje ćeš otjerati s njihovog posjeda, slušaju one koji se bave magijom i one koji gataju, ali tebi to ne dopušta Gospod, tvoj Bog.“ (Ponovljeni zakon 18:12-14).

Nema sumnje da je naše društvo zasićeno filozofijama, vjerovanjima i praksama mističnih istočnjačkih religija i okultizma. Naša nacija je više neopaganska nego judeo-hrišćanska. Amerika je postala „lonac za topljenje“ istočnjačkih paganskih vjerovanja i filozofije. Čak i mediji umanjuju i ismijavaju naša judeo-hrišćanska uvjerenja i vrijednosti. Hrišćanska religija se često čini smiješnom i prikazuje se kao zastarjela, fanatična i nebitna. Umjesto toga, mediji veličaju i promovišu ljudski sekularizam, misticizam i okultizam, dajući ljudima lažnu nadu i utirući put masovnoj obmani.

Hrišćani koji ništa ne slute su najveći gubitnici u ovom New Age, sotonski inspirisanoj zavjeri da preuzme umove i odanost muškaraca i žena, djece i mladih podjednako. Upozorenja apostola Pavla Efescima su stotinu puta relevantnija i prikladnija za naše dane. Naši najvatreniji duhovni neprijatelji nisu fizički. Oni su duhovne, demonske sile metafizičkih mračnih oblasti svijeta zla (Efescima 6:10-12). Kako prepoznati i zaštititi sebe i one koje volite od ovih podmuklih, suptilnih filozofija, vjerovanja i praksi New Age pokreta, teret je ove knjige.

Poglavlje 2.

Velika slika

Volite li puzzle? Da. Iako ih skoro nisam sastavljao, sjećam se da sam uvijek počinjao sastavljanjem okvira, pa pozadine. Radeći ovo, mogao sam steći osjećaj i perspektivu velike slike.

Pokret New Age je na neki način poput slagalice sa dvije hiljade međusobno povezanih dijelova. Da biste cijenili širu sliku, morate biti svjesni njenog okvira, temelja i pozadine. Dozvolite mi da počnem tako što ću sastaviti neke od bitnih djelova New Age okvira i pozadine.

Za početak, New Age (Novo doba) je pogrešan naziv. Nema ništa novo u vezi s tim jer to nije ništa drugo do stari spiritualizam koji je Bog osudio (Ponovljeni zakon 18:9-14; Isaija 8:19). Sotona je bio pokretač spiritualizma i predstavio ga Evi u voćnjaku njenog Edenskog doma. Iskoristio je zmiju da kanališe svoje prve izjave o ovoj ogromnoj prevari. „Ne, sigurno nećete umrijeti. Jer Bog zna da će vam se onog dana kada ga budete jeli otvoriti oči i da ćete postati kao bogovi, znajući dobro i zlo.“ Postanje 3:4-5.

Bog je rekao Evi: „Umrijećeš,“ ali je Sotona bučno negirao tu konkretnu božansku izjavu. „Nećete sigurno umrijeti“, rekao je. Ovo je bila prva izjava o obmanjujućim učenjima spiritualizma i postavila je temelje za lažne doktrine o besmrtnosti duše, reinkarnaciji, prošlim životima, komunikaciji s mrtvima, zlim duhovima, pa čak i sa samim Sotonom.

Zmija je nastavila prevaru insinuirajući da Bog krije nešto dobro od njih. „Jer Bog zna“, tvrdio je, „da će vam se onog dana

kada ga budete jeli otvoriti oči i da ćete postati kao bogovi, znajući dobro i zlo.“ To je bila samo pola istine. Oči su im se otvorile, ali oni nisu postali bogovi kao što im je obećano, već grešnici kojima je potreban Spasitelj. Nakon što su jeli zabranjeno voće, shvatili su svoje konačno i smrtno stanje više nego ikada. Bog je, zapravo, pokušavao nešto da im sakrije, ali nije to bilo ništa dobro. Bile su to bolne posledice prestupa. To je bilo znanje koje On nikada nije namjeravao da čovjek sazna.

Osnovna gesla Novog doba

Sotonine laži Evi tog dana predstavljale su prvu propovijed o spiritualizmu i uključivale su osnovne dogme kojih se i danas drže u modernom spiritualizmu / New Age pokretu / Novoj duhovnosti, a to su:

- 1) Nema smrti (Besmrtnost duše).
- 2) Čovječanstvo je božansko. Ako je božansko,
- 3) Nema pojma grijeha, i stoga,
- 4) Nema presude/odmazde.

Šest hiljada godina kasnije, Elen Vajt, govoreći o spiritualizmu, potvrdila je da su ovo zaista njegovala osnovna načela: „Spiritualizam izjavljuje da nema smrti, nema grijeha, nema presude, nema odmazde; da su ‘ljudi nepali polubogovi’; da je želja najviši zakon; i da je čovjek odgovoran samo sebi.“⁷

Četiri gore navedena načela zasnovana su na doktrini o besmrtnosti duše. Najbolji način da se nosite sa zabludom je iznošenje istine. A istina je da „živi znaju da će umrijeti, a mrtvi ne znaju ništa, niti više imaju platu, jer je spomen na njih zaboravljen. I ljubavi njihove i mržnje njihove i ljubomore njihove nestalo je, i više nemaju udijela ni u čemu što se čini pod suncem.“ Propovjednik 9:5-6.

Dva drveta

Stavimo još jedan dio u slagalicu. Postojala su dva drveta koja je Bog postavio usred Edenskog vrta: drvo života, koje je označavalo život bez smrti onima koji su jeli od njegovih plodova, i drvo spoznaje dobra i zla. Ime potonjeg nije značilo da plod tog drveta može pružiti bilo koje i svako znanje, već samo znanje o „zlu“ u suprotnosti sa „dobrom“.

I sasvim sigurno, čim su Adam i Eva jeli zabranjeno voće, izvještaj iz Postanja kaže da su „im se otvorile oči i shvatili su da su goli“ (Postanje 3:7). Bili su neposlušni vjerovali u zmiju umjesto u Boga, a sada su prvi put iskusili krivicu i stid. „Zato su spleli smokvino lišće i napravili sebi pokrivala za bedra.“ (Postanje 3:7). Jedenje zabranjenog ploda od strane naših praroditelja rezultirao je prenošenjem na naredne generacije prirodne sklonosti ka zlu, sili kojoj se čovječanstvo ne može oduprijeti bez pomoći.

Sada kada je okvir ove slagalice New Age pokreta postavljen, dozvolite mi da ubacim neke od pozadinskih djelova koji će nas dovesti do sredine 1800-ih i modernog spiritualizma.

Pokret New Agea: korijeni iz devetnaestog vijeka

New Age i okultni historičari prate korijene New Age pokreta u Americi, kakvog ga danas poznajemo, do sredine 1800-ih, kada su metafizički i spiritualistički fenomeni dosegli vrhunac popularnosti i kada je rođen „moderni spiritualizam“, reinkarnacija drevnog spiritualizma. Sledeći pojedinci su neki od ključnih ljudi koji su pripremili put modernom spiritualizmu u Americi.

Emanuel Svedenborg (1688-1772)

Temelje za rani američki moderni spiritualizam postavio je Emanuel Svedenborg, rođen u Švedskoj, nazvan „jednim od najvećih mistika svih vremena“. ⁸ Svedenborg je napustio svoju karijeru naučnika da bi postao mistični, religiozni vođa i „vidjelac“ (osoba sa navodnom moći da proriče budućnost), i priča se da je poslednju deceniju svog života proveo u intimnoj zajednici sa onim što je tvrdio da su anđeli i duhovi. ⁹ Tokom svoje potrage za mističnim iskustvima, Svedenborg je napisao šesnaest važnih djela zasnovanih isključivo na njegovim „vantjelesnim iskustvima“ i njegovim dijalozima sa anđelima. Tvrdio je da je imao „astralne ture“ kroz Sunčev sistem i da je razgovarao sa anđelima. ¹⁰ Njegove borbe sa zlim duhovima bile su toliko zastrašujuće da bi njegove sluge pobjegle u najudaljenije djelove kuće radi sigurnosti. ¹¹

Svedenborg je, u stanju mističnog sanjarenja, tvrdio da je „savršena inspiracija“. „Istine religije“, vjerovao je, proizašle su direktno iz prosvjetljenja. ¹² Vjerovao je da je „univerzum sastavljen od nekoliko međusobno prožimajućih dimenzija: fizičke, mentalne, duhovne, anđeoske i drugih.“ Sve su neprijetno povezane jedna s drugom. Postizanje potpune harmonije u bilo kojoj dimenziji života zavisi od razvijanja odnosa sa drugim nivoima kosmičke skale. ¹³ Prema Robertu C. Fulleru, Svedenborg je učio da

„Fizičko tijelo postiže unutrašnji sklad tako što se prvo uskladi sa umom, um kroz kontakt sa dušom, duša kroz vezu sa superiornim anđeoskim bićima, i tako dalje u duhovnoj hijerarhiji. Kroz marljivo proučavanje i produženu introspekciju, svako bi mogao steći potrebnu gnozu da uspostavi kontakt sa višim duhovnim nivoima. Koristi koje su se mogle dobiti bile su brojne: spontani uvid u kosmološke tajne; razgovori sa

anđeoskim bićima; intuitivno razumijevanje skrivenog duhovnog značenja Svetog pisma; i trenutno izlječenje fizičkih i emocionalnih poremećaja.“¹⁴

Ova učenja su bila metafizičko i spiritualističko sjeme koje je klijalo u umovima osnivača Teozofskog društva Helen Blavatski, Alis Bejli i drugih. Ove sadnice su potom njegovali transcendentalisti poput Ralfa Valdoa Emersona, da bi na kraju urodili plodom u New Age pokretu 1960-ih i 1970-ih.

Franc Anton Mesmer (1733-1815)

Franz Anton Mesmer, austrijski liječnik i naučnik koji je postao poznat kao „otac moderne hipnoze“, bio je evropski intelektualac koji je u velikoj mjeri uticao na pokret „modernog spiritualizma“ sredinom 1800-ih svojim takozvanim epohalnim otkrićem superfinog fluida koji je nazvao „životinjski magnetizam“, poznat i kao „univerzalni magnetni fluid“. Tvrdio je da se ta tečnost nalazi u čitavom univerzumu, a time i u svemu na svijetu.¹⁵ Mesmer je vjerovao da je životinjski magnetizam takođe ravnomjerno raspoređen u ljudskom tijelu. Kada ovaj životinjski magnetizam ili „tajanstvena životvorna energija“ postane manjkav ili izvan ravnoteže, nastaje bolest.

Iscjeljenje se, međutim, može obnoviti tako što čovjek kanalizira životinjski magnetizam iz svemira. Mesmer je vjerovao da „postoji samo jedna bolest i jedno iscjeljenje.“¹⁶ Osoba može djelovati kao kanal i kanalizirati energiju u druge ljude osim u sebe. Vjerovalo se da su energije ili magnetske sile prožete „magičnom moći ili snagom iscjeljivanja ili svetom duhovnom energijom koja je u devetnaestom vijeku postala poznata kao životinjski magnetizam, astralna svjetlost, odična sila i psihička energija.“¹⁷

Dva glavna problema u vezi sa životinjskim magnetiz-

mom u duhovnom smislu bila su (1) da je lokacija ove mesmeričke sile ili fluida neizvjesna. Vjerovalo se da je negdje između fizičkog i duhovnog svjeta; i (2) „senzitivni“ ili praktičari moraju posjedovati moćan magnetski pogled oplemenjen koncentracijom i samokontrolom.¹⁸

I Svedenborg i Mesmer pomogli su da se postigne transformacija iz fizičkog (nauke o iscjeljivanju) u metafizičko (natprirodno), što je „praktičarima neortodoksne medicine dalo metafizičko obrazloženje za efikasnost njihovih različitih terapijskih praksi.¹⁹

Ralf Valdo Emerson (1803-1882)

Ralf Valdo Emerson, „vodeći eksponent transcendentalizma“,²⁰ prekinuo je svoju porodičnu lozu od devet uzastopnih generacija sveštenika kada je postao zadubljen u idealističku, transcendentalnu filozofiju. Njegova prva knjiga, *Priroda* (1836), postala je transcendentalistička biblija. Njegova religiozna vjerovanja bila su u suštini „panteistička i sinkretistička.“²¹ Njegov hrist je bio isključivo ljudski. Zagovarao je vjeru u čovjeka, a ne u Hrista. U svojoj knjizi *Samopouzdanje*, Emerson je zagovarao religiju „sebe“, tvrdeći da

„...ljudska sposobnost da transcendirira materijalistički svijet čulnog iskustva i činjenica i postane svjestan sveprožimajućeg duha univerzuma i potencijala ljudske slobode. Bog bi se najbolje moglo pronaći gledajući iznutra u sebe, svoju dušu, a iz takve prosvjećene samosvijesti zauzvrat bi proizašla sloboda djelovanja i sposobnost mijenjanja svijeta prema diktatu svojih ideala i savjesti. Ljudska duhovna obnova tako proizlazi iz intimnog ličnog iskustva pojedinca o njegovom vlastitom dijelu božanske „nadduše“, koja je prisutna i prožima čitavu kreaciju i sva živa bića, a koja je dostupna samo ako se čovjek potruži da

je traži.“²²

Emerson je napisao: „Ništa konačno nije sveto osim integriteta našeg vlastitog uma“,²³ što je vjerovanje koje sadrži sjeme New Age razmišljanja. Dalje je izjavio: „Nijedan zakon mi ne može biti svet osim zakona moje prirode. Dobro i loše su samo imena koja se vrlo lako mogu prenijeti na ono ili ovo; jedino pravo je ono što je posle mog ustava; jedino je pogrešno ono što je protiv toga.“²⁴ Ovo vjerovanje odražava razmišljanje u starozavjetno vrijeme sudija, kada „nije bilo kralja u Izraelu. Svako je činio ono što je bilo ispravno u njegovim očima.“ (Sudije 17:6).

Do 1850-ih, popularni oblici metafizičkih i duhovnih fenomena su izvukli i sintetizirali učenja Svedenborga, Mesmera i Emersona.

Među zagovornicima metafizičkih i spiritualističkih pokreta iz sredine devetnaestog vijeka bile su Helena Petrovna Blavatski i Alis Bejli.

Helena Petrovna Blavatski (1831-1891)

Godine 1875. u Njujorku, Helena Blavatski, mistična ruska aristokratkinja, u društvu s pukovnikom Henrijem Stilom Olkotom i Vilijamom Kvan Džadžom, osnovala je Teozofsko društvo. Njihov cilj je bio „praktično eksperimentirati s okultnim moćima prirode, te prikupljati i širiti među hrišćanima informacije o orijentalnim religijskim filozofijama.“²⁵ Madam Blavatski je otišla u Indiju i bila je pod velikim uticajem hinduističkih učenja, posebno reinkarnacije (izraz koji je ona standardizovala u Evropi i Americi) i mnoga uzašla božanstva. Tako su „hinduistička i budistička misao postale istaknute u teozofskom učenju.“²⁶ Teozofsko društvo, osnovano u posljednjoj četvrtini devetnaestog vijeka, spojilo je ideje o kontaktu s mrtvima i

metafizičkom (natprirodnom) iscjeljivanju koje su bile dio nedostajućeg znanja ljudskog roda.

Ključni elementi u teozofskim vjerovanjima su takozvani „kosmički roditelji“, „gospodari mudrosti“ i „vladajuća duhovna elita“. Smatra se da su „Uzašli majstori“, koji su takođe poznati kao „duhovni entiteti“, bestjelesni duhovi svjetskih velikana i žena kao što su prorok Samuel, čarobnjak Merlin, Kristifor Kolumbo, Gospodar sedmog zraka, te visoki sveštenik Atlantide. Oni navodno kontrolišu kosmos i pokušavaju da komuniciraju sa čovječanstvom kako bi pomogli boljem ljudskom postojanju i materijalno i duhovno. Teozofsko društvo Blavatske najavilo je „dolazak učitelja svijeta, gospodara Maitreje, koji će pokrenuti novi ciklus u ljudskoj evoluciji – New Age.“²⁷ Madam Blavatski, ili HPB kako su je zvali, „ističe se kao izvoriste moderne okultne misli, i bila je ili začetnik i/ili popularizator mnogih ideja i pojmova koji su stoljeće kasnije okupljeni unutar New Age pokreta.“²⁸

Jedna od učenica Blavatski, Ani Besant, koja je naslijedila Blavatskino vođstvo, nastavila je razvijati Teozofsko društvo tri decenije i postala važan preteča i jedan od glavnih preteča pokreta New Agea.²⁹

Alis Bejli (1880-1949)

Alice Bejli, jedna od vođa Teozofskog društva, odvojila se jer je, kako je tvrdila, kanalizirala druge majstore od gospodara hijerarhije Blavatski. Bejli je tvrdila da kanalizira Boga, bestjelesne duhove, kolektivnu podsvijest, pa čak i vanzemaljske entitete.³⁰ Godine 1923. ona i njen suprug, Foster Bejli, organizovali su „Arcane Society“, koje je popularizovalo drevnu praksu medijacije, ili ono što se danas, u New Ageu, naziva „kanalizacijom“.³¹

Još 1920. Alis Bejli je „uvela ideju o tačkama svjetlosti“ i „svjetlosnim grupama“, koje su kanalisale više duhovne sile neophodne za izgradnju Novog doba.“³²

Srodnost koju Teozofsko društvo ima sa spiritizmom je da i jedni i drugi vjeruju u besmrtnost duše i da bestjelesni duhovi mrtvih postoje u drugoj dimenziji. Pristalice Teozofskog društva vjeruju da mogu komunicirati s uzašlim majstorima univerzuma, a spiritualizam uči da živi mogu komunicirati s mrtvima. Dakle, takozvani transcendentalni/metafizički spiritualizam iz sredine i kasnih 1800-ih nije bio ništa drugo do oživljavanje starog spiritualizma koji je osuđen u Bibliji (vidi Ponovljeni zakon 18:10-12).

„Moderni spiritualizam“ i spisi Elen G. Vajt

Velika borba, koju je objavila Elen G. Vajt 1888. godine, pominje oživljavanje „modernog spiritualizma“ i vezuje ga za 1848. i sestre Foks. „Misteriozno kucanje s kojim je započeo moderni spiritualizam nije bio rezultat ljudske prevare ili lukavstva, već je bilo direktno djelo zlih anđela, koji su tako uveli jednu od najuspješnijih zabluda koje uništavaju dušu.“³³

Enciklopedija okultizma se slaže s tim. „Ono što se uopšteno smatra rođenjem modernog spiritualizma dogodilo se u Americi 1848. Te godine došlo je do pojave kucanja u kući porodice Foks, u Hajdesvilu, u Arkadiji, okrug Vejn, Njujork.“³⁴ Elen Vajt je takođe izjavila da je „doktrina o čovjekovoj svijesti u smrti, posebno vjerovanje da se duhovi mrtvih vraćaju da služe živima, pripremila put modernom spiritualizmu“.³⁵

Nije slučajno da se istoričari New Agea i okultizma slažu s Elen Vajt o počecima „modernog spiritualizma“, koji je bio preteča sadašnjeg New Age pokreta. Međutim, budući da su u to

vrijeme ovi spiritualistički pojmovi bili u najboljem slučaju „marginalna“ vjerovanja, rani američki moderni spiritualistički pokret ostao je relativno mali.

Nacija zrela za New Age pokret

Tek nakon kontrakturne revolucije kasnih 1960-ih i ranih 1970-ih, filozofije i vjerovanja sadašnjeg New Age pokreta postali su popularni. Ovaj period je bio jedinstven u američkoj historiji – vrijeme pokreta za građanska prava, djece cvijeća, Vudstoka, Bitlmanije i Hare Krišna. Bilo je to vrijeme ogorčenih protesta protiv rata u Vijetnamu, koji su mnogi mladi ljudi smatrali „nemoralnim“ rat kojeg podržava nacija utemeljena na hrišćanskim principima.

Tokom 1967. i 1968. mladi ljudi su organizovali najmanje 204 odvojene demonstracije na ulicama, većina njih protiveći se umiješanosti Amerike u Vijetnamski rat.³⁶ Tokom tih istih godina mladi studenti i „hipi“ (avangarda nekonvencionalnog životnog stila misticizma, psihodeličnih droga i života u komunama) dovodili su u pitanje ne samo politiku vlade, već i moralne vrijednosti status quo hrišćanske religije. Ostala je upamćena Ničeova kritika hrišćanstva: „Bog je mrtav“. Hrišćanstvo je izgubilo smisao i relevantnost.

Kada je ovo razočaranje hrišćanstvom isplivalo na vidjelo kasnih 1960-ih i ranih 1970-ih, mnogi mladi ljudi, osjećajući da je hrišćanstvo mrtvo, sivo, nebitno i bankrotirano, počeli su tražiti mudrost i duhovnost u istočnjačkim mističnim religijama, što ih je odvelo prema New Age pokretu. Jedan od njihovih slogana je bio „Vodite ljubav, a ne rat“. Geta poput onog u čuvenoj četvrti Hejt-Ašberi u San Francisku su procvjetala širom nacije. Komune po uzoru na hinduističke „ašrame“ postale su

način života mnogih mladih ljudi. Muzika je igrala značajnu ulogu u širenju jevanđelja Novog doba Vodolije i kulture psiho-deličnih droga (slobodna upotreba halucinogenih droga koje mi-jenjaju um). Mjuzikli poput „Kose“, „Doba Vodolije“ i rok zvi-jezde poput Bitlsa iz Liverpula, Engleska, bili su među vodećim promoterima istočnjačkog misticizma i filozofije New A-gea. „Moj slatki Gospod“ (My Sweet Lord) Džordža Harisona sa njegovog albuma „Sve mora proći“ (All Things Must Pass) bila je jedna od prvih pop pjesama koje promovišu omaž Hare Krišni, jednom od hinduističkih bogova. Osvrćući se unazad, Harison je objasnio:

„Moja ideja u ‘Moj dragi Gospod’, jer je zvučala kao ‘pop pjesma’, bila je da im se malo prišunjam. Poenta je bila da ljudi ne budu uvrijeđeni sa ‘aleluja’ i kada dođe do ‘Hare Krišne’ oni su već zakačeni, a noga im cupka, i oni već pjevaju uz ‘aleluja’ da bi ih nekako namamili u osjećaj lažne sigurnosti. A onda se odjednom pretvara u ‘Hare Krišna’ i oni će to pjevati prije nego što shvate šta se dogodilo.“³⁷

Džon Lenon u svojoj pjesmi „Zamisli“ (Imagine), koja se i danas pušta na lajt-rok stanicama, artikulisao je ciljeve nadolazećeg doba Vodolije. Zamišljao je svijet u kojem ljudi više ne vjeruju u raj ili pakao, gdje nema nacionalističkih podjela koje bi izazvale ratove, a čak ni religija nije nešto za što treba ubijati ili umrijeti.

Još jedna Lenonova pjesma nosila je naziv „Instant Karma“. Danas ima mnogo popularnijih pjevača koji takođe pjevaju fraze filozofije New Agea, kao što su Elton Džon („The Circle of Life“), Maraja Keri („Hero“), Vitni Hjuston („The Greatest Love“) i Vanesa Vilijsams („Colors of the Wind“).

New Age imigracija

Godine 1965. ukinut je Zakon o izuzeću Azijata, koji je ograničavao imigraciju Indijaca, Kineza i drugih Azijata, dozvoljavajući masovnu imigraciju iz istočnih zemalja u Sjedinjene Države. Kako su imigranti dolazili, oni i njihovi gurui su sa sobom ponijeli svoja vjerska uvjerenja. Konačno je došlo vrijeme da procvjeta sjeme modernog spiritualizma/Novog doba – sjeme koje je klijalo od sredine 1800-ih. Klima kontrakulturalne revolucije navela je mnoge da istraže i prihvate širok spektar filozofija, vjerovanja i praksi New Age pokreta.

Izraz „New Age“ koristi se od strane njegovih pristalica i medija od početka pokreta u kasnim 1960-im do sredine 1990-ih. Danas, međutim, New Ageri preferiraju da budu identifikovani kao dio „nove duhovnosti“ ili prema njihovom posebnom sistemu vjerovanja ili praksi. Na primjer, neki New Age praktičari bi radije bili nazvani „energetskim iscjeliteljima“, „prirodnim iscjeliteljima“ ili „terapeutima tijela i duše“.

Cilj pokreta New Age: Transformacija

Novo doba ima za svoj primarni cilj transformaciju čovječanstva sa starog načina gledanja na njegovo postojanje na novi način – proces koji se naziva promjena paradigme. New Ageri promovišu mističnu meditaciju, kanalisanje, ljudski potencijal, holističko zdravlje, duhovnu samosvijest i iskustvenu, ličnu transformaciju – sve u pripremi za astrološko doba Vodolije, za koje vjeruju da će uvesti milenijum mira, prosperiteta i harmonije sa zemljom.³⁸

Jedno od istaknutih sredstava za postizanje željene transformacije je iscjeljivanje metodama alternativnog holističkog zdravlja, što je možda i najprepoznatljiviji segment New Age

pokreta.

Poglavlje 5 New Age almanaha, koje se bavi holističkim zdravstvenim pokretom New Age, kaže da

„transformacija često dolazi u obliku iscjeljenja – iscjeljenja tijela, uma, odnosa ili posljedica duhovnih trauma. Iscjeljenja su često bila iskustva u rukama neortodoksnih modaliteta iscjeljivanja i često nakon neuspjeha liječnika kulturološki prihvaćenijeg tipa, bilo da se radi o ljekarima ili psihijatrima. Kako se New Age pokret razvijao, prihvatio je u sebe pokret koji se istovremeno razvijao i koji je uzeo novi pogled na tradicionalne alternativne umjetnosti liječenja i mogućnosti liječenja stanja s kojima su ortodokсна medicina i frejdovska psihijatrija imale najviše poteškoća. Mnogi od ovih alternativnih lijekova imali su zajedničku ideološku osnovu i dijelili su zajednička uvjerenja sa New Age pokretom, pa se njihovo spajanje činilo logičnim.“³⁹

New Age pokret i holističko zdravlje

J. Gordon Melton, koautor New Age almanaha, napominje da tokom 1970-ih:

„New Age pokret i pokret holističkog zdravlja spojili su se do te mjere da je posmatraču teško, ako ne i nemoguće, povući granicu između njih. Očigledno je da dijele ideologiju. Jednako je očigledno da glasnogovornici New Agea gledaju na holistički zdravstveni pokret kao na glavnu komponentu svog pokreta, a holistički zdravstveni praktičari gledaju na New Agere i za podršku javnosti i kao na klijentelu na kojoj se bave svojom profesijom.“⁴⁰ Godine 1982, mogul američkog Megatrenda, Džon Nejbizbit, vjernik New Agea, napisao je: „Gubitak vjere u medicinski establišment u Americi dao je snažan simbolički podsticaj za promjenu paradigme od institucionalne pomoći ka samopomo-

ći.⁴¹ Nejzbit je predvidio da će ova medicinska samopomoć djelimično promijeniti paradigmu kao što je od „programa godišnjih fizičkih pregleda, lijekova i operacija medicinskog establišmenta“ na „bogatstvo lijekova novog doba – akupunkturu, akupresuru, vitaminsku terapiju, harizmatičko iscjeljivanje vjekom i preventivnu zdravstvenu njegu kroz dijetu i vježbanje.“⁴² Treba napomenuti da je New Age holističko zdravlje mješovita skupina i da Nejzbitov režim New Age lijekova uključuje područja zdravstvene zaštite koja možda nisu konkretno New Age. Stvari kao što su vitamini, dijeta i vježbanje sigurno ne bismo odbacili kao New Age samo zato što se pojavljuju na njegovoj listi.

Nejzbitova predviđanja su postala stvarnost. *New England Journal of Medicine* u januaru 1993. je naveo da je jedan od tri Amerikanca koristio nekonvencionalnu medicinu.⁴³ Naslovna priča *Timesa*, u svom broju od 4. novembra 1991. pod naslovom „Zašto je medicina novog doba zarazna“, navodi da je „rast alternativne medicine, sada industrija koja vredi 27 milijardi dolara godišnje, više od američkog flertovanja sa egzotičnim New Age razmišljanjem. To je odraz glomaznog nezadovoljstva konvencionalnom ili alopatskom medicinom.“⁴⁴

Rasel Čendler, pisac religije za *Los Angeles Times*, u svojoj knjizi „Razumijevanje New Agea“ (*Understanding the New Age*) iz 1988. izjavio je da „2%, ili oko 10.000, svih doktora u Sjedinjenim Državama praktikuje neki oblik holističke medicine“.⁴⁵

Osim što je neinvazivan sistem „velnesa“ bez lijekova, alternativna New Age holistička medicina naglašava „novu svijest“, labavu sintezu različitih elemenata misticizma, okultizma, spiritizma i animizma, u kombinaciji s konceptima izvedenim iz modernih istraživanja paranormalnog. (tj. parapsihologije) i iz

iskustava onih koji su iskusili izmijenjena stanja svijesti.⁴⁶ To potvrđuje rastuća prodaja pseudoreligijskih, parapsiholoških, new age knjiga i časopisa, od kojih je veliki dio posvećen alternativnoj medicini i holističkom zdravlju. To navodi profesor i autor Robert C. Fuller, konstatujući da

„Većina ovih knjiga, koje bi se ranije pojavile pod sada napuštenim ‘okultnim’ naslovom, raspravljaju o raznim temama kao što su meditacija, ‘kanalisanje’ duha, skrivene parapsihološke moći uma i tehnike samopomoći koje su osmišljene da pomognu ljudima da postignu neku kombinaciju duhovnog rasta i ekonomskog uspjeha. Ali ono što je možda najviše izazvalo interesovanje javnosti je vjera New Age pokreta u nemedicinske oblike liječenja. Pristalice pokreta promovišu biljne ljekove, akupunkturu, iscjeljivanje kristalom i psihičko popravljjanje ‘astralnog tijela’“.⁴⁷

Biljne ljekove takođe propisuju praktičari New Agea, ne samo zbog njihovih ljekovitih vrijednosti, već i zbog njihovih „duhovnih“ iscjeliteljskih moći, kao u homeopatiji. Vjerovanje da svaka biljka ima duh je panteističko vjerovanje. Herbologija se smatra „jin“ tretmanom i igra centralnu ulogu u tradicionalnoj kineskoj medicini zajedno sa akupunkturom za vraćanje „ravnoteže“ u tijelu.⁴⁸

New Ageri tvrde da su zapadna medicina i zdravstvena zaštita izgubili dodir s ljudskom dušom i duhom, dok, s druge strane, New Age medicina vraća ljude integraciji mentalnih, fizičkih i duhovnih aspekata njihovog bića u proces dobrobiti.

Treba napomenuti da kada New Ageri govore o „duhovnom“, to se ne odnosi na biblijsku duhovnost, već na psihičku samosvijest, višeg ja, „boga u nama“ i kontakt sa bestjelesnim duhovnim entitetima.

Knjiga Merilin Ferguson, „Vodolijska zavjera“ (The

Aquarian Conspiracy), za koju je Džon Nejzbit napisao predgovor, navodi da je ova promjena paradigme iscjeljivanja bila gotovo bez napora.

Niko nije shvatio koliko je stari medicinski model bio ranjiv. U roku od nekoliko kratkih godina bez ispaljenog metka, koncept holističkog zdravlja legitimiziran je saveznim i državnim programima, podržan od strane političara, podstaknut i osiguran od osiguravajućih kompanija, prihvaćena terminologija (ako ne uvijek u praksi) od strane mnogih ljekara, a usvojili su je i studenti medicine. Potrošači zahtijevaju „holističko zdravlje“, obećava ga čitav niz preduzetnika, a medicinske grupe traže govornike da to objasne.⁴⁹ New Age alternativne terapije mogu uključivati pažljivo osmišljene terapije, dok se druge prakse zasnivaju na pseudonauci, astrologiji i okultnom. Prema Fergusonu, praktičari holističkog zdravlja New Agea „uključuju liječnike i naučnike s impresivnim kvalifikacijama, kiropraktičare i osteopate, psihologe i sociologe, iscjelitelje i mistike, medicinske sestre i laike, kao i neobičan asortiman zdravstvenih praktičara čije ideje i tehnike imaju različite stepene kredibiliteta.“⁵⁰

Ferguson povezuje holističko zdravlje s New Age konceptom veće „samosvijesti“ i „transformacije“.

Za mnoge zavjerenike Vodolije, uključenje u zdravstvenu zaštitu je bio glavni podsticaj transformaciji. Kao što potraga za sobom postaje potraga za zdravljem, tako potraga za zdravljem može dovesti do veće samosvijesti. Sva holistika je ista. Sve veći broj holističkih zdravstvenih centara i mreža privukli su mnoge u pokret svijesti. Jedna medicinska sestra je rekla: „Ako iscjeljenje kod vas postane stvarnost, to je stil života. Promijenjena stanja svijesti ga prate, povećavaju telepatiju. To je avantura.“³¹

New Age alternativna medicina: Definitivni vodič, koji

nosi ime dr Dipaka Čopre, vodećeg new age hinduističkog autora i predavača, opisuje četrdeset i tri alternativne terapije. Američko medicinsko udruženje, u dodatku svojoj knjizi „Vodič za čitaoce u alternativne zdravstvene metode“ (Readers Guide to Alternative Health Methods), navodi devedeset četiri alternativne zdravstvene metode koje AMA osuđuje zbog njihove navodne nenaučne osnove.⁵² Neki od priznatijih i javno prihvaćenih oblika medicine Novog doba su: akupunktura, akupresura, elektropresura, primijenjena kineziologija, aromaterapija, auri-kuloterapija, očitavanje aure, ajurvedska medicina, biofidbek, balansiranje čakri, iscjeljivanje kristalima, vođene mašte, herbologija, homeopatija, hipnoza, iridologija, makrobiotička ishrana, divinacija, reiki, rolfing, šiatsu, terapijski dodir i joga.

Iako neki od ovih tretmana datiraju stotinama godina unazad (u drevnu tradicionalnu kinesku, ajurvedsku i Hipokratovu medicinu), oni su, zajedno s praksama koje su se pojavile u poslednjih 200 godina, prihvaćeni i popularizovani od strane New Age pokreta 1970-ih jer dijele ne samo neke od istih filozofija, već se i smatraju vitalnim akterima New Age transformacije. „Zagovornici ove transformacije rado citiraju zapažanje Viktora Igoa da ništa nije tako moćno kao ideja čije je vrijeme došlo. Uvjereni su da je došlo vrijeme za ‘New Age’ u medicini, za ono što nazivaju holističkim zdravljem.“⁵³

Poglavlje 3.

Zabava – savjetuje se diskrecija

Zabava i vjerske vrijednosti

Filmovi, televizija i MTV ne samo da pružaju zabavu, već i formiraju vrijednosti, moral i duhovnost za milione u ovoj zemlji i svijetu.

Godine 1997. televizijske mreže su objavile da je njihov jesenji program uključivao „osam neviđenih emisija sa religioznim i duhovnim temama.“⁵⁴ Zašto to iznenadno interesovanje za religiju ili duhovnost na TV-u? Možda zato što se približavamo kraju ovog milenijuma, ljudi traže duhovnost, čak i u zabavi. „Kako se približava milenijum i bejbi bumeri počinju da se suočavaju sa svojom smrtnošću, ljudi su počeli da traže utjehu religije u svim aspektima svog života – čak i na televiziji.“⁵⁵

Nedavna anketa TV vodiča pokazala je da 61% TV gledalaca želi više referenci na Boga u udarnom terminu.⁵⁶ Neki novi programi sa vjerskim i duhovnim temama su *Dobre vijesti* (religiozna serija), *Posjetilac* (mješavina religije i naučne fantastike), i *Ništa strašno*, o kojoj se najviše priča i koja je najkontroverznija od ove tri. *Ništa sveto* se vrti oko mladog, modernog katoličkog sveštenika koji se bori sa svojom vjerom. Mnoge hrišćanske vrijednosti dovodi u pitanje onaj ko ih treba braniti.

Tema nekih drugih programa su „anđeli“ i njihova interakcija s ljudima, uvodeći nebiblijske i lažne koncepte o aktivnostima anđela. U '60-im, zabava i religija nisu bili dobra mješavina, ali '90-ih industrija je uvjerena da su vrlo kompatibilni.

Religija i duhovnost nisu sve što milioni TV gledalaca dobijaju iz „tube“. Oni takođe dobijaju „dobru“ dozu učenja New

Agea i paranormalnog. I ovo bi nas trebalo natjerati da sjednemo i obratimo pažnju. Vi i ja ne možemo potcijeniti ogroman uticaj koji medijska zabava ima na naše društvo, a posebno na našu vjeru. Čak i ako ne gledate sve ove programe, i dalje ste pod uticajem jer mnogi drugi gledaju i pod uticajem su. A kolektivno oni doprinose odlasku od biblijski utemeljenih istina i normi na samoodređene, duhovne puteve i vrijednosti.

Čak Kolson, citirajući hrišćanskog filmskog kritičara Denisa Haka, rekao je: „Nije pretjerano reći da je generacija X-era većinu svog pogleda na svijet i vrijednosti stekla iz filmova, televizije i popularne muzike.“⁵⁷ I naslovna priča *Newsweeka*, od 8. jula 1996. je vrlo jasno kazala da je „Od (filmskog) Dana nezavisnosti do Dosijea X, Amerika navučena na paranormalno.“

Dječji TV programi nisu izuzetak

Dječji TV program nije izuzetak. U stvari, oni su među najočitijim okultnim i paranormalnim ponudama New Agea na setu. Programi poput *Mighty Morphin Power Rangers*, *Street Fighter*, *Mortal Kombat* i *Savage Dragon* sadrže elemente istočne i zapadne verzije okultizma. Popularni „Moćni rendžeri“ su šest tinejdžera obučenih u prilagođena odijela za tijelo, koja im daju snažan, visokotehnoški izgled.

Zovu ih „Morfini“ jer se transformišu u Moćne rendžere kada dobiju svoje natprirodne okultne moći od životinjskih duhova Nindžeti: medvjeda, vuka, ždrala, žabe, majmuna i sokola. Svaki od njih poziva na moć Nindžeti duha koju im je dodijelila Dulsea, princeza ratnica s planete Fedos. Oni su „dobri momci“ koji se bore protiv zlikovca Ivana Uza, njegovih snaga i gargojla (groteskna ljudska ili životinjska bića), koristeći se načinima orijentalnih nindža ratnika. Znamo da se sve magije i

natprirodne, paranormalne stvari rade sa specijalnim efektima, ali u mračnom svijetu okultnog, mnoge od istih stvari rade demonske sile. I tu leži ozbiljan problem. I djeca i tinejdžeri, nakon što su izloženi ovim programima, mogu razviti interes za samostalno istraživanje moći okultnog svijeta. Ako se želite grubo probuditi u ponedjeljak ujutro, gledam dječje programe *USA Action Extreme Teama* i otkrivam koliko je program postao demonski i okultan. Tamo možete vidjeti Gargojele, Mornara Muna i Divljeg Zmaja. Njihove priče uključuju vještice, kristalnu magiju, mističnu meditaciju, borilačke vještine, opsjednutost đavolom (zlim duhom, đavolom ili demonom), čarobnjaštvo svih vrsta, uključujući bacanje čini.

Psalmista kaže: „Pred oči svoje neću stavljati ništa što je zlo“ (Psalam 101:3). I prorok Isaija nas podsjeća da će oni koji će biti nagrađeni vječnim životom zatvoriti oči da ne vide zlo (Isaija 33:15). Najviše od svega, imamo uputstva od Boga prvim Izraelcima da se čuvaju okultnih i paganskih praksi (Pnz. 18:9-14).

Borilačke vještine neodvojive od njihovih vjerskih pogleda na svijet

Dugotrajna večernja TV serija *Kung Fu* također je poslužila da veliča i uzdiže kineske borilačke vještine i istočnjački misticizam. Kvaj Čang Kejn, glavni lik, koristi mistične moći i magiju zarad pravde. On i njegov kolega mudrac uvijek odvoje vrijeme da objasne žargon, simboliku i istočnjačke filozofije koje idu uz njihove misteriozne puteve. TV program Čak Norisa, *Voker, Teksaski rendžer*, još je jedan koji je doveo borilačke vještine na nivo visokog poštovanja i divljenja. Međutim, ne možemo previdjeti činjenicu da ova orijentalna metoda

tjelesnog nanošenja agresije, samoodbrane, fizičke kondicije i prosvjetljenja nije uvijek onakva kakva izgleda na površini. Borilačke vještine su sastavni dio istočnjačkih filozofskih, nehrišćanskih pogleda na svijet (panteizam, monizam, taoizam, itd.) koji su dijametralno suprotni biblijskom kreacionističkom svjetonazoru.

Čak Noris, u svojoj knjizi „Tajna sila unutra: Zen solucije za stvarne probleme“ (The Secret Power Within: Zen Solutions to Real Problems), govori o filozofiji borilačkih vještina: „Osnovna filozofija svake borilačke vještine osmišljena je da vas približi sebi. To je ono čemu služi dođo [gdje se praktikuju borilačke vještine]: da pomogne učeniku da pronade put do ličnog prosvjetljenja. Ono što se dešava u pravom dođou zahtijeva više od fizičkog pokreta; takođe zahtijeva mentalnu koncentraciju u kombinaciji sa posebnom otvorenosću. Vi ste tu da učite, a veliki dio tog učenja uključuje otkrića koja dolaze iznutra.“⁵⁸ Prva disciplina borilačkih vještina je mistična meditacija. Ovaj istočnjački oblik meditacije koristi se da pomogne učeniku u postizanju jedinstva sa univerzumom i potpunog funkcionalnog jedinstva uma, tijela i duha. Časopis za karate *Crni pojas* kaže da svaki put kada učenik karatea napreduje od jednog do drugog pojasa i konačno do crnog pojasa, to „dovodi učenika za jedan korak bliže da postane utjelovljenje vještine. Svaki novi rang sadrži skup učenja koja praktičara mogu prenijeti na veće i više sopstvo.“⁵⁹

New Age Almanah kaže o borilačkim vještinama:

„Trenutno je teško pronaći tradicionalnu borilačku vještinu koja na neki način nije povezana s religijskom vizijom svijeta... Kineske borilačke vještine koje su uvezene na Zapad često se povezuju sa taoizmom... Japanske borilačke vještine se često povezuju sa zenom, oblikom budizma koji pokazuje jake

taoističke uticaje.“⁶⁰

Opasno je misliti da hrišćani mogu izvući tehniku iz okultne/paganske filozofije svjetonazora i biti sigurni od negativnih duhovnih posledica. Budući da borilačke vještine uključuju istočnjačke filozofije i tehnike, one su laki ulaz u taoizam, zen budizam i druge paganske religije. Kao što Nindža kornjače kažu: „Hej, čoveče, ovo nije crtani film“, što znači da je ovo prava stvar. A možemo dodati i duhovno opasna. Postoji toliko mnogo drugih sportova i fizičkih aktivnosti koje nemaju nebiblijski svjetonazorski prtljag kojim se možemo baviti.

Televizijske serije

Mnoge TV novele poigravaju se istočnjačkim religijskim konceptima „karme“, „deva“, „prošlih života“, „vančulna opažanja ili ESP“, „vidovnjaka“, „nirvane“ i „mistične meditacije“. Pominjanja ovih pojmova i usputne opaske o njima od strane glumaca nisu samo slučajnost. Ona su namjerna. Sledeći put kada budete gledali svoju omiljenu seriju, gledajte je imajući to na umu. Imajte na umu i suptilnu poruku koja se javlja u tolikoj mjeri na televiziji da ne postoje moralni apsoluti (sve ide sve dok se učesnici slažu).

Istina je da su New Age verzije istočnog misticizma, vjerovanja i prakse u modi. Milioni su ih prihvatili, posebno mladi, oni „otvorenog uma“ i obrazovana klasa koja nezavisno razmišlja. New Age TV scenaristi i producenti pomažu da paranormalno postane privlačno, prihvatljivo i mejnstrim.

Snažan uticaj filmova

Filmovi su među najvećim mjenjačima mišljenja svih vremena. Na primjer, iako većina Amerikanaca, u teoriji, ne

odobrava preljubu, nakon gledanja filma *Mostovi okruga Madison*, filma koji je slavio preljubu, milioni su bili dirnuti saosjećanjem za suprugu nevjernog farmera, Frančesku, (koju glumi Meril Strip). Zapravo, jedna anketa je pokazala da je skoro polovina filmskih gledalaca koji su vidjeli film mislila da je Frančeska trebala pobjeći sa svojim ljubavnikom Robertom Kinkejdnom, kojeg glumi Clint Istvud.

Filmovi imaju snažan uticaj na gledaoca jer izgledaju tako stvarno. Dobro napisan scenario, sentimentalna muzička numeracija, opušteno, osamljeno okruženje, dva vrhunska glumca pomogli su da se opravda mišljenje ljudi da ova preljubnička veza između Frančeske i Kinkejda bila je „dobra stvar“. Vi i ja ne možemo sebi priuštiti da potcijenimo uticaj koji bioskop ima na naše razmišljanje. Današnji filmovi ne samo da stvaraju nove moralne standarde, oni dovode u pitanje samo postojanje Boga, prirodu čovjeka, učeći da smo božanski, da nikada ne umiremo, da se uvijek reinkarniramo. Filmovi su postali „katehizmi“ za okultne i istočnjačke religijske filozofije.

Predstavljanje budizma milionima

Filmovi kao što su *Mali Buda*, *Sedam godina na Tibetu* i *Kundun*, takođe su naučili zapadnjake putevima budizma. *Mali Buda* je priča o budističkim monasima u potrazi za reinkarnacijom Bude. Njihova potraga ih vodi do Džesija, 8-godišnjeg američkog dječaka koji živi u Sijetlu. U procesu uvjeravanja Džesijevih roditelja da mu dozvole da s njima ode na Tibet, Džesi se, zajedno sa svim ostalim milionima gledalaca, uči o mističnim vjerovanjima budizma.

Bred Pit, jedna od najzgodnijih muških zvijezda u Holivudu, nagrađen je za ulogu u budističkom filmu *Sedam godina*

na Tibetu. Evo opet klasičnog primjera zapadnjaka, ovoga puta Evropljanina, koji je uronjen u budističku kulturu i dolazi da vidi svijet kroz nebiblijski pogled na svijet budizma. Bred Pit pokušava da izgradi zgradu i nađe se u dilemi. Njegovi radnici neće kopati temelj jer odbijaju da ubiju bilo kakve crve. Razlog? Jer, objašnjavaju, jedna od glista u prošlom životu mogla je biti njegova majka. Da li ovo zvuči poznato? Pogodili ste. Budisti vjeruju u transmigraciju života, što uključuje sve oblike života, čak i crve.

Kundun je impresivna priča o proslavljenom Dalaj Lami, prognanom budističkom duhovnom vođi Tibeta, uglavnom viđena njegovim očima. Dalaj Lama je postao „poster guru“ Holivuda, uglavnom zahvaljujući naporima odanih sledbenika poput Ričarda Gira, Stivena Sigala i Harisona Forda. Inače, Melisa Matison, supruga Harisona Forda, napisala je filmski scenario za *Kundun*. Još jedna zanimljiva napomena je da je u februaru 1997. holivudski akcioni heroj, Stiven Sigal, „bio prepoznat od strane časne tibetanske loze Najingma kao reinkarnacija lame iz petnaestog vijeka.“⁶¹

Druge poznate ličnosti koje podstiču budizam u medijima su pank-rep pjevač Beastie Boysa, Adam Yauch. Yauch je prešao na budizam 1992. godine i organizovao je koncerte *Tibetan Freedom*. Tina Turner, rokenrol „diva“, recituje japanske budističke pjesme *Soka Gakai* kao dio svojih duhovnih rituala.⁶² Holivudskih zvijezda koje su sledbenici i poštovaoci Dalaj Lame ima previše da bi ih pominjali. Holivudska pompa o budizmu definitivno je doprinijela da skoro milion Amerikanaca postanu budisti ili vjeruju i praktikuju određene aspekte budizma.

Sci-fi okultizam novog doba je još jedna tema koja se glamurizira na platnu. Niko to nije uradio tako dobro kao dva velika holivudska filmska producenta, Džordž Lukas i Stiven

Spilberg. Pogledajmo izbliza klasičan primjer naučnofantastičnih filmova New Agea – trilogiju *Ratovi zvijezda*.

Ratovi zvijezda Džordža Lukasa – američki klasik

„Davno u jednoj galaksiji daleko, daleko...“ bio je primamljiv način na koji je filmski producent Džordž Lukas započeo *Ratove zvijezda*, svoj prvi „blokbuster“ naučnofantastični film, koji je bio prožet filozofijama i vjerovanjima New Agea. Osvojio je sedam Oskara, a ubrzo su ga pratili *Imperija uzvraća udarac* i *Povratak Džedaja* kako bi se završila izuzetno popularna trilogija *Ratovi zvijezda*. *Ratovi zvijezda* bili su jedan od onih filmova koje je svaki tinejdžer želio pogledati desetak puta. Sa desetinama miliona obožavatelja, zaslužio je svoje mjesto kao američki porodični klasik. *Ratovi zvijezda* je naveden kao jedan od hitova svih vremena na bioskopskim blagajnama, sa milionskim prihodima, a da ne govorimo o svim ostalim prihodima koji su ostvareni prodajom romana, igračaka, kostima, knjiga, TV programa, video igrice, stripova i snimaka.

Na svoju dvadesetu godišnjicu, novo izdanje iste trilogije Džordža Lukasa, *Ratovi zvijezda*, uz dodanu najnoviju modernu tehnologiju, učinilo ga je još većim klasikom svih vremena na bioskopskim blagajnama. Bejbi bumeri koji su prvi put bili oduševljeni *Ratovima zvijezda* sada upoznaju svoju djecu s novom tehnološki poboljšanom verzijom svemirskih avantura Luka Skajvokera, Leje Organe i Darta Vejdera.

Ratovi zvijezda – drugi pogled na svijet

Čemu fascinacija *Ratovima zvijezda* i drugim sličnim filmovima? Jedan od razloga je taj što je naučna fantastika oduvijek intrigirala veliki dio društva. Ljudi se pitaju o životu na

drugim planetama i bilo čemu drugom izvan našeg Sunčevog sistema. Počeli su vjerovati nauci ponekad više nego Bibliji. Fikcijski aspekt *Ratova zvijezda* dao je gledaocima još jednu svjetonazorsku opciju: panteističku taoističku filozofiju takozvane „univerzalne sile“ koja prožima univerzum i sve u njemu. Ovo je u suprotnosti sa biblijskim učenjima o ličnom Bogu koji je stvorio, održava i kontroliše univerzum – ličnom, natprirodnom biću sa moralnim, etičkim kodeksom koji obavezuje ljude.

Zaplet

Radnja je starinski standard rata između dobra i zla. Stara Republika će pasti pred mračnim silama. Princeza Leja, preživjeli Džedaji i Savez se kriju. Neposredno prije svog zarobljavanja, Leja šalje poruku preko droida (R2-D2) Obi-Vanu „Benu“ Kenobiju, jednom od starih, ali najistaknutijih vitezova Džedaja koji živi na planeti Tatuin.

Luk Skajvoker, kojeg su Oven i Beru Lars usvojili i odgajali na planeti Tatuin, iznenada je uvučen u borbu Alijanse protiv mračnih sila. Skajvokera, koji trenira da postane Džedaj, Ben Kenobi uči da se bori na načine Sile. Ben je trenirao Lukovog oca, Anakina Skajvokera, prije nego što je Anakin bio korumpiran i zaveden od strane mračnih sila, a kasnije je postao poznat kao strašni Dart Vejder. Luka je također obučavao Joda, 800 godina staro maleno stvorenje. Na kraju, Dart Vejder se preobraća na dobru stranu sile spašavajući svog sina Luka od uništenja od strane zlog kralja Palpatina. Dart Vejder podiže Palpatina i baca ga u osovину energetskog jezgra. Luk zatim obnavlja drevni red Džedaja i pruža nadu u budućnost dobre strane sile.

Suptilna agenda

Ratovi zvijezda nisu samo zabavili milione. Uveli su ih u panteističku taoističku filozofiju svjetonazora o univerzalnoj energiji koja se naziva „sila“. Prema Obi-Van Kenobiju, „Sila je ono što Džedajima daje moć... To je energetsko polje koje stvaraju sva živa bića. Ona nas okružuje i prodire u nas; povezuje galaksiju.“ Kroz čitavu trilogiju, najpamtljivija fraza koja je ostala kod gledalaca bila je „Neka Sila bude s vama“.

Luka Skajvokera (kao i milione gledalaca) Obi-Van Kenobi i Joda su podučavali umjetnosti levitacije, vizualizacije, vidovitosti, ESP-a i telekineze. Ovi koncepti su elementi koje je prihvatio i poučavao New Age segment parapsihologije i metafizičkih fenomena. Kroz bioskop, Sotona pakuje okultne elemente New Agea na zanimljive, uzbudljive i suptilne načine. Na ovaj način milioni su indoktrinirani modernim spiritualizmom / New Geom.

Džordž Lukas pod uticajem Džozefa Kempbela

Možda bismo trebali pogledati čovjeka koji stoji iza ove izuzetno popularne svemirske trilogije. Džordž Lukas, koji je odrastao u Modestu u Kaliforniji, od ranog djetinjstva je njegovao svoj um stripovima i crtanim filmovima subotom ujutro.⁶³ Kasnije je postao zabrinut zbog načina na koji ljudi uče svoju mitologiju iz TV programa. Smatrao je da ih je to zbunilo jer u njima nije bilo gledišta ili osjećaja morala. Stoga je rekao da je razvio *Ratove zvijezda* kao sredstvo da pomogne djeci da se moralno usidre.⁶⁴ Ali čineći to, uveo je svoju publiku u misticizam i metafizički svijet naučne fantastike.

Na pitanje da li su *Ratovi zvijezda* moralna predstava, Lukas je odgovorio: „To je takođe psihološki alat koji deca mogu

da koriste da bolje razumiju svijet [pogled na svijet] i svoje mjesto u njemu i kako da se tome prilagode. Veoma je prosto. Odatle potiče religija. Bajke, religija, sve su osmišljene da nauče čovjeka ispravnom načinu života i da mu daju moralno sidro.“⁶⁵

Određena inspiracija Džordža Lukasa za *Ratove zvijezda* potekla je iz njegovog opsežnog čitanja djela Džozefa Kempbela, poznatog profesora mitologije i filozofije dvadesetog vijeka. Lukasov pojam „Sile“, za koji se ispostavilo da je najmoćniji koncept kojeg su ljudi zapamtili iz filma, izveden je iz Kempbelovih spisa.⁶⁶ U intervjuu s Kempbelom, Bil Muver, priznati televizijski novinar, postavio je pitanje o višem uzroku. Kempbel je odgovorio:

„Rekao bih, više unutrašnji uzrok. 'Više' je samo gore, a nema 'tamo gore'. Znamo to. Taj starac gore je oduvan. Morate pronaći Silu u sebi. Zbog toga su orijentalni gurui tako uvjerljivi za mlade ljude danas. Oni kažu: 'To je u tebi. Idi i pronađi ga.'“⁶⁷ Autori životne priče Džozefa Kempbela, Stiven i Robin Larsen, tvrde da su „koncepti koji su najviše fascinirali Kempbela vjerovatno nastali više od Frojdovog švajcarskog kolege, Karla G. Junga.“⁶⁸ Dakle, neki od mitoloških i metafizičkih koncepata koji su došli od Karla Junga i tekli kroz Kempbela konačno su se materijalizovali u nekim filmskim kreacijama Džordža Lukasa.

Jevandelje po „Svetom Lukasu“

Hrišćanske paralele u trilogiji *Ratovi zvijezda* vrijedne su pažnje. Na primjer, Dart Vejder je, kao i Lucifer, bio korumpiran kada je tražio vlast. Nekada vitez džedaj, okrenuo se s dobre strane i pridružio se mračnoj sili svemira kako bi postao jedan od najstrašnijih zapovjednika Carstva zla. Poput Satane, on je

bio taj koji je stalno iskušavao Luka Skajvokera da se pridruži Mračnoj strani nudeći mu udio u Carstvu. Ali za razliku od đavola, Vejder u *Povratku Džedaja* se predomislio na kraju i umjesto da uništi Skajvokera, za kojeg se ispostavilo da je njegov sin, on uništava kralja Palatina, oličenje Tame, bacivši ga u otvor energetskog jezgra. Na taj način se iskupio i zaslužio mjesto sa Jodom i Obi-Van Kenobijem, među elitnim bestjelesnim duhovima koji će Luka voditi putevima Sile. Ali nije to učinio kao Dart Vejder, već kao Lukov otac, Anakin Skajvoker.

Luke Skajvoker preuzima ulogu hrišćanina, koji se bori unutar sebe dok se bori protiv zla izvana. On je također poput duhovnog tragaoca New Agea koji pokušava pronaći svoj put. Skajvoker mora naučiti da koristi silu u borbi protiv moći zla. Ali za razliku od hrišćanina, Luk je koristio okultne moći poput mentalne telepatije sa svojom sestrom, princezom Leom, kada su bili razdvojeni i on bio u opasnosti; praktikovao je telekinezu (pomjeranje predmeta umom) kada je privukao svoj svjetlosni mač ka sebi i kada je pomjerao kamenje; koristio je levitaciju kada se borio s Dartom Vejderom – a svemu su ga naučili Kenobi i Joda.

Han Solo je ekvivalent modernom skeptiku koji ne polaže svoje povjerenje u vjeru i religiozne, natprirodne stvari. On je, poput mnogih ljudskih sekularista, svoje povjerenje polagao na sebe. Njegova filozofija je bila da „hokus-pokus religije i arhaično oružje nisu zamjena za dobar blaster na tvojoj strani.“⁶⁹ Bio je mudar, pametan plaćenik koji je živio „uz sjedalo u svojim pantalonama“ i koji je bez stvarnog pokušaja, postao heroj.

U Lukasovoj trilogiji, Joda je guru ili duhovni učitelj. Joda, koji je podučavao samo najozbiljnije učenike, naučio je Luka da meditira dugo vremena i da levitira predmete. Takođe je natjerao svoje učenike da se „oduče od onoga čemu su ih

naučili njihovi odgoji, njihove vlastite oči i uši.“⁷⁰ „Zaboravi svoje stare mjere. Oduči se, oduči se!“ rekao je Luku. „Luk se zaista osjećao spremnim da oduči sve svoje stare načine i voljan da se oslobodi kako bi naučio sve što je ovaj džedaj majstor morao naučiti.“⁷¹ Joda je učio svoje učenike „da srodnost s prirodom pojačava srodnost sa Silom.“⁷² Joda je bio Luku Skajvokeru ono što je Mijađi bio Danijelu u *Karate Kidu* i njegovim nastavcima – istočnjački mistični mudrac i mentor (sensei).

New Age filmovi Stivena Spilberga

Dugogodišnji prijatelj Džordža Lukasa, Stiven Spielberg, drugi je filmski producent koji je svojim filmovima doprinio popularnosti naučne fantastike New Agea i istočnjačkih mističnih vjerovanja: favoriti svih vremena na blagajnama kao što je *Bliski susreti treće vrste E.T.*, *Uvijek, Otimači izgubljenog kovčega*, i *Indijana Džons i ukleti hram*. Svi su ostavili neizbrisiv trag u glavama nebrojenih miliona.

Indijana Džons i ukleti hram bila je priča o siromašnom selu negdje u Indiji. Kada Indijana Džons, kojeg glumi Harison Ford, stigne tamo, zatiče ljude klonule i obeshrabrene. Usjevi su propali. Njihovog idola, kamen Šankara (slika Šivinog falusa ili muškog polnog organa), i njihovu djecu oduzela je tantrička sekta. Obožavatelji tantrije vjeruju da seksualna iskustva mogu otvoriti skrivene (okultne) dimenzije psihičkih moći u nama samima. Oni takođe vjeruju da krajnja muška (Šiva) i ženska (Šako) kreativna energija koja je stvorila cijeli kosmos, leže u nama. Zato im se, sa oduzetim svetim kamenom, život smanjivao. Nešto je trebalo učiniti ili bi svi umrli.

U ovom filmu, Indijana Džons odlučuje spasiti i djecu i sveti kamen. Čineći to, scenario uvodi tantričko hinduističko

obožavanje Šiva Lingama ili falusa boga Šive.

Kada sam otišao u Varanasi (Stari Banares), Indija, posjetio sam hram Kali (boginje koja jaše na zmiji i želi krv). Tamo sam vidio svetište Šiva Lingama. Bila je to ogromna betonska ili granitna kamena slika Lingama/falusa Gospodara Šive koja je virila iz ženskog organa njegove supruge (koji se zove joni). Vidio sam gdje su neplodne žene polile mlijekom Šivin falus i obožavale ga kako bi ih Šiva oplodio. Ako i kada rode dijete, vraćale bi se da isplate svoje zavjete. Takođe, otkrio sam da je Bišesvar, drugo ime za Šivu, koji je prikazan kao „lingam“ vladajuće božanstvo u gradu.⁷³

Višal Mangalvadi, koji je rođen i odrastao u Indiji i iz prve ruke vidio i proučavao New Age, piše u svojoj knjizi „Kad novo doba ostari“ (When the New Age Gets Old):

„Ideja da kroz seks možemo imati duhovno iskustvo predstavljena je milionima ljudi kroz triler iz 1984. godine *Indijana Džons i izgubljeni ukleti hram*. Heroj spašava ‘kamen Šankare’ od tantričke sekte kako bi ga isporučio njegovim zakonitim posjednicima. Kamen Šankara je ‘Šiva-lingam’ (tj. bog Šivin falus), koji Hindusi više obožavaju nego što ga razumiju. U filmu, zlikovci su pronašli tri prvobitna Šiva-lingama, i tražili su druga dva kako bi ih ujedinili sa Kali (Šakti), ženskom suprugom Shive.“⁷⁴

Današnji filmovi su izuzetno zabavni. Milioni dolara potrošeni su na njihovo snimanje – 28 miliona dolara za *Indijana Džonsa i ukleti hram*. Ali zapamtite, dok vi sjedite tamo i zabavljate se svom ovom avanturom, neizvjesnošću i intrigama, Sotona suptilno zamjenjuje istinu zabludom. Posijano je sjeme sumnje. Uvode se alternativni pogledi na svijet i religijske filozofije koje mogu narušiti vašu vjeru. To se ne dešava preko noći. Ali se dešava postepeno.

Lozinka – savjetuje se diskrecija

Zakon je i intelektualne i duhovne prirode da se gledanjem mijenjamo. Um se postepeno prilagođava temama na kojima mu je dozvoljeno da se zadrži. Postaje asimiliran s onim što je navikao voljeti i poštovati.⁷⁵ Toliko bi se moglo reći o mnogim drugim filmovima, uključujući mnoge od onih koje je produkovala Volt Dizni Filmska industrija. Volt Dizni, ili Hoze Luis Đirao, njegovo rođeno ime, rođen je u Almeriji u Španiji, a u Sjedinjene Države došao je sa roditeljima kada je bio dječak. Kada su mu roditelji umrli, Hozea Luisa je usvojio Elijas Dizni, koji mu je potom promijenio ime u Volt. Da je Dizni danas živ, bio bi šokiran onim što se dogodilo dobrom carstvu porodične zabave* koje je izgradio.

Bitka za um između dobra i zla se stotruko povećala. Sotona zna da mu je preostalo dragocjeno vrijeme prije nego što se sve završi i da će sudbina svih živih biti zapečaćena. Njemu je malo bitno hoćete li se baviti metafizičkim, paranormalnim, Wicca-om, psihičkim fenomenima, borilačkim vještinama, prošlim životima, istočnjačkim misticizmom, jogom, mističnom meditacijom ili holističkim zdravljem New Agea, sve dok vas odvaja od istine i vašeg Spasitelja. Stoga, kada birate svoju zabavu, moto bi trebao biti „savjetuje se diskrecija“.

* Volt Dizni, poznati američki mason 33. stepena, stvorio je jedan poseban metod deformacije svijesti djeteta, prenoseći akcenat njegove pažnje sa tradicionalnih hrišćanskih vrijednosti i predstava na beznačajne životne detalje i propagandu besosjećajnosti, destrukcije iz „zabave“, izrugivanja nad vjeron, čak i homoseksualnosti, pornografije i sl. Volt Dizni je bio osvjedočeni pedofil i satanista. Obožavao je Alistera Kroulija, a svojevremeno je inspirisao i samog Antona Šandora La Veja, osnivača satanističke sekte u Sjedinjenim Državama. Hrišćani ne bi trebali ni na jedan način promovisati Diznijev rad. (Prim. izdavača)

Poglavlje 4.

Novo doba u učionici

Šta sam danas naučio u školi

„Šta ste danas naučili u školi?“ nekada je bilo najprirodnije pitanje koje biste postavili svom djetetu osnovcu kada se vrati iz škole. Danas bi pitanje moglo biti isto, ali odgovori bi vas mogli šokirati. Kada bi roditelji danas mogli sjediti u mnogim modernim učionicama, bili bi uznemireni kada bi saznali šta njihovu djecu podučavaju neki od njihovih nastavnika. Postaje uobičajeno čuti da su Džudi ili Džoj razgovarali sa „duhovnim vodičem“ ili anđelom tokom perioda odmora. Ili da odanost zastavi i našoj zemlji više nisu važni, pa čak ni potrebni. Ili da su djeca jedina odgovorna za formiranje svog vrijednosnog sistema šta je ispravno, a šta pogrešno.

Jednog subotnjeg jutra, dok sam čekao u pastorovoj radnoj sobi da izađem na platformu da govorim, gospođa koja je htjela da čita Sveto pismo mi je rekla: „Možete li mi reći šta da kažem svojoj djevojčici?“

„Zašto?“ pitao sam je.

„Pa, došla je iz škole ove sedmice i rekla mi da više ne vjeruje u Boga kao ja. Mojoj kćeri je jedan od njenih učitelja rekao da je ‘Sotona dobar koliko i Bog’, i ona je rekla da vjeruje u to.“

„Koliko godina ima vaša kćerka?“ pitao sam.

„Ona ima sedam godina.“

Strašno, pomislio sam u sebi, sa sedam godina već izaziva religiozna uvjerenja kojima ju je majka naučila.

U vrlo kratkom vremenu koje smo imali prije nego što

smo izašli na peron, rekao sam joj da treba da sjedne sa svojom ćerkom i na parče papira stavio riječi „Bog“ na lijevu stranu i „Sotona“ na desnu stranu. Zatim navedite pod Božjim imenom sve dobre stvari koje je učinio i navedite sve zle stvari koje je Sotona učinio pod njegovim imenom, počevši od njegove pobune na nebu. „Pređite preko svake, pokazujući svojoj kćeri da Bog voli, da je dobar, i ima naše najbolje interese u srcu. I da je Sotona zao, da vara i želi da nas uništi. Apelujte na njen um kao i na njeno srce“, rekao sam joj.

Druge subote, nakon što sam u učionici održao popodnevno predavanje o New Ageu, prišla mi je druga zabrinuta majka i rekla: „Sada razumijem šta mi je moja prvakinja pokušavala reći kada se vratila iz škole i rekla da je razgovarala sa Isusom. Isprva nisam znala šta da radim s time, pa sam ga samo proglasila nevažnim. Ali sada mi to ima smisla. Njen učitelj je radio vođene imaginacije s razredom, podučavajući ih da vizualizuju Isusa i vode ‘imaginarne’ razgovore s Njim.“

Novo doba u učionici

New Age više nije nešto vani u malom segmentu društva. Postalo je mejnstrim i u poslednjoj deceniji ušao je u učionice na svim nivoima. Najvažniji aspekt New Age pokreta je obrazovanje. I to sa dobrim razlogom. New Ageri znaju da kako bi stvorili novo svjetsko društvo za novi milenijum, doba Vodolije, moraju početi s djecom u svojim formativnim godinama učenja. Mladi, smatraju, trebaju razviti planetarnu i globalnu svijest na samom početku svog života.

Zagovornica New Agea, Merilin Ferguson, napisala je u svom New Age manifestu, *Vodolijska zavjera*: „Možete imati novo društvo, rekli su vizionari, samo ako promijenite

obrazovanje mlađe generacije.“⁷⁶

Ovo zvuči pomalo kao biblijska filozofija: „Odgajaj dijete prema putu kojim treba da ide, pa neće odstupiti od njega ni kad ostari.“ (Izreke Solomonove 22:6). Svaka filozofska ideologija ili genij to razumije. Hitler je to znao. Komunisti su to znali. New Ageri to znaju – i oni su svojim filozofijama uveliko uticali na obrazovni kurikulum kako bi implementirali novu promjenu paradigme razumijevanja svijeta i univerzuma u kojem živimo.

Koncepti novog doba koji se podučavaju

Tako hiljade učionica širom zemlje i svijeta postaju centri za učenje transformacije za generaciju New Agera iz dvadeset prvog vijeka. Zavjerenici, kako Merilin Ferguson govori o New Agerima, zauzeti su uvođenjem psihoterapijskih tehnika i okultnih vježbi u programima kao što su „Pumsky“, „Quest“ i „DUSO“. Ovi programi uključuju modalitete učenja ili koncepte kao što su:

1. holističko obrazovanje
2. transpersonalno obrazovanje
3. globalno obrazovanje
4. humanističku psihologiju
5. pojašnjenje vrijednosti i situaciona etika
6. relativizam
7. meditacija, tehnike vizualizacije i vođene imaginacije.

Stoga nije bilo iznenađujuće saznati da su, prema anketi Vodolijskih zavjerenika koju je sprovedla Ferguson, edukatori poput učitelja, administratora, kreatora politike i obrazovnih psihologa bili uključeni u New Age više od bilo koje druge kategorije.⁷⁷

Ako zastanete i pomislite na vrijeme koje naša djeca provode u učionici – 7 sati dnevno, 180 dana godišnje – mnogo puta pred nogama New Age edukatora ili naivnog učitelja koji misli da su ovi New Age koncepti podučavanja koji plutaju okolo novi i efikasni, ovo bi vas trebalo alarmirati.

Doduše, većina ovih New Age koncepata učenja predaje se u javnim školama. Ali ne možemo biti previše uvjereni da se neki od ovih pojmova ne uče ni u našim crkvenim školama. Problem je u tome što New Age nastavlja sa razvojem, teško ga je definisati. Čak se i New Ageri ne slažu oko toga šta jeste, a šta nije New Age. Dakle, nemogućnost da se definiše New Age, neprijatelj, bila je jedna od najvećih strategija koje je Sotona smislilo. Zbog toga su mnogi iskreni hrišćani takođe uhvaćeni u ovu mrežu i potpuno nesvjesni njenih duhovnih opasnosti.

Koncepti New Agea nikada nisu označeni kao takvi. Umjesto toga, oni su prurušeni riječima i frazama poput onih na gornjoj listi. Drugi pak više varaju, kao što su: samopoštovanje, samopoboljšanje, samopouzdanje, otkrivanje potencijala, centriranje, meditacija i stvaranje vlastite stvarnosti. Sve zvuči prilično nevino dok ne shvatite odakle potiču. Takođe imajte na umu da je okultizam, koji je dio New Agea, promijenio svoj vanjski izgled za mase. Ima novu i modernu privlačnost. Više se ne nalazi u mračnim, sablasnim sobama. Danas je okultizam na suncu, obećavajući sve dobre stvari života kao što su ljubav, radost, mir, mudrost i samosvijest.

Merilin Ferguson, koja je 1980. godine posvetila poglavlje od 42 stranice („Letenje i gledanje: novi načini učenja“) temi obrazovanja u nenoj knjizi *Vodoljska zavjera* kaže da:

„Suptilne sile su na djelu, faktori koje vjerovatno nećete vidjeti u naslovima banera. Na primjer, desetine hiljada nastavnika u učionici, obrazovnih konsultanata i psihologa, savjetnika,

administratora, istraživača i članova fakulteta na koledžima za obrazovanje bili su među milionima uključenih u ličnu transformaciju.“⁷⁸

„Suptilne sile“ koje rade za „ličnu transformaciju“ naših edukatora su značajne. A kada se „transformišu“ u novu paradigmu obrazovanja, oni su predani da je implementiraju u svojim učionicama. „Transformisani edukatori“, kako ih zovu, ne vide problem u korišćenju, na primjer: izmijenjenog stanja svijesti, samohipnoze, meditacije i drugih okultnih praksi. Pod naslovom „Novi kurikulum“ Ferguson piše:

„Promijenjena stanja svijesti shvataju se ozbiljno: vježbe ‘centriranja’, meditacije, relaksacije i fantazija se koriste kako bi se intuitivni putevi održavali otvorenim i cijeli mozak učio. Učenici se ohrabruju da se ‘podese’, zamišljaju, na poseban osjećaj vrhunskih iskustava. Postoje tehnike za podsticanje svijesti o tijelu: disanje, opuštanje, joga, kretanje, biofidbek.“⁷⁹ Sve ove okultne New Age tehnike koje proširuju svijest koriste se namjerno u desetinama hiljada učionica širom svijeta od strane transformisanih učitelja sa vrlo određenom svrhom. Gospođa Ferguson ne krije ovu činjenicu, već je ponosna što je izjavljuje. „Namjerna upotreba tehnika širenja svijesti u obrazovanju, koja je tek nedavno uveliko počela, nova je u masovnom školovanju.“⁸⁰

Dodatni naglasak tehnika proširenja svijesti u modernom obrazovanju kako bi se učenici odveli u izmijenjena stanja svijesti i u metafizički duhovni svijet je opasan. Argument da studenti da bi postali bolji učenici ili uspješni u životu moraju koristiti izmijenjena stanja svijesti je mit, podmukla zabluda inspirisana samim Sotonom. Iza svega ovog ludila stoji dizajn i dizajner, demonska, suptilna zavjera koju ne razumijemo uvijek. Za New Agera, ovo bi mogao biti novi, uzbudljiv put do

uspjeha. Ali za hrišćanina postoji bolji način – Božji put. Psalmista je rekao: „Početak je mudrosti strah Gospodnji.“ (Psalam 111:10).

Možda bismo u ovom trenutku trebali pobliže pogledati neke koncepte New Agea koji se danas predaju u učionici:

Holističko obrazovanje

1. Holističko obrazovanje, koje je filozofija obrazovanja koja uzima u obzir cjelokupnu osobu, dijele i Adventisti sedmog dana. Elen Vajt navodi da je istinsko obrazovanje „harmoničan razvoj fizičkih, mentalnih i duhovnih moći.“⁸¹ Međutim, holističko obrazovanje New Agea ne treba brkati sa holističkim obrazovanjem Crkve adventista sedmog dana. Velika razlika leži u trećoj dimenziji, duhovnoj. Za crkvu se odnosi na biblijski koncept duhovnosti. U New Ageu se odnosi na psihičke moći i metafizičko iskustvo.

Transpersonalno obrazovanje

2. Transpersonalno (izvan osobe) obrazovanje predlaže da se pomogne učeniku da razvije svoj „pun potencijal“. Da bi to postigao, koristi različite oblike istočnjačkih i okultnih vjerovanja i tehnika.⁸² Ferguson, u svojoj knjizi, *Vodolijska zavjera*, daje nam New Age perspektivu transpersonalnog obrazovanja.

„Naziv potiče od grane psihologije koja se fokusira na transcendentne kapacitete ljudskih bića. U transpersonalnom obrazovanju, učenik se podstiče da bude budan i autonoman, da ispituje, da istražuje sve kutke i pukotine svjesnog iskustva, da traži smisao, testira vanjske granice, provjerava granice i dubine sebe.

Njegovi ciljevi su ... za novu vrstu učenika i novu vrstu društva... Transpersonalno obrazovanje je humanije od

tradicionalnog obrazovanja i intelektualno rigoroznije od mnogih alternativa u prošlosti. Ima za cilj da pomogne transcenciji, a ne da pruži puke vještine bavljenja. To je obrazovanje pandan holističkoj medicini: obrazovanje cijele osobe.“⁸³

Ciljevi transpersonalnog obrazovanja su jasno navedeni: oni treba da pomognu u transcenciji, a ne zbog „puke vještine bavljenja“.

Sekularni humanizam

3. Pristup sekularnog humanizma obrazovanju koristi alate kao što su pojašnjenje vrijednosti, situacijska etika i psihoterapeutske tehnike. Sekularni humanizam takođe uči da ljudima nije potreban Bog. Sve mogu sami. I da se svaki fenomen može objasniti kroz nauku ili logiku.

Pojašnjenje vrijednosti

4. U konceptu „pojašnjenja vrijednosti“ nema apsoluta. Sve je relativno, lično ili situaciono. Učenici se uče da preuzmu odgovornost za svoje živote i opravdaju svoje vrijednosti i ponašanje. Oni sami određuju šta je ispravno, a šta pogrešno. Nije ni čudo što mnoge naše javne škole moraju da instaliraju visokotehnološke sigurnosne sisteme i da policija šeta hodnicima.

Problem s ovim New Age konceptom je u tome što pojedinačni učenik postaje jedini izvor iz kojeg se može crpiti i donijeti ova vrsta trajnog, moralnog suda. Drugi nemaju pravo glasa po tom pitanju. I to je žalosno. Nasuprot tome, hrišćani se savjetuju da traže mudrost i znanje od Gospoda, da cijene uputstva pobožnih roditelja, da svoje moralne vrijednosti zasnivaju na „tako govori Gospod“, a ne na onome što mislimo. Jer mi nismo svoji. Mi pripadamo Bogu, našem Stvoritelju, i On nam je

već dao skup moralnih vrijednosti pod nazivom Dekalog. Svako ponašanje koje je protiv Njegovih zakona je pobuna, jasna i jednostavna.

Sveto pismo jasno kaže: „Srce je prevarno iznad svega i smrtno bolesno. Ko može proniknuti u njega?“ (Jer. 17:9). Isus je rekao da iz srca izlazi „zle misli, ubistva, preljube, blud, krađe, lažna svjedočenja, hule“ (Matej 15:19). Dakle, ako pogledamo unutra, sve što ćemo naći je zlo i zloća, a ne mudrost i dobrota. Jedinu pravi izvor za naše vrijednosti je Božja Sveta Riječ.

Globalizam

5. Globalno obrazovanje uči da je globalna lojalnost najvažnija stvar. Nema više lojalnosti određenoj zemlji ili odanosti zastavi. Samo jedna srećna globalna zajednica. Kao što pjeva Džon Lenon u svojoj pjesmi „Zamisli“: „I svijet će biti kao jedan.“ Da bi se ostvarila globalna zajednica sa jednom ekonomijom, jednim monetarnim sistemom, jednom vladom i jednom religijom, globalisti smatraju da mora postojati razjašnjenje vrijednosti, tolerancija na relativizam. U tom smislu globalno obrazovanje postalo je politička strana pokreta New Agea u svijetu.

Globalistička logika New Agea glasi otprilike ovako: U budućnosti ćemo se suočiti s mnogim situacijama u kojima ćemo morati promovisati harmoniju i saradnju. Pošto je to potrebno za opstanak u globalnom selu, moramo napustiti separatistički pojam apsoluta. Apsoluti nas zaključavaju u konfliktno orijentisane odnose i ne dozvoljavaju kompromis. Prihvatanje dvosmisljenosti biće cijenjen stav za buduće generacije.⁸⁴

Suprotnost globalizmu je etnocentrizam. „Etnocentrizam“ znači da ste lojalni svojoj etničkoj pripadnosti, zemlji, zastavi i kulturi. Ovo je način na koji je svijet funkcionisao

vjekovima. Globalisti New Agea vjeruju da će ova zemlja postati njihova utopija u novoj eri Vodolije. S druge strane, mi hrišćani vjerujemo da će naša „utopija“ početi kada se Hrist vrati po drugi put da uzme otkupljene da žive sa Njim na nebu (Jovan 14:1-3; 1. Sol. 4:17).

Ono što globalno obrazovanje zaista čini jeste da istiskuje proučavanje hrišćanskog pogleda na svijet i zapadne civilizacije iz nastavnog plana i programa učenika. Na primjer, nastavnik će ilustrovati globalnu međuzavisnost „čokoladicom“. Zatim se dijeli radni list koji pokazuje da sastojci table dolaze iz cijelog svijeta. Globalno obrazovanje takođe ima tendenciju da promovise istočnjačke religije u odnosu na hrišćanstvo.

Erik Birer, u svojoj knjizi *New Age maskarada* (The New Age Masquerade, Eric Buehrer), govori o maloj djevojčici trećeg razreda iz malog grada u Viskonsinu koja je uložila mnogo vremena radeći na čestitki za Valentinovo. Kada je završila svoje „remek-djelo“ i sa zadovoljstvom i ponosom ga predala učiteljici, učiteljica ga je jednom pogledala i vratila. Zatim je rekla djevojčici da se vrati. „Zašto?“ pitala je ona. Učiteljica je odgovorila: „Napisala si ‘Volim Isusa’ na vrhu i ta fraza ne može biti prikazana uz kartice druge djece jer je uvredljiva. Ovo je javna škola.“⁸⁵

Ali pitam se, kao što je Birer uradio: „Šta ako bi hinduističko dijete stavilo hindu sankritsku frazu kao što je „Om“ na svoju karticu. Ili šta ako bi budistički student stavio simbol Jin Jang na svoju čestitku za Valentinovo. Da je učiteljica ovo vidjela, možda bi to iskoristila kao priliku za „kulturno obogaćivanje učionice“.

Zagovornici obrazovanja Novog doba

Neka od imena koja guraju program New Age za obrazovanje su Džek Kenfield, Tomas Roberts, Barbara Klark, Debora Rozman, Morin Mardok, Gaj Hendriks, Džin Hjuston i Dejvid B. Elis, od kojih su svi pisali o ovoj temi.

Džek Kenfield

Džek Kenfield je direktor Obrazovne službe za seminare obuke unutrašnjeg uvida u Santa Monici, Kalifornija. Osnivač je i bivši direktor Instituta za holističko obrazovanje u Amherstu, Masačusets. I da, autor i koautor svih onih knjiga *Pileća supa za dušu*. Džon Ankerberg i Džon Veldon u svojoj knjizi *Enciklopedija New Age vjerovanja* navode da su u jednom od Kenfieldovih biltena o samopoštovanju, on i Pola Klimek raspravljali o važnosti transpersonalnog obrazovanja.

Gotovo čitav spektar okultizma je prihvaćen kao primjenjiv na obrazovanje djece, uključujući rad na snovima, mandale, meditaciju, arika psihokalisteniku, jogu, okultno „centriranje“, „svete“ plesove poput onih u spiritističkoj zajednici Fajndhorn u Škotskoj, i antropozofske euritmije/sufi plesove, učeći djecu da psihički vide svoje čakre, aure i iscjeljujuće energije, magične krugove i psihičko pojanje.⁸⁶ Kenfield je jednom prilikom koristio popularnu TV seriju KungFu da pomogne grupi učenika šestog razreda da stupe u kontakt sa njihovim ličnim „unutrašnjim vodičima“. Razmišljajući o tome šta je Kejn, heroj, radio svaki put kada je bio u ozbiljnoj nevolji, učenici su shvatili da samo zatvaranjem očiju i meditacijom, Kejn može napraviti retrospekciju u vrijeme kada mu je učitelj rekao nešto mudro i važno i time pronaći rješenje za njegov problem.

„Zatim sam ih pitao s kakvim je učiteljem Kejn

razgovarao. Je li bio kao njihov učitelj u šestom razredu? Svi su se složili da je on bio drugačiji učitelj, nekako posebniji, mudriji i kome se više može vjerovati. Svi su se složili da bi željeli imati takvog učitelja.“⁸⁷ Kenfild ih je pitao da li bi željeli imati mudrog starog učitelja od koga bi mogli dobiti pomoć u nevolji. Svi su rekli Da, ali nisu znali gdje bi ga mogli pronaći. Mislili su da će morati u Kinu, Japan ili Indiju. Kenfild im je rekao da mogu pokušati pronaći mudru osobu u sebi. Djecu su potom ohrabрили da zatvore oči, nekoliko puta duboko udahnu i vodili su ih, kroz vježbe vizualizacije, da kontaktiraju svoje duhovne vodiče.⁸⁸ Kenfild im je rekao:

„Upoznaćete posebnog vodiča, svog posebnog vodiča... Neka se desi šta god da se desi... Komunicirajte sa svojim vodičem na bilo koji način... Slušajte svog vodiča.“⁸⁹

Džin Hjuston

Džin Hjuston, guru ljudskih potencijala i dama koja je učila Hilari Rodham Klinton da vodi „imaginarnе razgovore“ sa Elenor Ruzvelt i Mahatmom Gandijem, takođe je uticala na obrazovno učenje. U svojoj knjizi „Igre uma“ (Mind Games), koja je knjiga s uputama o postizanju izmijenjenih stanja svijesti bez upotrebe droga, ona preporučuje „tehnike meditacije i vizualizacije koje praktičara mogu dovesti do nove slike čovjeka kao stvorenja ogromnih i neotkrivenih potencijala.“⁹⁰

Džin Hjuston je bila lični prijatelj i savjetnik najmanje dvije porodice u Bijeloj kući: Kartera i Klintona. U septembru 1979. održala je konferenciju pod nazivom „Alternative politike za narednu deceniju“ za nekoliko stotina vladinih službenika u gostionici u Istonu, Merilend. Svrha je bila da se istraže sredstva za poboljšanje društva, kao i ljudi u njemu. Ono što je uradila sa svim tim šefovima nacionalnih agencija, podsekretarima,

pomoćnicima sekretara vladinih resora i predstavnicima Bijele kuće bilo je u najmanju ruku bez presedana. Većinu njih je stavila u hipnotički trans i napravila „navođenje imaginacije“ s njima. Scenu je opisala na sledeći način: „Ispred mene, ispruženi na podu gostionice u Istonu u Merilendu, nalazi se nekoliko stotina vladinih službenika. Dovala sam većinu njih u trans i vodim ih da putuju u buduće „moguće društvo“ i donesu opise onoga što tamo pronalaze.“⁹¹ Zašto je Hjuston uključena u sav ovaj okultni posao? Zato što vjeruje da je New Age predstava o neminovnoj transformaciji ljudske rase na cijeloj planeti na dohvat ruke. Ona je rekla da je „čovječanstvo konačno na raskrsnici ove transformacije koja ovo vrijeme čini izazovnim i uzbudljivim.“⁹²

Dejvid Elis

Dejvid Elis je napisao fakultetski udžbenik „Postati Master student“ (Becoming A Master Student), koji je korišten da pomogne studentima brucošima da uspiju na fakultetu. Koristio je nekoliko okultnih New Age tehnika pamćenja. Na primjer, vježba br. 11 se zove „Malo samohipnotizma“ i opisuje kako učenik može izvršiti autohipnozu.

„Zatvorite oči ili se fokusirajte na tačku udaljenu nekoliko stopa. Tri puta polako, duboko udahnite, obratite pažnju na svaki udah. Zatim udahnite još tri puta dok svjesno opuštate cijelo tijelo. Kada vam se um opusti i um umiri, recite sebi: ‘U bilo kom trenutku kada odaberem, moći ću da se sjetim...’ Ubacite kratak opis onoga što želite da zapamtite na kraju rečenice. Ponovite cijelu vježbu tri puta.“⁹³ U drugom dijelu Elisove knjige, on preporučuje „Meditaciju i kako to učiniti“ kao dublji način opuštanja od sna. On ga uvodi iz hinduističke perspektive: „Riječ ‘meditirati’ dolazi od sanskriptske riječi *medha* što doslovno znači, ‘lociranje vašeg centra, vaše unutrašnje mudrosti.’ Meditaciju

sada podučavaju i podržavaju svi, od gurua u dugim, bijelim haljinama do doktora medicine.“

Elis nudi sledećih pet smjernica za meditaciju:

1. „Obavežite se.“
2. „Postavite određeno vrijeme.“
3. „Obratite veliku pažnju na svoje disanje.“

„Sjednite u udoban položaj sa uspravnom kičmom. Obratite pažnju na svoj dah dok lagano teče u i iz vašeg tijela. Zamislite da dišete u smirenosti, opuštenosti i blagostanju. Vizualizirajte sebe kako izdišete frustracije, napetosti i negativne emocije.“⁹⁴ Praksa zamišljanja i vizualizacije vašeg udisanja i izdisaja je striktno istočnjački oblik izazivanja izmijenjenog stanja svijesti.

4. „Očistite um.“ Evo uputstava: „Koncentrišite se na nešto da biste smanjili ometanja. Ponovite tiho riječ ili frazu (ljubav, Bog, da, om) ili buljite u plamen svijeće. Dozvolite svom umu da bude prazan. Svaki put kada misao uđe, nježno je otpustite. Uskoro će ući još jedna misao; neka ode.“⁹⁵

Evo najmanje tri otvorene crvene zastavice.

- Ponavljanje riječi om – „U hinduizmu, najsvetiji i naj-sveobuhvatniji izraz duhovnog znanja.“⁹⁶
 - Gledanje u plamen svijeće je metoda koju koriste mnogi sledbenici hinduizma, budizma i New Agea, kao što je Širli Mek Lejn. Ona zuri u plamen dok se ne hipnotiše.
 - Dopustiti svom umu da se isprazni, što je još jedan element istočnjačke meditacije.
5. „Razmislite o pohađanju nastave.“ I ovdje je sugestija: „Lokalni centri za meditaciju, YMCA i obrazovni programi u zajednici podučavaju širok izbor

stilova meditacije. Možete naučiti meditaciju koja uključuje kretanje (tai či), disanje i položaje (joga) ili nauku i ceremoniju (transcendentalna meditacija).⁹⁷

Vjerujem da sve ovo treba smatrati nedopuštenim za iskrene hrišćane.

Ovo je primjer nekih od eklatantnih New Age okultnih praksi kojima se uče studenti u ovom udžbeniku. Postoji pedeset i šest vježbi koje se lako pronalaze po njihovoj slici plavog kruga na kojem se nalazi dama u meditativnom položaju lotosa. Iako su mnogi od ovih elemenata uvredljivih za hrišćane uklonjeni u 6. izdanju, cijeli udžbenik je još uvijek zasićen New Age filozofijom za razvoj potencijala pamćenja.

Ovo su samo neki od pametnih ljudi koji unose New Age u učionicu. Većina njih su samoproглаšeni New Ageri ili barem lideri s ljudskim potencijalom koji su prihvatili istočnjačke svjetonazorske filozofije. Pitanje je sada: „Šta je sa hrišćanskim obrazovanjem? Je li to isto?“ Odgovor je ne. Razlog je taj što imamo biblijsku, teističku svjetonazorsku filozofiju koja je svjetovima odvojena, koliko je Istok daleko od Zapada.

Slava Bogu za hrišćansko obrazovanje

Crkva adventista sedmog dana širom svijeta upravlja sa 5.455 crkvenih škola, uključujući škole visokog obrazovanja. Zapošljava desetine hiljada predanih, bogobojažljivih nastavnika koji ne samo da dijele knjiško znanje već shvataju da imaju ogromnu odgovornost oblikovanja umova i karaktera svojih učenika prema Božjoj volji. Ovo su neopjevani heroji Adventističke crkve koji su pomogli u pripremi svojih učenika da postanu crkvene vođe, kao i vjerni članovi Božje crkve.

Mislim na sve divne, sjajne i pobožne učitelje kod kojih

sam imao privilegiju studirati na Union koledžu, Univerzitetu Loma Linda i Univerzitetu Andrews. Previše ih je za nabrojati, ali ovi muškarci i žene ostavili su neizbrisiv, trajan utisak u mom životu. Slavim Gospoda za sve njih i hiljade sličnih širom svijeta. Zaslužuju priznanje.

Gotovo od svog početka Crkva je shvatila vrijednost pružanja svojoj djeci hrišćanskog obrazovanja koje je u skladu s biblijskim učenjima. Adventističko hrišćansko obrazovanje temelji se na filozofiji da je Bog konačni izvor postojanja, mudrosti i istine. Da smo stvoreni na Njegovu sliku kao slobodni moralni agenti. Iako je grijeh pokvario Njegov savršeni lik u nama, kroz Hrista i Njegovog Svetog Duha, Bog vraća palo čovječanstvo u prvobitno stanje. Stoga je svrha hrišćanskog obrazovanja, kako navodi Elen Vajt:

„Pravo obrazovanje znači više od nastavljanja određenog kursa studija. To znači više od pripreme za život kakav je sada. Ima veze sa cijelim bićem, i sa cijelim periodom postojanja koji je čovjeku moguć. To je harmoničan razvoj fizičkih, mentalnih i duhovnih moći. Ona priprema učenika za radost služenja na ovom svijetu i za višu radost šireg služenja u svijetu koji dolazi.“⁹⁸

Postoje tri vječne istine koje svako hrišćansko dijete treba rano naučiti da bi moglo razumjeti ko je, odakle je došao i kakva mu je sudbina.

1. Bog vlada.

„Gospod Bog svemogućí vlada“ (Otkrivenje 19:6) je prva i glavna istina. On je Suvereni Bog – svemogućí, sveznajućí i sveprisutan – koji kontroliše univerzum i sve u njemu, uključujući planetu Zemlju. Ništa se ne dešava bez Njegovog znanja. Sposobnost razmišljanja, svaki otkucaj srca, svaki dah koji udahnete potiče od Boga.

2. Bog se brine za nas i voli nas.

Mi smo stvoreni na sliku Božju i Njegovu priliku (Post. 1:26). On je naš tvorac i održavatelj. On nas voli vječnom ljubavlju (Jer. 31:3). Dragocjeni smo u Njegovim očima. Ova istina će uvjeriti učenike da je Svemogući Bog neba duboko zainteresovan za njih i da ih voli.

3. Bog ima plan za tvoj život.

Bog ima određeni plan i svrhu za svaku osobu na ovom svijetu. Ova istina daje smisao, svrhu i smjer životu. Bog je svakoga od nas obdario određenim sposobnostima, talentima i darovima koje želi da razvijemo do svog punog potencijala na Njegovu čast i slavu. Čineći ovo, ne treba da zavisimo od sopstvenog razumijevanja, već „na svim putevima svojim imaj ga na umu, i on će upravljati staze tvoje“ (Izreke 3:5, 6). „Prije nego što ljudi mogu biti istinski mudri, moraju shvatiti svoju zavisnost o Bogu i biti ispunjeni Njegovom mudrošću. Bog je izvor intelektualne, kao i duhovne moći.“⁹⁹

Trebamo se oslanjati na Njega kao što apostol Pavle kaže: „Sve mogu u Hristu koji mi daje snagu.“ (Fil. 4:13) Kombinacijom intelektualnog s duhovnim, mladići i djevojke mogu dostići najviši standard Božjeg ideala za njih.

Nijedan život ne može biti potpun, zadovoljavajući ili nagrađen ako ove tri vrhunske istine nedostaju u našem nastavnom planu i programu obrazovanja.

Poglavlje 5.

New Age stavljen u muziku

Muzika je međunarodni jezik. A ako neprijatelj naših duša nastoji da preplavi svijet svojom varljivom porukom, on ne može previdjeti moćan uticaj muzike. On je vrhunski muzičar i kompozitor, koji je prije pada bio zadužen za svu nebesku muziku. U posljednje tri decenije, New Age pokret se proširio na cijeli svijet, uglavnom dijelom kroz muzičke medije.

The Beatles – vjesnici New Agea

Možda najpoznatija i najuticajnija popularna muzička grupa 60-ih bili su Beatlesi iz Liverpoola u Engleskoj. Grupa (Ringo Star na bubnjevima, Pol Mek Kartni, Džon Lenon i Džordž Harison na električnim gitarama) bila je pod velikim uticajem američkog rokenrola, ritma i bluz. Na početku njihove karijere, stil muzike Bitlsa bio je poput većine muzike 50-ih, uključujući pjesme, „Želim te držati za ruku“ (I Want To Hold Your Hand), „Želiš li znati tajnu?“ (Do You Want to Know a Secret?) i „Udovolji, udovolji mi“ (Please Please Me). Kasnije su pjevali više narodnih pjesama kao što su „Juče“ (Yesterday), „Mišel“ (Michelle), „I ja je volim“ (And I Love Her).

Ali do 1967. Bitlsi su se bavili drogom. Sledeće godine Džon je optužen za posjedovanje droge i novčano kažnjen, a Džordž i njegova žena optuženi su za marihuanu.¹⁰⁰ Ne samo da su koristili drogu, već su i neke od njihovih pjesama, poput „Lucy in the Sky with Diamonds“ (LSD) sa albuma Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band odobravale drogu.

Od droge do hinduizma

Od droge su se okrenuli hinduizmu. Džordž Harison i njegova supruga Peti prvi su se zainteresovali za hinduizam i njegovu muziku. To ih je nagnalo da 1966. odu u Indiju gdje je Džordž učio sitar (instrument sličan lauti) kod Ravi Šankara. Dok su bili tamo, upoznali su se sa Šankarovim guruom. Oni su takođe otišli u Varanasi, stari Benares, na rijeci Gang, jednom od najsvetijih gradova u Indiji, gdje su prisustvovali trodnevnom vjerskom festivalu. Ono što su vidjeli i čuli u Varanasiju ostavilo je na njih dubok duhovni utisak. Nakon povratka u Englesku, oni počinju proučavati indijsku religiju. U februaru 1967. Peti se pridružila pokretu za duhovnu regeneraciju gdje je naučila transcendentalnu meditaciju. U međuvremenu, Džordž je gutao knjige o hinduizmu i dijelio svoje znanje s ostalim članovima grupe.

Sredinom avgusta 1967. Mahariši Maheš Jogi je otišao u London da drži javna predavanja o Transcendentalnoj meditaciji (TM). Bitlsi su se upoznali sa njim i transcendentalnom meditacijom, koja je imala ogroman uticaj na njihove živote. Jedan od konkretnih efekata bio je to što su odustali od upotrebe droga, a njeno mjesto je zauzela meditacija. Džon je razmišljao: „Da smo upoznali Maharišija prije nego što smo uzeli LSD, ne bismo morali da ga uzimamo.“¹⁰¹ Pol je kasnije rekao: „Trenutno pronalazim ono što tražim meditacijom, nadam se izvući ću više od meditacije, tako da neću imati potrebu za drogom...“ A Ringo je imao više evangelističke zabrinutosti kada je rekao: „Nadam se da će obožavaoci uzeti meditaciju umjesto droge.“¹⁰² Ovo „duhovno buđenje“, kako su oni to smatrali, postalo je očigledno u njihovoj muzici, a Bitlsi su postali prvi „pjevački jevanđelisti“ hinduističkih vjerovanja New Agea koji su pušteni u muziku.

Džordž Harison i Hare Krišna

Na albumu *Bitlsa* iz 1970. *Sve mora proći*, Džordž Harison je predstavio pjesmu posvećenu Hare Krišni pod nazivom „My Sweet Lord“. Mnogi hrišćani su mislili da je ta pjesma hrišćanska pjesma u kojoj se Isus spominje kao njegov „Slatki Gospod“. Međutim, Džordž je kasnije citiran u *Upbeat Magazinu* kako je rekao:

„Ideja iza ‘My Sweet Lord’ bila je da iznenadi ljude jer je zvučala kao ‘pop pjesma’. Najvažnije je bilo da ih ne uvrijedim, pa sam stavio ‘aleluja’ refren, da kad dođu do ‘Hare Krišna’ lupkaju nogama u ritmu i zajedno pjevaju ‘aleluja’. Bilo je to kao kopča sa lažnim osiguranjem. Odjednom će pjevati „Hare Krišna“, ne shvatajući šta se dešava.“¹⁰³ Činilo se da je Džordž opsjednut Hare Krišnom, vjerujući da je Krišna Bog, da Bog ima mnoga imena kao što su Alah, Buda, Jehova, Rama, ali da su svi bili Krišna. Očajnički je želio da vidi Boga kako je njegova pjesma rekla, a vjerovao je da je jedini način da to učini kroz svjesnost Krišne i meditaciju. Pojanjem Hare Krišna mantre, kao što je urađeno u pozadini tokom refrena njegove pjesme „Moj slatki Gospod“ (Hare Krišna, Hare Krišna, Krišna Krišna, Hare Hare, Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare), neko bi nezlibježno dostigao svjesnost Krišne.¹⁰⁴

„Zamisli“ Džona Lenona

Godine 1971. Džon Lenon je uveo više filozofije New Agea u tekstove svojih pjesama pod naslovom „Instant Karma“ (karma, ukupne akcije života koje određuju nečiju sudbinu u sledećem životu, prema Hindusima) i „Imagine“, pjesma o New Age utopiji. Pjesma „Imagine“, koja je i danas popularna, prevedena na nekoliko jezika i korištena u reklamama, govori o

zamišljanju da nema raja i pakla, nema država, nema religije i da svi žive u miru. Sve je to dio filozofije New Agea koja naglašava globalnu zajednicu umjesto različitih zemalja i nacionalnosti; nema konvencionalnih ili tradicionalnih religija kakve poznajemo i nema koncepta odmazde (suda) i raja kako se uči u Bibliji, samo prosvjetljenje. Ispostavilo se da je to zaista poziv ljudima da se pridruže New Age pokretu. Džon pjeva: „Možete reći da sam sanjar, ali nisam jedini. Nadam se da ćeš nam se jednog dana pridružiti i svijet će biti kao jedan.“¹⁰⁵

Džon se takođe bavio okultizmom, uglavnom zbog svoje žene Joko Ono, koja je prema svojim vidovnjacima uređivala svoj život. Toliko je vjerovala u to da se pobrinula da se njihov sin, Šon, rodi na Džonov rođendan, 9. oktobra (carskim rezom), jer su joj vidovnjaci rekli da će, ako se njen sin rodi na rođendan svog oca, on naslijediti duša svog oca kada mu otac umre.¹⁰⁶

Više hinduizma od Harisona

Godine 1973. Džordž Harison je u svom albumu „Život u materijalnom svijetu“ (Living in the Material World) predstavio još dvije pjesme koje promovišu hinduistička vjerovanja New Agea. Pjesma „Give Me Love“ sadrži stih koji kaže „čuvaj me od rođenja“ što je referenca na hinduističko učenje o „nirvani“ ili napuštanju ciklusa reinkarnacije, ulasku u stanje duhovnog, univerzalnog blaženstva. On u ovoj pjesmi uvodi i hinduističko pjevanje „Om“. U pjesmi „Living in the Material World“ Harison upućuje na reinkarnaciju navodeći svoja sjećanja ili sjećanja na „Spiritualno nebo“. Molitva u ovoj pjesmi upućena je panteističkom, bezličnom bogu prisutnom u svemu. Pjesma se završava Harisonovim stečenim paganskim konceptom spasenja: „milost Gospoda Šri Kriše, moje spasenje.“¹⁰⁷

Bitlmanija

Muzika i filozofija Bitlsa imale su ogroman uticaj na milione tinejdžera, studenata i mladih odraslih, utičući na njih u upotrebi nedozvoljenih droga, a zatim i na vjerovanja New Agea (karma i reinkarnacija) i prakse (istočna mistična meditacija). Dr Timoti Liri, kontroverzni filozof nacije Vudstok, opisao je njihovu ogromnu popularnost kao „gotovo religioznu“, nazivajući ih „nadahnutim psalmistima“, „četiri moderna evanđelista“, „mladim mesijama“ i „božanskim agentima“. Liri ih je smatrao „još jednom božanskom intervencijom“ kao što je to bio Hrist prije 2000 godina, „da olabavi stvari i vrati ljepotu, smijeh i sklad prirodnog poretka.“¹⁰⁸

Ebi Hofman (Abbey Hoffman), militantna hipi s kraja 1960-ih, rekla je za Bitlse: „Učinak nečega poput Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Bandon na mene i druge aktiviste, organizatore i ljudi iz kontrakulture širom svijeta imao je nevjerovatan uticaj, poput paljenja vatre u fabrici vatrometa.“¹⁰⁹

Druge muzičke grupe poput The Rolling Stonesa i The Grateful Dead doprinijele su muziciranju okultnih filozofija New Agea. *Dupree's Diamond News* magazin, koji je posvećen održavanju duha Džerija Garsije, pokojnog vođe Grateful Dead-a, među „mrtvoglavima“ (sledbenicima Grateful Dead-a), kaže u svojoj izjavi o svrsi:

„Naše je fundamentalno uvjerenje da muzika Grateful Dead-a može poslužiti kao snažan katalizator za kreativni i duhovni rast onih koji skreću pažnju na njen poziv, a mi pokušavamo da izrazimo taj potencijal na što više načina. Takođe smo posvećeni da iskoristimo ovo iskustvo kao priliku za lično i planetarno iscjeljenje, kao i da zadržimo porodicu Deadhead na okupu.“¹¹⁰ Ova izjava takođe izražava koncepte i ciljeve New

Age pokreta: nebiblijski „kreativni i duhovni rast“ i „lično“ iscjeljivanje (samoprosvjeljenje, samosvijest) i „planetarno iscjeljenje“ (tvrdokorna ekologija), a sve su to briga New Agea.

Kosa – New Age duhovno jevanđelje Vodolije

Pozorišni mjuzikl *Kosa* takođe je imao ogroman uticaj na umove mladih ljudi sa obje strane Atlantika. Keril Matrićana (Caryl Matriciana), autorka knjige „Bogovi Novog doba“ (Gods of the New Age), bila je jedna od onih koja je konvertovana u New Age, zajedno sa hiljadama drugih mladih ljudi u svojoj generaciji, porukom Kose. Krajem turbulentnih 60-ih, kada je imala dvadeset godina, ona i njeni roditelji vratili su se iz Indije u svoju domovinu, Englesku.

Kosa joj je otvorila vrata u novi svijet bijega od stvarnosti upotrebom psihodeličnih droga i hinduističkih vjerovanja. Bio je to ono što bi se moglo nazvati jednim od najmoćnijih New Age evangelističkih napora. Kosa je odjednom mladima dala novu nadu za probleme društva i svijeta dok su pjevali „Pusti sunce unutra“. Keril je bila namamljena da okusi plodove druge svijesti putem droga, koje su otključale vrata njenog uma. Pozvana je da „skine zastore“ svog uma radi potpune samosvijesti. Navodi da je tekst nju i mlade ljude u publici natjerao da putuju u njihova tijela i unutrašnje svjetove.

„Vođeni smo kroz navođenu imaginaciju, vizualizaciju, ritmičku muziku i entuzijastičnu energiju da se stopimo sa univerzumom. Kroz moćnu sugestiju, boje su se isprepletale i pojedinci su se udružili u jednu kosmičku silu – silu koju sam na kraju naučila zvati ‘Bog’.

Naše duše bi mogle biti oslobođene naših tijela dok smo astralno projektovani i pridružili se ovom ‘Bogu’. Ušavši u

njegovo prisustvo, dodirnuli smo ga! 'O, moj Bože', pjevušila sam s glumcima, 'koža ti je meka, volim tvoje lice.' Tiho sam plakala u ekstazi. U svom euforičnom stanju uljuljkao me muzikl kroz mnoge scene i ideje. A oni koji su na mene ostavili najdublji utisak su oni koji su vodili putevima Indije.¹¹¹ U filmskoj verziji Kose, Berger, heroj, pjevao je: „Ja sam reinkarniran i svi smo mi!“ U suštini, ono što je radio bilo je prisjećanje na svoja mistična iskustva Indije – jogu, reinkarnaciju i drogu – ohrabrujući nas da je to način da nam pomogne da evoluiramo i razvijamo se. Keril je bila ohrabrena da se pridruži himni Kose, a to je bila „Vodolija“. Ona sadrži astrološke ideje New Agea kao što je položaj Mjeseca „u sedmoj kući“ i Jupiterovo poravnanje sa Marsom kao znakovi da sviće novo astrološko doba (Doba Vodolije).

Tekst pjesme obećava da će divne stvari, uključujući harmoniju, razumijevanje i simpatiju, obilovati u ovoj novoj eri.¹¹² Gledajući unazad, Keril je shvatila uticaj koji je muzička poruka Kose imala na njeno razmišljanje, rezonovanje, religiozni pogled, stavove i moral, kao i na milione drugih poput nje širom svijeta. Navela je da je Kosa bila temelj koji je pripremio mlade ljude i svijet za filozofije i uvjerenja koja su u osnovi New Age razmišljanja danas, najuticajnijeg načina razmišljanja.¹¹³ Keril je bila jedna od onih srećnih mladih ljudi koji su na kraju izašli iz New Age pokreta kroz suočavanje sa Hristovim pravima na njen život. Od tada je posvetila svoj život razotkrivanju duhovnih opasnosti New Age pokreta.

Kategorije New Age muzike

U osnovi postoje dvije široke kategorije New Age muzike:
(1) Pop muzika koja promovise New Age filozofiju kroz svoje

tekstove i (2) „Yuppie muzak“, ili muzika osmišljena da inspiriše mistična meditativna stanja.

New Age kroz tekstove

Još od dana Bitlsa, postojali su popularni umjetnici koji pjevaju pop pjesme koje promovišu filozofiju i vjerovanja Novog doba. Album *The Bee Gees* iz 1979. „Spirits Having Flown“ nosi reference na reinkarnaciju. Takođe su bili fascinirani i okultnim sa Morisom i Robin koji su tvrdili da imaju psihičke ESP moći.¹¹⁴ Princ, čije se teme bave erotikom povremeno pomiješanom s religijom, u svojoj pjesmi „Sexuality“ sa albuma „Sign o the Times“ pjeva o drugom dolasku „New-Age revolucije“ koja će biti era kada sve prolazi.¹¹⁵

Druge popularne pjevačice koje su uvele New Age koncepte su Vitni Hjuston sa svojom pjesmom „The Greatest Love“, Maraja Keri u „Hero“ (obje promovišu New Age koncept samoljublja). Elton Džon pjeva glavnu pjesmu u *The Lion King*, „Krug života“ koja se odnosi na ciklični životni ciklus reinkarnacije. Vanesa Vilijams pjeva „Boje vjetra“ (*The Colors of the Wind*) iz filma *Pokahontas* koji eklatantno promoviše panteističku i animističku ideju da „svaka stijena, drvo i stvorenje imaju život, imaju duh, imaju ime.“¹¹⁶

Panteizam je pagansko vjerovanje da univerzalna energija ili bezlična Božja suština prožima sve stvari, živo i neživo. Animizam uči da sve ima duh koji može komunicirati sa ljudskim duhom.

Dakle, prva vrsta New Age muzike je ona koja kroz svoje tekstove, bilo očigledno ili suptilno, promoviše filozofiju i vjerovanja New Age pokreta.

Muzak

„Yuppie muzak“ ili muzika osmišljena da dovede u izmijenjena stanja svijesti, mističnu meditaciju, druga je vrsta New Age muzike. To je daleko najplodniji tip. Možete otići u bilo koju prodavnicu popularne muzike i pronaći police i police mistične meditativne muzike pod nazivom „New Age“.

Ovaj koncept New Age muzike nastao je kada su profesionalni muzičari i kompozitori prihvatili filozofiju i vjerovanja New Age pokreta. Zatim su počeli da koriste svoje talente da služe pokretu. Muzak je New Age muzika definisana više namjerom umjetnika nego stilom i rasponom. Ali takođe je predviđeno da se koristi „kao pozadinska muzika za meditaciju ili za postizanje neke vrste izmijenjenog stanja svijesti.“¹¹⁷ Stoga može biti dosadna kada se sluša u običnom stanju uma.

Muzički elementi koji nedostaju u meditativnoj muzici New Agea

Muzika, u zapadnom svijetu, uopšteno ima četiri elementa: melodiju, harmoniju, ritam i tempo (takt). New Age meditativna muzika obično nema ritam, melodiju ili ritam. Nema melodiju koju možete pjevušiti ili zviždati nakon slušanja. Ova muzika je danas postala toliko popularna da je prestižna nagrada *Grammy* 1987. dodala kategoriju New Age muzike.

U osnovi, sastoji se od harmonijskih zvukova, ponekad praćenih mističnim, ambijentalnim zvucima svemira, dajući osjećaj da ste okruženi jezivim prisustvom. Meditativna muzika takođe povremeno koristi ritam ili tempo i mistično pojanje. Ponekad koristi zvukove prirode poput zvuka kiše, šuštanja lišća na vjetru, zvukova okeana, potoka koji teče, pjeva ptica i zvukova pliskavica. Šteta što je Sotona uzeo neke od elemenata

Božje kreacije da ih ugradi u svoju suptilnu meditativnu muziku New Agea kako bi to izgledalo nevino i bezopasno. Ali nemojte biti zavedeni, muzika New Agea može se koristiti za inspiraciju u stanje transa i može biti prvi korak na klizavom putu ka drugim opasnim oblicima New Agea mistične meditacije ili izmijenjenih stanja svijesti. O opasnostima istočnjačke mistične meditacije i razlikama između nje i biblijske meditacije detaljnije se govori u 11. poglavlju.

Popularni umjetnici New Agea

Popularni umjetnici koji komponuju New Age muziku su Vangelis, Serrie, Shakti, Kitaro, Yanni i Stephen Halpern.

Halpern

Stiven Halpern je, na primjer, proizveo „mnoge albume koji jasno integrišu istočnjačke mistične prakse s njegovom muzikom“. Njegov *Spectrum Suite* je dizajniran da se fokusira na svaku od sedam čakri (hinduistički energetski centri u tijelu). Po Halpernovim vlastitim riječima, on kaže: „U svom radu nastojim da se uskladim s tom silom i da podignem životnu energiju izvođača i slušaoca kako bih ih doveo u bližu usklađenost sa njihovim vlastitim Bogom-Ja.“¹¹⁸ On dalje navodi u vezi sa inspiracijom svojih kompozicija: „Muzika dolazi k meni, ali ne od mene. Veliki dio muzike je kanalisiran iz svijesti viših dimenzija; nazovite to prisustvom vodiča ili viših univerzalnih moći.“¹¹⁹

Kitaro

Kitaro, koji je popularni japanski izvođač i kompozitor, prodao je milione albuma. Njegov album pod nazivom „The

Light of the Spirit“ izražava univerzalne ideje New Agea o svemiru, ljudskom postojanju, prirodi i kosmosu. „Kitaro... sebe naziva muzičarem nove kulture. Svoju muziku smatra dijelom svog duhovnog puta i svoju ulogu vidi kao agenta kulturnih promjena, koji pomaže drugima da steknu novi pogled na svijet.“¹²⁰

Yanni

Jani Krisomalis (Yanni Chrysomallis) i njegova djevojka Linda Evans uključeni su u istočnjačku meditaciju. Linda je sledbenica poznatog trans kanalizatora J.Z. Najta, koji kanalizuje duh koji se identifikuje kao 3500-godišnji ratnik po imenu Ramta sa izgubljenog kontinenta Adantis.¹²¹ Naslovna stranica poslovnog dijela *Los Angeles Timesa*, 4. jula 1995., navodi deset najboljih New Age albuma od 3. jula: #1 – Yanni’s Live at the Acropolis; album #2 Live at Red Rocks Johna Tesha; #3 Shepherd Moons od Enya; i #4 In My Time od Yannija.¹²²

Naslovnica Janijevog albuma pod naslovom „Ključevi za imaginaciju“ (Keys to Imagination) prikazuje scenu sumraka zemlje i nebeskih tijela umotanih u ljuske jajeta. Možda je simbolika osmišljena da prenese poruku da ćemo se uskoro roditi u New Ageu.

Shakti

Šakti je New Age muzička grupa u kojoj svira Džon Mek Laflin na gitari. Mek Laflinovo zanimanje za ideje New Agea počelo je proučavanjem istočnjačke filozofije i religije, što ga je dovelo do toga da postane član Engleskog teozofskog društva 1960-ih. Početkom 70-ih postao je sledbenik gurua Sri Činmoja na čiji je prijedlog Mek Laflin promijenio ime, dodajući prefiks „Mahavišnu“, što znači božansko saosjećanje, moć i pravda.¹²³

Enigma

Možda je jedan od najdemoniskijih New Age albuma za mističnu meditaciju Enigma. Same poruke pjesama upozoriće svakog hrišćanina da ovo nije album koji žele slušati. Neki od naslova su: „Glas Enigme“, „Principi požude“, „Mea Culpa“, „Glas i zmija“, „Kucanje na zabranjena vrata“. Glavna numera, koja je naslovljena „Glas Enigme“, uključuje vokalne upute. To se radi kroz glas žene koja misteriozno poziva slušaoca: „Dobro večer. Ovo je glas Enigme.“ Glas zatim navodi da će slušaoci biti odvedeni u drugi svijet i predlaže da se ugasi svjetlo, opusti se i krene uz muziku.¹²⁴

New Age muzika ulazni punkt u New Age

New Age muzika može izgledati kao nevina ili amoralna. Ali može biti duhovno opasno ako postane ulazni punkt u način razmišljanja New Agea koji uključuje okultna i paganska vjerovanja.

Biblijski princip koji treba da primjenjujemo u slušanju muzike zabeležen je u Filipljanima 4:8:

„Na kraju, braćo, što je god istinito, što je god plemenito, što je god pravedno, što je god čisto, što god podstiče na ljubav, što je god pohvalno, što je god čestito i što je god hvale vrijedno, o tome razmišljajte.“

Možda su dvije riječi koje sažimaju cijeli ovaj odlomak „istinito“ i „čisto“. Bog ne želi da se izlažemo paganskim i okultnim uticajima koji su suprotni Njegovoj izričitoj volji svetosti i odvojenosti od nečistog.

Poglavlje 6.

„Vukovi u ovčijoj koži“

Upozorenje koje je Isus dao u vezi sa „vukovima u ovčijoj koži“ (Matej 7:15) je prikladno za ovo poglavlje. Ubrzo nakon što je štampana moja prva New Age knjiga, „Opasnost iznutra“ (The Danger Within), sjećam se da sam ušao u jedan od naših Adventističkih knjižnih centara da kupim neke knjige za naše prijatelje. Dok sam prolazio pored blagajne, jedna od dežurnih gospođa me prepoznala i mrzovoljnim tonom glasa povikala: „Starješino Vaskez, zašto ste u svojoj knjizi osudili M. Skota Peka?“ Pomalo zatečen ovim ničim izazvanim napadom, odgovorio sam: „Zato što je New Ager. Pročitajte njegovu knjigu ponovo imajući to na umu i otkrićete da je sve što sam rekao o njemu istina.“

Taj incident se dogodio usred ljeta. Za Božić sam se vratio u ABC da kupim još knjiga za prijatelje. Prolazeći ponovo pored blagajne, zaustavila me je ista kasirka. Izašavši iza pulta u susret, ponovo mi se obratila, ovaj put sa blagim osmjehom. „Bili ste u pravu“, rekla je. Očigledno je ponovo pročitala knjigu i ovaj put je kritičnijim okom mogla vidjeti suptilne (a ponekad i ne tako suptilne) unose New Age razmišljanja. Otkrio sam da je razlog zašto je bila toliko ljuta na mene kada me je poslednji put vidjela bio taj što je prethodnog Božića kupila sedam primjeraka knjige M. Skota Peka „Put kojim se rjeđe ide“ i dala ih svojoj djeci i rođacima. A onda, nakon što je pročitala moju knjigu, shvatila je da ne samo da je uložila novac u propagiranje New Age razmišljanja, već je imala neugodan zadatak da svoju djecu i rođake obavijesti o svojoj naivnosti u vezi s ovom knjigom.

Nije uvijek lako uočiti hrišćanske pisce koji su inkorporirali New Age koncepte u svoje spise, ali vjerujte mi da oni postoje. Neki od poznatijih su M. Skot Pek, Ričard Foster, Lori Bet Džons i Metju Foks. Ističući ovo, ne želim da osuđujem sve što su ovi pisci napisali. Ali moramo da pogledamo šta imaju da kažu širom otvorenih očiju, shvatajući da oni zaista uključuju neke New Age ideje u svoj materijal.

Morgan Skot Pek

Psijijatar M. Skot Pek je vjerovatno najpoznatiji „hrišćanski“ pisac New Agea iz kasnih 80-ih i 90-ih. Njegova knjiga „Put kojim se rjeđe ide“ objavljena 1978. godine, bila je na listi najprodavanijih *New York Timesa* rekordnih više od 600 sedmica. Prema poslednjim podacima, prodana je u preko pet miliona primjeraka.¹²⁵

Ali ono što mnogi ljudi ne shvataju je da kada je dr Pek napisao Put kojim se rjeđe ide, on čak nije bio hrišćanin. „Postao sam hrišćanin“, izjavio je Pek, nekoliko godina nakon što je objavljena „Put kojim se rjeđe ide“ – i zapamtite, prva rečenica u toj knjizi je velika budistička istina: „Život je težak“... „Jedan važan čovjek mi je rekao: ‘Skoti, bilo je tako pametno od vas način na koji ste prikriili svoje hrišćanstvo u Putu kojim se rjeđe ide da biste prenijeli hrišćansku poruku ljudima.’ A ja sam iskreno odgovorio: ‘Pa, nisam prikrio svoje hrišćanstvo. Nisam bio hrišćanin.’“¹²⁶

M. Skot Pek, dok je proučavao svjetske religije u Prijateljskom seminaru, susreo se i prihvatio zen budizam i dvadeset godina se bavio zenom.¹²⁷ Priznao je da nije vjerovao da bi mogao postati hrišćanin a da nije prošao kroz zen-budizam.¹²⁸

Kada se pojavio u emisiji Opre Vinfri 8. decembra 1993., Opra je ponovila visoke pohvale koje su iznijete dr Peku širom

zemlje kada je rekla: „Malo pisaca je dotaklo više života od dr Peka, a nekoliko poruka je osnažilo više ljudi.“¹²⁹

Tako su bezbrojni nesuđeni hrišćani bili prevareni spisima M. Skota Peka jer on podučava istočnjački misticizam i New Age razmišljanje u hrišćanskim terminima. Iako on sam ne tvrdi da je istočnjački mistik ili New Ager, kada čitate njegove knjige, vrlo je očigledno da on ne samo da je prihvatio te filozofije već ih je inkorporirao u svoj duhovni put (vjerovanja). Na primjer, on kaže da moramo „obratiti više pažnje nego što to obično činimo na Zapadu na koncept reinkarnacije“.¹³⁰ Da „Hristos i Buda nisu dva različita čovjeka, već jedan te isti“.¹³¹ Da „Bog želi da postanemo On sam (ili Ona ili Ono) – Mi rastemo prema božanstvu. Bog je cilj evolucije.“¹³² Da je suština prvobitnog grijeha bila u tome što u iskušenju Adam i Eva nisu uspjeli pokrenuti „raspravu između zmije i Boga“,¹³³ koja je simbolički dijalog između dobra i zla. Da „ako želite da znate najbliže mjesto za traženje milosti, to je u vama samima. Ako želite mudrost veću od vaše, možete je pronaći u sebi“ i da je „naše nesvjesno Bog“.¹³⁴

Takođe u ovoj knjizi, dr Pek obimno citira Karla G. Junga (okultnog psihologa koji je imao duhovnog vodiča zvanog „Demon Filemon“) i drugih autora kao što su Džozef Kempbel (mitolog) i Karlos Kasteneda (antropolog i šegrt vrača Jaki Indijanca), koji su svi u velikoj mjeri uticali na pokret New Agea.

Neke od drugih najprodavanijih knjiga dr Peka su „Ljudi laži“ (1983) koja istražuju ljudsku psihu u pokušaju da izliječi ljudsko zlo u društvu; „Različiti doboš“, duhovno putovanje ka samoprihvatanju (1987); „Krevet pored prozora“ (1990), roman koji istražuje duhovne teme; „Dalje putem kojim se rjeđe ide“ (1993); nastavak „Puti kojim se rjeđe ide“ u kojem nastavlja temu formiranja vlastitog duhovnog puta. Sva gore navedena

djela su ukaljana razmišljanjem New Age/nove duhovnosti.

U svojoj knjizi „Različiti doboš“, „Gradnja Zajednice i mira“, Pek poučava da je spas ovog svijeta kroz zajednicu i pravila koja opisuje u knjizi. „U zajednici i kroz zajednicu leži spas svijeta.“ „Ja trebam tebe, a ti mene, za spasenje.“¹³⁵ Na 21. strani Pek kaže:

„Zajednica niti dolazi sama od sebe niti se kupuje jeftino. Zahtjevna pravila moraju se naučiti i poštovati. Ali postoje pravila! Sasvim jasna. Spasonosna. Ona nisu opskurna. Svrha ove knjige je da nauči ova pravila i podstakne vas da ih slijedite. Nada knjige je da ćemo ih prvo naučiti u svom ličnom životu, a zatim ih primijeniti univerzalno. Jer tako će svijet biti spašen.“¹³⁶ Nasuprot tome, vjerujemo da pojedinci ovog svijeta mogu biti spašeni samo milošću Isusa Hrista koji je dao svoj život na Golgoti, a ne zajednicom ili ljudskim pravilima. A ako Pek ne misli na spasenje od grijeha i vječne smrti, već na očuvanje ovog svijeta, onda ni tu nije u pravu. Jer Sveto pismo uči da će Bog konačno uništiti ovaj svijet, očistiti ga vatrom, a zatim sve učiniti novim (Malahija 4:1; 2. Petrova 3:7,10,13; Otkrivenje 21:5).

Na 192. stranici „Različitog doboša“, Pek uči da smo povezani sa svim stvarima (ljudima i neživim stvarima), „podešeni zajedno prema obično nevidljivoj tkanini koja leži u osnovi kosmosa“, što je panteistički/monistički pogled na svijet. Ovo su samo neki od mnogih primjera koji se mogu uzeti iz ove i drugih knjiga koje je napisao M. Skot Pek. Ako želite čitati M. Skota Peka za vlastitu duhovnu pouku, samo zapamtite da on nije teolog. Naprotiv, on je New Age psihijatar i njegova uvjerenja prožimaju sve njegove spise.

Ričard Foster

Dr Ričard J. Foster je još jedan popularni hrišćanski pisac koji je prihvatio neke elemente neo-okultnog misticizma koji se odnose na korišćenje mašte i meditacije. Obje ove okultne mistične metode New Ageri često koriste za komunikaciju sa svojim „duhovnim vodičima“ i podvrgavanju iskustvima izvan tijela.

Foster dolazi iz vjerske discipline Društva prijatelja (Kvekeri) koju je osnovao Džordž Foks. Jedno od njihovih fundamentalnih načela je da se vjera zasniva samo na poznavanju Hrista iz prve ruke, a ne na bilo čemu drugom; ne logika, rasuđivanje, istorijski izvještaji, pa čak ni Sveto pismo. Drugim riječima, kvekeri ne moraju da se konsultuju sa propovjednikom ili čak sa svojom Biblijom da bi dobili znanje od Svetog Duha – već se obraćaju takozvanom „unutrašnjem svjetlu Hrista“, jer je „unutrašnje svjetlo“ prisutno u svakom ljudskom srcu.¹³⁷ Za kvekere, „unutrašnje svjetlo“ je na istom nivou kao Biblija i može zameniti Sveto pismo.

Očigledno je da je Foster bio pod velikim uticajem mistika kao što su Franjo Asiški, Ignacije Lojola, Morton T. Kesi, Karl Jung i Evelin Anderhil, budući da je na koricama „Proslava Discipline“ (Celebration of Discipline) pisalo da njegova knjiga sadrži „najbolje“ njihove ideje. Anderhil je, na primjer, bila fascinirana misticizmom i napisala je nekoliko knjiga na tu temu: „Mistični put“ 1913; „Praktični misticizam“ (1915) i „Osnove misticizma“ (1920).

Ignacije od Lojola bio je osnivač jezuitskog reda koji je vodio žestoki progon hrišćana koji se nisu htjeli pokoriti rimskoj crkvenoj vlasti; Morton Kelsi je biskupski sveštenik i jungovski analitičar koji podržava različite okultne prakse i uporedio je I-susa i njegove učenike sa „šamanima“. Ovi ljudi su očigledno

pomogli u formiranju nekih Fosterovih koncepata duhovne formacije.¹³⁸

U Fosterovim predloženim knjigama za dalje proučavanje, „Druga strana tišine“ (The Other Side of Silence) Mortona T. Kelsija preporučuje se kao „najvažnija pojedinačna knjiga o teologiji i psihologiji koja stoji iza iskustva hrišćanske meditacije.“¹³⁹ Morton Kelsi se u velikoj mjeri oslanja na Karla Junga i Roberta Asađolija. Asađolijeva majka bila je prvi italijanski teozof. Bio je pod velikim uticajem istočnjačke filozofije i religije, proučavajući misticizam (hinduistički, budistički i hrišćanski). Osnovao je psihosintezu i humanističku/transpersonalnu psihologiju, „možda najmističniju od modernih psihologija.“¹⁴⁰ Asađoli je takođe bio „istaknuti student New Age medija Alis Bejli.“¹⁴¹ Ipak, Foster se ne samo osjećao slobodnim da crpi iz ovog zagađenog izvora za sebe, već i da preporuči to svojim čitaocima.

Upitni elementi u Fosterovim „Disciplinama“

U izdanju Ričarda Fostera iz 1978. godine „Proslava discipline: Put ka duhovnom rastu“ (za koju je dobio nagradu „Pisac godine“), preporučio je korišćenje „položaja lotosa“ istočnih religija za meditaciju. „Položaj lotosa istočnjačke religije je samo još jedan primjer – nije zakon – držanja.... Stavite ruke na koljena, dlanove prema gore u znak prijemčivosti.“¹⁴²

„Položaj lotosa“ je najrasprostranjeniji položaj mistične meditacije koji koriste hindusi i budisti u kojem meditant sjedi prekrštenih nogu, uspravljenih leđa, sklopljenih ruku na koljenima, s palcem i kažiprstom u dodiru, i zatvorenim očima. Ovo nije samo pozicija udobnosti ili stila za istočnjačke mistike. Postoji definitivan mistični razlog zašto se odlučujete

za meditaciju u ovom položaju.

Hindusi, posebno, vjeruju da je ovo najbolji položaj koji omogućava slobodan protok mistične energije u tijelu. Ovaj sjedeći položaj pojačava buđenje uspravane, zmijolike „kundalini“ u „baznoj čakri“ koja će se kroz meditaciju podići sve do „krunske čakre“ omogućavajući čovjeku da postigne jedinstvo sa univerzumom ili Jednim, ili samosvijest sa svojim božanskim ja. Sklopljene ruke djeluju kao „prijemnici“, pomalo poput sate-litske antene, za primanje komunikacije univerzalnog entiteta. Kada hrišćani usvoje ovu poziciju joge za biblijsku meditaciju, oni prilagođavaju pagansku poziciju duhovne samodiscipline i čine veliki korak prema mističnom metafizičkom svijetu spiritualizma.

Kada dr Foster opisuje svoj „četvrti“ oblik meditacije, on navodi da je njen cilj „da vas dovede u duboku unutrašnju zajednicu sa Ocem gdje vi gledate u Njega, a On u vas“.

Biblija nas ne ohrabruje da pokušamo vidjeti Boga. To je dio nagrade za otkupljene, a ne za čovjeka u njegovom grešnom stanju. Apostol Jovan, opisujući Sveti grad, komentariše: „Božji i Jagnjetov presto biće u gradu... Oni će vidjeti njegovo lice.“ (Otkrivenje 22:3,4). Iako postoji vrlo malo zabilježenih slučajeva u Bibliji da su pojedinci vidjeli Gospoda (Mojsije i Jakov), naše razumijevanje iz biblijskog stanovišta je da mi uopšteno, kao grešna ljudska bića, ne možemo vidjeti Boga i preživjeti (Izlazak 33:20).

Foster takođe podstiče svoje čitaoce da koriste svojih pet čula, baš kao što je to učinio Ignacije Lojola, da iskuse prisustvo Boga Oca ili Hrista Sina.

„Stoga,“ kaže Foster, „u tom događaju zapravo možete susresti živog Hrista, da vam se obrati Njegov glas i da vas dotakne Njegova iscjeljujuća moć. To može biti više od vježbe

mašte; to može biti istinska konfrontacija. Isus Hrist će zaista doći k vama.“¹⁴³

Džon Ankerberg i Džon Veldon, autori *Enciklopedije New Age vjerovanja*, upozoravaju da:

„Richard Foster je raspravljao o korišćenju mašte za ponovno proživljavanje biblijskih događaja, što je donekle dobro. Nažalost, proces je produžen, a kada on ohrabruje kontaktiranje ‘unutarnjeg Isusa’, ne daju se nikakva upozorenja o potencijalnom spiritizmu. Činjenica je da su ljudi ušli u spiritizam kao rezultat kontaktiranja duhovnog vodiča koji tvrdi da je Isus.“¹⁴⁴ Ne treba ići daleko da bi se pronašli primjeri ove vrste duhovne obmane unutar „hrišćanstva“. Vil Baron, koji je bio član „hrišćanske“ New Age crkve, u svojoj knjizi „Prevareni Novim dobom“, opisuje upravo ovo iskustvo u kojem je došao u kontakt sa onim što je mislio da je „Hrist“.¹⁴⁵ Taj duh se pokazao kao Sotona.

Mlada adventistička dama koju ćemo nazvati Samer, nakon što je pročitala knjigu Vila Barona, napisala mu je:

„I ja sam prošla kroz obmanu, ali to je bilo nažalost kroz ‘hrišćanstvo’, a ne New Age... Imala sam osmogodišnje hodanje sa Bogom... ‘moleći se kroz svetinju’ i slušajući ‘božji glas’ u molitvi. Bila sam jako pod utiscima i znakovima... Prošla sam kroz potpuni pakao oko godinu i po dana. Kada sam izašla iz tog iskustva, bila sam iskasapljena, opasno depresivna, vrlo samoubilački nastrojena, i ništa mi nije išlo. Preživjela sam ovu (tekuću) godinu kroz molitve nekolicine... Uprkos napretku koji sam napravila ove godine, i dalje me muče glasovi, snovi, mentalne slike i samoubilačke misli i želje... Poprilično sam se udaljila od hrišćanstva. Ogorčena sam i imam mnogo blokada prema Bogu.“

Fosterov „nebeski uspon“

Dio Fosterove četvrte meditacije uključuje „nebeski uspon“, poznatiji New Agerima kao „astralna projekcija“ ili „van-tjelesno iskustva“ (OBE).

„Nakon nekog vremena unutra postoji duboka čežnja za odlaskom u gornje regije iza oblaka. U vašoj mašti dopustite vašem duhovnom tijelu, koje sija svjetlošću, da izađe iz vašeg fizičkog tijela. Osvrnite se unazad tako da vidite sebe kako ležite u travi i uvjerite svoje tijelo da ćete se trenutno vratiti. Zamislite svoje duhovno ja, živo i titravo, kako se uzdiže kroz oblake u stratosferu. Posmatrajte svoje fizičko tijelo, brežuljak i kako se šuma smanjuje dok napuštate zemlju. Idite sve dublje i dublje u svemir sve dok ne postoji ništa osim toplog prisustva vječnog Stvoritelja. Počivajte u Njegovom prisustvu. Slušajte tiho, predviđajući neočekivano. Pozorno obratite pažnju na svako dato uputstvo.“¹⁴⁷ Kada su evangelići ovo pročitali, označili su ga. I iako ga je dr Foster uklonio iz svojih revidiranih izdanja iz 1978. i 1988., to ne znači da je prestao vjerovati u astralne projekcije ili iskustva meditacije u „nebeskim usponima“. *Christian Research Institute International*, organizacija posvećena raspršivanju zabluda i suptilnosti New Age filozofije i prakse koje se uvlače u hrišćansku vjeru, navodi:

„Gospodin Foster je hrišćanin i mnogo od onoga što kaže u knjizi je od velike pomoći. Međutim, čini se da mu nedostaje razlikovanje između autentične i krivotvorene duhovnosti. Mnogi autoriteti koje on navodi kao stručnjake za posvećeni život bili su panteisti... Drugi su bili liberalni ili na granici okultizma... Ako zreo hrišćanin želi pročitati revidirano izdanje *Proslave discipline* sa svijesti o gore navedenim poteškoćama, može to učiniti prema vlastitom nahođenju.“¹⁴⁸

Foster je bez sumnje dao „mnogo dobrih informacija“ o duhovnoj formaciji. Ali kada neko čita njegove knjige, to bi trebalo biti kritički jer neke od stvari koje on predaje potiču od istočnjačkih mistika i zapadnih okultista. Iako u Fosterovim knjigama postoji čvrsto hrišćansko tlo, postoji i „živi pijesak“ koji može progutati nerazborite hrišćane, bacivši ih u zamke mračnih podzemnih pećina suptilnog istočnjačkog misticizma.

Širli Mek Lejn

Širli Mek Lejn, najslavniji New Ager 80-ih i 90-ih, opisuje svoju prvu astralnu projekciju u svojoj knjizi „Iz limba“ (Out on a Limb): „Osjetila sam kako tečem u prostor, ispunjavam ga i odlebdim, izdižući se iz svog tijela dok nisam počela da patim. Bila sam svjesna da je moje tijelo ostalo u vodi. Pogledala sam dolje i vidjela sam. Dejvid je stajao pored njega. Moj duh ili um ili duša, ili šta god da je bilo, popeo se više u svemir. Pravo kroz plafon kuće s bazenom i naviše preko sumraka rijeke. Doslovno sam osjećala da letim... lebdeći sve više i više dok nisam mogla vidjeti planine i pejzaž ispod sebe i prepoznala sam ono što sam vidjela tokom dana.“¹⁴⁹ Širli nije baš razumjela šta joj se dogodilo, ali njen prijatelj i duhovni mentor Dejvid joj je rekao da joj je duša napustila tijelo. „Misliš da sam se upravo tada astralno projektovala?“ upitala je Širli.

„Naravno“, rekao je. „Radio sam to jutros ovdje dok si šetala. Putujem posvuda... U astralnom svijetu možeš ići gdje god želiš, sresti razne druge duše.“¹⁵⁰

Barni i astralna projekcija

Čak se i djeca upoznaju sa okultnim mističnim konceptom astralne projekcije kroz dječje TV programe kao što su *Barni i*

prijatelji.

U knjizi za djecu pod naslovom „Samo zamisli“, Barni podučava malu djecu astralnoj projekciji, naravno na vrlo nevin i suptilan način. U knjizi je prikazano dijete po imenu Lori koje razgovara sa svojom malom plišanom životinjom – ljubičastim Barni dinosaurusom – i dijeli svoje strahove od preseljenja u drugi grad. Očigledno su joj roditelji upravo rekli da se sele. Odjednom Barni postaje živ – veći od života – i kaže: „Toliko si me voljela da me tvoja ljubav učinila stvarnim!“¹⁵¹ Tada se Barni uzdiže u nebo i poziva Lori da učini isto. On joj kaže da koristi svoju maštu. „Lori je čvrsto zatvorila oči i zamislila da i ona može letjeti. Tada je Barni izgovorio magične riječi: „ŠIMBARI, ŠIMBARAH, SIMBARI, ŠIMBARAH!“¹⁵²

Tako zajedno odlaze u Oukdejl gdje će se ona preseliti i Barni joj pokazuje novu kuću i novu školu. Zatim vraća njen duh u njeno tijelo na verandi gdje se vraća u svoj izvorni oblik kao mali plišani dinosaurus. Ovo je vrlo elementaran način upoznavanja djece sa astralnom projekcijom ili vantjelesnim iskustvima.

Razlika između vizija i OBE-a

U ovom trenutku se možda pitate: „Šta uopšte nije u redu s astralnim projekcijama? Nisu li i apostol Pavle i Elen Vajt imali vantjelesna iskustva?“ Ne baš! Postoji velika razlika između mističnih vantjelesnih iskustava (OBE) i vizija koje su imali apostol Pavle i Elen Vajt. Većina astralnih projekcija ili OBE-a su samoindukovane kroz različita izmijenjena stanja ili stanja transa svijesti koja se postižu kroz mističnu meditaciju ili samohipnozu.

Širli Mek Lejn je izazvala svoj OBE tako što je duboko

disala i zureći u treperavu svijeću sve dok nije osjetila da je postala sam plamen. „Nisam imala ni ruke, ni noge, ni tijelo, ni fizički oblik. Postala sam prostor u svom umu. Osjetila sam kako ulazim u prostor, ispunjavam ga i odlebdim, izdižući se iz svog tijela sve dok nisam počela da se uzdižem.“¹⁵³ Mek Lejn je koristila upaljenu svijeću. Druge takozvane „astralne kapije“ koje pomažu okultistima New Agea da uđu u astralnu ravan ili putuju su simboli, slike i mandale. Istočni misticizam uči da osim naših fizičkih tijela imamo astralno, eterično, nevidljivo ili duhovito tijelo koje se može odvojiti od fizičkog tijela tokom nesvjesnosti ili izmijenjenog stanja svijesti. Takođe uči da je ova eterična duša vezana za fizičko tijelo tankom srebrnom pupčanom vrpcom, a kada ta vrpca pukne, nastupa smrt.¹⁵⁴

Ogromna većina ovih mističnih astralnih putovanja je samoindukovana, dok u slučaju apostola Pavla, zabilježenom u 2. Korinćanima 12:1-7, on navodi da je ono što je doživio bila „vizija ili otkrivenje“ koje mu je dao Bog. Kada su Božje sluge doživjele „vizije“, one su uvijek bile inicirane od Boga. U slučaju Elen Vajt, bila je ista stvar. Sve njene vizije je pokrenuo Bog, bez obzira da li su se dogodile tokom njenih perioda molitve ili kada je govorila. Nikada nije željela vizije za sebe. U stvari, ona je to rekla:

„Kad bih mogao imati svoj izbor i ugoditi Bogu, radije bih umrla nego da imam viziju, jer me svaka vizija stavlja pod veliku odgovornost da nosim svjedočanstva ukora i upozorenja, što je uvijek bilo protiv mojih osjećaja, uzrokujući mi nevolju duše koja je neizreciva. Nikada nisam žudila za svojim položajem, a ipak ne usuđujem se oduprijeti Duhu Božjem i tražiti lakši položaj.“¹⁵⁵ Astralne projekcije ili OBE uobičajene su za Hindu jogije i Kineze. Šamani iz plemenskih kultura tvrde da „mogu da se projektuju van tijela po svojoj volji postizući ekstatično stanje

svesti.“¹⁵⁶ Kada je osoba u samoindukovanom, izmijenjenom stanju svijesti, bilo da se radi o mističnoj meditaciji ili OBE, ona ne kontroliše svoje mentalne sposobnosti i u opasnosti je od demonskog uticaja i opsjednutosti. S druge strane, kada su Božje sluge, poput apostola Pavla, Jovana autora Otkrivenja ili Elen Vajt, primile viziju ili otkrivenje, Bog odnosno Njegovi anđeli su bili tu da kontrolišu stvari i zaštite ih.

Sotona i njegovi pali anđeli znaju da postoji istinsko nespješno stanje u kojem Bog inicira vizije i otkrivenja svojim slugama. Vjekovima su pokušavali da krivotvore ovu metodu božanske komunikacije. Kako onda znamo koja je koja? Biblija nam jasno daje neke principe za testiranje ovih natprirodnih manifestacija:

1) „K zakonu i svjedočanstvu! Ako ne govore prema ovoj riječi, to je zato što nema svjetlosti u njima.“ (Isa. 8:20).

2) Biblija jasno govori o neprijateljstvu između Sotone i Hrista (Post. 3:15; 2. Kor. 6:14-17). Bog ne radi sa onima koji su uključeni u bilo koji oblik paganskih ili okultnih praksi.

3) Bog uvijek inicira božanske susrete. Okultne susrete često pokreće subjekt ili demonski uticaj.

4) Budući da Bog započinje svoje susrete sa svojim slugama po svojoj volji, Božji muškarci i žene ne moraju imati posebne fizičke pripreme ili da im neko drugi pomaže. S druge strane, okultni mistici koriste brojne tehnike kao što su ritmičko disanje, meditativni položaji sjedenja, centriranje, vođene imaginacije, recitovanje mantri i fokusiranje na slike ili mandale.

Lori Bet Džons

Lori Bet Džons je popularna predavačica o razvoju liderstva koja je napisala nekoliko knjiga na tu temu, uključujući „I-sus CEO“ i „Korišćenje drevne mudrosti za vizionarsko

vođstvo.“ Džons izvlači mnoga dobra načela izvršnog rukovodioca iz Hristovog života i drugih biblijskih likova. Međutim, nakon detaljnog pregleda, otkrićete da su njeni spisi poštropljeni New Age razmišljanjem. Na strani 179, Džons navodi:

„Istorija je puna priča o ljudima koji su dali svoje živote za cilj koji je bio plemenit i svet u njihovim očima. Možda zato što duboko u sebi znamo da smo napravljeni od zvjezdane prašine, a ne samo od prašine, i spremni smo odreći se onoga što imamo na zemlji kako bismo se približili nebesima odakle smo došli.“ Da li time misli da smo reinkarnirani? Istu vrstu razmišljanja o našem prethodnom postojanju na nebu otkriva u svojoj knjizi „Put“ kada kaže: „Na rođenju zaboravljamo, možda, ko smo bili na nebu – i darove koje smo tamo imali. Ponekad sjećanje na to ko smo bili na nebu prije nego što smo ‘bili’ na zemlji traje kroz detinjstvo.“¹⁵⁷ Evo opet koncepta koji je dio razmišljanja New Agea – da su ljudi zaboravili da su „božanski“, da su bogovi. Zato postoji ogromna briga da se ide „unutra“ da bi se otkrilo njihovo više ja, ili Bog-ja.

Na stranici 295 pod porukom „Afirmacije za vođe“, Džons je napisala: „Ponosno kažem JA JESAM, jasno znajući svoje snage i Bogom date talente. Često sebi ponavljam svoje prednosti, znajući da su moje riječi moja garderoba.“ Svi mi znamo da je „JA JESAM“ jedno od Božijih imena. Kada je Mojzije zatražio od Boga ime da kaže Jevrejima ko ga je poslao, Bog je rekao: „JA SAM KOJI JESAM. Tako ćeš reći sinovima Izraelovim: JA JESAM poslao me k vama“ (Izlazak 3:14). Isus je takođe rekao: „Zaista, zaista, kažem vam: JA SAM prije nego što se Abram rodio“ (Jovan 8:58).*

ONAJ KOJI JESTE je ime božanstva i ljudi to ime nikada

* Ili „ja postojim“ ili „ja sam bio / postojao“. (Prim. izdavača)

ne bi trebalo da uzimaju za svoje, afirmišući se njime. Ovo je vjerovanje onih u New Ageu, ili kako ga neki nazivaju, pokretu Nove duhovnosti. Oni vjeruju da posjeduju božje ja. Da su božanski. Stoga, oni nemaju problema da sebi prisvoje konačno ime samog Boga radi afirmacije. Ovo je obična i prosta blasfemija.

Na 13. stranici „Isus CEO“, Džons kaže da je Isus izjavio da je Njegova misija bila „poučavanje ljudi boljem načinu života“ i da je „sebe vidio kao učitelja i iscjelitelja.“¹⁵⁸ Iako je veliki dio Isusove službe bio posvećen podučavanju i iscjeljivanju, to nije bila Njegova glavna misija. Njegova misija je bila da bude božanski Spasitelj svijeta, jer je došao „da spasi izgubljeno“ (Matej 18:11). „Isus“, ime koje je Bog rekao Mariji da ga nazove, znači Spasitelj „jer će on spasiti svoj narod od njihovih grijeha“ (Matej 1:21). New Ageri ne osjećaju da im treba Spasitelj. Stoga oni ne prihvataju Isusa kao Spasitelja, samo kao prosvijetljenog Gospodara ili učitelja, kako ga Džons prikazuje. Učitelji i iscjelitelji ne moraju nužno biti božanski. Ali Hrist je bio više od ovoga. On je bio Sin Božiji. Možda se ovo ne čini velikim problemom, ali može biti suptilan način da se poništi jedinstvena misija Isusa kao Spasitelja.

Na strani 17, Džons navodi: „Kad bismo samo vjerovali u sebe, svijet bi bio bolje mjesto.“¹⁵⁹ Učenje New Agea je da će svijet postati svojevrsna utopija kada se dogodi individualna i globalna transformacija koja će uvesti Doba Vodolije, doba mira, harmonije i prosperiteta. Biblija ne uči da će svijet postati bolji ako vjerujemo u sebe. Naprotiv, svijet će biti bolji tek kada grijeh bude potpuno iskorijenjen i kada Bog sve učini novim.

Predavanje o vodstvu Lori Bet Džons

Jednog dana sam prisustvovao sastanku na kojem je Lori

Bet Džons držala govor o liderstvu. Bilo je nekoliko stvari koje je rekla o kojima imam pitanje, pa sam joj nakon sastanka prišao i pitao da li mogu da joj postavim neka pitanja. U svom predavanju je rekla da se trebamo potvrditi govoreći „JA JESAM“ i da se Isus družio s ljudima po kafanama. Kada sam je pitao za potonju izjavu, rekla je: „To sam mislila metaforički.“ Zatim je dodala: „On je pio vino s njima.“ Prokomentarisao sam: „Vjerujemo da je pio sok od grožđa, nefermentisani sok od grožđa.“ Ona je odgovorila: „Kako god.“

Zatim sam joj postavio svoje drugo pitanje. „Rekli ste da se trebamo potvrditi govoreći ‘JA JESAM.’ Zar se taj naslov ne koristi samo za božanstvo – za Boga i Gospoda?“ Ona je odgovorila: „Ne.“

Onda sam upitao: „Gdje si pokupila ‘četiri elementa: vodu, vatru, vjetar i zemlju’?“

Čim sam to rekao, ona se povukla s gađenjem. Dok se lagano okrenula na lijevo, rekla je: „Ovo me stvarno ljuti.“ Do tada je bila potpuno uronjena u naš razgovor, ne shvatajući da je oko nas oko pet-šest ljudi koji sada pažljivo slušaju moja pitanja i njene odgovore. Kada ih je ugledala, brzo je pokušala da se pribere. Opet okrenuvši se prema meni, rekla je sa izvinjavanjem: „Oh, nisam ljuta na vas, ali svaki put kada se ovo pojavi ljudi misle da je New Age, a nije.“

„Ali“, dodao sam, „zar drugi nehrišćanski pogledi na svijet ne koriste mnogo ova četiri elementa?“

„Da, imaju, ali to ne znači da ih posjeduju.“

„Shvatam to“, rekao sam joj. Shvativši koliko je bila osjetljiva na ovu temu, nisam dalje nastavio s tim.

Vendi Kaminer, u članku časopisa *Time* pod naslovom „Zašto volimo gurue,“ navodi da će gurui New Agea našeg vremena (kao što su Marijana Vilijamson, Džejms Redfield, Metju

Foks) izložiti svoj poseban fetiš, ali vam ne daju vremena da dovedete u pitanje njihove tvrdnje. Zapravo,

„Većina ovih učitelja je neprijateljski raspoložena prema izazovima. Rijetko sam vidjela da stručnjak ostavi mnogo vremena za pitanja nakon razgovora. Kada je učešće publike dozvoljeno, nikada nisam čula da je neko postavio pronicljivo kritičko pitanje. Kada sam se s poštovanjem raspravljala sa stručnjacima ili ne daj Bože, ispravljala ih, oni su reagovali ljutito iznenađeni.“¹⁶⁰ Tako mi se činila moja interakcija sa gospođom Džons. Ipak, usudio sam se da je postavim još jednom pitanje. „Rekli ste na svom predavanju da ste imali metodistički odgoj i da ste prihvatili Isusa Hrista.“

Klimnula je: „Da.“ (Međutim, nije rekla da ga je prihvatila kao svog Spasitelja.)

„Da li pripadate hrišćanskoj crkvi negdje u zemlji? Mislim, jeste li član lokalne hrišćanske crkve negdje u Sjedinjenim Državama?“

Rekla je: „Ne!“

Nastavio sam: „Da li ste onda formirali svoj duhovni put, crpeći iz svih drugih svjetskih religija?“

„Da“, odgovorila je.

Rekao sam: „Hvala. To su sva pitanja koja imam.“

Otkrio sam da to vrijedi i za druge hrišćanske pisce koji crpe iz takozvane „mudrosti“ istočnjačke mistične religijske filozofije, dodajući je svojoj hrišćanskoj osnovnoj vjeri ili religiji.

Uska kapija i uski put

Hrist nam govori o uskim vratima i uskom putu koji vode u život (Matej 7:14). Malo njih pronalazi ovaj put. M. Skot Pek piše o „putu kojim se rjeđe ide“, što na početku može zvučati

kao isti put. Sve krivotvorine je teško prepoznati jer izgledaju kao originalni. Pekova cesta neko vrijeme teče paralelno s Istinitim putem, ali zatim prolazi kroz zemlju istočnjačke religijske filozofije koja uključuje mističnu meditaciju i reinkarnaciju. I uskoro „put koji se rjeđe ide“ više nije paralelan sa Istinitim putem. Svoje putnike je suptilno odveo u drugom pravcu, 90 stepeni od prvobitnog kursa.

Ako pogledate oko sebe, vidjećete da „put kojim se rjeđe ide“ nije ono što se vjerovalo da jeste. „Put“ dr Peka je samoformirani duhovni put, popločan nebiblijskim istočnjačkim religijskim filozofijama. Neki su bili uhvaćeni u Fosterovom mističnom „nebeskom usponu“. Drugi su otišli duhovnim putem kroz principe vođstva izvučene iz drevne mudrosti, koja uključuje ne samo Sveto pismo, već i nebiblijske filozofije svjetonazora.

Vukove u ovčijim kožama može biti teško uočiti i previriti se ako ne zavirimo ispod površine njihovih hrišćanskih uglađenih floskula. Sledeći put kada uzmete u ruke knjigu nekog od ovih pisaca ili odete na neki od njihovih seminara, napišite neka pronicljiva pitanja koja će vam pomoći da shvatite odakle dolaze i, što je najvažnije, kuda bi vas željeli odvesti.

Poglavlje 7.
Eko-feminizam.
Pokahontas i poruka prvog anđela

Eko-feminizam

Šta za ime svijeta, možda se pitate, imaju eko-feminizam, Pokahontas i anđeo? Pa, vjerovali ili ne, postoji vrlo određena veza između njih.

Dva društvena pitanja o kojima se najviše raspravljalo 90-ih – pokret za životnu sredinu, pokret za brigu o tvorevini („ekologija“) i feministički pokret – zaokupili su i nastaviće da zaokupljaju pažnju našeg društva u sledećem milenijumu. Iako su ovo dva izuzetno plemenita razloga – jedan pokušava spasiti planetu, a drugi postići jednakost za žene – vidjećemo, nakon detaljnijeg razmatranja, da „tvrdokorni“ zagovornici oba pravca zapravo vode na krivi put.

U praktične svrhe, ekološki i feministički pokreti se mogu podijeliti u dva tabora – tvrdokorni i meki. Jedna od glavnih razlika između ove dvije grupe je njihov filozofski pogled i razumijevanje stvarnosti; drugim riječima, njihov pogled na svijet. Meke jezgre ekologa su, uglavnom, hrišćani koji prihvataju teistički (usredsređen na Boga) svjetonazor. S druge strane, tvrdokorni ekolozi zastupali su nebiblijske svjetonazore kao što su panteizam, animizam, monizam, deizam, naturalizam ili pravce koji sadrže elemente dva ili više svjetonazora.

Pogled na svjetonazore

Do nedavno, većina nas se nije bavila pogledima na

svijet. To je bilo nešto što smo uzimali zdravo za gotovo. Ljudi koji su bili suočeni s različitim svjetonazorima uglavnom su bili misionari koji su pokušavali donijeti jevanđelje narodima u nehrišćanskim zemljama. Međutim, zbog hiljada azijskih imigranata koji su došli u Ameriku u posljednje dvije decenije i sve većeg broja New Agera koji prihvataju drugačiji pogled na svijet, mnogi Amerikanci dolaze u kontakt s ljudima koji imaju drugačiju filozofiju o tome kako oni gledaju i razumiju stvarnost.

Iako se nekima možda čini da nije važno, filozofija kako razumijemo i gledamo na svijet u kojem živimo je od najveće važnosti, jer određuje kako gledamo i odnosimo se na svoj svijet, Boga i druge ljude. Na primjer, neki hindusi vjeruju da imaju milione života da prožive, pa šta je jedan život? Oni takođe vjeruju da je njihova sudbina u ovom životu direktan rezultat karme (zbir svih njihovih djela učinjenih u prethodnom životu). Prema tome, prema siromašnom, osakaćenom prosjaku postoji vrlo malo sažaljenja ili simpatije jer, prema ovom stavu, on plaća samo za svoja prošla loša djela (karmu). A ako se nešto učini da se olakša njegova situacija, to će samo poremetiti neophodan proces. Drugi primjer je da neki New Ageri vjeruju da su bogovi i stoga nastoje razviti boga ili boginju u sebi. Pošto su bogovi, ne mogu da pogriješe. Stoga im ne treba Spasitelj. A pošto su bogovi, oni su besmrtni i zapravo ne umiru. Nakon smrti, oni samo ulaze u drugi životni ciklus (reinkarnaciju).

Teizam je vjerovanje u jednog svemoćnog, sveprisutnog i sveznajućeg Boga, ličnog, živog Boga koji je stvorio zemlju i vrhovni je vladar i održava univerzum. Ovaj biblijski pogled na svijet, koji se ponekad naziva i hrišćanski svjetonazor, takođe uključuje vjerovanje u Boga Oca, Isusa Hrista, Sina Božjeg, i postojanje Božjeg Duha svetog. Teizam je temelj hrišćanskih doktrina. Stoga je za hrišćanina teistički svjetonazor osnovna

doktrina koja služi kao temelj za sve ostalo. To nas dijeli milijama, koliko je istok daleko od zapada, od preovlađujućih nebiblijskih paganskih pogleda na svijet.

Panteizam je, s druge strane, vjerovanje da je Bog u svakom elementu svemira, da je Božja suština ili univerzalna energija ili sila prožela sve uključujući i planetu Zemlju. Panteizam igra istaknutu ulogu u hinduističkom svjetonazoru.

Animizam je vjerovanje da svi predmeti, živi ili neživi, uključujući životinje, biljke, stijene i druge prirodne elemente, imaju dušu i duh. Djelove ova dva svjetonazora, panteizma i animizma, dijele Hindusi, budisti i američki Indijanci.

Monizam je pogled na svijet koji uči da postoji samo jedan princip bića ili krajnje supstance, bilo da je to um ili materija. Teorija je da je stvarnost jedinstvena cjelina. Budisti ponekad upoređuju cijeli svijet i sve u njemu, uključujući ljude, sa ogromnim orkestrom, gdje svi igraju svoju ulogu u stvaranju harmonične muzike. Najčešća fraza koja izražava monizam je „jedno je sve i sve je jedno“. New Ageri koji prihvataju ovu filozofiju teže mističnom jedinstvu sa univerzumom.

Deizam je vjerovanje u Boga Stvoritelja koji je pokrenuo svemir, a zatim ga ostavio na miru da nastavi dalje. U ovom svjetonazoru, Bog nije uključen u naše svakodnevne brige, probleme ili događaje, već samo „gleda sa distance“ baš kao što pjesma Bet Midler kaže. To je bilo uvjerenje koje je Vilijam Miler, osnivač mileritskog pokreta, imao prije nego što je postao propovjednik Drugog dolaska.

Naturalizam je teorija da su sve pojave izvedene iz prirodnih uzroka i da se mogu objasniti logikom ili naučnim zakonima bez pozivanja na plan ili svrhu. Ovo je evolucijska teorija koju drže mnogi naučnici i sekularni humanisti. Prirodnjaci proučavaju samo prirodu, a pošto su ljudi dio prirode, grana

naturalizma je sekularni humanizam. Sekularni humanisti, za uzvrat, nastoje razviti ljudski potencijal u sebi. Ovaj pogled na svijet navodno oslobađa osobu od bilo kakvih zahtjeva koje Bog ima prema ljudskoj rasi.

Postoje i druge teorije svjetonazora, ali one ovdje neće biti spomenute, uglavnom zato što se preklapaju ili su slične gore navedenim. Sada sa ovom kratkom pozadinom, vratimo se na temu.

Brak iz koristi

Tvrde ekolozi vjeruju da Zemlja ne samo da ima život na njoj, već je i sama živi organizam, ili živo biće, sa duhom zvanim Majka Zemlja ili boginja Gea koju treba poštovati i obožavati.¹⁶¹ Ovo je panteistički/animistički pogled na svijet koji poriče postojanje Boga kao ličnog, živog Kreatora i Održavatelja naše planete.

Tvrdokorne feministkinje, koje su prvobitno radile na „potpunom uključivanju žena u politička prava i ekonomski pristup zapošljavanju“, otišle su daleko dalje od tog cilja. Budući da vjeruju da su muškarci opustošili zemlju, zlostavljali i dominirali ženama, postale su antagonisti prema cijelom patrijarhalnom sistemu u našem društvu. One odbacuju sve što miriše na biblijski, patrijarhalni sistem (u kojem dominiraju muškarci). Eko-feminizam se može definisati kao unija radikalnog ekološkog pokreta, ili onoga što se naziva ‘duboka ekologija’ i feminizam.“¹⁶² Krajem osamdesetih ova dva uzroka, ekologija i feminizam, ujedinila su se u redove i nazvali svoju uniju eko-feminizam.

Tvrđi ekološki pokret

Kada letite u Los Angeles, jedan primjetni „vazdušni znak“ koji vas prvi dočeka je smog. Lebdi nad gradom kao mutna magla. Ali Los Angeles nije jedino mjesto gdje se može vidjeti „vazduh“. Ovo važi i za druge velike gradske oblasti kao što su Denver, Čikago i Vašington DC. Nekih dana nivoi smoga u ovim gradovima su „nezdravi“ (standardni indeks zagađivača, ili PSI, je između 101-199) „veoma nezdrav“ (PSI 200-300) i „opasno“ (PSI 301-500). Posljednja ocjena ukazuje na potrebu ograničavanja aktivnosti na otvorenom ili boravka u zatvorenom prostoru ako je moguće.

Sjećate li se kada su svi pili vodu sa česme? Danas to nije norma. Flaširana „čista“ voda za piće je višemilionski posao jer je veliki dio pitke vode iz slavine ili zagađen ili sadrži opasne količine minerala.

Sve toksičnija odlagališta hemijskog otpada koja pune našu naciju, uništavanje kišnih šuma i besmisleno ubijanje morskih pliskavica i tuljana briga su nacionalnih i međunarodnih razmjera. Gradovi širom svijeta pokušavaju zaustaviti ekološku eroziju programima kao što su recikliranje, očuvanje, stroži zakoni protiv zagađenja i edukacija ljudi o njihovoj ekološkoj odgovornosti. Ali iako se poduzimaju ove hvale vrijedne mjere, evidentno je, kada vidite sve smeće na našim plažama, unutrašnjim lukama, autoputevima i gradskim ulicama, da je pred nama još dug put u čišćenju naše planete. Previše ljudi jednostavno nije briga.

Od svih ljudi, mi hrišćani bi trebali biti veoma zabrinuti za ekologiju, uglavnom zbog naše filozofije pogleda na svijet ili načina na koji gledamo i razumijemo stvarnost. Drugim riječima, filozofija pogleda na svijet je ono što daje smisao onome

što vidimo i doživljavamo u našem svijetu. Kao što je već spomenuto, to je toliko važno jer čini osnovu za naša filozofska, duhovna i futuristička uvjerenja. Ona zauzvrat određuju naše postupke i stil života.

Hrišćanski pogled na svijet je kreacionističko gledište koje prepoznaje Boga kao Stvoritelja i Održavatelja Zemlje. Unutar ovog pogleda na svijet ili filozofije razumijemo da su muškarci i žene stvoreni drugačije od ostatka kreacije – da su ljudi stvoreni na sliku Božju, te da su stoga superiorni u odnosu na ostatak tvorevine. Postali smo čuvari i upravitelji Božje tvorevine. Stoga bismo trebali biti „zeleni“, hrišćani koji se brinu o stvaranju. Ova strašna odgovornost poziva svakog od nas da se kultiviše, unapređuje, da zaštitimo i sačuvamo našu okolinu koliko god je to moguće. Nalog „potčiniti“ zemlju i „imati vlast“ (Post. 1:28) nikada nije bila zamišljena kao dozvola ljudima da eksploatišu, pljačkaju, zagađuju ili uništavaju planetu i njene stanovnike.

Umjesto toga, trebali bismo biti zaštitnici prirode, sudjelovati u programima recikliranja naših zajednica i održavati naše automobile usklađenim kako bismo pomogli u smanjenju zagađenja zraka. Bilo bi pohvalno kada bi naši Pathfindereri ili grupe mladih (uz odgovarajući nadzor i dopuštenje) volontirale da očiste dvije ili tri milje okružnog ili državnog autoputa ili plažu. Brige o životnoj sredini i učešće ove vrste bi spadali u opštu kategoriju kreacionističkih „mekih jezgra“ ekologa.

Biocentrična jednakost

Tvrde ekolozi idu korak ili dva dalje od kreacionističkog pogleda. Oni vjeruju u koncept koji se zove „biocentrična jednakost“. To znači da ako biste uzeli parcelu, recimo dvije hiljade

jutara, sve bi na tom komadu zemlje imalo jednak status – borovi, biljke, potok, pjegava sova, jeleni, vukovi, rakuni, svici, pa čak i rančer i njegova porodica. Svi bi imali jednaku vrijednost. Ako jedno ugrožava postojanje drugog, moralo bi se eliminirati kako bi se zaštitila ili održala ekološka ravnoteža. Ovo vjerovanje, dovedeno do svog logičnog zaključka, moglo bi omogućiti eliminaciju takozvanih „podljudskih“ grupa ljudi u ime održavanja ekološke ravnoteže.

Biocentrična jednakost je prihvaćena jer su mnogi tvrdokorni ekolozi usvojili panteistički/animistički pogled na svijet. Za njih sve što je na zemlji – biljke, životinje i ljudi – ima jednaku vrijednost jer svi imaju istu univerzalnu energiju, životvornu snagu, duh ili samoodrživu esenciju božje kvalitete u njima. Tako svi imaju duhove koji se mogu povezati jedni s drugima.

Poput hinduista i budista, tvrdokorni panteistički/animistički ekolozi vjeruju da su sva živa bića sveta jer je ista božanstvena suština ili univerzalna energija („prana“ ili „či“) koja je u ljudima također u cijelom ostatku stvaranja. Iz tog razloga mnogi su postali vegetarijanci. Neće jesti ništa što ima lice sa očima.

U Indiji, na primjer, nećete vidjeti Hinduse kako zabijaju eksere u drveće jer vjeruju u transmigraciju života (reinkarnaciju iz jednog vrste u drugu) i drvo može sadržavati duh voljene osobe. Iz istog razloga, mnogi Hindusi su vegetarijanci.

Neke eko-feministkinje žele da vjerujemo da je „pneuma“, Božji dah ili duh, također Božja duša koja prožima čak i sam vazduh koji udišemo; a pošto sva tvorevina dijeli Božji dah, sva kreacija dijeli samu Božju dušu. Ovo je samo još jedan način da se opiše panteizam.

Ne stoji sva tvorevina s jednakom vrijednošću pred Stvoriteljem. Sa izuzetkom Adama i Eve, kada je Bog stvorio zemlju

i sve na njoj, On ih je samo govorio dovodeći ih u postojanje. On je naredio i elementi su poslušali Njegov glas. „Riječju Gospodnjom nebesa su stvorena, i duhom usta njegovih sva vojska njihova.“ (Psalam 33:6). „Jer on reče, i postade; on uredi, i pokaza se.“ (Psalam 33:9).

Ali kada je u pitanju stvaranje čovjeka, Bog je učinio nešto posebno. Sišao je do korita rijeke, kleknuo, skupio malo gline i pažljivo formirao visokog, savršeno simetričnog čovjeka. To je bio Adam, savršeni primjerak čovjeka u svakom pogledu. Nedostajala je samo jedna stvar – bio je beživotan i neživ. Tako mu se Bog, izvor života, približio i dunuo mu u nozdrve dah života; i čovjek je postao živo biće (Postanje 2:7). Odmah su svi Adamovi vitalni organi počeli da funkcionišu. Njegovo srce je počelo pumpati krv u sve ekstremitete tijela. Pluća su se napunila svježim zrakom i prvi put naduvala. Bilo je dobro. Tada je Adam otvorio oči i prvi put pogledao u sveto lice svog božanskog Stvoritelja. Siguran sam da su odvojili vremena za razgovor i upoznavanje.

Tada je Bog načinio Evu od jednog od Adamovih rebara. Nije nam rečeno kako je to tačno urađeno, osim da je Adam uspavan zbog operacije. Ipak, stvorena je i Eva, savršena, lijepa prijateljica za Adama. „I Bog je stvorio čovjeka po svom obličju, po obličju Božjem stvorio ga je – muškarca i ženu stvorio ih je.“ (Postanje 1:27). Ništa drugo nije stvoreno na Božju sliku osim ljudske vrste. Ništa drugo nije stvoreno ličnom pažnjom i detaljnom brigom koja je posvećena stvaranju muškarca i žene. Nakon što je stvaranje završeno, Bog je našim praroditeljima dao vlast nad svojom tvorevinom da se brinu o njoj (Post. 1:28).

Četiri hiljade godina kasnije, kada je Isus došao da živi među grešnom ljudskom rasom i potom umro na golgotском

krstu, On nije umro da bi iskupio grijeha i spasao Plavu smreku, pjegave sove, jelena, rakuna, potoke ili svice. Umro je za tebe i mene. Stvoreni smo na sliku Božju, a to nas postavlja na potpuno drugačiji nivo od onoga što je bilo ostatak tvorevine. Stoga kao hrišćani ne možemo prihvatiti tvrdokornu filozofiju „biocentrične jednakosti“. To je panteistički, animistički i dijametralno suprotan pogled biblijskim učenjima.

Al Gor i ekologija

Potpredsjednik Sjedinjenih Država Al Gor, na samom početku svoje knjige „Zemlja u ravnoteži, ekologija i ljudski duh“ (napisane dok je bio senator iz Tenesija) navodi da je osnovni uzrok naše globalne ekološke krize to što smo „izgubili naš osjećaj povezanosti s ostatkom prirode.“¹⁶³ Međutim, pravi problem ekološke krize u kojoj se nalazimo nije u tome što smo van dodira s prirodom, već u tome što smo van dodira sa samim Bogom.

Potpredsjednik dalje navodi da kada bismo mi hrišćani bili otvoreniji prema vjerskim učenjima nehrišćana, otkrili bismo bogatstvo duhovnih resursa i mudrosti koje bi se mogle pokazati „važnim kada je u pitanju odgovornost naše globalne civilizacije za zemlju.“¹⁶⁴

Gorov savjet da hrišćani trebaju tražiti mudrost i duhovnost u svjetskim paganskim religijama kako bi pomogli u rješavanju ekoloških problema trebao bi podići crvenu zastavu u umu svakog hrišćanina koji razmišlja.

Označavanje ekološkog pokreta

Mnogi tvrdokorni ekolozi prihvatili su nebiblijske poglede na svijet i privlače u svoje redove New Agere koji dijele

ta uvjerenja. Važno je znati koje svjetonazore podržava ekološki pokret kako bi se razumjelo kuda su krenuli, kao i kako bi se izbjeglo duhovno zavođenje.

Toni Kampolo, hrišćanski pisac i vrlo traženi govornik mladih, podigao je sledeću crvenu zastavu o popularnim ekološkim pokretima današnjice.

„Ako ozbiljno želimo da vodimo naše društvo u posvećenosti očuvanju životne sredine, moraćemo da radimo sa ljudima van crkve, a to znači da ćemo neizbježno završiti u dijalogu sa New Agerima. Oni su svuda. Gotovo je nemoguće ovih dana otići na konferenciju koja se bavi ekološkim pitanjima, a da ih ne upoznate. Napisali su mnoge knjige o životnoj sredini. A ono što govore i kako govore često je dovoljno privlačno da zavede nespremne na način razmišljanja otuđen od biblijskog hrišćanstva. Ovo se dešavalo iznova i iznova. Neki od većine istaknuti mislioca u pokretu New Age počeli su kao prilično tradicionalni hrišćani, tražeći načine razmišljanja o prirodi koji bi mogli podići svijest crkve o ekološkim pitanjima i brigama.

Sve veći afinitet koji New Age pokret ima sa pokretom za životnu sredinu učinio je mnoge evanđeoske vođe sumnjičavim prema svima koji su uključeni u brigu o stvaranju. Vidjeli su previše slučajeva u kojima je uključenost u ekološka pitanja bila prvi korak u čudan, kulturni svijet New Age razmišljanja. Oni su svjesni da su, u nekim ekstremnim slučajevima, brige za okolinu dovele članove crkve u okultizam, pa čak i u satanizam.“¹⁶⁵

Oprez koji je ovdje dat je vrijedan pažnje. Današnji ekološki pokreti nisu svi košer. Ako se mi hrišćani ujedini s njima ili ih na bilo koji način podržavamo, to bi se moglo smatrati odobravanjem njihovih nebiblijskih pogleda na svijet, uglavnom panteizma. Ali još gora je duhovna opasnost koja može doći od previše bliskog rada s onima čiji pogled na svijet

ne uzima u obzir božanskog Stvoritelja.

Panteizam je jednom pokucao na vrata Adventističke crkve

Panteizam je jednom pokucao na vrata Adventističke crkve, možda se sjećate. Bilo je to u osobi dr Džona Harvija Keloga. U vrlo ranoj dobi, Kelog je odveden u dom Elen G. Vajt. Pomogla mu je da dobije najbolje moguće medicinsko obrazovanje u kasnim 1800-im. Kasnije je Kelog, kao što znamo, postao vrlo uspješan doktor medicine i direktor svjetski poznatog Batl Krik sanatorijuma, najvećeg te vrste na svijetu. Postao je toliko poznat da su svjetski monarsi, predsjednici i bogataši dolazili iz daleka i izbliza da se tamo liječe.

Uspjeh, međutim, ako nije ublažen poniznošću, ima tendenciju da udari u glavu, a to je bio slučaj sa dr Kelogom. Počeo je vjerovati da je besprekoran. Na vrhuncu svog uspjeha, počeo je prihvatati panteističke koncepte, za razliku od teističke pozicije Crkve. Zatim, kada su ga zamolili da napiše knjigu o zdravlju kako bi prikupio sredstva za obrazovanje, on se odvažio na to, uvodeći panteističko vjerovanje u suštinu Boga u cijeloj prirodi. U svojoj knjizi pod naslovom „Živi hram“, napisao je:

„Dakle, u drvetu je prisutna moć koja ga stvara i održava, tvorac drveta u drvetu, tvorac cvijeća u cvijetu – božanski arhitekta koji razumije svaki zakon proporcija, beskonačan umjetnik koji posjeduje neograničenu moć izraza u boji i formi; postoji, u cijelom svijetu oko nas, beskonačna, božanska, iako nevidljiva prisutnost, za koju neprosvijetljen može biti slijep, i koja se uvijek obznanjuje svojom neprekidnom, dobrotvornom djelatnošću.“¹⁶⁶ Kada su njegovu knjigu pregledali neki od crkvenih teologa, otkrili su lažnu filozofiju. Sledeće dvije godine, gđa Vajt i braća su radili sa dr Kelogom, ali bezuspješno. Otišao je

od biblijskog pogleda na svijet, prihvatio panteistički pogled na svijet i nije se mogao razuvjeriti. Nije preostalo ništa drugo nego isključiti ga iz Adventističke crkve. Ovo mora da je jedno od najtužnijih poglavlja u istoriji crkve. Jedan od najbistrijih, vizi-onarskih članova – izgubljen za svijet. I Sanatorijum Batl Krik, kao jedno od najmoćnijih sredstava za dijeljenje istine sa svijetom, izgubljen je zajedno s njim. Kakav gubitak za Božje djelo.

Sluškinja Gospodnja je kasnije napisala: „Nijedna nit panteizma ne smije biti utkana u mrežu.“¹⁶⁷ Panteizam ukida ličnog Boga koji je veoma uključen u brige i događaje koji se dešavaju u svijetu. On ukida Isusa Spasitelja svijeta. To uklanja zahtjeve koje Bog ima prema svakome od nas. Stoga ni jedan trag toga ne bi trebao ukaljati naše razmišljanje i razumijevanje stvarnosti koja nas okružuje. Kreacija nosi dokaze Božje stvaralačke moći i slave, a ne neke bezlične, eterične, univerzalne energije.

Ugnjetavanje žena širom svijeta

Ako pogledate ovaj naš stari svijet, otkrićete da nema previše mjesta koja su prijateljski raspoložena prema ženama. U Saudijskoj Arabiji, Iraku i Iranu, na primjer, ženama nije dozvoljeno čak ni da voze. U Alžiru je više od 500 žena nedavno ubijeno od strane naoružanih frakcija – neke zato što su bile poznate samo kao feministkinje, a druge zato što su samo pokazale svoja otkrivena lica. U Poljskoj žene nemaju pravo na abortus. U Rusiji, sa njenim postkomunističkim ekonomskim naletom, posao sekretarice može uključivati uslov spavanja sa šefom. U Brazilu se ubice žena rutinski povlače samo sa udarcem po zglobu. Ili uzmite Indiju, gdje više od 6000 žena godišnje ubiju njihovi muževi i svekrve samo da bi mogle prikupiti drugi miraz od druge žene. G-đa Benazir Buto, bivša premijerka Pakistana, koja je

dobila visoke pohvale za svoje izlaganje na Konferenciji žena u Pekingu, nikada nije rekla ništa o ženama žrtvama silovanja u svojoj zemlji koje su osuđene na zatvorske kazne zbog „preljube“.

Ako bismo uporedili Ameriku sa svim ovim drugim zemljama, činilo bi se da je Amerika miljama ispred u pogledu ženskih prava. U nekim aspektima jeste. Prije osamdeset godina žene nisu mogle glasati. Danas predstavljaju najveći pojedinačni segment glasačke snage u našoj zemlji. Prije četrdeset godina, američke žene nisu mogle tražiti jednaka prava na zapošljavanje, stanovanje, obrazovanje ili kredit. Danas su njihova prava na ove i druge stvari zapisana u pravnim knjigama zemlje. Nema sumnje da je u Americi napravljen veliki napredak ka punom i jednakom državljanstvu za žene.

Feministkinje i Bog Otac

Tvrdokorne feministkinje, međutim, vide patrijarhalni sistem kao seksistički i u pokušaju da steknu ravnopravnost čine sve što mogu da promijene naše patrijarhalno društvo. Biblija je čak označena kao „seksistička“. Patriša Aberdin, supruga Džona Nejzbita i koautorka knjiga „Ponovno izumljivanje korporacije“ i „Megatrendovi 2000“, u svojoj knjizi „Megatrenovi za žene“ kaže da je „centralno za žensku duhovnu potragu potpuno odbacivanje ideje da je Bog na neki način muškarac.“¹⁶⁸ I da bi dokazala svoju tvrdnju ona citira nekoliko žena u službi. Jedna je sestra Meri Dali, vanredna profesorica teologije na Bostonskom koledžu, koja kaže: „Sve dok je Bog muškarac, muško je bog“. Druga je dr Barbara Tiring, teolog na Univerzitetu u Sidneju. Ona kaže da je „Bog kao muškarac, kao otac, samo metafora, ali... crkva je to shvatila doslovno.“

Međutim, ostaje činjenica da je Isus bio jedini koji je ikada vidio Boga i lično ga poznavao, te je Svemogućeg nazivao „Oče moj“ i „Oče naš“. Mnogi hrišćani obožavaju Boga u obliku Trojstva: Oca, Sina i Duha. Sestra Sandra Snajders, još jedna tvrdokorna feministkinja, svetogrdno piše, „ali u mašti mnogih ljudi... ovo se svodi na starca, mladića i pticu. Prvo, Bog nisu tri osobe, a još manje tri muškarca.“ Ona tvrdi da se Bog bolje opisuje kao „božanski komunikator, božanska komunikacija i otkupitelj... božanska energija, pokretač, moć transformacije.“¹⁶⁹ Ovo mi zvuči kao panteizam.

Patriša Aberdin dalje navodi da: „Bilo da žena zastupa tradicionalnu religiju, duhovnost New Agea ili ateizam, njen osjećaj lične moći je pojačan mitologijom Boginje, koja budi samopouzdanje, pripadnost i samopoštovanje.“¹⁷⁰

Kada je Sibil Šepard, u januaru 1996. u Holivudu primila nagradu Zlatni globus, učinila je to uz ove riječi zahvalnosti: „Želim da se zahvalim velikoj boginji u svim njenim različitim oblicima...“ Ovo je bio način da se poistovjeti sa popularnim radikalnim feminističkim pokretom današnjice.

Usput, ako niste pogodili, i Džon i Patriša Nejzbit su posvećeni New Ageri. Kada je časopis *Newsweek* objavio životnu priču o ovom paru, naveo je da u „pohvalnom New Age stilu zajedno meditiraju 20 minuta svaki dan“. Takođe „oboje vjeruju u reinkarnaciju i misle da je razlog zašto se tako dobro slažu to što su se poznavali u prethodnom životu.“¹⁷¹

Profil feministkinje

Možda se pitate ko uopšte vjeruje u ove stvari? Ne poznajete nikoga ko vjeruje. Pa oni su tamo, vjerujte mi. Hiljade njih, možda milioni. Sociološki profil tvrdokorne feministkinje je:

„Bjelkinja, porijeklom iz srednje klase, prilično dobro obrazovana (iznad srednje škole), jevrejskog ili hrišćanskog porijekla (obično, iako nije uvijek imala značajnu količinu vjerskog obrazovanja), u svojim tridesetim ili četrdesetim, i nesrazmjerno lezbejska. Postoje mnoge žene koje su izuzeci od jednog ili više (ili svih) ovih pravila, ali većina se približava ovom profilu.“¹⁷²

Dizni se uključuje

Poznato je da filmska industrija promovise mnoge popularne ciljeve i ovaj nije izuzetak. Volt Dizni studiji su to učinili s Pokahontas, cjelovečernjim animiranim filmom, baziranim na stvarnoj historijskoj, indijanskoj heroini.

Ako niste primijetili, Dizni, zaštitni znak „zdrave“ porodične zabave pedesetih, promijenio je boje. Malo ljudi shvata da su Diznijeve filijale poput *Miramaxa* distribuirale filmove kao što su *Kids* – „sirov prikaz opsjednutog seksom, mučnog dana u životu nekih tinejdžera iz Njujorka“, i „Sveštenik“, kontroverzni film o homoseksualcu i seksualno aktivnom strejt svešteniku, koji je došao na razmatranje nakon napada bivšeg senatora Boba Dola na Holivud zbog doprinosa padu morala nacije. U znak protesta, Dolova supruga, Libi, brzo je objavila da prodaje svoje dionice u vrijednosti više od 15.000 dolara u Volt Dizni, Inc.

Dječji filmovi sa temama za odrasle

Nedavni dugometražni animirani filmovi koje je producirao Dizni, kao što su Aladin, Ljepotica i zvijer, Male sirene i Kralj lavova imaju svi uvedena New Age vjerovanja i filozofije. Iako se Pokahontas plasirao kao film za djecu, nosi neke teške probleme za odrasle. Magazin *Premiere* je istakao da Pokahontas ulazi u neke tvrde teme – sukob kultura, predrasude,

feminizam, ekologija, čak i kolonijalizam.

„To je definitivno više film za odrasle nego njegovi prethodnici.“¹⁷³ Časopis *Time* nazvao je ovu hrabru i samoodlučnu Pokahontas prvom „eko-feministkinjom“, „portretom princeze duha“.¹⁷⁴

Dok se gledaoci zabavljaju ovim epom avanture i romantike, film ih, kroz Pokahontas, genijalno suočava sa osnovnim planom sukobljenih pitanja kao što su kultura, ekologija, pogledi na svijet i feminizam. „Čiji su svjetonazori i feminističke uloge superiorniji?“ važno je pitanje sa kojim se gledaoci nježno suočavaju.

Pokahontas i animistički/panteistički pogled na svijet

U filmu, Pokahontas je prikazana kao prekrasna, hrabra 20-godišnja kćer poglavice Povhatana koja pokazuje panteistička uvjerenja Indijanaca i feminističke poglede 90-ih. Ona je imala san u kojem se strijela vrti ispred nje. Iako ne zna značenje sna, ona zna nekoga ko zna – baku Vrbu.

Baka Vrba je duh 400 godina stare vrbe duboko u šumi. Baka Vrba je Pokahontasin pouzdani duhovni vodič kojeg često posjećuje radi savjeta. Jednog dana zastaje da vidi baku Vrbu, u pratnji rakuna Miko, njenog stalnog pratioca. Kada pita baku Vrbu šta znači njen san, rečeno joj je da se činilo da je ova strijela pokazivala Pokahontas niz njen put ili sudbinu. „Ali koji je moj put?“ pita Pokahontas. Baka Vrba odgovara tako što joj kaže: „Slušaj. Svuda oko vas su duhovi. Žive u zemlji, vodi, nebu. Ako slušate, oni će vas voditi.“

Ovaj spiritualistički koncept seže do najranijih oblika nebiblijskih pogleda na svijet animizma pomiješanih s panteizmom – svjetonazorom koji uči da sva priroda, drveće, ptice,

životinje i svi elementi poput kiše i vjetra, kao i ljudi, imaju srodnu dušu. On uči da natprirodna univerzalna energija ili duh prožima sve što vidimo i osjetimo. Podučava način razumijevanja stvarnosti svijeta potpuno suprotan biblijskom svjetonazoru kreacionizma.

Indijanci tradicionalno posmatraju prirodu u različitim oblicima animizma i panteizma. Animisti vjeruju da svi elementi tvorevine i svi biljni životi imaju duhove koji mogu komunicirati s ljudima, pa čak i usmjeravati njihovu sudbinu ako „slušaju“, kako je to rekla baka Vrba, svojim „srcem“ – svojom intuitivnom, perceptivnom, spiritualističkom psihom. Animizam uči da smo dio ovog mističnog svijeta ispunjenog duhovima – dobrim i zlim.

U filmu *Pokahontas* predstavlja (1) animistički/panteistički pogled na svijet u kojem natprirodna suština prožima svu prirodu i ljude; (2) „primitivni, paganski, nekulturni, neobrazovani, urođenički narod“; (3) ekološke probleme ekoloških pokreta naših dana; i (4) feministički krstaški rat ‘90-ih.

Obraćanje kapetana Džona Smita

Kapetan Džon Smit, s druge strane, predstavlja (1) kreacionistički, biblijski pogled na svijet; (2) „kulturne, obrazovane, civilizovane“ ljude; (3) eksploatatore zemlje i oportuniste koji imaju malo ili nimalo obzira za ekologiju zemlje ili njene stanovnike, (4) tradicionalnu, patrijarhalnu, dominantnu ulogu muškaraca u društvu, koju, inače, dijeli i *Pokahontas*in otac.

Jednog dana, kako ide filmska priča, *Pokahontas* i Smit se susreću. Nakon upoznavanja i igre skrivača, počinju raspravljati o svojim razlikama. Jednom je Smit o njenom narodu govorio kao o „divljacima“, na šta je ona odgovorila: „Zašto, jer mi

nismo kao ti?“ I prije nego što on to shvati, ona ga uhvati za ruku i trči s njim kroz šumu dok ga uči kako su sva priroda – životinje, biljke, vjetar, oblaci, čak i ljudi živi i oživljeni duhovima koji se mogu međusobno povezati. Ona je toliko uvjerljiva i agresivna da je Smit uvjeren i prije nego što se dan završi, on je promijenjen čovjek. On doživljava promjenu paradigme, novi način gledanja i razumijevanja stvarnosti svog svijeta. On ne samo da zamjenjuje svoj biblijski kreacionistički pogled na svijet njenim animističkim/panteističkim svjetonazorom, već doživljava i spiritualistički susret (seansu) kada razgovara s duhom 400-godišnjeg drveta u šumi.

Smit je preobraćen, tačnije, „prosvećen“ i vidi svoj narod kao eksploatatore zemlje, koji traže zlato i bogatstvo dok za sobom uništavaju životnu sredinu. Pokahontasini načini koegzistiranja i komunikacije s prirodom izgledaju superiorni. Bez sumnje se pitao: „Ko ima pravo? Mi ili oni? Ko su pravi divljaci?“ Jedno je sigurno, ljubavna buba ih je oboje ugrizla i nastala je nježna, ali zabranjena romansa, što doprinosi već rastućim tenzijama između domorodaca i engleskih izaslanika.

Kulturni sukob ubrzo rezultira objavom rata. Indijanci su odlučili da zbrišu pridošlice dok Džon Retklif, vođa ekspedicije u Džejmstaunu, planira isto. Pošto Englezi imaju superiornu „vatrenu moć“ odlučuju da postanu agresori.

Poglavica Povhatan zabranjuje bilo kome iz njegovog plemena da se druži s „bijelim naseljenicima“. Ali Pokahontas, prikazujući netradicionalnu, feminističku ulogu, ignoriše očevu zapovijest, iako je on vrhovni patrijarh, zakonodavac i izvršilac zakona, koga svi „moraju da slušaju, ne samo kao kralja, već i kao boga“¹⁷⁵ njenog naroda. Pokazalo se da je hrabrija i odvažnija od očevih ratnika.

Kada Indijanci zarobe kapetana Smita, a poglavica

Povhatan se sprema da ga ubije tomahavkom s kamenom glavom, Pokahontas se otrgne od gomile koja je posmatrala i otrči do mjesta gdje će Smit biti pogubljen i stavi svoju glavu na njegovu glavu da mu spasi život. Njen otac je zadivljen njenom hrabrošću i poštedi Smitov život. Pokahontas tada uvjerava svog oca da živi zajedno s engleskim naseljenicima umjesto da se bori protiv njih. Ukratko, ovo donosi mir i harmoniju između Povhata i doseljenika. Čuvene riječi njenog oca tog dana bile su: „Moja ćerka govori mudrost iznad svojih godina.“

Ostatak priče

Šta nije u redu sa svim ovim? Nisu li engleski doseljenici loši momci? Očigledno. Ali, kako bi Pol Harvi rekao: „Dozvolite mi da vam ispričam ostatak priče.“ Autori priče i scenarija, Tom Sito, Karl Bajnder, Suzana Grant i Filip LaZebnik, prepisali su nam istoriju, što je uobičajeno ovih dana u Holivudu. Iako je film Pokahontas zasnovan na stvarnoj priči, ovoga puta imena, mjesta i zapleti nisu promijenjeni da bi se zaštitili nevin, već da bi se uveliko pojačala, preuveličala i prikazala „ekofeministička“ agenda.

U najboljem istorijskom izveštaju koji imamo o princezi Pokahontas, nalazimo da je ona bila jedno od dvadeset sedmero djece koju je poglavica Povhatan imao sa svojim brojnim ženama, pri čemu je bila njegova miljenica. Imala je samo 12 ili 13 godina kada je navodno spasila život kapetana Džona Smita. Prema knjizi Vilijama Strečija „Istorija putovanja u Virđžiniju Britaniju“, Pokahontas se udala za poglavicu Indijanaca iz svog plemena kada je imala 14 godina.

Sledeće godine namamljena je na engleski brod i prisiljena da živi kao bjelkinja. Tamo je upoznala Džona Rolfa i

udala se za njega. Brzo je naučila da govori engleski i pohađala biblijske studije. Kasnije je prešla u hrišćansku vjeru i postala članica Anglikanske crkve. Na krštenju je dobila hrišćansko ime Rebeka. Godine 1616. otplovila je u London, Engleska, sa svojim mužem gdje ju je dobro primila engleska kraljica. Iste godine je svom mužu rodila sina kojeg su nazvali Tomas. Na povratku u Džejmstaun u Virđžiniji, sledeće godine, umrla je od, kako neki kažu, malih boginja. Drugi misle da je tuberkuloza. Njen sin, Tomas Rolf, postao je istaknuta ličnost u razvoju Džejmstauna.¹⁷⁶

U filmu, Pokahontas je ta koja uzima Smita pod svoje okrilje i uči ga putevima animizma/panteizma. Ali u epizodi iz stvarnog života, Pokahontas je bila ta koja se preobratala iz paganstva u hrišćanstvo, sa svog animističkog/panteističkog pogleda na svijet u biblijski teistički/kreacionistički pogled na svijet. Takođe je neizvjesno da li se priča o spašavanju života kapetana Smita zaista dogodila. Prve bilješke kapetana Smita o njegovim iskustvima nikada nisu pominjale ovaj herojski događaj. Takođe je teško povjerovati da je dvanaestogodišnjakinja mogla zaustaviti pogubljenje ove prirode, a zatim razumno razgovarati sa svojim ocem uvjeravajući ga da se ne bori protiv naseljenika. Možete reći: „Koga briga ako nisu dobro prenijeli priču?“ Odgovor je, trebalo bi, jer treba znati šta eko-feministkinje smjeraju.

Prva andeoska poruka iz Otkrivenja 14:6, 7

Poruke tri anđela iz Otkrivenja 14. oduvijek su bile dio srca i tetiva adventne poruke, i to s dobrim razlogom, jer predstavljaju poslednje poruke upozorenja ljudima svijeta prije drugog Isusovog dolaska.

Prva anđeoska poruka (Otkrivenje 14:6, 7) ne govori samo o obožavanju sedmog dana subote, već i o pravim pogledima na svijet. „I vidio sam jednog drugog anđela kako leti posred neba noseći vječnu dobru vijest da je objavi onima koji žive na zemlji – svim narodima i plemenima i jezicima i ljudima. On je govorio jakim glasom: ‘Bojte se Boga i dajte mu slavu, jer je došao čas njegovog suda! Poklonite se Onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore voda!’“

Stih 6. daje obim poruke. Ova poruka ide cijelom svijetu, svim stanovnicima planete Zemlje. Nijedna grupa ljudi ne smije biti izostavljena. Isus se na to osvrnuo kada je rekao: „Imam i druge ovce koje nisu iz ovog stada; i njih moram dovesti.“ (Jovan 10:16).

Stih 7. iz Otkrivenja 14. je sažeta izjava Božje poruke za Njegov svijet kojem je potrebno spasenje. To je poziv na buđenje stanovnicima svijeta da živimo u vrijeme Božjeg suda onima koji tvrde da su prihvatili Isusa Hrista kao svog Spasitelja. Skreće pažnju na subotu, pravi dan obožavanja koji ukazuje ne samo na sedmicu stvaranja, već i na Stvoritelja. „U početku stvori Bog nebesa i zemlju.“ (Post. 1:1). Ali radi više od toga. Takođe se poziva na teizam, jedini pravi pogled na svijet. Ne postoji panteizam, animizam, deizam, monizam ili naturalizam. Sve su to krivotvorine, izumi paganskih naroda nadahnutih neprijateljem naših duša.

Kako se budemo približavali drugom Hristovom dolasku, pogledi na svijet će igrati značajniju ulogu u raspravi o suboti i razlozima za njeno svetkovanje. Ekološka i feministička pitanja današnjice su važna, ali budimo oprezni da podržavajući ih ne postanemo „drugari u krevetu“ sa ekolozima i feministkinjama koje promovišu panteistički i animistički duh Majke Zemlje (Gaje) i boginje pokreta New Age.

Poglavlje 8.

Anđeli – prijatelji ili neprijatelji?

Opsesija anđelima

Odjednom se čini da je došlo do nebeske invazije anđela. Mislim na sve vrste anđela – nevidljive i vidljive, arhanđele, anđele čuvare, anđele iscjelitelje, ženske anđele, male gole, bucmaste bebe anđele, pa čak i anđele smrti. Istina je da zaista postoje nebeska bića koja mi nazivamo „anđelima“, a Biblija je prva koja to potvrđuje. Ali otklanjanje misterije i konfuzije koja okružuje ova bića je teret ovog poglavlja.

U posljednjoj deceniji, proliferacija umjetnosti anđela, poezije, knjiga, keramičkih figurica, filmova, TV programa, brodvejskih predstava, butika, biltena i seminara bila je ogromna. Čak i viši centri učenja kao što su Harvardska bogoslovska škola i Boston Koledž nude kurseve o anđelima.

Anđeoski nakit je toliko popularan da čak i Hilari Rodham Klinton nosi par zlatnih anđeoskih krila u danima kada osjeti da joj je potrebna pomoć.¹⁷⁷ Marsia Klark, vodeći tužilac na suđenju za ubistvo O.J. Simpsona, povremeno je nosila anđeosku iglu, na šta se, usput, Džoni Kohran, branilac, požalio sudiji Lansu Itou.

Ankete pokazuju da skoro 70% odraslih Amerikanaca, uključujući generaciju X, vjeruje u anđele,¹⁷⁸ što znači skoro 200 miliona Amerikanaca. Polovina svjetske populacije, ili oko tri milijarde, prihvata postojanje anđela.¹⁷⁹ Časopis *Time* je to prepoznao u svom izdanju o anđelima iz 1993. i naveo: „Ako postoji nešto kao što je univerzalna ideja, zajednička među kulturama i kroz vjekove, vjerovanje u anđele se približava

tome.“¹⁸⁰

Ovaj fenomen anđela naveo je mnogo ljudi koji postavljaju pitanja o ovim natprirodnim, laganim duhovnim bićima, nevezanim vremenom, prostorom i ljudskom slabošću. Kakva je zapravo njihova priroda? Koja je njihova misija na nebu i ovdje na zemlji? Zašto se nekima pojavljuju, a drugima ne? Šta Biblija uči o anđelima? Da li su i anđeli pomiješani sa New Ageom?

Anđeli i filmovi

Nedavna ludnica za anđelima podstaknula je Holivud i TV mreže da produkuju filmove o anđelima kako bi zadovoljili popularnu potražnju. „Supruga propovjednika“, sa Denzelom Washingtonom i Vitni Hjuston, i „Mihailo“, s Džonom Travoltom u glavnoj ulozi anđela Mihaila, doprinijeli su preovlađujućem New Age konceptu anđela. Čak i klasik iz 1946. „To je divan život“ doprinosi vjeri u nebiblijske ideje o anđelima.

1. To je divan život

U filmu „To je divan život“, Džimi Stjuart, koji se bori da bude dobar u svom malom gradu, osjeća da nije uspio i pokušava sebi oduzeti život. Njegov pokušaj je spriječen kada mu je s neba poslan Klarens, njegov „anđeo čuvar“. U njihovom dijalogu, Džordž Bejli (Džimi Stjuart) u očaju kaže da je poželio da se nikada nije rodio. Klarens sredi da mu ispuni želju, samo da ga nauči lekciju. Zatim mu otkriva kako bi grad izgledao bez njega i na kraju uvjerava Džordža da je njegov život dirnuo i pozitivno uticao na mnoge ljude u njegovom gradu. Bio je to film s dobrim moralom, ali s malo iskrivljenim razumijevanjem uloge i funkcije nebeskih anđela.

Klarens je bio drugorazredni anđeo koji je trebao da zaradi

svoja krila, što nije biblijski. Klarens je uspio da pomogne u stvaranju iluzije da Džordž nije postojao, što dobri anđeli ne čine da bi izvršili svoju misiju. Ovo nije bio New Age prikaz aktivnosti anđela na zemlji kao što imamo danas, ali je bio početak podizanja lažne anđelske svijesti i svijesti u društvu.

2. Supruga propovjednika

Denzel Vašington, kao anđeo Dadli u filmu Supruga propovjednika, pada s neba u snijegom prekriveno dvorište sveštenika čija crkva propada i čiji brak vene. Poslan da pomogne svešteniku, Dadli se pri tom zaljubljuje u ženu propovjednika. Film je zabavan, ali prikazuje nebeske anđele kako se miješaju u ljudske poslove do te mjere da imaju ljudska osjećanja, pa čak i podlegnu iskušenju žudnje i romanse sa ženom drugog muškarca. Na kraju, Dadli se vraća na nebo, ostavljajući stvari u redu, ali očigledno ostavljajući publici još jedan iskrivljen pogled na nebeske anđele i njihovu zemaljsku povezanost s ljudima.

3. Mihailo

U filmu Mihailo, Džon Travolta, anđeo koji se pojavljuje u ljudskom obličju, pokazao je neke od najgrubljih i najnemoralnijih ljudskih karakteristika. Mihailo je prikazan kao neumjereni ljigavac koji ždere pivo, ženskaroš. Ove karakteristike, plus njegove odvratne prehrambene navike i neuredan lični izgled naveli su čak i okorjele cinike u filmu da trepcu u nevjerici. Međutim, na kraju, kada se nesebično odrekne dijela vlastite božanske životne snage kako bi vratio u život ljubimca jednog prijatelja, simpatije i divljenje njegovih prijatelja su vraćeni, a anđeli su ponovo visoko cijenjeni.

Hrišćanin može biti zbunjen takvim prikazom

anđela. Mihailo (što je, inače, ime za Isusa Hrista Arhanđela u Bibliji) prikazuje anđela s moralom i ponašanjem koje je ispod standarda čak i prema ljudskim smjernicama. Pokušaj da se biblijski koncept anđela uskladi s „anđelom“ kakvog je portretisao Travolta može izazvati ili odbojnost (kao što je autor doživio) ili novu paradigmu u pogledu kraljevstva i uloge nebeskih bića, što može biti samo reakcija koju žele producenti.

Travoltin prikaz Mihaila trebao bi biti odvratan svim hrišćanima ako prestanu razmišljati ko je biblijski Mihailo zapravo i koja je njegova funkcija. Samo njegovo ime na hebrejskom doslovno znači „ko je kao Bog.“ Hrist je Mihailo (Otk. 12:7). Mihailo se spominje pet puta u Bibliji. I svaki put kada se spomene, On brani svece od njihovih neprijatelja ili se bori sa aždajom. Knjiga proroka Danila spominje Mihaila tri puta (Danilo 10:13, Danilo 10:21 i Danilo 12:1) gdje se naziva „velikim knezom“ koji brani narod Izraela. Četvrti put se Mihailo pominje u Judi 1:9, gdje se On pojavljuje kao arhanđeo koji se raspravlja sa đavolom oko Mojsijevog tijela. Poslednji put se spominje u Otkrivenju 12:7 gdje su se Mihailo i njegovi anđeli borili i pobijedili đavola i njegove anđele i zbacili ih s neba na zemlju.

Biblijski Mihailo, vođa je nebeske vojske anđela. Imati lika koji koristi jedno od imena našeg Spasitelja i koji ga u filmovima prikazuje kao neotesanog i nemoralnog trebalo bi biti vrlo uvredljivo za hrišćane. Pitam se šta bi hindusi i budisti uradili kada bi Holivud prikazao Šivu, Hare Krišnu, Budu ili čak Dalaj Lamu okarakterisane na svetogrdan način kao što su uradili sa anđelom u „Mihailu“? Znaite šta bi oni uradili. Protestovali bi, ogorčeno protestovali. Ne bi to prihvatili sjedeći, jedući kokice, kao što smo mi radili.

Anđeli i TV

Mnogo prije nego što je TV gledaocce dotaknuo „Anđeo“ ili priča o „Obećanoj zemlji“, fenomen pokreta TV anđela popločan je ulogom Majkla Lendona u „Autoputu do Neba“ (Highway to Heaven). Sva tri programa prikazuju anđele kao željne da čine dobra i divna djela za ljude bez uključivanja Boga, Hrista ili Duha svetog. Kada se spomene ime Boga, to je samo slučajnost. Ono što ovi programi rade je ispunjavanje zahtjeva za anđeoskom sviješću, kontaktom i radom sa iskrivljenom ulogom i funkcijom pravih nebeskih anđela.

1. Autoput do neba

Istina je da su mnoge epizode u ovom programu moralne, „nevine“, uzdižuće i dobronamjerne, ali ono što oni rade je i upoznavanje TV gledalaca sa lažnim biblijskim konceptima intervencije nebeskih anđela za ljude, a da ne spominjemo lažne doktrine su se s vremena na vreme uvlačile. Na primjer, u jednoj od epizoda Autoputa do neba, seoski propovjednik se u nedjelju ujutro obraća svojoj lokalnoj skupštini (u kojoj je prisutan Majkl Lendon) ovim riječima: „Mi nismo ovdje da sudimo, već da služimo. Ne morate vjerovati u Boga da biste otišli u raj. Morate samo činiti ‘dobro’. Bog ne traži priznanje.“ Prva rečenica može biti tačna, ali ostale tri su očigledno lažne i obmanjujuće. Ovo je definitivno New Age razmišljanje.

2. Dodirnuti anđelom

Ulična Tes (Delia Ris) i njena grupa anđela u epizodi Dodirnuti anđelom primjenjuju „tvrdu ljubav“, dok raspetljivaju živote pojedinaca u neredu ili dubokoj nevolji. Tako je nerealno misliti da anđeli mogu danima zauzeti položaje u našem društvu

kao što su socijalni radnici u gradskoj agenciji ili u drugim ustanovama, u stalnoj interakciji s ljudskim bićima, na svim nivoima, a zatim da nestanu bez da nekome nedostaju. U drugoj epizodi, Bog je Moniku, jednog od anđela, privremeno oslijepio kako bi mogla prihvatiti ljude onakvima kakvi jesu i da ne bi imala predrasude zbog njihove boje. Ovo je toliko daleko zasranjivanje u misli da su neka nebeska bića „rasisti“ ili da moraju naučiti lekcije o pitanjima boja i rase.

Dio opasnosti u gledanju ovakvih TV serija je to što ste skloni da izgubite oprez dok u mislima zaključujete da je „konačno“ ovdje zdrav TV program koji podučava „hrišćanski moral“. Elen Vajt nam govori da ne budemo nespremni ni na trenutak.¹⁸¹ Moramo biti pronicljivi i uvijek na oprezu od onoga što dozvoljavamo da uđe u naš um kroz pet čula, jer ono što prihvatimo u svoj um ili jača ili potkopava našu hrišćansku vjeru. I zapamtite, pravi nebeski anđeli nikada neće podučavati ništa suprotno otkrivenoj istini kako se ona nalazi u Božjoj svetoj Riječi.

3. Obećana zemlja

U jednoj od epizoda „Obećane zemlje“ Dina, mlada ćerka, stalno je viđala Endrjua, „anđela smrti“, na jednoj strani autoputa. Počela je da se plaši da će neko od njenih najmilijih umrijeti. Stalno je govorila svom ocu: „Samo znam da će se nešto strašno dogoditi.“ Naravno, Grinovi su bili umiješani u saobraćajnu nesreću i jedna mlada žena je teško povrijeđena. Dina se povjerila ocu da vjeruje da je Bog zbog svega što im se dešavalo „htio da nas uhvati“. Kada je Dina srela „anđela smrti“ ispred bolničke kapele, upitala ga je: „Jesi li došao po Dženifer?“

On je rekao: „Ne, došao sam po tebe.“ Kada ga je upitno pogledala, rekao je: „Ne dolazim uvijek da odvedem ljude u

raj. Ponekad dođem da im donesem raj. Bog me poslao da ti kažem da je veoma ponosan što te ima za svoju kćer.“

Takozvani „anđeo smrti“ ne dolazi na zemlju da odvede ljude na nebo. Kada ljudi umru, biblijsko učenje je da ostaju mrtvi sve dok ne budu pozvani u jednom od uskrsenja (Otkrivenje 20:5, 6; 1. Sol. 4:13-16).

Suptilna opasnost u anđeoskim TV programima je da se oni doživljavaju kao dobro, zdravo, porodično gledanje. Siguran sam da bi ih većina hrišćanskih crkava odobrila kao nešto što ljudi mogu bezbjedno gledati. A to je upravo ono što je neprijatelj naših duša planirao – razoružati hrišćane dopuštajući im da pomisle da mogu odbaciti svoju mentalnu odbranu i sjediti bez sumnje kroz cijeli program.

Elen Vajt kaže da zabluda ne može da stoji sama.¹⁸² Ono što ovi anđeli prevaranti rade je da uzmu nit istine i utkaju je u laž. Toliko je „dobrog“ u programima da ljudi ne dovode u pitanje izražene lažne koncepte kao što su različiti načini na koji nebeski anđeli interвениšu u ljudske živote.

Seminar o anđelima

Na jednom od mojih nedavnih putovanja u južnu Kaliforniju, na TV-u sam vidio reklamu za seminar o anđelima. Pošto sam planirao da pišem o anđelima, odlučio sam da saznam šta ovi ljudi uče. Kako se ispostavilo, seminar je sponzorirala Elizabet Kler Profet, koja je New Ager. Te večeri u 19:30 stigao sam u hotel sa pet zvjezdica u Pasadeni, Kalifornija, gdje je trebalo da se održi seminar. Shvativši duhovnu opasnost kojoj bih mogao da se izložim, odlučio sam da sjednem blizu vrata za slučaj da budem morao na brzinu da izađem odatle. Zaista nisam znao šta da očekujem.

U prostoriji je bilo oko 45 ljudi, ležerno odjevenih i sjedili su na stolicama okrenutim prema podignutoj platformi. U stražnjem dijelu prostorije bile su neke knjige, video zapisi i druge stvari o anđelima na prodaju. Polaznici, koji su morali da plate po 15,00 dolara, bili su muškarci i žene u rasponu od studentskih godina do odraslih u kasnim pedesetim. Večernji predavač, mršav muškarac u srednjim četrdesetim, obučen u tamnosmeđe poslovno odijelo na pruge, upravo je počeo uvoditi temu za večer kada sam stigao.

Kao što sam i planirao, bilo je prazno mjesto odmah pored duplih vrata koja su se otvarala u prostoriju za seminare. Brzo sam sjeo u njega i poslao tihu molitvu uvis. Izvadio sam blok papira iz džepa da zapišem neke bilješke. Kasnije, kada su stvari postale previše neprijatne, počeo sam da pišem svoju molitvu na bloku, moleći Boga da me zaštiti i da govornik ne primijeti da nisam „u tome“. Jednom sam bio blizu odlaska kada je govornik počeo da vodi tragače za anđelima u zvučnim napjevima koji su se stalno povećavali, i po jačini i po brzini. Čitava soba je počela da se ispunjava mističnim i misterioznim zvukom. Ovo je sigurno bio vrhunac cijelog sastanka, jer je ubrzo nakon toga skandiranje utihnulo i govornik se vratio svom predavanju, govoreći normalnim tonovima.

Lažna učenja o anđelima

U suštini, ono što je ovaj seminar podučavao je da postoji sedam arhanđela koji odgovaraju sedam zraka svjetlosti, ili poznatiji New Agerima kao sedam energetskih područja Hindu čakri i njihovih odgovarajućih boja. Na primjer: „Arhanđel Mihailo i Vjera“ navodno pružaju zaštitu putnicima i odgovaraju meditaciji grlene čakre, koja je označena plavom blistavom

bojom. Kada osoba želi kontaktirati „Mihaila“, postoji niz invocacija, molitvi, meditacija, himni, dekreta i mantri koje mu pomažu u tome. Većina mantri korištenih u knjižici koja opisuje sedam arhanđela bila je na hidskom jeziku. Postojala je čak i hindi pjesma posvećena Gospodaru Krišni.

Peti zrak svjetlosti, koji je zelene boje, odgovara hinduističkoj „čakri trećeg oka“ i zove se Arhanđel Rafael i Majka Marija. Kao što možete pretpostaviti, ima „baladu“ ili pjesmu posvećenu Bogorodici od Gvadalupe (zaštitnici Meksika) i završava dobrim dijelom katoličke krunice „Zdravo, Marijo, milosti puna!“¹⁸³

Jedan od problema sa seminarima o anđelima ovog tipa je taj što su opterećeni istočnjačkim misticizmom i stoga nisu u skladu sa onim što Biblija kaže o svetim anđelima. Na primjer, Sveto pismo spominje samo jednog arhanđela, a ne sedam. Drugi problem je što je ovih sedam arhanđela povezano sa energetskim centrima svjetlosti hindu čakri, koji su paganski i okultni.

Na poleđini knjižice koju sam kupio na seminaru, pod naslovom „Anđeli, anđeli, anđeli“ od Elizabet Kler Profet nalazi se štivo pod naslovom „Božja stvarnost u meni“. Završava se kodom koji glasi:

„Drago mi je da sam ja,
drago mi je da sam stvaran,
Drago mi je da JA SAM zaista Bog.“¹⁸⁴

Do sada ste, naravno, shvatili da je ovaj seminar bio u velikoj mjeri New Age. Učenje da smo mi Bog, ili bogovi, jedno je od načela New Age pokreta. Ali pogledajmo sada osobu koja stoji iza seminara – Elizabet Kler Profet.

Elizabet Kler Profet

Elizabet Kler Vulf (Profet je bilo prezime njenog prvog muža) rođena je 1939. u Red Bank, Nju Džersi, i smatra se jednim od najistaknutijih autoriteta u oblasti Uzašlih Majstora i pseudo-angelologije. Do 18. godine pročitala je kompletna djela Meri Bejker Edi, zajedno sa svojom Biblijom. Neko vrijeme je pohađala lokalnu crkvu Hrišćanske nauke. Međutim, žudeći za većim i dubljim iskustvom istine i metafizike, nastavila je potragu. Gospođa Profet smatra da je „koncept inkarnacije Svjetlosti Boga, unutrašnjeg Bude i unutrašnjeg Hrista, ono što je od nas na Zapadu uzeto u crkvi, u sinagogi, u džamiji, u hramu.“¹⁸³

Od 1961. Elizabet Kler Profet sebe naziva „pionircom moderne religijske misli“. Ona podučava mistične puteve najvećih svjetskih religija prožetih vatrom Svetog Duha i Doba Vodolije.“ Njeni učenici je zovu „Guru Ma“ (učiteljica koja predstavlja Božansku Majku). Ona takođe tvrdi da je Božji prorok i glasnik Uzašlih Majstora.¹⁸⁶

Profet vjeruje da je Isus, sa 12 godina, otišao na Tibet i tamo živio do svoje 29. godine, ovladavajući drevnim tibetanskim i hinduističkim spisima.¹⁸⁷

Ona je vođa Crkve Univerzalna i pobjednička (Universal and Triumphant), čije se sjedište nalazi na izvrsnom ranču Rojal Teton od 28.000 hektara u Vajomingu, koji graniči s nacionalnim parkom Jelouston. Ona tvrdi da je prve godine svog života, do 22. godine, provela tražeći učenja Uzašlih Majstora. Kada ih je pronašla, posvetila se širenju te poruke.¹⁸⁸ Gospođa Profet govori o učenjima Uzašlih Majstora kao o „Drevnoj mudrosti za New Age“.¹⁸⁹ Njene knjige uključuju New Age bestselere „Izgubljene Isusove godine“, „Sveti Žermen o alhemiji i ljudskoj auri“.

Nema sumnje da je gospođa Profet definitivno veoma

uticajan „prorok“ New Agea sa primamljivom porukom obmane. Njena učenja o anđelima su grubo pogrešno predstavljanje i iskrivljenje misije Božjih svetih anđela. Božji anđeli intervenišu u živote ljudi samo da bi izvršili Božje naloge, a ne naše. Oni nisu naše sluge. Oni su Božiji glasnici da štite i utiču na nas na dobro.

Opasnost u kontaktu sa anđelima

Kada ljudi počnu komunicirati sa svojim „anđelom čuvarom“, postoji velika mogućnost da će s vremenom ovo „duhovno biće“ zamijeniti autoritet i obožavanje Boga u njihovim životima jer ih ovaj takozvani anđeo opskrbljuje svim njihovim duhovnim potrebama, upitima i vođstvom ili smjernicama za njihov život. Slijeđenje anđela takođe zahtijeva malo vjere jer se umjesto vjere oslanjate na intuiciju, osjećanja, slike i mistična iskustva. Kada tražite od Boga, morate imati vjeru koja zahtijeva strpljenje, istraživanje srca i poslušnost, povjerenje u Njega da će učiniti ono što je ispravno za vaš život.

Postoji i lažni osjećaj moći koji dolazi iz vjerovanja da ste iskoristili ezoterično duhovno znanje (gnozu) svog anđela čuvara. U vremenu kada osoba osjeća da su stvari izmakle kontroli u njenom životu, ovaj pristup natprirodnom znanju i moći čini se upravo onim što je potrebno. Nudi izlaz, sredstvo za kontrolu vlastite sudbine, stavljajući ih na vozačko mjesto.

Anđeli i New Age pokret

Nedavni „pokret anđela“ je prihvatio i njegovao pokret New Age/Nova duhovnost. Postao je dio New Age pokreta jer su kontakt anđela, svijest anđela i rad anđela prirodni i logični produžeci modernog fenomena kanalanisanja univerzalnih entiteta

ili duhova. Iako je ova lažna vrsta komunikacije zabranjena u Bibliji (Ponovljeni zakon 18:10-12), New Age teologija uči da kontaktiranje s „anđelima“ nije spiritualizam, već komunikacija s božanskim bićima.

Uz svu ovu buku o anđelima, mi hrišćani trebamo se podsjetiti na zlonamjerno i suptilno djelovanje miliona zlih anđela u našem svijetu čija je jedina radost bijeda i uništenje. Iz tog razloga Bog je odredio anđela čuvara svakom Hristovom sledbeniku da nas čuva i štiti od vlasti Sotone i njegovih zlih anđela. U Velikoj borbi stoji da su se oni zli „udružili za obeščašćenje Boga i uništenje čovjeka.“¹⁹⁰ Neki bi željeli zanemariti ovu činjenicu, ali ignorisanjem neće nestati. Zapravo, poricanje postojanja i namjere zlih anđela je vrlo opasno. Prema Velikoj borbi „Niko nije u većoj opasnosti od uticaja zlih duhova od onih koji, bez obzira na direktno i obilno svjedočanstvo Svetog pisma, poriču postojanje i djelovanje đavola i njegovih anđela.“¹⁹¹

Utješno je znati da se „Anđeo Gospodnji ulogoren stoji oko onih koji se Boga boje, i izbavlja ih.“ Psalam 34:7. I sluškinja Gospodnja ponavlja isto obećanje: „Zli ne može probiti stražu koju je Bog postavio oko svog naroda.“¹⁹²

Jedna od velikih opasnosti u pokušaju da se razvije svijest anđela New Agea je to što s vremenom molitva i Biblija ne djeluju. Interakcija s „anđelima“ takođe može negirati potrebu za zavisnošću o Bogu i dodatno udaljiti čovjeka i pravog Posrednika Isusa Hrista. New Age teologija kaže da živimo u benignom univerzumu u kojem sve što trebate učiniti je zamoliti anđela za pomoć. Ako je to slučaj, zašto čekati na Boga, Hrista i Svetog Duha kada možete direktno razgovarati sa „anđelom“?

Prevareni od anđela

Uzmimo slučaj Šeron Li i Deборе Halstid koje su se pridružile grupi adventista koji su primali poruke i duhovne darove za koje su mislili da su nebeski anđeli poslani od Boga. Ove dvije sestre, adventistkinje četvrte generacije, bile su potpuno prevarene od strane demonskih anđela maskiranih u nebeske anđele koji su rekli Šeron i Debori da ubiju šest ljudi zato što su bili „oštećeni“ ili „opsjednuti demonima“. Uspjeli su da ubiju dvoje i sada su u zatvoru za žene u Oregonu.¹⁹³

Biblijska učenja o anđelima

Danas se čini da većina ljudi koji su zainteresovani za anđele dobijaju informacije sa svih mjesta osim iz pravog izvora. Biblija i Duh proroštva imaju obilje informacija o prirodi, svrsi i ulozi anđela – i dobrih i zlih.

Hebrejska riječ za anđele je mal'ak, a grčka riječ je angelos. Obje znače „glasnik“. Anđeli su natprirodna bića, „koja je stvorio Bog, superiorni su od čovjeka i djeluju kao Božji predstavnici ili glasnici.“¹⁹⁴ Oni stupaju u interakciju s ljudima kako bi izvršili Božje naloge.

Ponekad se angelos i mal'ak odnose na ljude, kao u Marku 1:2, gdje se odnosi na Jovana Krstitelja pošto je on bio Hristov glasnik. „Evo, šaljem svog glasnika (angelos) pred tvojim licem.“ I u Malahiji 3:1, što je proročanstvo o misiji Jovana Krstitelja, stoji: „Evo, poslaću svog glasnika.“ Iz tog razloga, potrebno je pogledati kontekst biblijskih odlomaka kako bismo utvrdili da li se „glasnik“ odnosi na čovjeka ili na nebesko biće.

Riječ anđeo pojavljuje se u Bibliji 300 puta, u najmanje 24 njene knjige. O njima se govori i kao o heruvimima, serafimima i službenim duhovima, itd. Bilo bi dobro zapamtiti da ima

dvaput više dobrih anđela nego loših.¹⁹⁵ Pisci Biblije opisuju društvo anđela na nebu kao „deset hiljadu puta deset hiljada i hiljade hiljada“ i „nebrojeno društvo“ (Danilo 7:10; Jevrejima 12:22).

U Bibliji su zabilježena samo tri imena anđela: Mihailo, Gabrijel i Lucifer. Pitam se nije li to zato što kada bismo znali njihova imena, bilo bi veliko iskušenje da ih obožavamo ili odajemo počast. Katolici imaju sveca za svaki dan u godini, a dobri katolički roditelji, osim imena, svojoj djeci daju i ime svog rođendanskog sveca.

Milijarde anđela

Mora postojati milijarde anđela jer nam je rečeno da svaka osoba na ovom svijetu ima anđela koji mu je dodijeljen, da ga čuva i vodi Hristu.

Kada djeca rođena na zemlji to ne znaju, oni imaju anđele svjetlosti za svoje pratiocce. Tihi svjedok čuva svaku dušu koja živi, nastojeći da je privuče Hristu. Sve dok postoji nada, dok se ljudi ne odupru Duhu Svetom do svoje vječne propasti, čuvaju ih nebeske inteligencije.¹⁹⁶ Dakle, kada ljudi neopozivo odbace Duha Svetoga, prepušteni su na milost i nemilost zlih anđela koji utiču i kontrolišu njihove živote.

Svako ko prihvati Hrista ima anđela čuvara: „Anđeo čuvar određen je svakom Hristovom sledbeniku. Ovi nebeski čuvari štite pravednika od moći zloga.“¹⁹⁷

Nasuprot tome, zli anđeli rade protiv ljudi na ovoj zemlji radi njihovog vječnog uništenja.

Zli duhovi, u početku stvoreni bezgrešni, bili su jednaki po prirodi, moći i slavi sa svetim bićima koja su sada Božji glasnici. Ali pali u grijehu, oni su udruženi radi obeščašćenja Boga

i uništenja ljudi. Ujedinjeni sa Sotonom u njegovoj pobuni i s njim izbačeni s neba, oni su, kroz sva naredna vremena, saradivali s njim u njegovom ratu protiv božanskog autoriteta. U Svetom pismu nam je rečeno o njihovoj konfederaciji i vladi, o njihovim različitim redovima, o njihovoj inteligenciji i suptilnosti, i o njihovim zlonamjernim naumima protiv mira i sreće ljudi.¹⁹⁸

Rat na nebu

Biblija nam kaže u Otkrivenju 12:7-9 da je bio rat na nebu i da su se Mihailo, arhanđel, koji je Hrist, i njegovi odani anđeli borili protiv aždaje (Sotone, izvorno poznatog kao Lucifer) i pobunjenih anđela. Lucifer i njegovi anđeli su izgubili i prognani su sa neba, zbačeni na zemlju. Zato apostol Pavle u Efescima 6. podsjeća vjernike da naš glavni rat ovdje na zemlji između dobra i zla nije protiv krvi i tijela ili ljudi, već prije „protiv poglavarstva, protiv vlasti, protiv vladara tame ovoga svijeta, protiv duhovne zloće na visinama“ (Efes. 6:12).

Sotona i njegovi zli anđeli su spremni da unište ljudsku rasu sada i zauvijek. Sami pali anđeli nas toliko mrze jer kada se velika borba završi i kada budemo odvedeni na nebo, mi ćemo popuniti mjesta koja su pali anđeli napustili.*

Biblija govori o mnogim slučajevima anđela koji su intervenisali u životima ljudi, ali uvijek Bog upravlja tom aktivnošću. Ljudi su samo primaoci Božjih glasnika. Imamo mnogo primjera za to u Svetom pismu, kao što je Postanje 18, gdje su

* Spaseni će nadomjestiti prazninu koja je nastala otpadom trećine anđela, ali ne i zauzeti njihova mjesta u funkcionalnom smislu, jer su anđeli drugačiji red bića od ljudi, sa različitom svrhom, sposobnostima i zadacima. Konačan cilj spasenja ljudi ispuniće se primanjem nasleđa na ovoj zemlji. (prim. izdavača).

tri anđela (od kojih je jedan bio Hrist) posjetili Abrama, da ga pripreme za uništenje Sodoma. U 19. poglavlju vidimo dva anđela kako dolaze u Lotovu kuću da ih odvedu iz Sodoma.

Anđeo Gabrijel objavljuje djevici Mariji da će roditi Sina Božjeg (Luka 1:26-38). Gabrijel je, zajedno s drugim anđelima, poslan da služi Hristu u Njegovom najmračnijem času u Getsimanskom vrtu.¹⁹⁹

Apostol Pavle takođe pominje da ponekad ugošćavamo anđele a da toga nismo svjesni (Jevrejima 13:2). I mnoge priče obiluju o anđelima koji dotiču živote ljudi, posebno hrišćana. Možda ste jednom ili dvaput iskusili ono za šta ste vjerovali da je anđeo koji je nakratko ušao i izašao iz vašeg života.

Biblijski kriteriji za anđele

Želim da vas podsjetim da će se posljednjih dana aktivnost demonskih anđela povećati. Ako imate, ili ste imali, susret sa onim za šta vjerujete da je sveti anđeo, možda bi ovi biblijski kriteriji mogli poslužiti da vas spriječe da vas Sotona i njegovi zli anđeli ne prevare:

1) Prije svega treba imati na umu da u velikoj borbi postoje dvije vrste anđela koji su aktivno uključeni u poslove ljudi – dobri anđeli i zli anđeli. Obje imaju natprirodne moći da čine čuda (Otk. 16:14) i povremeno se pojavljuju u ljudskom obliku. Stoga se trebamo moliti da nam Bog, kroz Bibliju i Njegov sveti Duh, pomogne da razlučimo što je što.

2) Bog je poslao nebeske anđele da izvršavaju Njegove naloge, a ne naše. Drugim riječima, oni nisu ovdje da bismo ih mogli iskoristiti da dobijemo uvide (ezoterično znanje) ili posebne usluge od njih. Božji anđeli su poslani ovdje uglavnom da nas zaštite od zloga i njegovih palih anđela, demona (Psalam

34:7). „Anđeli su s nama svaki dan, da nas čuvaju i štite od napada neprijatelja.“²⁰⁰

3) Nebeski anđeli ne donose „novu svjetlost“ koja je u suprotnosti s Božjom riječi (Isaija 8:20; Djela apostolska 17:11; 2. Timoteju 3:15-17). Bez obzira koliko bilo lijepo iskustvo s takozvanim „nebeskim bićima“ ili empirijskim susretima, oni ne smiju zamijeniti ili istisnuti „tako govori Gospod“.

4) Čuvajte se svakoga ko tvrdi da ima „dar“ da razgovara sa anđelima ili da ih kanališe. Ovi ljudi su uopšteno oni koji osjećaju da imaju bliži odnos s Gospodom i koji imaju tendenciju da zanemare ili umanje učinak vođstva Božje ustanovljene crkve na zemlji i dijele svoje znanje sa samo nekoliko odabranih. „Po plodovima njihovim poznaćete ih.“ (Matej 7:20).

5) Iako ovi lažni anđeli govore riječi istine, nemojte da vas zavaraju pogrešna predstavljanja i suptilne insinucije sumnje koje bacaju na Sveto pismo i Božju crkvu na zemlji. Budite procljivi u lukavom uvođenju paranormalnih, metafizičkih učenja, kao što su iskustva izvan tijela (astralne projekcije), iskustva bliske smrti i postojanje univerzalnih osobina (duhova) koji žele voditi i prosperirati vaš život.

Pojačana aktivnost anđela u poslednjim danima

Kako se približavamo kraju vremena, biće sve više manifestacija aktivnosti zlih anđela sa ljudima ovdje na zemlji. Sotone obmane će uveliko eskalirati. Sluškinja Gospodnja kaže: „Dolasku Gospodnjem treba da prethodi ‘dejstvo Sotone sa svakom silom i znacima i lažnim čudesima, i sa svakom prevarom nepravde’ (2. Sol. 2:9-10). A apostol Jovan, opisujući silu čudotvorstva koja će se očitovati u poslednjim danima, izjavljuje: ‘Činila je velika čuda – čak je i vatru s neba spuštala na zemlju

pred ljudima. Tako je zavodila one što žive na zemlji čudima.' (Otkrivenje 13:13,14). Ovdje se ne predviđaju puke prevare. Ljudi su prevareni čudima za koja Sotonini agenti imaju moć da čine, a ne za koja se pretvaraju da čine.“²⁰¹ To će uključivati sve vrste obmana, uključujući Sotonine agente ili zle anđele koji se pojavljuju kao nebeski anđeli, ali na kraju vode ljude do vječnog uništenja. Neke od ovih pojačanih spiritualističkih manifestacija u vrijeme kraja takođe će uključivati zle anđele koji se pojavljuju kao naši pokojni voljeni da bi nas prevarili. „Spiritizam je remek-djelo obmane“ Sotone, kaže Elen Vajt.

„To je Sotonina najuspješnija i najfascinantnija zabluda – ona koja je sračunata da osvoji simpatije onih koji su svoje voljene položili u grob. Zli anđeli dolaze u liku tih voljenih i pričaju o događajima povezanim sa njihovim životima i vrše djela koja su činili dok su živjeli. Na taj način navode ljude da vjeruju da su njihovi mrtvi prijatelji anđeli, koji lebde nad njima i komuniciraju s njima. Ovi zli anđeli, koji se predstavljaju da su pokojni prijatelji, posmatraju se sa određenim idolopoklonstvom, i kod mnogih njihova riječ ima veću težinu od Riječi Božje.“²⁰² Ali baš kao što se obmane Sotone i njegovih anđela povećavaju na kraju istorije ovog svijeta, trebalo bi da povećamo naše proučavanje Božje Riječi. Naš molitveni život treba da uključuje stalnu molbu za Božju zaštitu od svih zlih uticaja u našim životima. Sukob će biti ozbiljan. Svačija vjera će biti testirana. Ali Elen Vajt kaže: „Ako učinimo sve što možemo sa naše strane da budemo spremni za sukob koji je pred nama, Bog će uraditi svoj dio, a Njegova svemoćna ruka će nas zaštititi. On bi prije poslao svakog anđela iz slave da napravi ogradu oko vjernih duša, nego da budu obmanuti i zavedeni varljivim čudima Sotone.“²⁰³

Molite za razlučivanje

Sadašnje povećano zanimanje za kontakt s anđelima, svijest anđela i rad anđela među New Agerima i hrišćanima trebalo bi navesti svakog iskrenog Hristovog sledbenika da proučava i razumije za sebe pravu prirodu i misiju Božjih nebeskih anđela. Doktrina o anđelima jedno je od najutješnijih učenja koje Biblija pruža vjernicima, jer su oni naši vjerni i stalni saveznici koji nam pomažu u borbi dobra i zla. Ali kao i u svemu drugom, ovi dobri anđeli imaju svoje parnjake čija je jedina svrha postojanja da prevare i unište svakog člana ljudske rase. Neka nam Bog pomogne da razlučimo između anđela svjetla i anđela tame, između prijatelja ili neprijatelja.

Poglavlje 9.
Privlačnost New Age
holističkog zdravlja/medicine

Rastuća popularnost alternativne New Age medicine

Prije trideset godina rijetko ko je čuo za termin holističko zdravlje, a još manje New Age holističko zdravlje. Danas, međutim, New Age holističko zdravlje, New Age medicina, alternativna medicina, integrativna medicina i medicina tijela/uma postale su uobičajene riječi. Za mnoge su postali održiva alternativa konvencionalnoj zdravstvenoj zaštiti i medicini. Ali bez obzira na to kako se nazivaju ove alternativne New Age terapije i lijekovi, one čine jedan od najširih ulaznih puteva u New Age pokret.

Neki od izraženih razloga za ovaj trend su da je konvencionalna medicina postala preskupa, previše bezlična i previše orijentirana na lijekove i hirurgiju. Ljudi se danas okreću takozvanim „prirodnim“ i neinvazivnim alternativnim zdravstvenim/medicinskim terapijama i praksama (od kojih je većina New Age) za razliku od farmaceutskih, hemijski proizvedenih lijekova i hirurgije. Takođe, žele da učestvuju u svom procesu iscjeljenja i da više „komanduju“ u procesu liječenja.

Osim toga, New Age liječnici ili praktičari uopšteno imaju više lični interes za svoje pacijente. Holistički zdravstveni liječnici liječe duhovne, emocionalne i fizičke dimenzije svojih pacijenata zajedno s njihovim fizičkim simptomima, što pacijenti jako cijene.

Gejl i uputnica New Age doktora

Neki ljudi završe na liječenju od strane New Age doktora, a da toga nisu ni svjesni samo zato što ih prijatelji ili referalna služba preporučuju. Gejl je patila od bolova u stomaku. Nazvala je jedno udruženje telefonske službe za preporuke koja je preporučila Džejmsa Berija, za kojeg se ispostavilo da je New Age doktor. Kada je ušla u njegovu prepunu čekaonicu klinike, sa zadovoljstvom je saznala od drugih pacijenata da će njen novi doktor liječiti cijelu njenu osobu – tijelo, um i duh. Dr Beri joj je rekao da ima hipoglikemiju, stanje pred dijabetesom koje se može kontrolisati samo ishranom. Ali sama dijeta nije pomogla. U toku devet godina, njen doktor iz New Agea preporučio je pakovanja ricinusovog ulja na stomak i akupunkturu. Kada se njeno stanje pogoršalo, umjesto da je pošalje specijalisti, uputio ju je u astrološki centar da joj pročitaju astrološku kartu. Spominjanje astrologije za nju je bilo crvena zastava. Odustala je od tog doktora i konačno je otišla kod ginekologa koji je brzo otkrio uzrok njenog rastućeg bola i uklonio krvlju ispunjenu cistu veličine grejpfruta. Imala je sreće. Drugi nisu bili te sreće.

Holističko zdravlje može postati još interesantnije za ljude koji imaju terminalne bolesti ili zdravstvene probleme za koje konvencionalni ljekari nemaju lijeka. U očaju pacijent počinje istraživati alternativnu medicinu i terapije ne shvatajući fizičke i duhovne opasnosti koje su uključene.

Nejzbitova prognoza za medicinu New Agea

Godine 1982, mogul *Americas Megatrends*, Džon Nejzbit, vjernik New Agea, napisao je: „Gubitak vjere u medicinski establišment u Americi dao je snažan simbolički podsticaj za promjenu paradigme sa institucionalne pomoći na samopo-

moć.“²⁰⁴ Nejzbit je predvidio ovu promjenu paradigme medicinske samopomoći dijelom od „programa godišnjih fizičkih pregleda, lijekova i operacija medicinskog establišmenta“ na „bogatstvo lijekova novog doba“ – akupunkturu, akupresuru, vitaminsku terapiju, harizmatičku terapiju, iscjeljivanje vjerom i preventivnu zdravstvenu njegu kroz ishranu i vježbanje.“²⁰⁵ Treba napomenuti da je holističko zdravlje New Agea mješovita vreća i da Nejzbitov režim New Agea lijekova uključuje područja zdravstvene zaštite koja možda nisu posebno New Age, zavisno o tome od čega se sastoje, kao što su neke vitaminske terapije, dijeta i vježbanje.

Nejzbitova predviđanja su, međutim, postala stvarnost 90-ih. Priča na naslovnoj strani *Timesa*, u izdanju od 4. novembra 1991. pod naslovom „Zašto medicina Novog doba postaje popularna“, navodi da je „rast alternativne medicine, sada industrije koja vrijedi 27 milijardi dolara godišnje, više od običnog američkog flertovanja sa egzotičnim New Age razmišljanjem. To odražava glomazno nezadovoljstvo konvencionalnom, ili alopatском medicinom.“²⁰⁶

Dvije ličnosti u medicinskoj profesiji koje popularizuju New Age integrativnu medicinu i pomažu da se revolucionira način na koji gledamo na zdravstvenu zaštitu i medicinu su dr Dipak Čopra i dr Endrju Vajl. Časopis *Time* nazvao je Čopru „Carom duše“. Čopra kombinuje konvencionalnu medicinu sa indijskom metafizikom, „kazujući Amerikancima gdje su duh i tijelo u interakciji.“²⁰⁷ Čopra je privukao pažnju mnogih hollywoodskih poznatih ličnosti poput Demi Mur.

Vajl, diplomac Harvarda, koji je proveo nekoliko godina u Južnoj Americi proučavajući šamanizam,²⁰⁸ sada je glavni promotor New Agea lijekova i sebe smatra guruom u ovim alternativama zdravstvene zaštite. Časopis *Time* ga je nazvao

„liječnikom“ koji je učinio lijekove New Agea popularnim.²⁰⁹ U vrijeme pisanja ovog teksta, Vajl ima dnevnu kolumnu na *Time-Warnerovoj* internet stranici *Pathfinder*, a sa linka na njegovoj stranici, web pretraživači mogu ići na mjesto gdje ga mogu čuti kako govori. Nedavno se jednu sedmicu audio dio sastojao od toga kako dr Vajl vodi slušaoce kroz meditaciju za opuštanje uz muziku New Age kompozitora Stivena Halperna. Vajlovi lijekovi uključuju istočnjačku meditaciju, akupunkturu, hipnozu i lobanjsku manipulaciju.²¹⁰

Popularnost alternativnih terapija New Age podstaknula je mnoge nacionalne osiguravajuće kompanije (kao što su Aetna, US Health, American National, CIGNA Health Care, Great West Life Insurance, John Alden Life, Kaiser Permanente, Mutual of Omaha, New England Mutual Life, Prudential i UniCare, itd.) za pokrivanje alternativnih terapija New Agea kao što su akupunktura, biofeedback i homeopatija.²¹¹ Mnoge regionalne osiguravajuće kompanije, kao što su New York Life i American Western Life, rade isto.

Oxford Health Plans je bio prvi veliki zdravstveni osiguravač u Sjedinjenim Državama koji je ponudio program alternativnog zdravstvenog osiguranja za svojih 1,4 miliona članova. Njihova mreža uključuje akupunkturiste, terapeute za masažu, kiropraktičare, dijetetičare, nutricioniste, instruktore joge i naturopate. „Odlučili smo se na ovaj korak“, kaže Hasan Rifat, M.D., menadžer programa, „nakon što smo ispitali naše članove i saznali da jedna trećina već koristi alternativne terapije, dok je 75 posto bilo zainteresovano za to. To je takođe bila oblast u koju su poslodavci željeli da se uselimo.“²¹²

New England Journal of Medicine u januaru 1993. je naveo da svaki treći Amerikanac koristi nekonvencionalnu medicinu. Jedna od njih je Širli Mek Lejn, plesačica, glumica i

autorka, koja je vjerovatno jedna od najpoznatijih New Age ličnosti. Ona toliko vjeruje u takozvani „prirodni“ holistički pristup da je u svojoj knjizi „Plesanje u svjetlosti“ (Dancin' in the Light) iz 1985. objavila da više nema porodičnog ljekara. Umjesto toga, ona koristi kristale kvarca, hinduističke mantre, vizualizaciju i meditaciju.

Definisanje New Age medicine

U svom proučavanju alternativnih New Age holističkih zdravstvenih terapija, zaključio sam da se ove terapije mogu prepoznati po nekoliko karakteristika koje su im zajedničke:

(1) Njihovo porijeklo je povezano s paganskim i okultnim svjetonazorima i filozofijama;

(2) Njih je prihvatio New Age pokret jer dijele istu filozofiju i ideologiju;

(3) Ne funkcionišu u skladu s fiziološkom i anatomskom strukturom i funkcijom tijela;

(4) Imaju snažan naglasak na metafizičkom (oblast duhova).

Postoji čak 120 alternativnih New Age holističkih zdravstvenih terapija, koje se uopšteno dijele u pet kategorija:

(1) manipulacija energijom (akupunktura, akupresura, šiatu, terapijski dodir, refleksologija)

(2) medicina duha i tijela (joga, transcendentalna meditacija, vođene imaginacije, vizualizacija, biofeedback, hipnoza)

(3) proricanje (proricanje klatnom, „primijenjena“ kineziologija, iridologija, očitavanje aure)

(4) natprirodno (kanalisanje, psihičko iscjeljenje, balansiranje čakri)

(5) takozvani „prirodni“ lijekovi (homeopatija,

aromaterapija)

Pokret alternativne medicine New Age nastavlja da se razvija

Proliferacija prodavnica zdrave hrane koje promovišu New Age holističke zdravstvene knjige i lijekove i New Age holističke zdravstvene klinike i praktičare širom nacije pomaže da se holističko zdravlje učini možda najbrže rastućim fenomenom New Age pokreta. Kao što je slučaj sa New Age pokretom, New Age holističko zdravlje nastavlja da se razvija i evoluira, bez obzira na nedostatak centralne organizacije, prema dr Polu C. Rejseru, hrišćanskom porodičnom liječniku u Thousand Oaksu, Kalifornija, i koautoru New Age Medicine.

Holistički zdravstveni pokret trenutno prkosi jednostavnoj definiciji. Nije predstavljen niti jednom organizacijom, grupom ili vrstom prakse, a njegovi sledbenici ga neprestano preoblikuju. Tu spadaju ljekari i naučnici sa impresivnim kvalifikacijama, kiropraktičari i osteopati, psiholozi i sociolozi, iscjelitelji i mistici, medicinske sestre i laici, kao i neobičan asortiman zdravstvenih „praktičara“ čije ideje i tehnike imaju različite stepene kredibiliteta.²¹³

Dijeljenje iste ideologije

Razlog zašto se terapije i prakse alternativne medicine New Agea nazivaju „New Age“ je taj što dijele istu filozofsku ideologiju (nebiblijske poglede na svijet) i ciljeve (samosvijest i transformacija). J. Gordon Melton, koautor New Age almanaha, napominje da tokom 1970-ih:

„New Age pokret i pokret holističkog zdravlja spojili su se do te mjere da je posmatraču teško, ako ne i nemoguće, povući

granicu između njih. Očigledno je da dijele ideologiju. Jednako je očigledno da glasnogovornici New Agea gledaju na holistički zdravstveni pokret kao na glavnu komponentu svog pokreta, a holistički zdravstveni praktičari gledaju na New Agere i za podršku javnosti i kao na klijentelu na kojoj se bave svojom profesijom.“²¹⁴

Filozofski ciljevi

Jednako zabrinjavaju i osnovni ciljevi holističkih zdravstvenih praktičara New Agea – da svojim pacijentima uvedu novu paradigmu ili način razmišljanja. Dr Rejser kaže:

„New Ageri su daleko manje zainteresovani za reformu načina pružanja zdravstvene zaštite nego za promjenu pogleda na svijet svojih pacijenata. Važnost ove činjenice ne može se precijeniti. Ispod privlačne brige za iscjeljenje cjelokupne osobe – tijela, uma i duha – krije se prisila da se unese radikalna promjena u način na koji gledamo na cijeli život.“²¹⁵

To je razlog zašto Merilin Ferguson naziva New Agere „Zavjerenicima Vodolije“. Bez obzira na to koju profesiju New Ager može imati, njegova prevashodna svrha, njegov skriveni plan, njegov cilj da se zalaže je da navede druge da prihvate novu paradigmu i filozofiju svjetonazora.

Novo doba jednom riječju: Transformacija

Kada bi se cijeli New Age pokret sveo na jednu riječ, to bi bila „transformacija“, lična i društvena. Ova transformacija uključuje novu paradigmu, „skrivenu sliku“ kako to kaže Merilin Ferguson. Uključuje transformaciju sa starog načina razmišljanja na novi način razmišljanja; iz svjesnog stanja u izmijenjeno stanje svijesti i samosvijest; od tradicionalnih vrijednosti do

novih vrijednosti. Mnogi elementi ove nove paradigme čine je nebiblijskim pogledom na svijet.

Jedno od istaknutih sredstava za postizanje željene transformacije je iscjeljivanje metodama alternativnog holističkog zdravlja, što je možda i najprepoznatljiviji segment New Age pokreta.

J. Gordon Melton, autor New Age Enciklopedije, kaže:

„Centralna vizija New Agea je radikalna transformacija. Na individualnom nivou to iskustvo je vrlo lično i mistično. Uključuje buđenje nove stvarnosti sopstva – kao što je otkrivanje psihičkih sposobnosti, iskustvo fizičkog ili psihičkog ozdravljenja, pojava novih potencijala u sebi, intimno iskustvo unutar zajednice ili prihvatanje nove slike univerzuma.“²¹⁶ New Age Almanah se bavi holističkim zdravstvenim pokretom New Age, konstatujući da:

„Transformacija, često ne dolazi u obliku iscjeljenja – iscjeljenja tijela, uma, odnosa ili posledica duhovnih trauma. Iscjeljenja su često bila iskustva u rukama neortodoksnih modaliteta iscjeljivanja i često nakon neuspjeha liječnika kulturološki prihvaćenijeg tipa, bilo da se radi o ljekarima ili psihijatrima. Kako se New Age pokret razvijao, prihvatio je u sebe pokret koji se istovremeno razvijao i koji je uzeo novi pogled na tradicionalne alternativne vještine liječenja i mogućnosti liječenja stanja s kojima su ortodokсна medicina i frojdovska psihijatrija imale najviše poteškoća. Mnogi od ovih alternativnih lijekova imali su zajedničku ideološku osnovu i dijelili su zajednička uvjerenja sa New Age pokretom, pa se njihovo spajanje činilo logičnim.“²¹⁷ Merilin Ferguson i Kenet Peletir (autor Holističke medicine, koja širi istočnjački koncept holističkog iscjeljivanja) potvrđuju da je „bolest... potencijalno transformativna jer može uzrokovati iznenadnu promjenu vrijednosti,

probuđenje.“²¹⁸

Ferguson povezuje holističko zdravlje s New Age konceptom veće samosvijesti i transformacije.

Za mnoge zavjerenike Vodolije, uključenje u zdravstvenu zaštitu je bio glavni podsticaj transformaciji. Kao što potraga za sobom postaje potraga za zdravljem, tako potraga za zdravljem može dovesti do veće samosvijesti. Sva holistika je ista. Sve veći broj holističkih zdravstvenih centara i mreža privukli su mnoge u pokret svijesti. Jedna medicinska sestra je rekla: „Ako ozdravljenje postane stvarnost kod vas, to je stil života. Promijenjena stanja svijesti ga prate, povećavaju telepatiju. To je avantura.“²¹⁹

Svaka ozbiljna bolest može dovesti do toga da osoba duboko razmišlja o duhovnosti, ličnim vrijednostima i smislu života i smrti. Tokom ovog iskustva, osoba može postati uznemirena i očajna, čineći je ranjivom na nekonvencionalne i upitne terapije i tretmane za dobrobit. Svjesni ove činjenice, holistički zdravstveni praktičari New Agea, bilo liječnici ili laici, željni su uzeti naivne, nesuđene pacijente u svoju brigu i na vrijeme ih upoznati sa temeljnim filozofijama i vjerovanjima New Age pokreta. Stoga alternativna medicina New Agea i holističko zdravlje mogu postati ulazni putevi ili staze u New Age pokret, čega mnogo puta pacijenti nisu ni svjesni.

Holističko zdravlje – ulazni punkt

Vlastito svjedočanstvo bivšeg sveštenika New Agea i pisca Vila Barona o tome kako je došao u New Age pokret dovoljno govori:

„Iako sam odrastao u hrišćanskoj porodici koja je svake sedmice posjećivala crkvu, i dalje sam bio prevaren obećanjima

New Age pokreta o zdravlju, sreći i ispunjenju. Bio sam potpuno zaveden, na kraju sam sasvim uronjen u svijet okultnog.

Na primjer, moje aktivno sudjelovanje u New Age pokretu počelo je kada sam se pridružio međunarodnoj organizaciji za umrežavanje sa sjedištem u Londonu pod nazivom ‘Zdravlje za Novo doba’. Čak i ne znajući šta znači pojam ‘New Age’, nisam tražio duhovne vodiče ili okultne prakse. Jednostavno sam bio zainteresovan da pronađem informacije o alternativnim tehnikama liječenja za stanje koje sam imao.²²⁰

Knjiga koja je Vila Barona promijenila iz adventiste sedmog dana u okultistu New Agea bila je „Bolest stresa“ psihoterapeuta Pitera Blajta. Po Vilovim vlastitim riječima, „moć knjige može biti fenomenalna.“²²¹

Baron je u svom životu tražio samo „iscjeljenje, smisao i harmoniju“. Blajtova knjiga ga je upoznala sa New Age „holističkim“ konceptom – idejom da su um, tijelo i duh sastavni dijelovi pojedinca i da da bi imali zdravlje, svi moraju biti u harmoniji, koncept koji dijele i hrišćani. Međutim, kada New Ageri govore o „duhu“, oni misle na besmrtni, mistični „duh“ ili „dušu“ povezanu s vantjelesnim iskustvima i reinkarnacijom. Baron nastavlja:

„Ideja o ‘holističkom zdravlju’ zvučala je privlačno. Koncept neophodne ravnoteže između tijela, uma i duha imao je smisla. Pomislio sam, možda bih mogao pokupiti neki dobar savjet i prenijeti ga svojim prijateljima. U poslednjih nekoliko poglavlja predstavljene su informacije o tehnikama ‘alternativne terapije’ za uobičajene bolesti. Budući da sam upoznat samo s hirurģijom i ljekovima, bio sam fasciniran čitanjem o terapijama kao što su akupunktura, homeopatija, psihička hirurģija, balansiranje čakri, ponovno rođenje, primarna terapija, reiki, kristali i bioenergija. Opisi ovih tretmana mnogo su govorili o ‘energijama’,

‘ravnoteži’ i ‘cjelini’.²²²

„Bio je to prvi put da sam ikada čuo za pojam ‘New Age’. Nisam imao pojma šta to znači. Nisam bio zainteresovan da se uključim u okultizam; jednostavno sam tražio bolje zdravlje i zadovoljstvo. *Bolest stresa* spominje organizaciju sa sjedištem u Londonu pod nazivom ‘Zdravlje za Novo doba’. Želeći da saznam više o ovim alternativnim praksama iscjeljivanja, pridružio sam mu se i dogovorio sastanak sa njegovim osnivačem.“²²³ Za Barona je to bio početak dvanaestogodišnjeg putovanja u okultni svijet pokreta New Agea.

Drugačija vrsta revolucije

U svojoj knjizi *Vodolijska zavjera* Merilin Ferguson govori o New Agerima kao o zavjerenicima i revolucionarima uključenim u Zavjeru Vodolije, koja je „drugačija vrsta revolucije“.²²⁴ Da biste vidjeli da je to revolucija, potrebno je samo pročitati literaturu pokreta ili prisustvovati njihovim sastancima kako bi otkrili poseban, mistični pogled na svijet koji je stran onom biblijskog hrišćanstva. To je pogled na svijet koji obuhvata:

„Nova svijest je labava sinteza različitih elemenata mističizma, okultizma, spiritizma i animizma, u kombinaciji s konceptima izvedenim iz modernih istraživanja paranormalnog (tj. parapsihologije) i iz iskustava onih koji su iskusili izmijenjena stanja svijesti. Ponekad se naziva pokretom ljudskih potencijala, Nova svijest predstavlja neku vrstu natprirodnog/psihičkog humanizma koji teži da dovede do radikalne transformacije mišljenja u društvu u cjelini. Rečeno nam je da će rezultat biti New Age, na koji se odnose razni nazivi kao ‘Doba prosvjetljenja’, ‘Doba Vodolije’ i drugi. Holističko zdravlje je, u suštini, zastava

pod kojom se Nova svijest kreće u područje zdravlja i medicine.“²²⁵

Adventističko holističko zdravlje

Holističko zdravlje/medicina New Agea može biti zbunjujuće za adventistu sedmog dana jer je istorijski Crkva, gotovo od svog početka, imala vlastite alternativne zdravstvene prakse s filozofijom „cjelovitosti“ ili „cjelosti“ – liječenja cijele osobe, a ne samo bola, bolesti i simptoma. Iako postoje neki članovi koji praktikuju ili učestvuju u nekim oblicima New Age holističkog zdravlja, svjesno ili nesvjesno, ni Biblija ni spisi Elen G. Vajt ne podržavaju niti se zalažu bilo koju od alternativnih New Age terapija.

Razlike između holističke filozofije zdravlja adventista sedmog dana i holističke zdravstvene filozofije New Agea uključuju:

1) Adventistička filozofija je poduprta i podržana biblijskim teističkim pogledom na svijet, u kojem je Bog jedini suvereni Stvoritelj i Održavatelj svemira i svega u njemu. U holističkom zdravlju New Agea, postoji miješanje nebiblijskih pogleda na svijet, kao što su monizam, panteizam, animizam, itd.

2) Krajnji cilj holističke filozofije zdravlja adventista je da čovjeka učini cjelovitim, odnosno da ga obnovi na sliku njegovog Stvoritelja. Cilj holističke filozofije zdravlja New Agea je transformisati čovjeka u novu paradigmu da sebe vidi kao poluboga i kao samoiscjelitelja tijela-uma.

3) Filozofija holističkog zdravlja adventista sedmog dana uči da čovječanstvo treba zavisiti o Bogu za život i iscjeljenje, dok holističko zdravlje New Agea uči zavisnosti o mističnim energijama i sebi.

Holističko zdravlje, desna ruka New Age pokreta

Kao što je zdravstvena reforma među adventistima sedmog dana „desna ruka poruke trećeg anđela“,²²⁶ tako je i holističko zdravlje za New Age pokret. Kako medicinski misionarski rad služi kao klin za otvaranje adventističkog jevanđelja, holističko zdravlje otvara vrata New Age pokretu. To je jedan od glavnih ulaznih punktova ili puteva u New Age pokret koji je Merilin Ferguson spomenula u svojoj knjizi. Zbog toga je New Age holistička medicina duhovno opasna. Suptilna je i varljiva jer se predstavlja kao „prirodna“ i „holistička“.

Duhovna opasnost

Holističko zdravlje/medicina New Agea je duhovno opasno jer, ako njegove terapije i tretmani djeluju, može stvoriti vezu povjerenja između New Age praktičara i pacijenta, što ga može učiniti podložnim učenjima i filozofijama New Agea koje praktičari uvode.

Budući da je opasnost od uvlačenja u New Age bez sumnje vrlo stvarna, neophodno je da postanemo svjesni opasnosti i kako je izbjeći.

Poglavlje 10.

Tradicionalna kineska medicina, uključujući akupunkturu

Praćenje korijena holističkog zdravlja New Agea

Korijeni holističkog pokreta za zdravlje New Agea mogu se pratiti do drevnih filozofskih i religijskih vjerovanja Kine, Indije i Egipta. Pregledom ovih korijena otkriva se da su oni duboko ukorijenjeni u plodno tlo istočnih mističnih religija hinduizma, budizma, taoizma i drugih paganskih i okultnih vjerovanja koja podržavaju nebiblijske poglede na svijet.

Još 2500. godine prije Hrista postojale su tri kolijevke *materia medica* u nastajanju. Prvo je bilo ostrvo Kos, rodno mjesto Hipokrata, koji je razvio Hipokratovu tradiciju medicine koja se proširila od Grčke do Egipta, zatim do Persije na istoku i dalje do Italije na zapadu. Drugo je bilo područje Žute rijeke u Kini, gdje je evoluirala tradicionalna kineska medicina. Treća je bila dolina Inda u Indiji, sjedište ajurvedske medicine.²²⁷

Ove tri grane drevne tradicionalne medicine, iako su sve različite, ipak su bile iste na mnogo načina, uglavnom zbog njihovog unakrsnog oprašivanja od strane putnika i trgovaca. Neki od zajedničkih sistema vjerovanja bili su „odvojiva duša, preteča vitalne esencije“, „elementi kao bezlične sile u prirodi“ (panteizam), „debelo crijevo kao korijen bolesti“, „samoodgovornost“, „uloga karme i koncepta bez grijeha“, „transmigracija duše i reinkarnacija“,²²⁸ i „dijagnoza cjeline iz dijela (npr. pulsna dijagnoza).“²²⁹ Uzgred, pulsnu dijagnozu koristi prognani tibetanski budistički vođa i ljekar, Dahli Lama.²³⁰

Do šestog vijeka prije nove ere, „ideja vjetra kao životne snage razvijena je i u vedskoj i u iranskoj misli“. U istom periodu, Kinezi su „apsorbovali vavilonsku astrološku ideju u njene šestostruke kategorije jina i janga.“²³¹

Tradicionalna kineska medicina (TKM)

„Kineska medicina je dijete kineske religije,²³² i u njihovoj srži leži isto temeljno vjerovanje u dvostruku univerzalnu energiju či i pet elemenata.²³³

Tradicionalna kineska medicina (TKM) oličena je u pisanom djelu ideja i teorija o bolestima i njihovim liječenjima koje praktikuju kineski medicinski i drugi specijalisti praktičari. Kineska narodna medicina, za razliku od TKM-a, uglavnom je empirijska (zasnovana na praktičnom iskustvu), koja se sastoji od jednostavnih lijekova koje koriste neprofesionalci i neformalno obrazovani praktičari.

TKM je izuzetno složena i zamršena, uključuje akupunkturu, akupresuru, moksibustiju, herbalizam, dijetu, tai čí (vježbanje tijela i uma za balansiranje energije), istočnjačku meditaciju (promijenjena stanja svijesti) i jogu (discipline).

Akupunkturu, koja koristi ubadanje finih igala u različite djelove tijela, koriste i praktikuju desetine miliona u Kini i još milioni širom svijeta. Korijeni akupunktura datiraju 2.500 godina unazad do spisa Huang Di Nei Jingovih Žutih careva klasika interne medicine.²³⁴ Ovo djelo, za koje se vjeruje da je najstariji i najsveobuhvatniji medicinski klasik na svijetu, osnova je cjelokupne kineske medicine.²³⁵

Akumulacija svih prethodnih filozofskih koncepata i praktičnih iskustava jin-janga i pet elemenata sažeta je u jedinstveni sistem medicinskih teorija u ovom medicinskom kanonu

trećeg vijeka prije nove ere.²³⁶ Teorije jin-janga i visceralnih (unutrašnjih) organa i meridijana su od tada postale temelj kineske medicine.²³⁷

U devetnaestom vijeku evropska medicina je stigla do orijenta. Nerafinirana kakva je bila evropska medicina u to vrijeme, Veliki carski medicinski odbor je 1822. godine naredio da se akupunktura, koja je bila razvijena do nivoa pseudonauke, napusti u korist zapadne medicine. Ponovo je 1929. godine istu naredbu dala vlada Kuomintanga. Ali praksa TKM-a, posebno akupunktura, se nastavila, uglavnom zato što nije bilo dovoljno zapadnjačkih obučanih ljekara da pokriju ogromnu populaciju Kine.²³⁸

Kada je komunizam preuzeo vlast 1949. godine, komunistički režim je stvorio oživljavanje TKM. Mao C-tung je naglasio veliko nasleđe koje je kineski narod imao u svojoj tradicionalnoj medicini.²³⁹

Do 1971. o TKM se u Americi znalo vrlo malo. Te godine je Džejms Reston, urednički kolumnista i potpredsjednik *The New York Timesa*, otputovao u Kinu. Dok je bio u Pekingu, Reston je pretrpio napad apendicitisa. Nakon operacije bolovao je od gastritisa (grčevi u stomaku) i uspješno se liječio akupunkturinom.

Po povratku u Sjedinjene Države, Reston je pisao o svom iskustvu u *The New York Timesu* (22. avgusta 1971.), što je izazvalo široko interesovanje. U narednih nekoliko mjeseci, novinari, naučnici i ljekari otputovali su u Kinu da iz prve ruke posmatraju akupunkturu. Njihova zapažanja su objavljena u američkoj štampi i u nekim naučnim časopisima.²⁴⁰

Predsjednik Ričard Nikson je zaslužan što je širom otvorio vrata uticaju TKM-a u Americi kada je posjetio Peking 1972. Nikson je tražio normalizaciju odnosa između Sjedinjenih

Država i Narodne Republike Kine.

Akupunktura i univerzalna energija či/ki

Akupunktura je vjerovatno najpoznatiji oblik drevne tradicionalne kineske medicine i filozofije izvan Kine. Široko se praktikuje u Njemačkoj i skandinavskim zemljama.

Uprkos relativno malom broju terapeuta u SAD-u, akupunktura je jedna od najvidljivijih alternativnih terapija Novog doba. Našla je pristalice među američkim predsjednicima (Džon F. Kenedi), filmskim zvijezdama (pokojni Lorne Grin), sportskim zvijezdama (Roman Gabriel), te među državicima i kraljevskim članovima (Vinston Čerčil, princ Bernard od Holandije).²⁴¹

Akupunktura koristi igle kako bi navodno stimulisala protok či/ki-ja, što je dvostruka univerzalna energija jin i jang, u 14 glavnih nevidljivih meridijana (kanala) tijela. Ovi meridijani odgovaraju vitalnim organima za regulaciju ili vraćanje (odčep-ljivanje) ravnoteže „univerzalne energije“ za ublažavanje bolova ili liječenje bolesti.

Teorijska osnova akupunktore i moksibuscije je teorija meridijana. Prema ovoj teoriji, u tijelu postoji sistem meridijana (koji se nazivaju i kanali) kroz koje cirkulišu ki (vitalna energija) i krv, a pomoću kojih se unutrašnji organi koordiniraju i povezuju sa površinskim organima i tkivima, stvarajući jedinstvenu cjelinu. Postoje određene tačke duž površnog dijela meridijana do kojih dolazi ki visceralnih organa. Akupunkturisti koriste ove tačke, nazvane akupunkturne tačke ili akutačke; to su mjesta gdje je površina tijela povezana sa visceralnim organima. Kada je neko bolestan, protok ki-ja i krvi se može regulisati stimulacijom određenih tačaka površine tijela ubodom ili

moksibuscijom; tako se može izliječiti bolest povezanih unutrašnjih organa.²⁴²

Moksibuscija, spomenuta u gornjem citatu, koristi se zajedno s akupunkturom za liječenje hronične boli. To je metoda primjene topline na akupunkturne tačke kako bi se stimulisao protok univerzalne energije. Materijal koji se koristi u moksibusciji je „moksa-vuna“ u obliku čunjeva ili štapića. Zapaljuje se i ostavlja da tinja, dozvoljavajući toplini da prodre u površinu kože u akutačkoj tački.²⁴³ Sva tradicionalna kineska medicina zasniva se na kineskoj taoističkoj filozofiji dvostruke univerzalne energije ili životne sile koja se naziva „či“ (takođe se piše „ki, „ ili „Id“). Či obuhvata dva principa jin i jang. Ova dvostruka energija (jin i jang) navodno prožima svemir i sve na svijetu, uključujući ljude. „Jin“ se smatra negativnom silom, a „jang“ pozitivnom silom.

Kineski akupunkturisti vjeruju da su bol i bolest uzrokovani blokadom i zagušenošću koja sprječava uravnotežen protok jina i janga u tijelu. Ovo stanje se može ublažiti, vraćajući zdravlje i ublažavajući bol, ubadanjem finih igala u strateške akupunkturne tačke. Neki tvrde da postoji sto pedeset ili čak dvije hiljade akupunkturnih tačaka²⁴⁴ koje se nalaze na dvanaest, ili neki kažu četrnaest, nevidljivih, vertikalnih tjelesnih kanala, poznatih kao „meridijani“,²⁴⁵ kardinalne linije i „kolaterali“, grane ove složene mreže akupunkturnih tačaka, gdje teku jin i jang. Prema Američkom medicinskom udruženju, teorija na kojoj se zasniva akupunktura nije dokazana ni naučno ni fiziološki.²⁴⁶

Međunarodni centar za obuku o akupunkturi u Kini u Pekingu

U potrazi za razumijevanjem filozofije i medicinske funkcije akupunkture na ljudsko tijelo, otišao sam u Peking, Šangaj i Hong Kong. Posjetio sam prestižni Kineski Pekinški međunarodni centar za obuku akupunkture kako bih intervjuisao kineski autoritet za akupunkturu u tom centru.

Jednog jutra otišao sam taksijem do Međunarodnog centra za akupunkturu. Prišao sam recepcioneru sa molbom da vidim Čeng Ksinonga, svjetski poznatog profesora akupunkturiste. Na svom ograničenom engleskom, rekla mi je da je profesor Ksinong bio veoma zauzet, a osim toga, postojala je tromjesečna lista čekanja za prijem. Rekao sam joj da sam došao čak iz Amerike da ga intervjuišem i da ću otići sutradan i da moram da ga intervjuišem. Rekla je da joj je žao, ali mi nije mogla pomoći. Nisam mogao podnijeti pomisao da neću dobiti intervju sa ovim čovjekom za projekat koji sam istraživao.

Tada mi je Gospod dao ideju. Izvukavši svoju vizit kartu, pokazao sam je recepcioneru, pokazao na svoje ime, zatim na sebe, a zatim pokazao na svoju titulu: potpredsjednik Sjevernoameričkog odjeljenja adventista sedmog dana. Vrlo pažljivo je pogledala kartu, zatim mene, pa opet kartu. Zatim je podigla slušalicu i razgovarala s nekim. Ubrzo se pojavila mlada Kineskinja i zamoljena da me odvede kod profesora akupunkturiste na razgovor gdje će ona služiti kao prevodilac. Nisam siguran šta je tačno napravilo razliku, ali imam predosjećaj da je ona vjerovatno vidjela „potpredsjednik“ i „Sjevernu Ameriku“ i pomislila da sam ja potpredsjednik Sjedinjenih Država. Nekoliko minuta kasnije uveden sam u prisustvo poznatog profesora. Bio je to mali, mršavi, stariji gospodin obučen u plavo Mao odijelo, duge

bijele kose, Fu Manču brkova i brade. Bio sam u mogućnosti da ga intervjuišem četrdeset minuta. Za to vrijeme grupa ljekara iz Finske je naišla da ga dočeka i bilo im je dozvoljeno samo da uđu u prostoriju, poklone mu se, a zatim ih uvedu kroz centar. U intervjuu sam pitao profesora Ksinonga da li može da identifikuje meridijane u zapadnom medicinskom, fiziološkom ili anatomsom smislu. Rekao je ne. Rekao je da su mistični i da nije bilo načina da se identifikuju u zapadnom medicinskom smislu.

Nekoliko dana ranije kupio sam neke knjige o akupunkturi, od kojih se jedna smatrala najboljom na tu temu koja je prevedena na engleski. Pitao sam profesora Ksinonga da li će mi dati autogram. Otvarajući je na praznu stranicu, dao sam mu je. Preko prevodioca mi je rekao „Ne na toj stranici“. I okrenuo je na stranicu na kojoj je bilo ime glavnog urednika. Na moje iznenađenje, rekao je: „To je moje ime. Ovdje ću potpisati.“ Smatram da je ta knjiga vrlo dobar izvor informacija o akupunkturi. U njoj se navodi da je koncept jin i jang u osnovi sve kineske medicine, što uključuje akupunkturu: „Teorija jin i jang prožima sve aspekte teorijskog sistema tradicionalne kineske medicine. Služi za objašnjenje organske strukture, fizioloških funkcija i patoloških promjena ljudskog tijela, a osim toga usmjerava kliničku dijagnozu i liječenje.“²⁴⁷

Ksi Žu-Fan, M.D., u svojoj knjizi, „Najbolje od tradicionalne kineske medicine“, vrlo jezgrovito kaže istu stvar: „Jin-jang filozofski koncept opozicije prevladava u tradicionalnoj kineskoj medicini.“²⁴⁸

Profesor Ksinong dalje navodi kinesko vjerovanje da je „ki“ osnovna supstanca univerzuma i ljudskog tijela:

„Drevna kineska misao, či je bila osnovna supstanca koja sačinjava univerzum, a svi fenomeni nastali su promjenama i kretanjem čija. Ovo gledište je u velikoj mjeri uticalo na teoriju

tradicionalne kineske medicine. Uopšteno govoreći, riječ ki u tradicionalnoj kineskoj medicini označava kako esencijalne tvari ljudskog tijela koje održavaju njegove vitalne aktivnosti, tako i funkcionalne aktivnosti zang-fu organa i tkiva.²⁴⁹

Jin i jang – filozofija harmonije suprotnosti

Simbol jin i jang, takođe poznat kao Tai či simbol i kao Dijagram vrhovnog krajnjeg, je krug sastavljen od dva odgovarajuća crna (jin) i bijela (jang) simbola u kružnom kretanju. Ovaj simbol označava „cjelinu i beskonačnost Kija, koji nema ni početak ni kraj, i prožima sve.“²⁵⁰

Kružni simbol jin-janga podijeljen je zakrivljenom linijom koja označava kretanje, promjenu i stalni tok jina i janga.²⁵¹ Ove univerzalne sile su bipolarne, što znači da su suprotnosti, ali komplementarne, a ne antagonističke. Dvije boje, crna i bijela, jednake su proporcije, stvarajući dinamičku ravnotežu. „Kada je jedne sile više, druge je manje, a na svojim krajnostima one se transformišu jedna u drugu.“²⁵²

Tai či taoistička filozofija uči da za postizanje harmonije u svemiru i svemu što on obuhvata, uključujući ljudsko tijelo, mora postojati ravnoteža jin i jang, negativna i pozitivna ravnoteža univerzalne životne sile, kako navodi dr Ksi Žu-Fan: „Iako su jin i jang u suprotnosti jedan s drugim, oni su međusobno zavisni. Ni jedno ni drugo ne može postojati izolovano.“²⁵³

Iako se čini da filozofija jina i janga, harmonije suprotnosti, do određene tačke ima smisla, ona se raspada kada je potrebna ravnoteža dobra i zla da bi se postigao sklad. U bijelom dijelu (jang) nalazi se crna tačka, a u crnom dijelu (jin) nalazi se bijela tačka, koja označava da ne postoji ništa potpuno čisto ili savršeno. Što je još važnije, tačke označavaju da ne postoje

„apsoluti“, što znači da nema ispravnog ili pogrešnog.

Ovaj simbol takođe uči da muškarci imaju mali element feminizma i obrnuto. Zanimljivo je primijetiti da je Jovan Otkrovitelj, duhovni entitet koji Kevin Rajerson ponekad kanalizira, rekao Širli Mek Lejn na seansi u njenom domu u Malibuu, da su figure poput Isusa i Bude „androgini.“ Drugim riječima, to su visoko duhovne osobe koje ne poznaju polne razlike jer su oba pola istovremeno prisutna u njima.

Njihov jin i jang bili su tako ravnomjerno raspoređeni da ih seksualnost nije zanimala jer nije bilo sukoba, a samim tim ni napetosti. To nije bila tema koju su trebali sublimirati ili potisnuti. To ih jednostavno nije zanimalo zbog njihovog mirnog duhovnog nivoa dostignuća.²⁵⁴ Na prvi pogled, iz perspektive zapadnjaka, simbol jin-jang može izgledati vrlo jednostavan i beznačajan, a ipak predstavlja duboku i univerzalnu teoriju univerzuma i svega što postoji u njemu. Na primjer, taoista može navesti sve što postoji ili pod jinom ili jangom. Pod jinom on navodi noć, mjesec, hladnoću, lijevo, negativno, zlo, slabost i žensko. Pod jangom su suprotnosti jina: dan, sunce, toplina, pravo, pozitivno, dobrota, snaga i muško. Prvobitno značenje jina je bilo „sjenovita strana brda“, a jang je bila „sunčana strana brda“.²⁵⁵

Čak su i vitalni organi kategorisani kao jin ili jang. Na primjer, srce je jang, a bubrezi jin. Ovo je važno jer kategorizacija vitalnih organa radi ruku pod ruku s teorijom pet elemenata (vatra, drvo, voda, metal i zemlja) u dijagnosticanju bolesti i određivanju liječenja.

U tradicionalnoj kineskoj medicini, vjeruje se da se dvostruka univerzalna energija či kreće po cijelom tijelu i teče posebno kroz nevidljive vertikalne puteve ili kanale tijela poznate kao „meridijani“. Kada postoji ravnoteža između jin (negativne)

i jang (pozitivne) univerzalne energije, postoji zdravlje i vitalnost. Kada dođe do neravnoteže energije ili je tok bilo koje od univerzalnih sila blokiran ili zagušen, javlja se bol ili bolest.

Neke Azijatkinje drže zlato u ušnim resicama zbog jang (pozitivnog) kvaliteta ovog plemenitog metala, nadoknađujući na taj način sopstvene jin (negativne) kvalitete.

S obzirom da su jin i jang najvažnija filozofija u tradicionalnoj kineskoj medicini (TKM), osnovni alat za dijagnozu i liječenje je teorija pet elemenata. Budući da se vjeruje da je ljudsko tijelo mikrokosmos svemira i da pet elemenata određuju sastav i fenomene svemira, ovi elementi se koriste za dijagnostičiranje zdravstvenog stanja pacijenta, kao što je već spomenuto. Oni su centralni za TKM:

„U središtu tradicionalne kineske medicine je teorija pet elemenata, koju iscjelitelji koriste i za dijagnostičiranje i liječenje bolesti. Pet elemenata – vatra, drvo, voda, metal i zemlja – povezuju godišnja doba, aspekte prirode, tjelesne organe i specifičnu hranu, bilje i tretmane. Takođe se koristi za planiranje poljoprivrede, liječenje, psihologiju, održavanje harmonije u odnosima, pa čak i proricanje. Ovaj nevjerovatan alat tipizira kineski talenat za sagledavanje jedinstva unutar prividne različitosti.“²⁵⁶

Terapije masaže – akupresura, šiatsu i refleksologija

Još jedna TKM metoda liječenja korišćenjem akupunktur-nih tačaka je masaža. U Indiji i drugim zemljama Orijenta dodir je visoko cijenjen kao metoda liječenja. Smatra se da se životna energija dodirrom prenosi sa jedne osobe na drugu. Ovo je osnova za različite vrste masaže kao što su akupresura, šiatsu i refleksologija.²⁵⁷ Akupresura je kineska, šiatsu je japanska, a

refleksologija je zapadnjačka vrsta tehnika balansiranja energije. Iako se tehnike masaže u različitim terapijama mogu razlikovati, ideja da terapija manipuliše protokom energije dolazi iz istog izvora.

Akupresura je masaža prstiju zasnovana na istim principima i tehnikama kao i akupunktura, osim što se tretman umjesto upotrebe igala radi masažom prstima preko akupunkturnih tačaka.²⁵⁸ Šiatsu, koji je oblik japanske masaže pritiskom prstiju, takođe se zasniva na univerzalnoj energiji poznatoj kao „Ki“ (japanski pravopis čí ili kǐ) kao u akupunkturi i akupresuri.²⁵⁹

Akupresura i šiatsu, samo dvije od mnogih orijentalnih disciplina, su tehnike masaže za prenos ki-ja na određene akupunkturne tačke i meridijane. Umjesto korišćenja igala, koje rade kao antene za uvlačenje ki-ja u tijelo na određenim tačkama i duž određenih linija meridijana, koristi se iscjeljujući dodir za stimulaciju ki-ja i deblokiranja meridijana. To rezultira ponovnim uspostavljanjem životne snage i obnavljanjem zdravlja.²⁶⁰

Pokušaji definisanja toka čí/kǐ

Većina akupunkturista i entuzijasta akupresure nije pretjerano zabrinuta za izolaciju i identifikaciju meridijana, kolaterala ili akupunkturnih tačaka u zapadnoj fiziološkoj medicini. Dokle god funkcioniše, to im je jedino važno. Nisu potrebna nikakva objašnjenja.

Međutim, sjevernokorejski profesor Kim Bong Han, nakon opsežnog istraživanja na ovu temu, tvrdi da akupunkturne tačke i meridijani odgovaraju kanalima i površnim tjelašcima u koži.²⁶¹ Ruski hirurg Mihail Gajkin i fizičar Viktor Adamenko, tvrde da su mjerili električni otpor kože na preciznim tačkama ili na akupunkturnim tačkama.²⁶²

Feliks Man, u svojoj knjizi „Meridijani akupunktura“, piše o čiju da bi to „mogao“ biti „talas električne depolarizacije“ koji se kreće u meridijanima koji se opisuju kao „vlakno autonomnog nervnog sistema“. Ovo otkriva da čak ni on nije siguran šta su oni zapravo ili gdje se nalaze, a ipak je predsjednik Medicinskog akupunktornog društva u Londonu.

„Ovaj tok esencijalne energije, Ki, duž meridijana mogao bi u stvarnosti biti talas električne depolarizacije koji putuje duž vlakna autonomnog nervnog sistema: Ki je električni fenomen, a meridijan vlakno.“²⁶³ Dr Piter Juen, direktor iz Loma Linda centra za upravljanje bolom u Loma Lindi u Kaliforniji, koji je inače neadventistički svršeni student Univerziteta Loma Linda, jedini je doktor na univerzitetu koji praktikuje akupunkturu. Koristi je samo za ublažavanje bolova. U telefonskom intervjuu, pitao sam ga da li može da identifikuje ili izoluje meridijane, kolaterale i akupunkturne tačke u zapadnom medicinskom smislu. Njegov odgovor je bio: „Ne. Veoma je teško. Jedina stvar koja se približava njihovoj identifikaciji je Kirlianova fotografija, koja fotografiše energetska polja.“²⁶⁴

Kirlianovu fotografiju je 1939. godine izmislio S.D. Kirlian, ruski električar i fotograf amater. Koristeći fotografske ploče za registraciju nevidljivih pojava, navodno je fotografisao vijenac aure koja okružuje ljudsko tijelo. Aure, neprimjetne fizičkim vidom, navodno mogu vidjeti vidovnjaci. Vjeruje se da vidovitost daje sposobnost sagledavanja prošlih, sadašnjih i budućih događaja i moć da se „vide“ bestjelesni duhovi kao u kanaliziranju i medijumstvu.²⁶⁵

Možda najbolja definicija meridijana i kolaterala je ona koju mi je Vil Baron (koji ima certifikat iz akupresure) dao tokom ličnog intervjua. „Oni su,“ rekao je, „mistični energetski sistem koji navodno koegzistira s anatomskim nervnim

sistemom.“²⁶⁶

Kineski sistem vjerovanja obuhvata monizam i konfučijanizam, moralna učenja Konfučija. Međutim, prosječnom Kinezu je teško da definiše monizam, taoizam i panteizam u njihovom najčistijem smislu. Umjesto toga, njegova religijska i filozofska vjerovanja uključuju kombinaciju animizma, tao-budizma, narodnog mita, magije, fung šuija (kineske zemaljske magije), obožavanja predaka i natprirodnog.²⁶⁷ Nije iznenađujuće otkriti da moderni graditelji često zapošljavaju taoističke sveštenike na gradilišta kako bi se suočili s duhovima zemlje prije nego što probiju tlo.

Čak je i ogroman višemilionski vrijedan projekat Željeznice za masovni tranzit, koji je Hong Kongu dao najveću modernu podzemnu željeznicu na svijetu, započeo pozivom čitavog niza taoističkih sveštenika. Oni su odali počast svim duhovima zemlje koji su bili ogorčeni zbog narušavanja njihovog domena.²⁶⁸ Dakle, i kineska religija i kultura, od kojih je TKM dobila svoje postojanje, integralno su kombinovane sa okultnim spiritualističkim elementima koji su takođe evidentni u njihovim teorijama dobrog zdravlja.

Univerzalna energija iscjeljenja, zajednički imenitelj

Zanimljivo je primijetiti da je „univerzalna energija iscjeljenja“ zajednički imenitelj među mnogim nebiblijskim svjetonazorima, iako u različitim kulturama nosi različita imena.

- U taoizmu i staroj kineskoj medicini, ova dvostruka univerzalna iscjeljujuća energija naziva se či (ki).
- U Japanu se zove ki.
- U hinduizmu se pominje kao prana, „dah“.
- U Grčkoj se zove pneuma.

- Polinežani je zovu Mana.
- Indijanci je zovu Orenda.²⁷⁰
- Franc Anton Mesmer, otac modernog hipnotizma, nazvao ga je životinjskim magnetizmom.²⁷¹
- D.D. Palmer, osnivač kiropraktike, nazvao ju je Urođenim.²⁷²
- Vilhelm Rajh, osnivač orgonomije, koristio je termin Orgonska energija.
- Samuel Haneman, osnivač homeopatije, nazvao ju je vitalnom snagom?²⁷³
- Baron Karl fon Rajhenbek ju je nazvao Od sila ili Odi.²⁷⁴
- Savremeni sovjetski parapsiholozi to zovu Bioplazma.
- A Džordž Lukas iz Ratova zvijezda to naziva Sila.²⁷⁵

Rečeno nam je da, bez obzira na njeno ime, ova energija prožima sve u svemiru, ujedinjuje svakog pojedinca sa kosmosom i predstavlja ulaz u neiskorišćeni ljudski potencijal. Ona je u osnovi svih iscjeljenja, svih psihičkih sposobnosti, svih takozvanih čudesnih pojava.²⁷⁶

Elen Vajt je takođe koristila termin vitalna sila. Međutim, njena upotreba vitalne sile odnosi se na zbroj očekivanog životnog vijeka koji je Bog dao svakoj osobi. Naša vitalna snaga može biti smanjena grešnim životom i/ili kršenjem prirodnih zakona zdravlja. Elen Vajt napominje da „Da Adam, prilikom njegovog stvaranja, nije bio obdaren dvadeset puta većom vitalnom snagom nego što ljudi danas imaju, ljudski rod, sa njihovim sadašnjim navikama življenja kršeći zakon prirode, bi izumrla.“²⁷⁷

Primijenjena kineziologija

Primijenjena kineziologija jedinstvena je mješavina drevne kineske medicine i američke teorije kiropraktike koja testira mišiće na disfunkciju organa. Primijenjenu kineziologiju ne treba miješati sa formalnom ili standardnom kineziologijom (biomehanikom), legitimnom naukom, koja proučava tjelesne pokrete i mišiće koji ih kontrolišu.

Dr Džodž Gudhart, kiropraktičar i vidovnjak, smatra se osnivačem primijenjene kineziologije. Godine 1964. bio je prvi koji je učio da se svaki veliki mišić odnosi na tjelesni organ. Kada postoji slabost mišića, to je obično indikacija da postoji energetski problem u povezanom organu. Tretirajući mišić kako bi ga ponovo ojačao, Gudhart je uspio poboljšati i funkcionisanje pridruženog organa.²⁷⁸

Dr Gudhart je povezao standardne kineziološke tehnike testiranja mišića sa kineskim univerzalnim energetskim čijom teče kroz takozvane meridijane tijela. Dr D.D. Palmer, osnivač kiropraktike, nazvao je ovu univerzalnu energiju urođenom inteligencijom koja, kako je rekao, teče kroz nervni sistem i na koju utiče kičmena moždina.²⁷⁹ Zagovornici primijenjene kineziologije navode da:

„Svaka disfunkcija organa praćena je specifičnom slabošću mišića, što omogućava dijagnosticiranje bolesti prvenstveno kroz procedure testiranja mišića. Njegovi praktičari – od kojih su većina kiropraktičari – takođe tvrde da se nutritivni nedostaci, alergije i druge štetne reakcije na prehrambene supstance mogu otkriti stavljanjem supstanci u usta tako da pacijent luči pljuvačku. „Dobre“ supstance će ojačati određene mišiće, dok će „loše“ supstance uzrokovati specifične slabosti.²⁸⁰ Primijenjena kineziologija i bihevioralna kineziologija rade na istom

principu urođenog energetskog disbalansa u organima vezanim za mišić preko odgovarajućih akupunkturnih meridijana.²⁸¹

Smatra se da su mišići energetske pumpe koje povećavaju protok urođene energije kroz određene meridijane. Kada timusna žlijezda pravilno funkcionira, protok energije poboljšava dobrobit. Kada timus ne funkcionira ispravno, protok energije se smanjuje, što uzrokuje neravnotežu koja rezultira bolešću.²⁸² Vjeruje se da je timus centar za praćenje za mjerenje energetskih neravnoteža čitavog sistema meridijana.²⁸³

Izražena razlika između primijenjene kineziologije i bihejvioralne kineziologije je u tome što primijenjena kineziologija testira mehaničku snagu mišića, dok bihejvioralna kineziologija testira „energiju u meridijanima povezanim s mišićima i sposobnost tijela da dopuni energiju.“²⁸⁴ Bihejvioralna kineziologija također uključuje psihijatriju i psihosomatsku medicinu.²⁸⁵

Poglavlje 11.

Ajurvedska medicina. Istočnjačka meditacija i druge okultne terapije

Ajurvedska medicina

Još jedan drevni medicinski sistem koji je u velikoj mjeri uticao na holistički zdravstveni pokret New Agea je ajurvedska medicina. Ajurvedska medicina, tradicionalni hinduistički sistem iscjeljenja, nastao je prije više od četiri hiljade godina.²⁸⁶ Ajurveda potiče od sanskritskih riječi *ajur*, što znači „život“ i *veda*, što znači „znanje“, a zasniva se na Vedama, najstarijim poznatim filozofskim i svetim spisima Hindusa. Ajurvedska medicina je u velikoj mjeri dio hinduističkog duhovnog života, jer su je uspostavili neki od istih ljudi koji su Indiji dali svoje sisteme meditacije, joge i astrologije.

Ajurveda je sistem liječenja koji je evoluirao na indijskom potkontinentu prije nekih 3000-4000 godina. Ustanovili su ga isti veliki drevni mudraci koji su proizveli originalne indijske sisteme meditacije, joge i astrologije. Ajurveda ima i duhovnu i praktičnu osnovu, duhovnu perspektivu koja rađa praktičnu.²⁸⁷ Prema ajurvedskim vjerovanjima, ljudi se sastoje od tri aspekta: fizičkog (tijelo), suptilnog (um) i kauzalnog (duh). Harmonična funkcija sva tri dijela ovog trojstva proizvodi zdravlje.²⁸⁸

Poput kineskog taoističkog i grčkog Hipokratovog sistema, ajurvedska medicina zdravlje vidi u kontekstu univerzuma zasnovanog na nebiblijskom svjetonazoru. Hindusi vjeruju da je ljudski život produžetak „kosmičke svijesti“ i da nečija dobrobit zavisi od njegovog odnosa sa kosmičkom sviješću.²⁸⁹

U ajurvedskoj medicini „marma tačke“ su ekvivalentne akupunkturnim tačkama jin i jang. energije. „Marma tačke“ u hinduističkoj medicini su anatomske djelovi tijela kroz koje „prana“ (isto kao i ki) teče kako bi održala zdravlje.²⁹⁰

Kao i tradicionalna kineska medicina, ajurvedska medicina je vrlo složen sistem liječenja. Uključuje takve prakse kao što su iscjeljivanje uma i tijela (iscjeljenje je omogućeno i za um i tijelo), aromaterapija, herbalizam, biofeedback, joga, meditacija, makrobiotika i manipulacija energijom. Nećemo pokušavati iscrpiti učenja hinduističke ajurvedske medicine, samo fokus na osnovne filozofije, praćenje ajurvedskih korijena joge, biofeedbacka i terapijskog dodira.

Prije deset godina, zapadnjaci su znali vrlo malo o ajurvedskoj medicini. Jedna od osoba najodgovornijih za popularizaciju ajurvedske medicine u Americi je dr Dipak Čopra, ugledni endokrinolog i izvršni direktor *Sharp Health Care Institute for Human Potential and Mind/Body Medicine* u San Dijegu, Kalifornija. Čopra je rođen i odrastao u Nju Delhiju, Indija, i pohađao je *Sveindijski Institut medicinskih nauka*. Napisao je brojne knjige o temama vezanim za zdravlje. U svojoj knjizi „Kvantno iscjeljivanje: Istraživanje granica medicine uma/tijela“, koju je visoko podržala Merilin Ferguson, glasnogovornica New Agea i autorka Vodolijske zavjere, Čopra kombinuje drevnu alternativnu medicinu sa zapadnom medicinom.

Časopis *Time* nazvao je Čopru „Carem duše“ zbog njegovog kombinovanja medicinskih savjeta sa indijskom metafizikom, „kazujući Amerikancima gdje su duh i tijelo u interakciji“. Članak je pohvalio Čopru rekavši: „Oblast iscjeljivanja New Agea sastoji se od otprilike četiri kategorije. Čoprina snaga je u tome što je on kombinacija svih njih: endokrinolog; sintisajzer indijske medicine i kvantne fizike; pisac velike strasti; i

propagator magije i misticizma.²⁹¹

Čopra je hinduistički mistik koji prihvata monistički koncept svjetonazora da „na kosmičkom nivou svi postojimo istovremeno u cijelom svemiru.“²⁹² Nije teško vidjeti odakle dr Čopra dolazi i kako se uklapa u alternativni medicinski pokret New Agea.

Ajurvedska medicina se zasniva na hinduističkom vjerovanju da se svaka osoba sastoji od različitih količina zraka, vode, vatre, zemlje i etra, pet elemenata stvaranja. Ajurveda uči da je bolest rezultat neravnoteže ovih elemenata i da se zdravlje može postići samo obnavljanjem njihove ravnoteže.²⁹³ Pet elemenata smješteno je u ono što se naziva tri metabolička tipa tijela (doše), vata, pita i kapa, koji su slični zapadnjačkim tipovima tijela „tanak“, „mišićav“ i „debeo“. U zapadnoj medicini takvi tipovi tijela obično ne igraju važnu ulogu u dijagnozi i liječenju. Međutim, u ajurvedskoj medicini, doše su daleko složenije od samo tipova tijela samih po sebi i smatra se da imaju mnogo veći uticaj na dobrobit osobe nego u zapadnoj medicini. Doše se odnose na urođenu konstituciju nečijeg tijela, raspoloženja, ličnost i druge karakteristike. Unutar doša je pet elemenata.²⁹⁴ Prema dr Čopri:

„Kada su doše izbalansirane u skladu sa konstitucijom pojedinca, rezultat je živo zdravlje i energija. Ali kada je osjetljiva ravnoteža poremećena, tijelo postaje podložno vanjskim stresorima, koji mogu varirati od virusa i bakterija do loše ishrane i prekomjernog rada. Neravnoteža u došama je prvi znak da um i tijelo nisu savršeno koordinirani.“²⁹⁵ Osnova svih tretmana u ajurvedskom sistemu je balansiranje životnih energija u nama. Životne energije se zajednički nazivaju „prana“, što je isto što i kineski čí ili kí. „Ove sile su drevni kineski mudraci nazvali jin i jang, a hinduistički vidovnjaci rajas i tamas, koji takođe opisuju treću balansirajuću silu, satvu.“²⁹⁶

Ajurvedski liječnici, vajdie, koriste meditaciju kao primarni i temeljni alat, kao i „prehranu, bilje, mineralne tvari i arome.“²⁹⁷ Vajdie su takođe upoznati sa principima ishrane, psihologije, astrologije, terapije draguljima i bojama, biljnim preparatima, i klimatologijom.

Oni koji su upoznati s alternativnim New Age holističkim zdravstvenim terapijama prepoznaće da mnoge od gore navedenih terapija i praksi definitivno imaju svoje korijene u ajurvedskoj medicini. Svaka terapija koja koristi balansiranje energije, manipulaciju energijom „prane“, izmijenjena stanja svijesti i očitavanje aure može se pratiti do ajurvedske medicine. I ajurvedska medicina, kao i tradicionalna kineska medicina, je orijentalni sistem iscjeljivanja zasnovan na nebiblijskom svjetonazoru i mističnim oblicima liječenja koji ne mogu biti podržani Biblijom ili Duhom proročanstva. U knjizi *Evangelizam*, Elen Vajt se čitavo jedno poglavlje (18. glava) bavi lažnim iscjeliteljskim praksama hrišćanske nauke, okultnih i orijentalnih religija. Ona ih upozorava zbog duhovnih opasnosti, pripisujući njihovu iscjeljuću moć Sotoni i njegovim demonima.

Istočnjačka mistična meditacija

Istočnjačka meditacija, za razliku od biblijske, vodi do „promijenjenih stanja svijesti“. To je oblik samohipnoze, koja može biti duhovno štetna. Promijenjena stanja svijesti, bilo sama izazvana (samo- ili autohipnoza, trans) ili potpomognuta od strane nekog drugog koristeći vođene imaginacije, itd., mogu biti duhovno opasna jer u ovom stanju osoba više nema kontrolu i postaje otvorena ne samo za nečije hipnotičke sugestije već i za demonski uticaj.

Istočna meditacija igra vitalnu ulogu u gotovo svim

holističkim terapijama New Agea koje potiču iz hinduizma, budizma i taoizma. To je alat koji se koristi za pomoć pacijentu u povezivanju sa „krajnjom stvarnošću“, za iscjeljenje ili postizanje dobrog oporavka vlastitog tijela procesom vizionarstva njegovih unutrašnjih organa, kao što se radi u haha jogi, biofidbeku i nizu drugih New Age holističkih zdravstvenih terapija. Stoga, u pokretu za holističko zdravlje New Agea, istočnjačka mistična meditacija i holističke zdravstvene terapije rade ruku pod ruku.

Dr Dipak Čopra kaže da „oni koji postignu harmoniju sa tim univerzalnim umom meditacijom i slijedeći ajurvedske prakse mogu izbjeći razne bolesti.“²⁹⁸

Holistička medicina New Agea, koja je mnoge svoje tehnike posudila iz tradicionalne kineske medicine i ajurvedske medicine, u velikoj mjeri koristi mističnu meditaciju. Transcendentalnu meditaciju (razvodnjenu verziju hinduističke mistične meditacije) takođe koriste praktičari New Agea kao alat za pomoć pacijentima da se vrate zdravlju. U „Alternativnoj medicini: Konačni vodič“, navodi se da su studije takođe pokazale da meditacija, [posebno istraživanje o transcendentnoj meditaciji (TM), popularnom obliku meditacije koji se praktikuje na Zapadu poslednjih trideset godina] može dovesti do zdravog stanja opuštenosti uzrokujući generalizovano smanjenje višestrukih fizioloških i biohemijskih markera, kao što su smanjeni broj otkucaja srca, smanjena brzina disanja, smanjeni kortizol u plazmi (glavni hormon stresa), smanjena brzina pulsa i povećan EEG (elektroencefalogram) alfa, moždani talas povezan sa relaksacijom.²⁹⁹ Ovaj kompletan tom o alternativnoj medicini, u istom poglavlju, pod naslovom „Meditacija“, preporučuje meditaciju kao „dobru prikladnu za brigu o sebi“ i dodaje da „može postati dio vašeg ličnog programa održavanja zdravlja.“³⁰⁰ Istočnjačka meditacija ili bilo koja vrsta meditacije koja uključuje oblike

samohipnoze i vizionarstva je okultna, mistična i duhovno opasna.

Joga

Hinduizam uči svoje sledbenike da traže duhovno prosvjetljenje u sebi i konačno oslobođenje, mokšu, od ponovnog rođenja i fenomenskog svijeta. Joge su metafizičke staze ili metafizičke duhovne discipline koje pomažu u postizanju razrješavanja i oslobađanja od spoljašnjeg svijeta i sjedinjenja sa „konačnom stvarnošću“. Ova vrsta metafizičke duhovne discipline zahtijeva asane (pravilni položaji kao što je položaj lotosa), ritmičko disanje, intenzivnu koncentraciju i fokusiranje, introspektivnu meditaciju i ponavljanje ispravnih misaonih formula kao Aum, Om.³⁰¹

Riječ joga je sanskritska riječ koja doslovno znači „ujediniti se“. Najbliža naša riječ je jaram. Joga podrazumijeva ujedinjenje sa konačnom stvarnošću. U hinduizmu, „krajnja stvarnost“ može biti istinsko ja, bezlični apsolut i/ili lično božanstvo kao što su Brama ili Krišna.³⁰² Joga asketske duhovne discipline mogu se smatrati oblicima hrišćanske meditacije i molitve u hinduističkom stilu. Postoje mnoge joge. Međutim, sedam glavnih su:

(1) hatha joga – kontroliše fizičkog tijelo kroz položaje, pranajamu i prakse „pročišćavanja“ (krijas)

(2) laja joga – kundalini, čakre i tjelesni zvuci se čuju kada su uši pokriveno

(3) mantra (ili nada) joga – kontrola uma

(4) jnana (ili nana) joga – razumijevanje zakona univerzuma

(5) bhakti joga – odanost bogu

(6) karma joga – nesebično služenje, dužnost i kontrola ponašanja; i

(7) radža (aštanga ili astanga) joga, koja obuhvata sve navedene škole.³⁰³

Joga je uvedena u Ameriku 1890. godine kada je Teozofsko društvo objavilo prvu knjigu koja je objasnila i zagovarala praksu, „Najfinije prirodne sile“ (Natures Finest Forces), autora Rame Prasada. Teozofsko društvo je kasnije postalo „glavni kanal istočnjačkih učenja zapadnjacima, i zajedno sa čitavim spektrom hinduističke i budističke misli, Društvo je obezbjeđivalo materijale o jogi“.³⁰⁴

Nakon što je joga uvedena, učitelji joga emigrirali su u Ameriku da je predaju tokom ranih decenija dvadesetog vijeka. Knjiga *BKS Iyengars, Light on Yoga*, „najopsežnija knjiga o hata jogi ikada proizvedena“, postala je najpopularnija knjiga o tehnikama joga i uputama u Americi. Sedamdesetih godina prošlog [19.] vijeka bakti joga je postala veoma popularna kroz Hare Krišna pokret.³⁰⁵

Najpoznatiji oblik joga u Americi danas je hata joga, joga disciplina koja uči kontroli fizičkog tijela kroz položaje kao asana, pravilan položaj joga. Najpoznatiji položaj hata joga je poznati sjedeći položaj prekrštenih nogu koji se zove „lotos“. Stoj na rukama je još jedna asana hata joga.

YMCA, YWCA, koledži i centri za fizički fitness nude hata jogu kao fizičku vježbu uma za smanjenje stresa. Iako hata joga može smanjiti nivo stresa, njena svrha je daleko od pukog smanjenja stresa. To je sredstvo za sticanje, kroz praksu stroge kontrole disanja, meditacije, vizualizacije i inkorporacije asana, sposobnosti kontrole normalno nekontrolisanih fizioloških funkcija tijela (disanje, protok krvi, metabolizam, itd.). Tehnike disanja bude različite nivoe svesti, kojih ima šest, i osvjetljavaju

dušu. „Dah se, dakle, smatra više od kapije unutrašnjeg bića; to su vrata do božanskog u svakom od nas. Na Istoku je nauka o dahu u konačnici religiozni put.“³⁰⁶ A taj religiozni put nije nijedan drugi do hinduizam!

U Indiji nisu mladi studenti ti koji praktikuju hata jogu. To rade starije osobe. U poslednjih nekoliko godina svog života, predani hindusi praktikuju hata jogu, učeći kako kontrolisati one tjelesne funkcije koje se inače ne mogu svjesno kontrolisati, do te mjere da ih na kraju mogu isključiti po želji. Ovu vještinu uče pripremajući se za vlastitu smrt, svjesnim isključivanjem svih tjelesnih funkcija i ulaskom u sledeći život reinkarnacijom.³⁰⁷

U svojoj knjizi „Druga strana tišine: Vodič u hrišćansku meditaciju“, Morton T. Kelsi, katolički sveštenik i poznati New Age pisac, opisuje inherentnu opasnost imaginacije u izmijenjenom stanju svijesti jer pojedinac više nema svjesnu kontrolu. Naslov njegove knjige je pomalo pogrešan naziv, jer je takozvana „hrišćanska“ meditacija koju on opisuje kopija istočnjačke mistične meditacije.

Istina je da mašta zahtijeva sasvim drugačiji kapacitet. Sa maštom čovjek nema svjesnu kontrolu nad slikama s kojima se radi. One se ne mogu pozvati ili zaustaviti po volji kao što to mogu koncepti. Slike su više kao živa bića sa sopstvenim životom i svrhom. Često odvede pojedinca na čudnu teritoriju gdje on ili ona ne poznaje teren dovoljno dobro da zauzme smjer i ima dovoljno problema da jednostavno prati kuda slike vode.³⁰⁸ Kelsi daje dodatna upozorenja u vezi s meditacijom.

„Meditacija nije nešto što treba raditi samo zato što to rade drugi. Ne može se poduzeti kao estetska vježba ili samo za razodnodu. Očekivali to ili ne, u meditaciji otvaramo vrata drugom aspektu stvarnosti, potencijalno jednako nagrađujućem, a ponekad čak i opasnijem od fizičkog svijeta... Osim toga, postoji

realnost radikalnog zla pronađenog u unutrašnjem svijetu koje je usmjereno na osvajanje moći i uništavanje pojedinca.“³⁰⁹ Oni koji praktikuju laja jogu, čiji je cilj da probude kundalini ili moć „smotane zmiје“ u osnovi kičme, mogu završiti u ludilu, ako se buđenje dogodi iznenada. Kaže Gopi Krišna, autor knjige „Živjeti s Kundalinijem“:

„U slučaju onih kod kojih se buđenje dogodi odjednom kao rezultat joge ili drugih duhovnih praksi, iznenadni uticaj snažnih vitalnih struja na mozak i druge organe često je praćen ozbiljnim rizikom i čudnim mentalnim stanjima, koja variraju od trenutka do trenutka, pokazujući na početku abnormalne osobnosti medija, mistika, genija i ludaka, sve skupa u jedno.“³¹⁰

Hrišćanski pisci Džon Ankerberg i Džon Veldon takođe upozoravaju da „iako javnost lažno doživljava jogu kao sigurnu ili neutralnu praksu, čak je i autoritativna literatura o jogi prepuna upozorenja o ozbiljnim fizičkim posledicama, mentalnim poremećajima i štetnim duhovnim efektima. Često se spominju paraliza, ludilo i smrt. Navodno, takve posledice proizilaze iz pogrešne prakse joge, ali zapravo nastaju jer je joga okultna praksa. Oni koji brinu o svom cjelokupnom zdravlju ne bi trebali praktikovati jogu.“³¹¹

Sve joge, bilo da su hata, karma ili bakti, su hinduistički, metafizički duhovni putevi koji vode do izmijenjenih stanja svijesti, samosvijesti i više svijesti, na kraju povezujući pojedinca s natprirodnim silama. Sva ova mistična iskustva su okultne prirode i stoga ne bi trebala biti dio hrišćanskog načina života.

Biofidbek (bio povratne informacije)

Biofidbek se naziva „elektronskom jogom“ Zapada, jer putem elektronskih uređaja može naučiti pacijenta u suštini istoj

stvari koju radi hata joga – svjesnoj kontroli unutrašnjeg tjelesnog rada ili normalno nevoljnih tjelesnih funkcija i njihovih fizičkih odgovora.

Doktor Klajd Norman Šili, M.D., koji je bio prvi predsjednik Američkog holističkog medicinskog udruženja, povezuje biofidbek sa okultnom medicinom.

„Mislim da je okultna medicina najdramatičniji, najuzbudljiviji i najprovokativniji aspekt medicinske njege danas, onaj s najvećim potencijalom – makar samo zato što je najmanje razvijen i istražen. To uključuje takve naizgled čudne pristupe kao što je učenje ljudi da kontrolišu svoje unutrašnje tjelesno funkcionisanje baš kao što to čine jogiji sa istoka – da uspore otkucaje srca ili snize krvni pritisak, čak i da kontrolišu epileptične napade. Ovo je pristup biofidbeka i autogenog treninga, dvostruke manifestacije istog procesa.“³¹² On dalje navodi da:

„Dostignuća joge upućuju nas na biofidbek i autogenost, mehaničke i verbalne aspekte istog fenomena. Tamo gdje biofidbek koristi modernu elektroniku, autogenika koristi jednostavne osnove jezika i misli da postigne isti cilj, kontrolu tjelesnih procesa. Uz transcendentalnu meditaciju, zen, jogu i druge meditativne discipline, one djeluju po nekom mehanizmu koji još uvijek nije shvaćen.“³¹³

Korišćenjem posebnih elektronskih uređaja za praćenje, kao što su elektromiogrami (EMG), za posmatranje napetosti mišića, elektroencefalograma (EEG), za praćenje aktivnosti moždanih talasa i mentalnih vježbi (meditacija i vizualizacija), biofidbek pokušava da osposobi osobu da svjesno kontroliše protok krvi, metabolizam, temperaturu kože, disanje, otkucaje srca i druge nevoljne tjelesne funkcije. EEG mašina djeluje kao ogledalo uma koje mjeri i daje očitavanja (povratne informacije) o aktivnostima moždanih talasa.

Prema praktičarima biofidebeka, u osnovi postoje četiri moždana talasa: (1) beta talasi, koji označuju da je mozak u stanju normalne budne svijesti, (2) alfa talasi, koji „izgleda da su prisutni na svim višim nivoima svjesnosti i kada je um veoma miran, a tijelo opušteno,“ (3) teta talasi, koji se „javljaju tokom meditacije i u vremenima kreativne inspiracije“ i (4) delta talasi, koji „označuju ritam sna, ali se javljaju i kod budnih ljudi kao odgovor na nove ideje, te kod iscjelitelja i vidovnjaka.“³¹⁴

Važno je napomenuti da je „moderna oprema za stimulaciju mozga New Agea upoređena s onom iz budističkih ili hinduističkih mandala“³¹⁵ – kružni dizajni koji sadrže koncentrične geometrijske forme, slike božanstava, itd., simbolizujući univerzum, totalitet, cjelovitost i jedinstvo.³¹⁶

Biofidebek, koji djeluje na istim principima kao hata joga, definitivno ima svoje korijene u hinduizmu. Neki ekstremni primjeri kontrole uma nad materijom spominju se u knjizi Marvina Karlinsa i Luisa M. Endrjusa „Biofidebek: Uključivanje moći vašeg uma“. Krhki, oskudno odjeveni 48-godišnji jogi po imenu Šri S.R. Krišna Ijengar volontirao je na Sveindijskom institutu za mentalno zdravlje u Bangaloru, Indija, kako bi se koristio kao eksperiment za testiranje kontrole disanja jogija. Ubačen je u jamu koju je bolničko osoblje iskopalo prema strogim specifikacijama. Jogi je bio ožičen električnim instrumentom kako bi se mogle pratiti njegove vitalne funkcije, položen na leđa i živ zakopan u jamu sa drvenom daskom preko sebe, omogućavajući mu samo kubni metar zraka da diše. Da bi situacija bila još iza-zovnijaa, jogi je zapalio mirisni štapić i stavio ga pored sebe. Da bi preživio, jogi je morao da smanji svoj metabolizam dovoljno da se izdržava uz minimalno curenje zraka koje je dolazilo kroz prljavštinu – i to je činio devet sati.³¹⁷ U Indiji, jogiji uče sebe da kontrolišu svoje tjelesne funkcije kao jogi Šri uradio. U

Americi, da bi se postigla ista kontrola, koriste se EEG aparati.

Za hrišćanina, opasnost u biofidbeku ne leži u upotrebi elektronskih uređaja za praćenje, već u korišćenju istočnjačkih tehnika meditativne vizualizacije u izmijenjenim stanjima svijesti.

Aromaterapija

Holistička zdravstvena terapija koja osvaja obraćenike, posebno među ženama, je aromaterapija. Prodavnice za njegu tijela (body shops) širom zemlje, kroz svoje kozmetičke proizvode, promovišu ovu drevnu terapiju duha i tijela koja navodno liječi uljima cvijeća, biljaka i trava. Aromaterapija je terapijska upotreba eteričnih ulja biljaka. Za ova ulja se kaže da su vrlo koncentrisane tvari ekstrahirane iz cvijeća, listova, stabljika, plodova i korijena, a takođe su destilirane iz smola. Za njih se kaže da predstavljaju „životnu snagu“ ili „dušu“ biljke. Ulja se daju u malim količinama kroz masažu, ili inhalaciju, ili kroz kreme i losione. Povremeno se proizvod uzima interno.³¹⁸ Za obučenog aromaterapeuta se kaže da može odlučiti koja ulja najbolje odgovaraju stanju osobe i „nanosi ih na specifične energetske tačke lica i tijela. Ovdje je dodir važan koliko i miris.“³¹⁹ Neki aromaterapeuti mogu odrediti koje ulje ili ulja treba koristiti tako što će ispitati pramen kose ili uzorak rukopisa pacijenta, testirajući to u ritualu radiestezijske. Vodič za čitaoce Američkog medicinskog udruženja za alternativne zdravstvene metode navodi da „nema naučnih dokaza da su prednosti koje se postižu aromaterapijom veće od onih koje se postižu snagom sugestije.“³²⁰

Iako se ovim kolonjskim vodama, šamponima i uljima za tijelo može učiniti vrlo malo fizičke štete, a određene arome

zaista mogu pomoći osobi da se opusti, svako ko se bavi aromaterapijom trebao bi biti svjestan da praktičari mogu biti uključeni u New Age ili okultne ideje i stoga treba biti oprezan.

DRUGE OKULTNE TERAPIJE

Homeopatija

Jedan od „naizgled bezazlenijih“ oblika alternativne medicine New Agea je homeopatija, zasnovana na Zakonu sličnosti, da „slično liječi slično“. Sama riječ dolazi od dvije grčke riječi, *homiois*, što znači „slično“ i *patois* što znači „bol“ ili „patnja“. Samuel Haneman, njemački ljekar s kraja osamnaestog vijeka, u velikoj mjeri je zaslužan za razvoj ovog oblika medicine. Homeopatija se, kao i akupunktura, zasniva na kineskoj teoriji univerzalne energije, či, koja tek treba biti naučno izolovana, posmatrana ili izmjerena.³²¹

Haneman je podučavao četiri osnovna principa u vezi s homeopatijom:

1. Supstanca koja izaziva simptome kod zdrave osobe liječi te simptome kod bolesne osobe.

2. Na dinamičku vitalnu snagu prvenstveno utiče bolesna osoba, pa stoga i sam lijek mora moći uticati na to tako što je sam dinamičan.

3. Pacijentu je potreban samo jedan određeni lijek u isto vrijeme.

4. Sveukupnost simptoma je ono što se mora prepisati ili pronaći lijek.³²²

„Ni jedan molekul nije ostao“

Homeopatski lijekovi se pripremaju upotrebom minerala, botaničkih supstanci, zooloških supstanci i drugih izvora,

oslabljenih višestrukim razrjeđivanjem. Homeopat dr Džordž Vitulkas to navodi:

„Savremeni homeopati koriste potencije do stohiljaditih centezima i više... Implikacije ovog otkrića su zapanjujuće. Supstanca protresena i razrijeđena do razrjeđenja od 1 na 100.000 djelova, čak i do ukupno 60 nula i više, i dalje djeluje na liječenje bolesti, brzo i trajno, i bez nuspojava!“³²³

Dr Vitulkas dalje kaže da „jasno je da se ovaj fenomen ne može objasniti običnim hemijskim mehanizmima. Razblaženja su toliko astronomska da nije ostao ni jedan molekul originalnog lijeka.“³²⁴ Dakle, ako nije ostao ni jedan molekul originalnog lijeka, šta je to što liječi pacijente? Prema osnivaču, to je „suština nalik duhu“.

Sam Haneman je vjerovao da praktično nema šanse da čak i jedan molekul originalne supstance ostane nakon ekstremnih razrjeđenja. Ali on je rekao da snažno mućkanje ili mljevenje sa svakim korakom razrjeđivanja ostavlja iza sebe esenciju nalik duhu koja liječi oživljavanjem „vitalne snage“ tijela.³²⁵

Astronomska razrjeđenja za koja se kaže da ne sadrže ni jedan molekul originalne supstance moraju biti najnevjerovatniji placebo za liječenje bolesti u moderno doba. Njihova upotreba je uporediva sa liječenjem malarije ispuštanjem boce kinina od osam unci u Tihi okean kod obala Japana dok bijesni tajfun, a zatim uzimanjem kašike iz okeana kod obale Malibua u južnoj Kaliforniji i vjerovanjem da sadrži esenciju duha originalnog kinina.

Neki ljudi misle da se homeopatski lijek zasniva na istom principu kao i vakcinacija. Uz vaccine, vrlo mala količina virusa se ubrizgava u pojedinca kako bi prisilila imuni sistem da proizvodi antitijela protiv njega. Ali homeopatija radi na drugom principu. Vaccine se daju da izgrade antitijela kako bi zaštitile

zdrave ljude od bolesti, dok homeopatija liječi bolesnog pacijenta esencijom ili duhom supstance koja izaziva iste simptome kao i njegova bolest kod zdrave osobe. Homeopatski tretmani nemaju nikakve veze sa imunološkim sistemom, već samo sa obnavljanjem „vitalne sile“ ili „dinamike“ kako je to Haneman nazvao.³²⁶

Haneman je vjerovao da:

„Prava bolest nije bila fizički entitet. Umjesto toga, bolest je počela na duhovnom nivou kao aberacija ili neravnoteža moći slične duhu, ili vitalnog principa koji oživljava ljudsko tijelo. Tek kasnije se ova aberacija manifestuje kao fizičko oboljenje ili bolest... Budući da je pravi uzrok bolesti ‘duhovni’, mora se liječiti ‘duhovnom’ medicinom ili lijekom.“³²⁷

Homeopatski lijekovi se opisuju kao „prirodni“ i prodaju se u trgovinama zdrave hrane. Ali u većini slučajeva, homeopatski lijekovi sadrže samo „esenciju“ ili „duh“ izvorne supstance, što ga čini više spiritualističkim nego prirodnim, da ne spominjemo da se homeopatija takođe temelji na nebiblijskom pogledu na svijet sličnom svjetonazoru taoista i hinduista, koji uključuje filozofiju panteizma i animizma.

Terapeutski dodir

Energetska manipulacija u svom najširem smislu uključuje akupunkturu i akupresuru, šiatsu, primijenjenu kineziologiju, aromaterapiju, balansiranje kristalne energije, refleksologiju i reiki (polaganje ruku za primjenu univerzalne energije „Ki“ za promociju iscjeljenja i zdravlja). Dodatna terapija manipulacije energijom koja je sada naširoko praktикована i promovisana od strane bolničarskog osoblja je terapeutski dodir.

Doktorica Dolores Kriger, R.N. [registrovana bolničarka

– prim. prev.], osnivačica i jedna od glavnih promoterki terapijskog dodira, bila je pod velikim uticajem iscjeliteljskih teorija i praksi ajurvedske, tibetanske, kineske i indijanske medicine i joge u oživljavanju drevne vještine iscjeljivanja terapijskom upotrebom ruku.³²⁸ Terapijski dodir (TT) se smatra američkim ekvivalentom reikiju. Reiki je energetski sistem iscjeljivanja vrlo sličan terapijskom dodiru zasnovan na drevnoj tibetanskoj medicini.³²⁹

Glavni princip terapijskog dodira je da tijelo njeguje i održava prana, vitalna energetska sila. Vjeruje se da zdravi ljudi imaju preobilje prane, dok bolesni ljudi imaju manjak. U suštini, tretman se sastoji od toga da terapeut ispruži ruke malo iznad pacijentovog tijela, locira polja viška energije i premjesti energiju u nedostatne djelove tijela gdje je to potrebno. Ni u jednom trenutku nema fizičkog kontakta između pacijenta i terapeuta.³³⁰

Kada je uvela četiri faze terapijskog dodira, Dolores Krieger je to nazvala „meditacijom iscjeljivanja“.³³¹ Četiri faze su sledeće:

1. „Centriranje sebe fizički i psihološki.“³³² Ovaj prvi korak je važan jer TT praktičar mora ući u intuitivno stanje svijesti.

2. „Vježbanje prirodne osjetljivosti šake za procjenu energetskog polja osobe koja se iscjeljuje za znakove razlika u kvalitetu protoka energije.“³³³ Ovaj drugi korak se takođe naziva „procjena“. Iscjelitelj postavlja svoje ruke, dlanovima prema dolje, 5-10 cm iznad pacijenta i polako skenira pacijentovo energetsko polje sve dok se ne osjete žmarci ili pulsiranje u rukama iscjelitelja.

3. „Mobilizovanje područja u energetskom polju pacijenta kako bi iscjelitelj mogao zapaziti one koje ne teku; odnosno koje su tromе, zagušene ili statične.“³³⁴ Korak 3 je vrlo sličan otčep-ljenju čija u akupunkturi kako bi se omogućio uravnotežen tok

jina i janga. U ovoj fazi kretanja, ruke postaju aktivnije i iscjelitelj se može uključiti u brišuće pokrete duž pacijentovog tijela. Iscjelitelj tada snažno tresu ruke kako bi se riješio neželjenog viška negativne energije.

4. „Svjesno usmjeravanje od strane iscjelitelja njegovih ili njenih višaka tjelesnih energija kako bi se pomoglo pacijentu da reprogramira svoje vlastite energije.“³³⁵ Četvrti korak je prenos vlastite vitalne energije na pacijenta, djelujući kao provodnik „iscjeljujuće univerzalne energije“ dok se energetska polja pacijenta ne stabilizuju. Po Krigerovim riječima:

„Tokom terapijskog dodira, osoba koja igra ulogu iscjelitelja bukvalno postaje ljudski sistem podrške, dopunjujući energije u [pacijentovo] ime. Ova dinamična interakcija ljudskog polja može doseći veoma duboko unutar psihe i onog ko se iscjeljuje i iscjelitelja.“³³⁶ U ajurvedskoj medicini smatra se da postoji sedam čakri ili glavnih energetskih centara u ljudskom tijelu, prepoznatih kao agensi za skladištenje univerzalne energije. Kriger navodi da je središnja depresija na dlanovima sekundarni energetski centar čakre. To je razlog zašto se ispružene ruke koriste s dlanovima nadolje za terapijsko liječenje. Kriger se ne izvinjava zbog usvajanja tradicionalnog kineskog koncepta održavanja energetske ravnoteže jina i janga u tijelu, kao i ajurvedskog koncepta energetskog balansiranja „prane“.

Neki hrišćani u Americi vrlo su zabrinuti zbog ove kontroverzne terapijske metode dodira koja prodire u hrišćansku zajednicu. *Christianity Today* izvještava da je do danas više od „100.000 američkih medicinskih sestara obučeno u terapijskom dodiru“ i dodaje da je to jedna od najbrže rastućih praksi alternativne njege, uglavnom zato što je „neinvazivna, netoksična i korisna za smanjenje boli i promocije zdravlja.“³³⁷

„Pljačkaši zdravlja: Bliži pogled na nadriljekarstvo u

Americi“, urednik Stiven Baret, M.D., i doktor Vilijam T. Džer-
vis, predsjednik Nacionalnog vijeća protiv zdravstvenih prevara,
sa sjedištem u Loma Lindi, Kalifornija, navodi da ne postoje ni-
kakvi naučni dokazi za tvrdnje o terapijskom dodiru, niti stu-
dije koje potvrđuju TT nikada nisu objavljene u nekom ugled-
nom naučnom časopisu.³³⁸ Očigledno je onima koji su istraživali
terapijski dodir da se zasniva na okultnom obliku manipulacije
energijom.

Iridologija

Kao i druge New Age holističke zdravstvene terapije, iri-
dologija se zasniva na percepciji mističnih univerzalnih energet-
skih polja u tijelu. Ova dijagnostička metoda, koja ispituje du-
žicu (iris) ljudskog oka u potrazi za indikacijama bolesti, može
se pratiti još od starih Kineza i Japanaca, za koje se kaže da su
prvi zavirili u iris kako bi dijagnosticirali bolesti. I vavilonski
Haldeji i Egipćani su sugerisali da je ljudsko oko igralo zna-
čajnu ulogu u medicini.³³⁹ U devetnaestom vijeku, Ignac fon Pe-
celi (Ignatz von Peczely), jedanaestogodišnji mađarski dječak,
slučajno je slomio nogu svom ljubimcu sovi. Mladi Peceli je
odmah primijetio crnu prugu koja se uzdiže u sovinom
oku. Kada je kasnije postao ljekar, prisjetio se incidenta i počeo
proučavati oči svojih pacijenata.³⁴⁰ Početkom 1800-ih razvio je
prvu kartu o iridologiji.

Međutim, dr Bernard Jensen se smatra ocem iridolo-
gije. Jensen je bio pionir iridologije u Americi i dalje je razvio
von Pecelijevu kartu iridologije do onoga što je danas. Tabela dr
Jensena, koja liči na hinduistička učenja, ocrta devedeset šest
zona ili podjela oka baš kao što su Hindusi dijelili „čakru trećeg
oka“. Ova čakra unutrašnjeg oka, koja se navodno nalazi na čelu

između očiju, ima odgovarajuću tačku za masažu stopala koja se nalazi u „području šupljine na vrhu nožnog prsta“. U stvari, kaže se da na svih sedam hindu čakri utiče masaža odgovarajućih masažnih tačaka na stopalu, baš kao i kod refleksologije. Čakra unutrašnjeg oka nije povezana ni sa jednim organom ili dijelom tela, ali se vjeruje da je univerzalna i utiče na organizam u cjelini.³⁴¹

Prema iridolozima, dužica služi kao mapa tijela i u nekim detaljima daje zdravstveni status svakog sistema organa u tijelu. Indikatori u dužici (šarenici) se pojavljuju kao tamne linije, mrlje ili različite nijanse boja i uzorci koji služe kao „znakovi upozorenja za fizičke, mentalne i duhovne probleme“.³⁴²

Vodič za čitaoce za alternativne zdravstvene metode, koji je objavilo Američko medicinsko udruženje, osuđuje iridologiju na osnovu toga da nije naučna. Stiv Beret i Vilijam Džarvis u svojoj knjizi „Pljačkaši zdravlja“ navode da 1979:

„Jensen i još dvojica iridologa pali su na naučnom testu u kojem su pregledali fotografije očiju 143 osobe u pokušaju da utvrde koje od njih imaju bolest bubrega. (Četrdeset osam je medicinski dijagnosticirano kao oštećenje pomoću testova čišćenja kreatinina, dok su ostali imali normalnu funkciju bubrega.) Iridolozi nisu postigli ništa bolje od slučajnosti.“³⁴³

Istina je da je šarenica oka povezana sa nervnim sistemom, ali kako kaže dr Voren Piters, direktor Centra za promociju zdravlja na Univerzitetu Loma Linda, „teško da je to nervni centar cijelog tijela.“³⁴⁴ Konvencionalni ljekari pregledavaju zjenicu oka i provjeravaju beonjaču ili „bijelo oka“ na neprirodan sjaj ili žutilo koje su rezultat stanja kao što su ateroskleroza, dijabetes, tuberkuloza i sifilis. Međutim, konvencionalni doktori ne prepoznaju vezu šarenice sa vitalnim djelovima tijela kao što je detaljno opisano u iridološkoj karti dr Jensensa.

Iridologija dijeli mnoge mistične koncepte energetskih polja hinduističke čakre, što je svrstava u kategoriju upitnih okultnih holističkih zdravstvenih praksi. Većina praktičara iridologije su kiropraktičari i naturopati koji se, zajedno s laicima koji se bave savjetovanjem o „ishrani“, takođe smatraju dijelom holističkog pokreta za zdravlje New Agea.

Refleksologija

Refleksologija, poznata i kao „refleksologija ruku“, „refleksologija stopala“ i „zonska terapija“, oblik je masaže tabana ili dlana. Refleksolozi vjeruju da dno stopala i unutrašnjost šake sadrže nervne završetke koji povezuju vitalne organe s drugim specifičnim djelovima tijela. Vjeruju da masažom pritiskom i milovanjem određenih područja ruku i stopala mogu uticati na te djelove tijela. Jedna od svrha refleksologije je savršeno balansirati odgovarajuće tjelesne funkcije. Izreka među nekim refleksolozima glasi: „Kada neko drži nečija stopala u ruci, drži njegovu dušu.“³⁴⁵

Refleksologija je povezana sa holističkim terapijama koje manipulišu energijom zdravlja New Agea, kao što su akupunktura, akupresura, primijenjena kineziologija, reiki i terapijski dodir. Refleksologija se smatra „novim“ oblikom akupresure jer, kao i akupunktura, manipuliše i pokušava da uravnoteži snagu životne energije či.³⁴⁶

Dr Vilijam Ficdžerald je liječnik zaslužan za ponovno otkrivanje refleksologije, koja ima svoje korijene u drevnoj kineskoj akupresuri. Godine 1913. dr Ficdžerald je uveo i razvio refleksologiju modernih vremena. Podijelio je područje na dnu svakog stopala na pet zona koje odgovaraju deset područja u tijelu. Deset zona se kretalo od vrhova deset prstiju do ruku i

vrata, do vrha lobanje, a zatim naniže kroz tijelo do nogu, da bi konačno kulminiralo u deset prstiju. Zone koje potiču iz lijeve ruke pokrivaju lijevu stranu tijela, a desne desnu.³⁴⁷

Neki refleksolozi vjeruju da je 72.000 nervnih završetaka na dnu stopala povezano s različitim djelovima tijela. Masiranjem ovih nervnih završetaka zahvataju se odgovarajući dijelovi tijela. Drugi refleksolozi kažu da se ne masiraju nervni završeci, već či dualna energija jina i janga duž akupresurnih tačaka meridijana.

Teorija na kojoj se zasniva refleksologija je da ljudsko tijelo radi kao jedinica ili cjelina tako da kada je zahvaćen jedan dio, zahvaćena je cjelina. Zdravo tijelo je bez zagušenja, dok je bolesno tijelo zakrčeno. Zagušenja, koja ometaju pravilnu cirkulaciju energije, detektuju se osjetljivim područjem ili područjima na dnu stopala. „Ova osjetljivost je uzrokovana kristalnim naslagama koje se formiraju na nervnim završecima stopala.“³⁴⁸ Naslage se moraju ili razraditi ili zgnječiti da bi se poboljšala cirkulacija tijela. Kako dr Mejbek Sigal navodi:

„Svrha kompresijske masaže stopala je razbiti ove naslage (ili ih zgnječiti) tako da postanu rastvarači i da se odnesu s ostatkom otpadnog materijala u tijelu. Jednom kada se ove naslage rastvore, zagušenost se ublažava, a cirkulacija tijela se poboljšava. Budući da tijelo funkcionira kao jedinica, kvar čak i jednog dijela tijela će uticati na ostatak.“³⁴⁹ Teoretski fizičar Fritjof Kapra, autor „Tao fizike“, može pomoći u objašnjenju tretmana refleksoterapije koji primjenjuje terapiju na mali dio tijela i može uticati na cjelinu pozajmljujući koncept iz kvantne fizike koji kaže „da svaka komponenta velikog entiteta može sadržavati sliku cjeline“.³⁵⁰

Korijeni refleksologije sežu do drevnih oblika presoterapije poznatih u Egiptu još 3000. godine prije Hrista.³⁵¹ Ona

takođe ima elemente univerzalnih energetskih sila koje su osnovne za tradicionalnu kinesku medicinu i ajurvedsku medicinu, što je čini još jednim ulazom u suptilni pokret Novog doba.

Proricanje klatnom

Upotreba klatna u svrhe proricanja je moderan oblik drevne prakse proricanja, gatanja ili radiestezijske. Radiestezijska, koja obično koristi „Y-štap“ ili „štap za gatanje“ napravljen od grane drveta, koristila se i nastavlja da se koristi za identifikaciju i lociranje podzemnih voda, minerala, blaga, itd. U proricanju s klatnom, teg može biti bilo koji objekt koji neće provoditi elektricitet, viseći sa uzice.³⁵² To ide dalje od radiestezijske jer tvrdi da detektuje i mjeri energetska polja, pozitivna i negativna, i na objektima i na pojedincima. Klatno može biti jednostavno poput dugmeta ili igle koja visi na kanapu ili složeno kao zlato ili poludragi kamen. Početnicima se savjetuje da koriste materijal koji se odnosi na njihov znak zodijaka.³⁵³

Dok radiestezijska otkriva stvari skrivene od pogleda, metoda klatna obuhvata daleko veći raspon svijesti o životu, bavi se pitanjima svakodnevnog života, zdravstvenim problemima i duhovnošću. U osnovi, klatno radi na pretpostavci ili postavljanja klatna preko objekta ili jednostavno postavljanja pitanja klatnu koja zahtijevaju odgovor „da“ ili „ne“. Ako se klatno rotira ili ljulja u smjeru kazaljke na satu, odgovor se označava kao pozitivan, da, muški kvalitet. Ako se okreće u smjeru suprotnom od kazaljke na satu, kružno, to ukazuje na negativan, ne ili odgovor ženskog kvaliteta.

U pitanjima dijagnosticiranja i propisivanja lijekova i terapija, klatno se okači iznad pacijentovog organa ili drugog područja zahvaćenog bolešću, a praktičar, koji se naziva „klatnar“,

postavlja pitanja klatnu, poput: „Da li ovaj organ ne radi?“ „Da li je organ hiperaktivan?“ „Da li je organ upaljen?“ Na osnovu reakcije kretanja klatna, mašina je u stanju da dijagnostikuje i preporuči terapiju ili lijek.

Kada pacijent iz bilo kojeg razloga nije u mogućnosti da bude prisutan, može se koristiti skica tijela i postaviti ista pitanja. Postavljanje dijagnoze na daljinu naziva se „teleradiesteziya“.

New Ager Greg Nilsen, autor i autoritet za proricanje klatnom, povezuje proricanje klatnom sa astrologijom, austom, duhovnim frekvencijama i New Age muzikom. Po njegovim vlastitim riječima, on identifikuje klatno kao oruđe koje će uvesti u New Age pokret. „Ako ste New Ager, ova knjiga je obavezna. Ne samo da vas vodi korak po korak do vještine klatna, već vas i posebno vodi u New Age... korak u evoluciji: postajete energetska biće.“³⁵⁴

Iako neki hrišćani koriste klatno, treba istaknuti da Bog posebno spominje „proricanje“ u Ponovljenom zakonu 18:9-14 kao „gadost“.*

* Tekst u knjizi proroka Osije 4:12 vjerovatno ukazuje na radiesteziyu: „Moj narod za savjet pita svog drvenog idola, govori im *štap* koji drže u ruci. Jer ih je zaveo duh bluda pa lutaju i bludom svojim odstupaju od svog Boga.“ Hebrejska riječ u originalu ukazuje na račvasto drvo tako da se vjerovatno radi o osudi okultne prakse poznate kao rašljarstvo ili radiesteziya. (Prim. izdavača)

Poglavlje 12.

New Age pioniri holističkog zdravlja

Nedavni pioniri holističkog zdravlja New Agea

Iako su neke New Age holističke medicine i terapije razvijene u poslednjih dvije stotine godina, na njih su uveliko uticale drevne tradicionalne kineske medicine i ajurvedske/hinduističke medicinske filozofije. Mnogi od ovih alternativnih medicinskih tretmana proizašli su iz ere kada su konvencionalna medicina i nauka bili na niskim granama. Tretmani kao što su krvarenje, pijavica i čišćenje bili su među konvencionalnim tretmanima koji su se koristili u to vrijeme.

Istorija bilježi da je prvi predsjednik Sjedinjenih Država, Džordž Vašington, umro dijelom od posledica toga što mu je njegov doktor više puta ispuštao krv tokom bolesti. Takve prakse su malo doprinijele povećanju kredibiliteta savremene medicine.

Tako se otvorila prilika za razvoj alternativnih oblika liječenja koji su izgledali bolji od konvencionalnih tretmana tog vremena. Međutim, New Ageri su vrlo malo ikad pominjali ličnosti koje su razvile njihove alternativne medicinske tretmane. Kada se daju informacije, one su obično kratke, a ličnosti se postavljaju u vrlo pozitivnom svjetlu.

Iz sledećeg uzorka nedavnih pionira holističkog zdravlja New Agea, otkrićemo neka od njihovih temeljnih uvjerenja i filozofija koje se poklapaju s New Age okultnom filozofijom i razmišljanjem.

Samuel Haneman, otac homeopatije

Samuel Haneman (1755-1843) bio je ugledni njemački ljekar koji je u osamnaestom i ranom devetnaestom vijeku bio zgrožen dominantnim alopatskim medicinskim tretmanima tog vremena. Pokrenuo je razvoj sistema homeopatske medicine, koji se zasniva na doktrini sličnog ili „Neka se slično liječi sličnim“. ³⁵⁵ Homeopatija se smatra oličenjem medicine New Agea jer se pridržava okultnih principa i praksi. Haneman je bio očigledan spiritista i sledbenik slavnog spiritiste i medijuma Emanuela Svedenborga. Bio je i mason, što mu je pružilo odličnu priliku da se udubi u misticizam i okultizam. Haneman je bio pod velikim uticajem animizma i istočnjačke religije. „Poštovanje istočnjačke misli nije bio samo Hanemanov lični hobi, već prije fundamentalna filozofija koja stoji iza pripreme homeopatskih lijekova.“ ³⁵⁶

Očigledno je da je Samuel Haneman bio pod velikim uticajem spiritualista svog vremena i razvio je medicinsku alternativu koja se poklapala sa okultnim vjerovanjima.

Meri Bejker Edi, osnivačica hrišćanske nauke i nove misli

Meri Bejker Edi osnovala je jednu od pet najvećih denominacija koje su se pojavile u Americi 1800-ih (1879), Crkvu Hrista, Sajentiste (Hrišćanska nauka). Jedna među njima bila je Crkva adventista sedmog dana. Edi, u dobi od 41 godine, bila je osakaćena problemom kičme koji konvencionalna medicina njenog vremena nije mogla izliječiti. Stoga je otišla kod poznatog doktora magnetizma uma i tijela, Finiasa Parkharsta Kvimbija, koji ju je liječio i izliječio tehnikama zasnovanim na primitivnom obliku hipnotizma Franca Antona Mesmera, nazvanog „mesmerizam“ zajedno s njegovom vlastitom tehnikom „nježnih

sugestija“. Ovo je zaintrigiralo Meri Bejker Edi, koja je potom razvila vlastitu metafizičku teoriju iscjeljenja, ugradivši Kvimbijeve i Mesmerove metode liječenja u svoja vlastita hrišćanska vjerovanja.

Godine 1875. Edi je objavila svoje teorije u knjizi pod naslovom „Nauka i liječenje s ključevima Svetog pisma“. Njegovo osnovno načelo je glasilo da je bolest iluzija, da je bolest povezana sa „zabludama“ smrtnog uma, naime strahom, neznanjem i grijehom. „Prema njenom sistemu, iscjeljenje dolazi kada se zablude smrtničkog uma izbace predavanjem sebe božanskom umu ili Bogu.“³⁵⁷ Hrišćanski sajentisti odbacuju svaku konvencionalnu i ortodoksnu medicinu. Iako je Crkvu Hrista, Sajentiste (Church of Christ, Scientist) osnovala Meri Bejker Edi, njeni metafizički korijeni sežu do Franca Antona Mesmera,³⁵⁸ skoro 100 godina ranije, i njegovog nevidljivog, univerzalnog „magnetnog fluida“, nazvanog „životinjskim magnetizmom“, koji taoisti nazivaju „či“ a Hindusi zovu „prana“. Ova „univerzalna energija“ nikada nije naučno identifikovana ili izolovana.

Značajan izdanak hrišćanske nauke je filozofija pod nazivom „Nova misao“, koja je pomogla utrti put za New Age pokret. U suštini, Novu misao je iznova artikulisala učenica Meri Bejker Edi, Ema Kertis Hopkins. Ona uči da su „um, svijest, ideje i misli osnova stvarnosti i uzročne sile iza materijalnih objekata, događaja i stanja.“ Ta konačna stvarnost je um, da su naš život i naš svijet proizvodi naših misli.³⁵⁹ Drugim riječima, Nova misao dijelom uči da se može kreirati vlastita stvarnost, što je dio razmišljanja New Agea.

Edgar Kejsi – natprirodni ljekovi

Edgar Kejsi (1877-1945), nazvan „uspavani prorok“, smatra se jednim od preteča holističke zdravstvene komponente New Age pokreta. Kesji je rođen 18. marta 1877. u blizini Hopkinsvila, Kentaki. Njegov vjerski odgoj bio je u hrišćanskoj crkvi (Hristovi učenici). Najviše ga pamte kao poslednjeg velikog putujućeg vidovnjaka, koji je koristio svoje vidovnjačke moći kako bi stekao očitavanja o zdravlju i prizvao prošle živote svojih pacijenata. Više od 30.000 ovih psihičkih očitavanja je zabilježeno i na njih se još uvijek pozivaju oni koji su zainteresovani za ovaj fenomen.³⁶⁰

Iako je Kejsi imao hrišćansko porijeklo, bio je pod velikim uticajem ljudi koji su se bavili parapsihologijom. Godine 1900., u dobi od dvadeset i tri godine, Kesji se prehladio i to je preraslo u laringitis. Hipnotizer amater koji je poznavao Kejsija doveo ga je u trans, tokom kojeg je Kejsi počeo govoriti glasom koji nije njegov. Govoreći u trećem licu, upotrijebio je riječ *mi* i počeo da propisuje sebi tretman veoma detaljno. Tako je mogao dijagnosticirati vlastito fizičko stanje i propisati vlastiti lijek. Godine 1909. Kejsi je upoznao dr Veslija Kečuma, homeopatskog ljekara koji je tražio da mu Kejsi uradi očitavanje. Dr Kečum je izliječen nakon što mu je Kejsi dao savjet.

Godine 1923. Kejsi je upoznao bogatog štampara Artura Lamersa, koji je bio student okultizma i teozofije. Lamers je upoznao Kejsija sa konceptom reinkarnacije, koji je Kejsi prihvatio. Od tog vremena nadalje, Kejsi je čitanjima koja je davao ljudima dodao čitanja prošlih života. Godine 1931. Kejsi, zajedno sa svojom porodicom i pristalicama, poput dr Vilijama i Gledis Mek Gari, postaju suosnivači Udruženja za istraživanje i prosvjetljenje (A.R.E.), poznato po Klejsijevim noćnim, duševnim,

duhovno kanalisanim medicinskim ljekovima, što je rezultiralo hiljadama stranica koje se bave zdravstvenim problemima. Iako je bio ključna figura u ovoj klinici, sam je priznao da „nikada nisam studirao fiziologiju, biologiju, hemiju ili anatomiju.“³⁶¹ Njegov psihički alternativni metod dijagnosticiranja i propisivanja tretmana bio je u potpunosti zasnovan na okultnoj praksi kanalisanja duhovnih entiteta.

Bernard Jensen – američki otac iridologije

Iako su iridologiju razvili Ignjac von Pešeli i Nils Lijekvist, Bernard Jensen se smatrao „ocem američke iridologije“. Jensen, naturopatski liječnik i zagovornik holističkog zdravlja, predvodio je obnovljenu popularnost ovog dijagnostičkog alata u New Age pokretu kroz svoja pisanja i predavanja. Njegove filozofije New Agea su evidentne u njegovim obimnim bibliografijama, koje navode New Age autore i njihove knjige, kao što je „Isis otkriven“ od H.P. Blavatski; New Age priručnik Merilin Ferguson, „Vodolijska zavjera“, „Korijeni svijesti“ parapsihologa Džefrija Mišlava, kao i tomovi „Kursa čuda“ dr Helen Šakmen koje je diktirao jedan duhovni entitet.³⁶² Helena Blavatski i pisci poput Merilin Ferguson i Helen Šakmen bacaju ogromnu sjenu na kredibilitet njegovih iridoloških teorija.

Dr Džordž Gudhart – osnivač primijenjene kineziologije

Dr Gudhart je bio kiropraktičar i vidovnjak koji je razvio vještinu primijenjene kineziologije (AK), koja je mješavina teorije i/ili prakse kiropraktike i drevnog kineskog taoizma. On je vjerovao „da svaka bolest ima strukturnu manifestaciju u specifičnom obrascu slabosti mišića“,³⁶³ na osnovu iste taoističke

teorije univerzalne energije, či, koja navodno teče kroz tjelesne meridijane. Ovdje imamo kiropraktičara koji uključuje okultno proricanje u svoju praksu.

Rudolf Stajner – osnivač antropozofske medicine

Rudolf Stajner, osnivač antropozofske medicine, koja se temelji na ljudskoj mudrosti i kanaliziranim porukama duhova, bio je vidoviti nekromant (komunikacija s duhovima mrtvih)³⁶⁴ i zagovornik holističkog pristupa New Agea. Bio je jedan od prvih koji je istražio očiglednu vezu između prirodnih nauka i duhovnog svijeta. Stajner je, kao i njegov savremenik Edgar Kejsi, prepisivao homeopatske lijekove koje su mu otkrili duhovi.³⁶⁵ On je takođe bio osnivač Valdorfskih škola, koje su bile zasnovane na sekularnom humanizmu i „naglašenoj formi boja, ritmu i životu prirode“.³⁶⁶ Jasno je da je Rudolf Stajner koristio parapsihologiju kao vidoviti nekromant. Njegove ideje su sintetizovane od ruzenkrojčera, teozofskih teorija, hrišćanskih vjerovanja i okultizma.

Dr Elmer Grin i dr Alis Grin – biofidbek pioniri

Dr Elmer Grin „poznat je po prvom pravom proboju prema jednostavnom lijeku za migrensku glavobolju; za to je koristio okultnu tehniku biofidbeka.“³⁶⁷ Grinovi, koji su pioniri biofidbek temperaturnog uređaja dok su radili na klinici Meninger ranih 1960-ih, bili su, prema vlastitom priznanju, strastveni čitaoci u oblastima metafizike, parapsihologije i teozofije, tražeći i konstruišući okvir ideja koji bi odgovarao našim vlastitim iskustvima i istovremeno bio razuman u smislu moguće nauke u kojoj um i materija nisu zauvijek odvojeni.³⁶⁸

Ovo je vrlo jasno iz bibliografije u njihovoj knjizi „Iznad

Biofidbeka“ u kojoj Grinovi citiraju spise okultnih New Agera kao što su Roberto Asađoli, Alis Bejli, Helena Blavatski, Fritjof Kapra i Karlos Kasteneda.³⁶⁹ Dr Grin je takođe razgovarao i dobio savjete od duhovnog „Učitelja“. ³⁷⁰ Očigledno je da je dr Grin je bio u velikoj mjeri uključen u okultizam i parapsihologiju i unio je njene elemente u biofidbek.

Dolores Kriger i Dora Kunc – osnivačice terapijskog dodira

Profesorica sa Univerziteta u Njujorku, Dolores Kriger, bila je osnivač i originalni zagovornik modernog neopaganskog terapijskog dodira (TT).³⁷¹ Dr Kriger, budista, crpila je uglavnom iz religioznih i iscjeliteljskih filozofija Kineza, Hindusa i Indijanaca.³⁷² Osnovala je svoj prvi centar za TT u katoličkoj školi medicinskih sestara ranih 1970-ih i pozvala svoje učenike da „zabilježe svoje snove, konsultuju se sa *I Čingom* i nacrtaju mandale... simbolizirajući jedinstvo duše sa univerzumom“ kako bi im pomogli u meditaciji.³⁷³

Dora Kunc, na čijim je učenjima Kriger izgradila svoje tehnike iscjeljivanja rukama, samoprogllašena je vidovnjakinja i sajnik koja je studirala kod okultiste Čarlsa V. Lidbitera, kojeg je Dolores Kriger nazvala „velikim vidovnjakom dvadesetog vijeka“. ³⁷⁴ Kunc je takođe bila „bivši predsjednik Teozofskog društva u Americi.“³⁷⁵

Ovi New Age pioniri holističkog zdravlja bavili su se okultizmom, parapsihologijom i istočnjačkim mističnim religijama. Svi su pili iz zagađenih bunara. Biblija kaže: „Zar iz istog izvora izvire i slatka i gorka voda?“ (Jakov 3:11) i „Ko će čisto izvaditi iz nečistog? Niko.“ (Jov 14:4).

Bilo bi dobro još jednom naglasiti da ne samo da je

alternativna medicina New Age nenaučna, već su njeni pioniri inspirisani mračnim svijetom okultnog. Da li je to zaista važno ako radi? Možemo li samo izabrati dobro, a ostaviti loše? U sledećem poglavlju govoriće se o pragmatičnom pristupu.

Poglavlje 13.

Pragmatizam: opasno rezonovanje

Pragmatizam: „Ako radi“

Vilijam Džejms (1842-1910), „najčitaniji američki filozof 1900-ih“, zaslužan je za razvoj filozofije „pragmatizma“. Džejms je vjerovao da „svaka osoba mora odlučiti o pitanjima ljudskog života i sudbine koja se ne mogu riješiti na naučnim osnovama.“³⁷⁶ Prema njegovoj pragmatičnoj filozofiji, ideja ili pitanje se smatralo validnim isključivo na osnovu njegovih praktičnih posledica. Drugim riječima, „ako radi, koristi ga.“ Za milione ljudi danas je ovo postao neizjavljeni kriterijum za određivanje šta rade i zašto to rade.

Mnoge stvari koje „funkcionišu“ nisu prihvatljive za adventiste sedmog dana. Na primjer, razlog za suzdržavanje od jedenja nečistog mesa (psi, mačke, gmizavci, škampi, svinjetina i konji) je jednostavno zato što je Bog to zabranio (Levitski zakonik 11.). Međutim, milioni ljudi širom svijeta konzumiraju „nečisto“ meso i čini se da nemaju problema s tim. Ipak, Bog je zabranio konzumaciju ove mesne hrane.

Razlog zašto se adventisti ne bi trebali uključiti u okultne ili spiritualističke aktivnosti, uključujući New Age holističko zdravlje, je taj što se zasnivaju na nebiblijskim filozofijama jasno osuđenim u Bibliji (Pnz. 18:9-14) kao i u nadahnutim spisima Elen Vajt i što dijele istu ideologiju kao i New Age pokret.

Institut za biblijska istraživanja Generalne konferencije adventista sedmog dana, u dokumentu pod naslovom „Nju ejdž pokret i adventisti sedmog dana“ navodi:

„Bog je izričito zabranio Izraelu da usvoji okultne tehnike

paganskih Hananaca (Pnz. 18:9-14; Lev. 19:26). Posledično, ne možemo vidjeti doslednost u hrišćaninu adventisti sedmog dana koji funkcionise kao holistički iscjelitelj koristeći tehnike i terapije koje su karakteristično svojstvo okultno-mističkog programa. Ništa ne može spriječiti demonske moći da upadnu u procese koji utiču na praktičara, pacijenta ili oboje.³⁷⁷ Neposredno prije nego što su Izraelci prešli u Obećanu zemlju, oni su dobili instrukcije da unište paganske idole naroda koje su pokorili. Ne samo to, oni su takođe trebali izbjegavati čak i recikliranje zlata ili srebra od kojih su napravljeni ovi idoli.

„Rezbarene likove njihovih bogova spalite vatrom. Ne poželi srebro ni zlato što je na njima i ne uzimaj to za sebe da ti ne bude zamka, jer je to gadno Gospodu, tvom Bogu. Ne unosi u svoj dom neku gnusobu da ne budeš proklet kao i ona. S gnušanjem je odbij i sa gađenjem je prezri, jer ona je prokleta.“ (5. Mojsijeva 7:25-26). Ovaj odlomak pokazuje koliko su paganski sistemi uvredljivi za Boga. Neko bi mogao raspravljati: „Šta bi bilo tako loše u tome da se zlatni idoli pretope i da se zlato iskoristi za neke korisne predmete ili umjetnička djela?“ U samom plemenitom metalu nije bilo ništa loše, ali činjenica da je bio dio paganskog obožavanja ga je osudila. Kao što se sjećate, Mojsije nije rastopio zlatno tele na planini Sinaj i iskoristio ga za nešto „dobro“. Ne; ono je pretvoreno u prah i izliveno u vodu za piće. Oni Izraelci koji su pali u idolopoklonstvo zbog zlatnog telea bili su prisiljeni da to piju i zlato je završilo u ljudskom izmetu na dnu pustinje. Ovo načelo vrijedi za holističke zdravstvene terapije povezane s paganskim filozofijama. Bog se gnuša svega što je povezano s paganskim svjetonazorskim filozofijama i praksama.

Placebo efekat

Neke holističke zdravstvene terapije New Agea djeluju na „placebo“ osnovi. Uopšteno govoreći, placebo je „bezopasan, nemedicinski preparat koji se daje pacijentu kao lijek samo da bi ga oraspoložilo.“³⁷⁸ Svaka korist koja se dobije dolazi zahvaljujući moći sugestije. Drugim riječima, neki ljudi polažu toliko povjerenja u New Age praktičara i/ili lijek (poput homeopatije) da se, psihološki, zbog tretmana osjećaju bolje, iako bi bez terapije vjerovatno bili bolje s vremenom. „Dugi niz godina doktori su primijetili da se placebo (neaktivne supstance koje se daju pacijentima) često pokazuje kao efikasan kao i aktivni lijek.“³⁷⁹

Pacijenti koji su „otvoreni“, „receptivni“ i „osjetljivi“ na ove alternativne lijekove New Age-a skloniji su placebo efektu od drugih koji nisu. Podsjetimo takođe da se mnoge fizičke bolesti i povrede na vrijeme izliječe vlastitim sistemom zacjeljivanja tijela. Obično će se posjekotina na prstu, na primjer, zacijeliti s malo TLC-a (nježne brige) i vremena. Stvar je u tome da holistički zdravstveni praktičari New Agea ponekad dobijaju zasluge za ono što radi prirodni sistem zacjeljivanja tijela.

Opasno rezonovanje

Neki hrišćani bi tvrdili da ako njihove takozvane holističke zdravstvene terapije i lijekovi mogu vratiti zdravlje, u redu je koristiti ih, bez obzira na njihove upitne veze s misticizmom, njihovu nenaučnu osnovu i nebiblijski svjetonazor njihovih praktičara. Neki bi pokušali da opravdaju svoje kurs djelovanja sa holističkim zdravljem New Agea izjavljujući da im jin i jang ništa ne znače, a da ih je još manje briga u šta vjeruju Samuel Haneman i Dolores Kriger. Sve što znaju je da su nekada bili bolesni i patili, i sada su dobro. I to je dovoljno dobro za njih. Ili,

ako prepoznaju sumnjive paganske elemente u tim terapijama i praksama, osjećaju da mogu izvući „dobre“ terapije i prakse iz „loših“ nebiblijskih filozofija na kojima se zasnivaju. Ali u smislu holističkog zdravlja New Agea, da li je pragmatizam dobar način djelovanja za bogobojazne ljude? Teško da mislim tako, jer apostol Pavle kaže u 1. Korinćanima 10:21, 22 da „ne možete piti čašu Gospodnju i čašu demonsku. Ne možete jesti sa stola Gospodnjeg i sa stola demonskog. Ili zar prkosimo Gospodu? Zar smo jači od njega?“

Očigledan odgovor na prvo pitanje koje je Pavle postavio je Da. Mi izazivamo Gospoda na ljubomoru bratimljenjem sa neprijateljem. Odgovor na drugo pitanje je definitivno Ne jer nismo jači od Boga da bismo mislili da se možemo liječiti terapijama i lijekovima koji nisu nadahnuti od Boga, već od neprijatelja. Adventistička filozofija zdravlja i iscjeljivanja uključuje koncept da je Hrist Veliki ljekar. A pravi Iscjelitelj ne djeluje preko modernih šamana ili New Age holističkih zdravstvenih doktora. Naša briga ne treba da bude samo za iscjeljenje. Jednako treba biti zabrinut zbog činjenice da postoji duhovna opasnost u holističkom zdravlju New Agea koje bi hrišćani trebali biti svjesni.

Institut za biblijska istraživanja Generalne konferencije adventista sedmog dana (BRI), u „Pokretu novog doba i adventistima sedmog dana“ navodi (da ponovo citiram dokument BRI): „Opasno je razmišljanje za hrišćane da misle da mogu usvojiti i prilagoditi tehnike kulturnog iscjeljivanja i odvojiti ih od njihovog izvornog konteksta – kao da se iscjeljenje zasniva samo na tehnici, postupku koji ponekad može biti sam po sebi iracionalan. Pitamo se može li se okultna praksa nadograditi na hrišćansku osnovu, a da se pacijentu (s vremenom) ne donese lažni svjetonazor ili da takve osobe postanu podložne

ugnjetavanju demonskih sila koje su isprva pokrenule kultno-mističnu praksu.“³⁸⁰ Da li bi bilo „košer“ kada bi adventistički ljekar uključio akupunkturu, primijenjenu kineziologiju ili homeopatiju u svoju praksu? Ne prema dr Johanu Havlišeku, direktoru za zdravlje i umjerenost za Evro-afričku diviziju adventista sedmog dana:

„Astrologija, joga, jin-jang, akupunktura, iridologija, homeopatija, refleksologija, klatno, itd. nemaju naučnu osnovu. Oni se zasnivaju na orijentalnoj panteističkoj koncepciji kosmičke energije, odnosno magnetnog fluida, gdje je ljudsko biće dio kosmosa i vraćanje neravnoteže ovog fluida bi čovjeka vratilo u harmoniju sa ovom univerzalnom energijom – bogom.... Činjenica da iskreni hrišćanski ljekar koristi takve metode liječenja ih ne posvećuje.“³⁸¹

BRI dokument o New Ageu se bavi pragmatičnim razmišljanjem mnogih hrišćana tako što se ponovo pita: „Može li hrišćanin bezbjedno usvojiti ove postupke odsijecanjem njihovih korijena?“ Odgovor:

„Ponavljamo ranije zapažanje: Bog je izričito zabranio Izraelu da usvoji okultne tehnike paganskih Hananaca (Pnz. 18:9-14; Lev. 19:26). Shodno tome, ne možemo vidjeti doslednost u hrišćaninu adventisti sedmog dana koji funkcioniše kao holistički iscjelitelj koristeći tehnike i terapije koje su karakteristično svojstvo okultno-mističkog programa. Ništa ne može spriječiti demonske moći da upadnu u procese kako bi uticali na praktičara, pacijenta ili oboje.“³⁸²

U našem tromjesečnom izdanju subotne škole za prvo tromjesečje 1989. dr Lesli Harding i Frank Holbruk su podvukli ozbiljnu opasnost pragmatičnog razmišljanja o holističkom zdravlju New Agea:

„Psihičko iscjeljivanje, često korišćenjem klatna ili drugih

predmeta za dijagnosticiranje i liječenje bolesti, dugo je bilo sastavni dio okultizma. Sve okultne istočnjačke metode liječenja bolesti i stresa vezane su za nebiblijski panteistički pogled na stvarnost. Ponekad postoje pokušaji da se ova činjenica sakrije. Za hrišćane je opasno misliti da mogu posuditi i prilagoditi okultne postupke iscjeljivanja. Pokušaj da se okultnim praksama daju hrišćanski izgled otvara vrata sotonskoj zabludi i ugnjetavanju.³⁸³ Direktor Generalne konferencije za zdravlje i umjerenost, dr Albert Vajting, vrlo je sažeto izjavio:

„Primjeri alternativnih oblika liječenja koji se moraju odbaciti uključuju homeopatiju, refleksologiju, iridologiju, terapiju klatnom i tretmane povezane s lažnim filozofijama astrologije, joge, jin-janga i spiritizma. Ovo ne samo da nije dokazano, već je i potpuno iracionalno iz razumijevanja ljudske anatomije i fiziologije. Oni koji su povezani sa spiritističkim fenomenima imaju ozbiljne duhovne implikacije.“³⁸⁴

Kriterijumi dr Džona Harvija Keloga još uvijek vrijede

Dr Džon Harvi Kelog, jedan od najistaknutijih i najpoznatijih ljekara koje je adventizam stvorio, bio je direktor sanatorija u Batl Kriku, Mičigen, početkom 1900-ih. Do 1929. godine sanatorijum Batl Krik (od milja poznat kao „San“) prerastao je iz sanatorijuma za jednog pacijenta na svom otvaranju na 1.200 pacijenata. Postigao je međunarodno priznanje, pod pokroviteljstvom predsjednika Sjedinjenih Država Vilijama Hauarda Tafta, kraljevske porodice i drugih poznatih ličnosti kao što su Džon D. Rokefeler, J.C. Peni, Dejl Karnegi, Amelia Erhart i Bili Sandej.³⁸⁵

U svom vrhuncu, dr Kelog je jednog dana pitao svog kolegu, dr Polsona, ima li on (Polson) ikakvu ideju zašto su on

(Kelog) i San generalno stajali pet godina ispred ostatka medicinske profesije njegovog vremena. Polson je odgovorio da ne zna. Na to mu je Kelog rekao: „Kada se nova stvar pojavi u medicinskom svijetu, znam iz mog znanja iz Duha proroštva da li pripada našem sistemu [Adventista sedmog dana] ili ne. Ako pripada, odmah je usvojim i reklamiram dok ostali doktori polako misle na svoj način, a kad je konačno usvoje, imam pet godina starta ispred njih. S druge strane, kada medicinsku profesiju zбриše s nogu neka nova moda, ako se ne uklapa u svjetlost koju smo primili, ja to jednostavno ne diram. Kada doktori konačno otkriju svoju grešku, pitaju se kako je došlo do toga da se ja nisam upecao.“³⁸⁶ Isti kriterijumi koje je Kelog koristio tokom svog vremena za testiranje novih medicinskih otkrića ili alternativnih terapija mogli bi i trebali biti isti kriterijumi koje će Adventisti sedmog dana koristiti za testiranje alternativnih terapija i praksi danas. Ako se ne „uklapaju“ s Biblijom i Duhom proroštva, jednostavno ih ne bismo trebali dirati. Govoreći o Duhu proroštva, spisi E.G. Vajt sadrže neke mjere opreza i upozorenja koja bi bilo dobro pogledati.

Upozorenja i opomene Duha proroštva

Iako fraza „New Age“ još nije bila skovana u vrijeme Elen Vajt, ona je koristila termin „moderni spiritualizam“ da opiše iste fenomene. Elen Vajt je bila dobro upoznata s lažnim alternativnim terapijama i lijekovima koji su prevladavali u njeno vrijeme, kao što su hrišćanska nauka (medicina uma/tela), homeopatija, frenologija, teorije životinjskog magnetizma, pokret Emanuel (tretmani usmjereni prema podsvijesti), orijentalne iscjeliteljske prakse, te električni i magnetski iscjelitelji svih vrsta. Neki od njih su bili preteče New Age holističkih

zdravstvenih terapija i lijekova koji su postali popularni u posljednje dvije decenije, dok su druge i danas u modi.

U sledećim citatima uočite upozorenja u vezi sa duhovnim opasnostima povezanim s ovim oblicima iscjeljivanja koja i danas vrijede. U Evangelizmu, poglavlje 18, stranice 606-609, pod naslovom „Hrišćanska nauka, orijentalni i iscjeliteljski kultovi“, Elen Vajt kaže: „Postoje mnogi koji bi se užasnuli od pomisli da se konsultuju sa duhovnim medijumima, ali koje privlače ugodniji oblici spiritizma, kao što je pokret Emanuel. Drugi su pak zavedeni učenjem hrišćanske nauke i misticizmom teozofije i drugih orijentalnih religija.

Apostoli gotovo svih oblika spiritizma tvrde da imaju moć da liječe bolesne. Svoju moć pripisuju elektricitetu, magnetizmu, takozvanim ‘simpatetičkim lijekovima’ ili latentnim silama u ljudskom umu. I nije malo onih, čak ni u ovom hrišćanskom dobu, koji idu kod ovih iscjelitelja, umjesto da se pouzdaju u moć živog Boga i vještinu dobro kvalifikovanih hrišćanskih ljekara.

Božji anđeli će sačuvati Njegov narod dok hodaju putem dužnosti; ali ne postoji garancija takve zaštite za one koji se namjerno usuđuju zaći na Sotonino tlo. Agent velikog varalice će reći i učiniti sve da postigne svoj cilj. Malo je važno da li sebe naziva spiritualistom, ‘električnim ljekarom’ ili ‘magnetnim iscjeliteljem’.

Ovi satanski agenti tvrde da liječe bolest. Svoju moć pripisuju elektricitetu, magnetizmu ili takozvanim ‘simpatetičkim lijekovima’, dok su u stvari samo kanali za sotonine električne struje. Na taj način on baca svoju čaroliju na tijela i duše ljudi. “³⁸⁷

„Majka, bdeći pored bolesničke postelje svog djeteta, uzvikuje: ‘Ne mogu više! Zar nema ljekara koji ima moć da

oporavi moje dijete!’ Pričaju joj o divnim liječenjima koje je izvodio neki vidovnjak ili magnetski iscjelitelj, i ona povjerava svoje čedo u njegovu nadležnost, stavljajući ga istinski u ruke Sotone kao da stoji uz nju. U mnogim slučajevima budući život djeteta kontroliše sotonska sila koju je nemoguće slomiti.“³⁸⁸

Gore navedeni odlomci snažno podupiru činjenicu da postoji stvarna duhovna opasnost ako se stavite u ruke praktičara ili ljekara koji koriste ove lažne vrste zdravstvene zaštite.

Mojsijev zdravstveni kod

Kada je Bog dao Mojsiju uputstva za prevenciju bolesti i održavanje dobrog zdravlja, nije dozvolio Mojsiju da u njih ugradi ni jedan medicinski lijek koji se koristio u Egiptu ili Mesopotamiji, iako je njihova medicinska nauka bila veoma razvijena, a Mojsije je čak i školovan u tom znanju (Djela 7:22). Bog ne bi dozvolio bilo kakvu mješavinu okultnog sa božanskim. I Bog se nije promijenio. On je i danas isti kao što je bio juče i kakav će biti sutra. Bog želi da se njegov narod odvoji od svih paganskih, nebiblijskih svjetonazorskih filozofija i praksi, uključujući i one koje se koriste u zdravstvene svrhe. Umjesto toga, Mojsijev kodeks uključuje principe o higijeni, ishrani, prevenciji bolesti, karantinu, itd. A adventisti ne samo da imaju koristi od ovih biblijskih principa u Petoknjižju već i od osam prirodnih lijekova datih u Duhu proroštva:

„Čist vazduh, sunčeva svjetlost, umjerenost, odmor, vježbanje, pravilna ishrana, upotreba vode, povjerenje u božansku moć – to su pravi lijekovi. Svaka osoba treba da ima znanje o prirodnim lekovima i kako ih primijeniti. Neophodno je kako razumjeti principe koji se odnose na liječenje bolesnika, tako i imati praktičnu obuku koja će omogućiti da se ovo znanje

ispravno koristi.“³⁸⁹

I na kraju, ali ne i najmanje važno, trebamo se pouzdati u vještinu dobro kvalifikovanih hrišćanskih liječnika (Evangelizam, str. 606) – što sve pruža hrišćanima paket zdravstvene zaštite bez premca.

Božji poziv da se odvojimo

Bog je uvijek pozivao svoj narod da se odvoji od okultnih i paganskih običaja i svjetskih praksi. Jedna od najjačih instrukcija da nemate ništa s njima nalazi se u Ponovljenom zakonu: „Neka se kod tebe ne nađe niko ko bi svog sina ili svoju kćer provodio kroz vatru, ni koji gata, ni koji se bavi magijom, ni koji proriče po zvijezdama, ni vračar, ni koji baca čini, ni koji priziva poznate duhove, ni opsjenar, ni koji pita mrtve.“ (Pnz. 18:10, 11)

Pavlovo drugo pismo Korinćanima sadrži jednako snažan nalog:

„Ne budite u istom jarmu s nevjernicima. Jer šta imaju zajedničko pravednost i bezakonje? Ili šta imaju zajedničko svjetlost i tama? Nadalje, u čemu se slažu Hristos i Belijal? Ili šta je zajedničko pobožnom i nepobožnom? I kako se hram Božji slaže s idolima? Jer vi ste hram živog Boga, kao što je Bog rekao: ‘Useliću se u njih, i hodiću među njima, i biću njihov Bog, a oni će biti moj narod.’ Zato izađite između njih i odvojte se, govori Gospod, i ne dotičite se nečistote i ja ću vas primiti.“ (2. Kor. 6,14-17).

Božji razlog da opominje svoj narod da ostane odvojen od paganske prakse je zato što On želi da budemo savršeni (Pnz. 18:12) i potpuno posvećeni Njemu. Ako se bavimo nečim što je ukaljšano paganizmom ili okultizmom, ne možemo biti savršeni u Njemu. Hrist želi da ima slavnu, svetu crkvu kao svoju

nevjestu bez mrlje, bora ili mane (Efes. 5:27).

Zašto je holističko zdravlje zabranjeno tlo

Zašto su alternativne New Age holističke zdravstvene terapije i lijekovi koji su na neki način povezani s okultizmom ili paganizmom zabranjeno tlo za adventiste sedmog dana?

1. Zasnovane su na nebiblijskim pogledima na svijet.

New Age holističke zdravstvene terapije i lijekovi temelje se na nebiblijskim svjetonazorima kao što su monizam, panteizam, animizam i naturalizam, koji su dijametralno suprotni istinskom biblijskom teističkom svjetonazoru.

Hrišćanski teistički svjetonazor uči da su mir i harmonija ovog svijeta narušeni kada je „mali grijeh“ (jedenje zabranjenog voća) gurnuo ljudsku rasu u degradaciju i odvajanje od Boga Stvoritelja. Drvo spoznaje dobra i zla sadržavalo je „dobro“ kao i „zlo“, a Bog je zabranio Adamu i Evi da ga jedu jer miješanje dobra i zla ne rezultira mirom, harmonijom i blagostanjem, već odvajanjem od Bog, degeneracijom i smrću. Jedini način da se vratimo u Edensko stanje mira i harmonije koje je postojalo prije pada je da Bog potpuno iskorijeni grijeh sa ove planete. U Božjoj ekonomiji mir i harmonija nisu rezultat balansiranja univerzalnih negativnih i pozitivnih sila, nego potpuno iskorjenjivanje zla i potpuno potčinjavanje čovjeka Božjoj svetoj volji.

Nijedan od nebiblijskih pogleda na svijet ne uči da je Bog Stvoritelj i Održavatelj svemira i zemlje. Niko ne uči da je On lični Bog koji voli i brine za svoja stvorenja. Nijedan od tih svjetonazora nema ispravan koncept prirode čovjeka, grijeha, odmazde, smrti i iskupljenja. Samo biblijski teistički pogled predstavlja palu ljudsku rasu kao da joj je potreban Spasitelj. Samo teističko gledište prepoznaje Hrista kao Sina Božjeg

koji je došao da živi i dâ svoj život kao otkupninu za naše spasenje. Adventistička filozofija zdravlja i iscjeljivanja temelji se na ovoj premisi i dio je Božjeg plana obnove i iskupljenja.

Pokret New Agea predstavlja ozbiljan izazov za hrišćane jer je njegov pogled na svijet nebiblijski. Ipak, njegov naglasak na holističkom zdravlju naveo je mnoge hrišćane, uključujući neke adventiste sedmog dana, da usvoje određene tehnike i terapije. Zbunjujući niz tehnika, terapija, seminara i radionica – od kojih neki izgledaju prilično neutralnog tona – proizveo je zabunu u hrišćanskim krugovima oko toga da li bi holistički zdravstveni aspekt pokreta bio opasan za hrišćansku vjeru i iskustvo. Kao i u većini obmana, istina i zabluda se miješaju u različitim proporcijama.³⁹⁰

2. Osnovali su ih pioniri okultizma.

Mnogi od nedavnih pionira holističkog zdravlja New Agea bili su uključeni u parapsihološki pokret kao što je Teozofsko društvo, psihički fenomeni i spiritizam. Ovi pioniri su, uglavnom, njegovali svoje razmišljanje sa zagađenim i okultnim paganskim konceptima. Biblija kaže: „Zar iz istog izvora izvire i slatka i gorka voda?“ (Jakov 3:11); i „Ko će čisto izvaditi iz nečistog? Niko.“ (Jov 14:4).

3. Bog ih ne odobrava.

Bog je izričito zabranio svom narodu da učestvuje u bilo kakvim okultnim ili paganskim praksama (5. Mojsijeva 18:9-14; 12:1-4) i dao je uputstva koja zabranjuju miješanje sa paganima (2. Kor. 6:14-17). Njegova crkva treba da bude sveta, bez mane (Otk. 18:4; Efes. 5:27).

Ni Bog ni Hrist ne rade s iscjeliteljima koji koriste nebiblijske poglede na svijet i okultne terapije i zdravstvene ljeckove. Adventistička filozofija zdravlja i iscjeljivanja je da je Hrist Veliki Ljekar i On djeluje sa ljekarima i praktičarima koji

primjenjuju anatomske, fiziološke i prirodne zakone zdravlja.

Ovdje se lako može primijeniti princip „tri udarca“. Zašto su holističke zdravstvene terapije New Agea zabranjena zona za hrišćane? Jer:

1. Zasnovane su na nebiblijskim pogledima na svijet – Prvi udarac!
 2. Njihovi pioniri su se bavili okultizmom – Drugi udarac!
 3. One su odvratne Bogu – Treći udarac!!!
- To su ključni kriteriji za njihovu diskvalifikaciju!

Zar nema Boga u Izraelu?

Priča kaže da je jedan od jevrejskih kraljeva, Ahazija, pao sa svog balkona i njegove povrede su postale opasne po život. U svom očaju, poslao je jednog od svojih slugu da se posavjetuje sa susjednim paganskim bogom, Balom, hoće li preživjeti ili umrijeti. Bog, koji je sigurno bio uvrijeđen takvim postupkom, poslao je svog proroka Elišu da presretne kraljevskog glasnika i postavi mu pitanje koje izaziva razmišljanje: „Zar u Izraelu nema Boga pa idete da pitate za savjet Balzevuva, ekronskog boga?“ Toliko mnogo hrišćanskih ljudi, poput kralja Ahazije, jednostavno „ne shvataju“. Bog nije zadovoljan kada se savjetujemo s iscjeliteljima koji koriste nebiblijske svjetonazorske metode liječenja. Kraljevo insistiranje da sazna za svoju bolest, pritom je žrtvovalo dva kapetana i 100 vojnika. Konačno, prorok je otišao do kralja i saopštio mu Božje neodobravanje i smrtnu kaznu zbog bratimljenja s neprijateljem (2. Kraljevima 1:1-18). Princip je jasan, ne treba da se konsultujemo, a još manje da nas liječe, oni koji praktikuju alternativne oblike liječenja zasnovane na pogledima na svijet koji ne priznaju Boga kao jedinog

suverenog Boga u univerzumu.

Isto pitanje koje podstiče na razmišljanje moglo bi i trebalo bi se postaviti danas kada dođe želja ili iskušenje da vidite holističkog iscjelitelja New Agea, bilo da je on doktor medicine ili samo praktičar. „Zar nema Boga u Izraelu?“ Odgovor je „Da, ima.“ Zašto onda želimo da idemo kod New Age holističkih zdravstvenih/medicinskih praktičara?

Dvije iscjeliteljske sile

Postoje dvije iscjeliteljske sile na ovom svijetu: Božja božanska iscjeliteljska moć i demonska iscjeliteljska moć Sotone. I Biblija i Duh proroštva potvrđuju da je Bog jedini pravi iscjelitelj.

Dokument Instituta za biblijska istraživanja o „Pokretu New Agea i adventistima sedmog dana“ navodi da i Bog i Sotona mogu izliječiti.

„Nema sumnje da se iscjeljenja odvijaju korišćenjem okultnih metoda. To je ono što ih čini varljivim. Već smo primijetili da su, prema Bibliji, mračne sile sposobne činiti čuda. Dokaze ne treba tražiti u izlječenju ili čudu. I Bog i Sotona mogu izliječiti. Shodno tome, hrišćanin mora gledati dalje od čuda ili iscjeljenja na učenja koja se prihvataju. Iscjeljivanje okultno-mističnim metodama jednostavno podržava okultno-mistični pogled na svijet i stavlja i praktičara i pacijenta na Sotonino tlo da ih on po svojoj volji tlači.“³⁹¹

Stoga ne bi trebalo biti iznenađenje da je i Sotona u stanju da izliječi.³⁹² Uostalom, on je uzrok, ili je indirektno odgovoran za sve bolove i bolesti u svijetu. Više od 6000 godina proučava ljudsku rasu i sve njene aspekte – psihološke, fiziološke, anatomske i duhovne. On zna sve o nama, spolja i iznutra. U nekim

slučajevima on razboli ljude, a zatim otkloni bolest, čineći da izgleda da ih je izliječio.³⁹³

Šamani i vračari u zemljama u razvoju mogu, bez dodirivanja bolesne osobe, izliječiti je od groznice i abdominalnih poremećaja samo izgovaranjem mantri (koristeći ponovljene fraze) dok tresu granu „svetog“ grma oko sjedećeg ili prikovanog za krevet tijela pacijenta. Pitam: „Koja natprirodna sila je izvršila iscjeljivanje?“ Očigledno je da to nije bila Božja božanska iscjeliteljska sila.

Kroz spiritualizam, Sotona se pojavljuje kao dobročinitelj ljudskog roda, liječeći bolesti ljudi i izjašnjavajući se da predstavlja novi i uzvišeniji sistem religiozne vjere; ali istovremeno radi i kao razarač.³⁹⁴

Adventisti sedmog dana uvijek trebaju postaviti još jedno pitanje osim „Da li radi?“ Moraju se zapitati: „Ko čini da to radi?“ a zatim baziraju svoje djelovanje na odgovoru.

Poglavlje 14.

Sažetak New Age holističkog liječenja

Budući da je tema alternativne medicine New Agea tehnička, sveobuhvatan sažetak može biti od pomoći.

1. Holističko zdravlje i New Age imaju iste ciljeve

Alternativno New Age holističko zdravlje je povezano s New Age pokretom jer oboje dijele iste metafizičke i filozofske ciljeve i uvjerenja, kao što su početak Novog doba, postojanje nevidljivih univerzalnih energija koje djeluju u ljudskom tijelu, astrologija i učenja istočnjačkih mističnih religija. I New Age pokret i New Age holističko zdravlje dijele krajnji cilj lične i društvene „transformacije“ iz trenutnih paradigmi u paradigmu New Agea.

2. Prikazana kao „prirodna“ i „bezopasna“

Holističko zdravlje New Agea može biti primamljivo i istovremeno zavaravati adventiste jer se holističke zdravstvene terapije i prakse New Age-a promoviraju kao „prirodne“, „holističke“, „neinvazivne“ i zato što pacijent sudjeluje u procesu ozdravljenja. Za neupućene i nesumnjicave hrišćane, alternativno New Age holističko zdravlje i pravo adventističko holističko zdravlje mogu se činiti prirodnim i bezopasnim.

3. Metafizička duhovnost

Kada New Ageri i New Age holistički zdravstveni praktičari govore o „duhu“ ili „duhovnom“ kao jednoj od tri komponente holističkog zdravlja, oni misle na „unutrašnju duhovnost“ i povezivanje s natprirodnim entitetima, a ne na biblijsku duhovnost.

4. Put u New Age pokret

Holističko zdravlje New Agea može biti put u New Age pokret za adventiste i neadventiste koji su odustali od konvencionalne medicine ili od kojih je odustala konvencionalna medicina.

5. Pod uticajem monističkog pogleda na svijet

Na holističko zdravlje New Agea uveliko je uticala tradicionalna kineska medicina i filozofije na kojima je utemeljena; naime, monistički pogled na svijet.

6. Univerzalna energija kao zajednički imentitelj

Primijenjena kineziologija je pseudonauka zasnovana na manipulaciji misterioznim univerzalnim energijama koje Kinezi nazivaju „či“, Hindusi „prana“, Havajci „mana“, „urođena“ D.D. Palmer, a koristi se za dijagnosticiranje stanja vitalnih organa tijela kroz testiranje mišića.

Druge New Age terapije koje manipulišu energijom, kao što su terapijski dodir, refleksologija, šiatu i akupresura, temelje se na istoj teoriji o „či“ kod Kineza i „prani“ kod Hindusa. Ova energija nije naučno izolovana niti dokazana. U terapijskom dodiru, praktičar čak i ne dodiruje pacijenta kako bi pokrenuo univerzalnu energiju, već je zavisao od mističnih sila koje djeluju kroz ruke praktičara, što nije po fiziološkim zakonima tijela.

7. Pod uticajem panteističkog pogleda na svijet

Na holističko zdravlje New Agea uticala je i hinduistička ajurvedska medicina, koja se temelji na panteističkom svjetonazoru, filozofiji da je svaki dio svemira živa manifestacija Boga, da je suština Boga u svemu što postoji.

Terapije i prakse, kao što su aromaterapija i homeopatija, također se temelje na orijentalnoj religijskoj filozofiji panteizma, koja pripisuje energiju duha prirodnim ljekovima dobijenim od cvijeća, biljaka, minerala ili životinjskih proizvoda. Ovaj pogled

na svijet ukida ličnog, živog Boga koji je stvorio zemlju i nastavlja da je održava.

8. Koristi istočnjačku mističnu meditaciju

Ajurvedska medicina koristi okultna izmijenjena stanja svijesti (oblik samohipnoze) kroz mističnu meditaciju povezanu s jogijima i šamanima. Za promijenjena stanja svijesti se kaže da su putevi do samosvijesti, do vlastitog višeg ja i povezanosti sa „majstorima duhova“, uključujući asane (meditativne položaje), tehnike ritmičkog disanja, „centriranje“, korišćenje mandala i mantri. „Gospodari duhova“ uključuju hinduističke bogove, anđele, preminule šamane i duhove velikih muškaraca i žena. Biblija oštro osuđuje komunikaciju s mrtvima (Pnz. 18:10, 11). Izmijenjena stanja svijesti i tehnike vizualizacije su duhovno opasne jer pojedinac otvara svoju podsvijest za mogući demonski uticaj.

9. Iridologija pod uticajem hinduističkih čakri

Šarenica oka, suprotno onome što uče iridolozi, nije nervni centar za cijelo tijelo, niti je putokaz za tijelo. Iridologija je nepouzdana jer uključuje mnogo nagađanja (proricanja) od strane praktičara i zato što dijeli mnoge mistične koncepte energetskih polja hinduističke čakre.

10. Proricanje klatnom je okultno

Proricanje klatnom usko je povezano s drevnom praksom radiestezijske i temelji se striktno na okultnom proricanju, koje je zabranjeno u Bibliji.

11. Pioniri holističkog zdravlja bili su u okultizmu

Nedavni pioniri holističkog zdravlja i razvijajući mnogih New Age holističkih zdravstvenih terapija i praksi bili su pod velikim uticajem istočnjačkih mističnih religija, kao što su hinduizam i budizam. Oni su ili bili povezani s Teozofskim društvom, uključenim u fenomen parapsihologije, ili su kontaktirali

i komunicirali s bestjelesnim univerzalnim entitetima.

12. Skrnavljenje hrama tijela paganskim terapijama

Skrnavljenje hrama tijela uključuje moralni princip koliko i fizički. Bog je „ljubomoran“ kada dopuštamo da nas liječe terapijama i praksama koje su povezane s paganskim i okultnim vjerovanjima.

13. Mojsijevski zdravstveni kod bez paganskih običaja

Iako su i egipatska i mesopotamska civilizacija do Mojsijevog vremena razvile „nauku“ medicine, Bog nije dopustio Mojsiju da ugradi bilo koju od njihovih terapija, praksi ili lijekova u preventivne zdravstvene upute date Izraelcima.

14. Osam „prirodnih“ ili „pravih“ lijekova

Osam prirodnih ili pravih lijekova – ishrana, vježbanje, čista voda, sunčeva svjetlost, umjerenost, čist zrak, odmor i povjerenje u Boga – koje je Bog dao u Edenskom vrtu za održavanje optimalnog zdravlja duha i tijela, ostaju i preporučuje ih Duh proroštva za zdravlje i dobrobit svih danas.

Kriteriji za mjerenje biblijskih i proročki odobrenih „prirodnih“ i „holističkih“ terapija

Na svaku upitnu alternativnu terapiju ili lijek treba primijeniti sledeće kriterije:

1. Da li se zasnivaju na teističkom, biblijskom svjetonazoru? Ako je terapija ili lijek izveden iz tradicionalne kineske medicine ili ajurvedske medicine, ili ima veze sa takozvanim „univerzalnim energijama“ kao što su Či, Ki, Jin i Jang, prana, mana, itd., budite sigurni da ove terapije i lijekovi nisu zasnovani na teističkom, biblijskom pogledu na svijet.

2. Primijenite zdravstvenu filozofiju adventista sedmog dana na terapiju ili lijek. Da li praktičar sebe smatra saradnikom

Velikog ljekara, Isusa Hrista?

3. Djeluju li terapije u skladu s anatomskim i fiziološkim funkcijama ljudskog tijela?

4. Da li je izmijenjeno stanje svijesti, introspektivna vrsta meditacije (kao što je istočnjačka meditacija, joga ili TM) dio terapije? Da li je imaginacija ili vizualizacija dio terapije?

5. Jesu li praktičari kredibilni i sigurni? Koje su njihove akreditacije? Kakva je njihova evidencija? Da li se bave parapsihologijom ili astrologijom?

6. Da li rade iz New Age holističkog velnes centra? Kakva je literatura na raspolaganju pacijentima koji čekaju? Koje se još terapije sumnjive prirode nude u velnes centru? Da li puštaju New Age meditativnu instrumentalnu muziku (samo harmonija bez ritma, takta ili prepoznatljive melodije) u pozadini?

7. Koje druge terapije nudi i praktikuje praktičar? Na primjer, da li se nude akupunktura, akupresura, primijenjena kineziologija, šiatsu, iridologija, refleksologija, homeopatija, balansiranje čakri, čitanje aure ili tehnike proricanja?

8. Bilje treba uzimati uz dovoljno razumijevanja njihovih ljekovitih vrijednosti, u umjerenim količinama i u njihovom prirodnom stanju kada je to moguće. Neke biljke su same po sebi toksične ili otrovne, dok su druge štetne kada se pomiješaju s onima koje im nisu komplementarne. Homeopatski prirodni lijekovi koji uključuju biljne supstance su pogrešan naziv, jer se vjeruje da u većini homeopatskih lijekova niti jedan jedini molekul originalne supstance nije prisutan u lijeku. Efekat iscjeljenja pripisuje se „duhu“ ili „esenciji“ koja ostaje nakon snažnog protresanja i astronomskih razblaživanja.

9. Svaka terapija koja ima veze sa „proricanjem“, bilo da se radi o radiesteziји, upotrebi klatna ili primijenjenoј kineziologiji, oštro je osuđena u Bibliji (Pnz. 18:9-14; Os. 4:12).

10. Svaka terapija koja ima veze sa sajistikom ili vidovnjakom ili gatarom, kao što je čitač sa dlana, čitač tarot karata ili čitač astroloških znakova, je osuđena u Bibliji (Pnz. 18:9-14).

11. Terapije New Age masaže, sa izuzetkom šiatsua (koji se zasniva na akupunktturnim tačkama), koriste „centrifugalnu“ tehniku, koja tvrdi da pomijera vitalnu energiju iz centra tijela do ekstremiteta, a ponekad i van tijela. Prihvatljiviji oblici masaže su oni koji koriste „centripetalnu“ tehniku, koja radi sa cirkulatornim sistemom kako bi podstaknula dobru cirkulaciju krvi od ekstremiteta natrag do srca, gdje se pročišćava i recirkulira. „Centrifugalni“ modaliteti masaže koje koriste New Age holistički zdravstveni terapeuti, s druge strane, promovišu navodnu zagušenu „energiju“ iz centra tijela prema van ka ekstremitetima. Negativna energija se navodno potpuno izbacuje iz tijela.

Poglavlje 15.

Svjedočenje New Ageru

Imate li prijatelja koji se bavi tarot kartama i vidovnjacima? Jeste li roditelj čiji su sin ili kćerka pod uticajem Wicca,* okultizma na internetu, borilačkih vještina ili istočnjačke meditacije? Da li vaši prijatelji koriste homeopatske lijekove ili testiraju alergije primijenjenom kineziologijom? Poznajete li nekoga ko razgovara ili prima poruke od svog „anđela čuvara“ ili nekog drugog duhovnog vodiča? Ako da, a želite da im svjedočite, čitajte dalje. Ovo poglavlje je posebno namijenjeno za vas.

Zapamtite, neki ljudi koji su uključeni u New Age su iskreni hrišćani koji, a da toga nisu ni svjesni, sudjeluju u ili primaju terapije povezane s New Ageom.

Ima onih koji se pridružuju New Age ekološkim pokretima jer žele pomoći u rješavanju problema zagađenja svijeta i gladi. Drugi koji završe u New Age pokretu su tu jer su bili nezadovoljni svojom hrišćanskom vjerom i tražili su duhovni smisao i zadovoljstvo u svojim životima. Drugi su pak duboko u New Ageu, jer misle da mogu izvući praksu ili terapiju bez opasnosti od spiritualističkih posljedica.

Ne vjeruju svi New Ageri u sve što postoji u New Age pokretu ili pripadaju New Age organizacijama. Većina New Agera samo izabere ono što ih „pali“. Dakle, prije nego što počnete svjedočiti svom prijatelju ili članu porodice, saznajte u kojem području New Agea pripadaju.

* Wicca je naziv za neopagansko vještičarenje. (prim. prev.)

Priprema za svjedočenje New Ageru

Sledeće su stvari o kojima biste se trebali pozabaviti prije nego što svjedočite ili date biblijske lekcije New Ageru:

1. *Znajte u šta vjerujete.*

„Svi čija vjera nije čvrsto utemeljena na Božjoj riječi biće prevareni i pobijeđeni.“³⁹⁵ Uvjerite se da dobro razumijete biblijske doktrine, posebno:

- a) Stvaranje i hrišćanski teistički svjetonazor
- b) Priroda Boga
- c) Priroda čovjeka i stanje mrtvih
- d) Kako je grijeh ušao u svijet i njegove posledice
- e) Biblijska osuda spiritualizma i okultizma
- f) Plan spasenja
- g) Kako dovesti osobu Isusu Hristu
- h) Sud Božji
- i) Drugi Hristov dolazak
- j) Obnova Zemlje

2. *Molite se za zaštitu.*

Molite se da vas Bog iskoristi da izvuče vašeg prijatelja ili člana porodice iz New Agea. Zauzimajte se kod Boga u ime ove osobe. Zamolite Boga da vam stavi teret na srce za njega ili nju, moleći se za njega ili nju nekoliko puta tokom dana. Zatim se molite za svoju duhovnu zaštitu dok radite s ovom osobom.

Upozorenja koja je apostol Pavle dao Efescima (Efes. 6:10-17) koja su napisana iz njegove rimske zatvorske ćelije 62. godine nove ere, danas su relevantnija i značajnija nego ikada ranije.

„Na kraju, braćo moja, jačajte u Gospodu i u sili njegove moći. Obucite svu Božju ratnu opremu da biste mogli da se oduprete Đavolovim spletkama. Jer se ne borimo protiv krvi i tijela,

nego protiv vrhovnih poglavara, protiv sila, protiv kosmičkih vladara tame ovog doba, protiv zlih duhovnih sila na nebesima. Zato uzmite svu Božju ratnu opremu, da biste mogli da se oduprete u zli dan i da opstanete nakon što sve to oživotvorite. Dakle, budite postojani. Opašite bedra istinom, na grudi stavite oklop pravednosti, i obujte noge spremnošću da propovijedate dobru vijest mira. Iznad svega, uzmite veliki štit vere, kojim ćete moći da ugasite sve goruće strijele Zloga. Uzmite i kacigu spasenja i mač Duha, to jest, Božju riječ.“

Kao hrišćanske ratnike u konačnom obračunu, Bog nas nije ostavio nespemne. On je obezbijedio svoj oklop sračunat da nas brani od lukavih i suptilnih napada Sotone koji bi nas inače uništili. Spiritistička borba između dobrih Hristovih i zlih sila Sotone je stvarna. Ova bitka za naše duše se ne vodi sa fizičkim neprijateljima, već sa kosmičkim mnoštvom demona koji najbolje rade u paranormalnim metafizičkim oblastima mističnog ljudskog iskustva.

Stoga, treba da obučemo svu Božju opremu u molitvenom stavu (st. 18), počevši od pojasa istine, koji je Riječ Božja. Neprobojni prsluk Hristove pravednosti. Borbene čizme jevanđelja, jer je „Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, nego da ima vječni život.“ (Jovan 3:16). Štit vjere koji omogućava puno povjerenje i pouzdanje u Boga. Kaciga spasenja koja nam daje sigurnost da smo Njegovi. I na kraju, oštar i sjajan mač Božjeg Duha koji će donijeti uvjerenje u srca onih za koje radimo. Ni jedan komad Božjeg oklopa ne može se zapostaviti ili zanemariti. Svi su važni. Poluoklopljeni vojnik se priprema za poraz i/ili neuspjeh. Neprijatelj će sigurno pronaći vašu najslabiju tačku i tamo vas napasti. Božji oklop će vas zagarantovano u potpunosti zaštititi. Komentarišući Efescima 6:12, Elen Vajt

kaže:

„One koji se protive učenju spiritualizma napadaju, ne samo ljudi, već Sotona i njegovi anđeli. Oni su ušli u borbu protiv poglavarstava i sila i zlih duhova na visokim položajima. Sotona neće popustiti ni jedan pedalj zemlje osim ako ga sila nebeskih glasnika otjera natrag.“³⁹⁶

3. Ciljajte područje New Agea zablude.

Ako već ne znate kojim područjem New Agea pripada vaš prijatelj ili rođak, saznajte. To možete učiniti tako što ćete im postaviti mnoga pitanja o tome u šta vjeruju. Ovo ne samo da će vam pomoći da saznate odakle dolaze, već će im pomoći da uvide neke od zabluda onoga što su zagovarali.

Većina filozofija, vjerovanja i praksi New Agea zasnovana je na istočnjačkom panteizmu. Panteizam (pan znači „sve“, sve u Univerzumu, i teizam, što znači „bog/univerzalna sila“).

Panteizam uči da je svemir i sve u njemu bog ili manifestacija boga. U panteizmu nema ličnog, živog Boga koji sve održava i interveniše u poslovima ljudskog roda. Naš Bog Stvoritelj je odvojen od tvorevine, dok je panteistički bog jedno sa tvorevinom. Njihov bog je u svemu: u lišću drveća, u vlati trave, u kapi kiše i u ljudskim bićima. Dakle, mi smo bogovi.

4. Upoznajte se kratko sa temom.

Postoji nekoliko odličnih knjiga koje su hrišćani napisali protiv New Agea, uključujući neke adventističke autore kao što su Vil Baron, Kenet Vejd i Dejvid Maršal. Njihove knjige se mogu kupiti u vašem lokalnom Adventističkom knjižnom centru. Takođe, Odjeljenje za subotnu školu/ličnu službu Generalne konferencije ima seriju od 20 knjiga pod naslovom „Dosegnuti posebne ljude“, od kojih sam jednu napisao o New Ageu. Ta knjiga sadrži izvrstan pojmovnik, gotovo iscrpnu listu vjerovanja i običaja koji se smatraju „Novim dobom“, zajedno sa

nacrtima biblijskih studija koje treba koristiti u radu s ljudima koji su uhvaćeni u ovoj obmani poslednjih dana.

Pregledajte poglavlja u ovoj knjizi koja se bave ovim područjima obmanjujućih vjerovanja i praksi New Agea ili pogledajte knjigu iz biblioteke na temu koja ih zanima. Treba biti oprezan ako ćete čitati „tvrde“ knjige o ovim temama jer je New Age duhovno opasan. Budite pažljivi. Sve što vam treba je kratko razumijevanje kako biste im mogli pristupiti na inteligentnom nivou. Ako imate posla s iskrenim, ali naivnim hrišćaninom zahvaćenim New Ageom, možete slobodno koristiti sva učenja Biblije i Duha proroštva koja želite protiv ovih nebiblijskih svjetonazora i praksi.

5. Postanite njihov prijatelj.

Sprijeteljite se s njima bez kompromisa. Oduprite se iskušenju da prihvatite pozive na New Age okupljanja, čak i iz puke radoznalosti. Neki su to učinili i bili su potrebni dani i sedmice, pa čak i godine da se otarase dosadnih i mučnih efekata zlog duha. Ne možete se nadati da ćete steći samopouzdanje osobe zahvaćene New Ageom dok ne osjete da vam je zaista stalo – da ste iskreni i da ih volite.

6. Uzdignite Hrista.

Koliko god je moguće, pokažite im Hristovu ljubav. Elen Vajt navodi, da „poslednji zrak milosrdne svjetlosti, poslednja poruka milosrđa koja se daje svijetu, je otkrivenje Njegovog karaktera ljubavi.“³⁹⁷ Ovo se može dogoditi samo ako im pokažemo Hristovu ljubav u našim životima. Otkrićete da mnogi New Ageri prihvataju Isusa Hrista kao gurua za hrišćane, slično kao što je Gandhi bio za Hinduse. Ono što oni ne prihvataju je Isusa kao svog ličnog Spasitelja i na tome ćete morati da radite.

Neki New Ageri žele izaći iz ovog demonskog pokreta, ali ne znaju kako ili ne mogu jer nemaju moć za to. Oni treba da

sagledaju stvarnost svoje situacije kao zarobljenici sotoninih duhovnih moći. Za njih, uzdignite Hrista kao jedinog koji ih može osloboditi iz đavolskih stiska.

„Zato je došao Sin Božji, da uništi Đavolova djela.“ 1. Jovanova 3:8.

New Ageri treba da vide Isusa kao svog Prijatelja i Spasiatelja. Sam Isus je rekao: „A ja, kad budem podignut sa zemlje, sve ću privući k sebi.“ (Jovan 12:32).

7. Dajte istinu u ljubavi.

Najefikasniji način suočavanja sa zabludom i zlom je istina, Biblija. Ovo je metod koji je Isus koristio kada se suočio sa đavolom. Uvijek je koristio „Tako govori Gospod“. Ako je osoba iskrena i traži istinu, neće se raspravljati protiv Božje riječi. Međutim, kada se Sveto pismo koristi protiv New Age vjerovanja, ono se ne može koristiti samo na autoritativan način. Mora se dati u ljubavi. Izražena i pokazana hrišćanska ljubav srušiće mnoge barijere koje ništa drugo ne može.

ZAKLJUČAK

Većina New Agera, a posebno nevini sledbenici zavjere Vodolije, ne razumiju krajnje ciljeve pokreta utopijskog društva. Niti znaju ko je osmislio ovu suptilnu prevaru poslednjih dana. Dok se ljudi navode da odbacuju istinu, oni će vjerovati u laž (2. Sol. 2:10, 11). Ovo će donijeti više duhovne tame u naš svijet. Naš posao je da pustimo da naše svjetlo zasja istinom i ljubavlju Hristovom kako bismo raspršili tamu zablude u srcima i umovima ljudi za koje je Isus umro. Neka vam Bog da mudrost, razboritost i moć dok se borite za one koji su uhvaćeni u Sotoninu prevaru.

Poglavlje 16.

Poslednja velika obmana

Čitajući i razmišljajući o tome šta će se dogoditi neposredno prije Hristovog drugog dolaska, i prorečenog pokušaja Sotone da prevari Božji narod imitirajući Hrista, došao sam do sledećeg scenarija.

Mogući scenario

S rukama podignutim prema nebu, naredio je ogromnim vatrenim kuglama koje su eksplodirale munjevitom snagom da padaju s neba. Nekoliko trenutaka kasnije, iznad konfuzije, začuo se njegov melodičan glas:

„Mir, voljeni. Ne bojte se. Ja sam vaš dobročinitelj. Ja sam – Mesija. Ja sam – Hristos. Ja sam – Krišna. Ja sam – Buda. Ja sam imam Mahdi. Ja sam Gospod Maitreja. Živ sam oduvijek. Ja sam iskra svih misli transcendentalne meditacije. Razumijem vašu želju da donesete vječni mir na vašu planetu, da iskorijenite siromaštvo iz zemlje, da sačuvate Geju, Majku Zemlju, i da formirate jednu svjetsku religiju.“

Ovo su bile zadivljujuće izjave Gospodara Maitreje, dugo očekivanog Mesije, koji se pojavio poput blistavog i veličanstvenog anđela svetlosti i slave. Juče u podne obratio se rekordnoj gomili od 1,5 miliona ljudi koji su okruživali reflektirajući bazen i stepenice Linkolnovog memorijala u Vašingtonu, DC. Dan ranije, u isti sat, pojavio se ispred gradske vijećnice Los Anđelesa, gdje je okupljena gomila od 225.000 ljudi zakrčila trotoare i ulice, gurajući se da bliže pogleda ovo natprirodno biće koje ima moć da liječi bolesne i neizlječivo bolesne, uključujući

i one oboljele od AIDS-a.

Sve četiri glavne novinske mreže (ABC, CBS, NBC, CNN) izvijestile su na svojim večernjim vijestima da je Mesiju vidio rekordan broj ljudi u Rimu, Kalkuti, Pekingu, Meksiko Sittiju i Najrobiju. Njegova poruka je univerzalna ljubav, samospoznaja, globalno bratstvo i duhovno jedinstvo sa Gajom, duhom Majke Zemlje. On se zalaže za jedinstveni oblik svjetske duhovnosti za sve ljude, koji obuhvata dobro svih religija i proglašava nedjelju svetim danom za sve. Nacija i svijet dive se ovom veličanstvenom biću koje je konačno unijelo nadu i iscjeljivanje svijeta na putu samouništenja. Svjetski lideri se slažu da ovo čudesno biće mudrosti treba biti uzdignuto na čelo Novog svjetskog poretka u Ujedinjenim nacijama.

Ako mislite da je ovaj scenario previše nategnut, pročitajte za sebe nadahnuti kompozitni izvještaj o ovoj proročkoj obmani u Velikoj borbi i drugim knjigama Duha proroštva u kojima je oponašanje Hrista prikazano kao Sotonin krunski čin obmane, „jaka, gotovo neodoljiva obmana.“

„Kao krunski čin u velikoj drami obmane, sam Sotona će personifikovati Hrista. Crkva je dugo tvrdila da gleda na Spasiteljev dolazak kao na završetak svojih nada. Sada će veliki varalica učiniti da se čini da je Hristos došao. U različitim djelovima zemlje, Sotona će se manifestovati među ljudima kao veličanstveno biće blistave svjetlosti, nalik opisu Sina Božjeg koji je dao Jovan u Otkrivenju. Poklič trijumfa odzvanja u vazduhu: ‘Hristos je došao! Hristos je došao!’ Ljudi se klanjaju pred njim u obožavanju, dok on podiže ruke i blagosilja ih, kao što je Hristos blagoslovio svoje učenike dok je bio na zemlji. Glas mu je blag i prigušen, a opet pun melodije. Nježnim, saosjećajnim tonovima on predstavlja neke od istih milostivih, nebeskih istina koje je izrekao Spasitelj; iscjeljuje bolesti ljudi, a zatim, u svom

pretpostavljenom liku Hrista, tvrdi da je promijenio subotu u nedjelju i zapovijeda svima da svetkuju dan koji je on je blagoslovio.

On izjavljuje da oni koji uporno svetkuju sedmi dan hule na njegovo ime odbijajući da slušaju njegove anđele koji su im poslani sa svjetlom i istinom. Ovo je snažna zabluda koja je gotovo neodoljiva.³⁹⁸

Zašto će to biti gotovo neodoljiva obmana? Jer sve glavne religije svijeta čekaju natprirodnog Mesiju!

Sve glavne religije čekaju „Mesiju“

Uzmimo ovo za primjer, većina hrišćanskog svijeta vjeruje u drugi Hristov dolazak. Jevrejski narod je od početka vremena čeka svog „Mesiju“. Muslimani su naveli da vjeruju da će Imam Mahdi ponovo doći u ovo vrijeme. Hindusi vjeruju da je došlo vrijeme za dolazak devete Krišnine reinkarnacije. Budisti čekaju petu reinkarnaciju Bude, dok neki New Ageri očekuju pojavljivanje Gospodara Maitreje, koji je kombinacija spasitelja svih vjerskih nada i težnji.

Šezdesetih godina prošlog vijeka, kada je naš narod prošao kroz kontrakulturnu revoluciju, odbacivši tradicionalne judeo-hrišćanske vrijednosti, mnogi mladi ljudi počeli su tražiti duhovnost i mudrost na Istoku. Nekada strane i zabranjene filozofije i prakse istočnjačkih mističnih religija (Ponovljeni zakon 18:9-14) postale su preovlađujuće na Zapadu. Uvoz spiritualističkih učenja panteizma, reinkarnacije i koncepta da su ljudi bogovi i da mogu komunicirati s duhovnim entitetima univerzuma našao je otvoreno tržište. Društvo je zaokupljeno suptilnim spiritualističkim filozofijama „sopstva“: samoljublje, samootkrivanje, samoopredjeljenje. Ljudi su zaintrigirani i navedeni na

eksperimentiranje s ne tako suptilnim spiritualističkim vidovnjacima, kanalizatorima i astrolozima – možda zato što obećavaju ne samo da će otkriti budućnost već i ponuditi rješenja za svakodnevne probleme. Duh proroštva kaže:

„Sotona se dugo pripremao za svoj poslednji pokušaj da prevari svijet. Temelj njegovog rada postavljen je uvjeravanjem Evi u Edenu: ‘Nećete sigurno umrijeti.’... Malo po malo pripremao je put svom remek-djelo obmane u razvoju spiritualizma.“³⁹⁹ Prijatelju moj, svijet je zreo za Sotonin krunski čin obmane! Kroz masovne medije, literaturu, javno obrazovanje, psihičke fenomene, paranormalno, filmove, brige o životnoj sredini i razne paganske prakse, Sotona priprema ljude za svoju majstorsku prevaru.

Znajući da je preostalo malo dragocjenog vremena u istoriji ovog svijeta, on je učinio sve u svom nastojanju da uslovi umove i stekne odanost cijele generacije ljudskog roda kroz prevaru, neznanje i spiritualizam.

Tri žabe iz Otkrivenja

Otkrivenje 16:13 opisuje tri nečista duha koji izgledaju kao žabe. Oni prikazuju trio istorijskih neprijatelja crkve koji će na kraju pokušati prevariti cijeli svijet i zaratiti protiv ostatka. Uvijek smo brzo identifikovali zvijer i lažnog proroka kao papski Rim i otpadnički protestantizam. Ali šta je sa duhovima nalik žabi koji izlazi iz „usta aždaje?“

Dvajta Nelsona, dok je pisao svoju knjigu „Odbrojavanje do zatvaranja“ (Countdown to the Showdown), upitali su gdje misli da se istočna polovina zemaljske kugle uklapa u apokalipsu. Njegov odgovor je bio da su predstavljeni kao prvi žabolički duhovi koji izlazi iz aždajinih usta – „Novo doba/staro doba

istočnjačkog misticizma, animizma i spiritizma.“⁴⁰⁰ I u pravu je! Moderni spiritualizam/New Age će biti veza koja će ujediniti Rim i protestantsku Ameriku u konačnoj zavjeri protiv vjernika.

„Kroz dvije velike zablude, besmrtnost duše i svetost nedjelje, Sotona će podvesti ljude pod svoje obmane. Dok prva postavlja temelje spiritualizma, drugi stvara vezu simpatije s Rimom. Protestanti Sjedinjenih Država će biti prvi u pružanju ruku preko zaliva kako bi uhvatili ruku spiritualizma; oni će posegnuti preko ponora kako bi se uhvatili za ruke s rimskom silom; i pod uticajem ove trostruke unije, ova zemlja će ići stopama Rima u gaženju prava savjesti.“⁴⁰¹

Sveto pismo štiti od obmane

Jedno je, međutim, sigurno: Sotoni neće biti dozvoljeno da krivotvori način Hristovog slavnog drugog dolaska. Dvjesto plus biblijskih referenci na drugi Hristov dolazak nalazi se u Svetom pismu da nas zaštiti od Sotonine krivotvorine. Božja Riječ uči da će Hristov drugi dolazak biti spektakularan i vidljiv širom svijeta. Dozvolite mi da podijelim s vama nekoliko izjava o Drugom dolasku koje su dali Isus i drugi novozavjetni pisci.

„Jer, kao što munja dolazi sa istoka i sijeva do zapada, takav će biti i dolazak Sina čovečijega.“ (Matej 24:27). Isus će doći „na oblacima nebeskim sa silom i velikom slavom“ (Matej 24:30). „Svako će ga oko vidjeti“ (Otkrivenje 1:7). Biće milioni svjetlih anđela koji će ga pratiti (Juda 1:14). „Kralj nad kraljevima silazi na oblak, obavijen plamenom vatrom. Nebesa su skupljena kao svitak, zemlja drhti pred Njim i svaka planina i ostrvo se pomijera sa svog mjesta.“⁴⁰²

Ovaj završni događaj će biti vrhunski, univerzalni, najspektakularniji prikaz vida i zvuka koji su ljudi ikada

iskusili. Nijedan ljudski um ne može u potpunosti da shvati tu scenu. Nijedno ljudsko pero ne može opisati taj događaj. Iako Sotona neće biti u stanju da izvede način ili sjaj veličanstvenog drugog Hristovog dolaska, on će uspjeti da prevari milione hrišćana i nehrišćana podjednako.

Zato je Isus upozorio svoje sledbenike: „Ako vam neko kaže da je Isus na određenom mjestu, nemojte vjerovati. A ako vam kažu da je na tajnoj lokaciji, ni u to ne vjerujte.“

Vidjeli smo kako i Biblija i Duh proroštva upozoravaju na poslednju veliku obmanu. Vidjeli smo kako Sotona agresivno uslovljava i priprema ljude za svoj krunski čin obmane. Vidimo svuda oko sebe dokaze modernog spiritualizma i kako je svijet zreo za pojavu lažnog „Hrista“. Šta možemo učiniti povodom toga?

Prijatelju moj, jedina zaštita od ovog krunskog čina obmane je proučavanje Biblije, saznanje istine za sebe i molitva za duhovno razlučivanje. Sluga Gospodnji kaže: „Samo oni koji su marljivo proučavali Pismo i koji su primili ljubav prema istini biće zaštićeni od moćne zablude koja zarobljava svet.“⁴⁰³

Članovi crkve koji su ukorijenjeni i utemeljeni u istini neće biti zavedeni duhovnošću New Agea ili bilo kojim drugim vjetrom lažne doktrine. Oni će spoznati svog pravog Otkupitelja i uzviknuti: „Gle, to je naš Bog, njega smo očekivali, i on će nas spasti.“ (Isaija 25:9) kada ga vide kako se pojavljuje na oblacima slave.

Spiritualizam u svim svojim različitim oblicima, otvorenim ili suptilnim, i dalje je Sotonino najprivlačnije, najintrigantnije i varljivo oružje za propast ljudskog roda. Time je prevario Evu i danas zavodi milione. Ulazeći u poslednje dane istorije o-voga svijeta, pomolimo se najvatrenije za Duha svetoga u našim životima, za duhovno razlučivanje i konačno obucimo se u

kompletno oružje Božje „jer se ne borimo protiv krvi i tijela, nego protiv vrhovnih poglavara, protiv sila, protiv kosmičkih vladara tame ovog doba, protiv zlih duhovnih sila na nebesima.“ (Efescima 6:12).

Literatura

- 1 Richard N. Osding, "One Nation Under Gods," (Time, Special Issue, Fall 1993), 62.
- 2 Ibid.
- 3 Russell Chandler, Understanding the New Age (Dallas: Word Publishing, 1988), 20.
- 4 Jerry Adler, "800,000 Hands Clapping," (Newsweek, June 13, 1994), 46.
- 5 See Ellen G. White, The Great Controversy Between Christ and Satan, (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1939), 551-553, and Lewis Spence, Encyclopaedia of Occultism (New Hyde Park, N.Y.: University Books, 1960), 381.
- 6 Bob Woodward, The Choice (New York: Simon & Schuster, 1996), 130.
- 7 Ellen G. White, Patriarchs and Prophets (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1958), 688
- 8 Spence, Encyclopaedia of Occultism, 392.
- 9 J. Gordon Melton, Jerome Clark, and Aidan A. Kelly, New Age Almanac (Detroit: Visible Ink Press, 1991), 4.
- 10 Emanuel Swedenborg, Concerning Heaven and Its Wonders, and Concerning Hell (London: Otis Clapp, 1850), 64, 65.
- 11 Spence, Encyclopaedia of Occultism, 392-395.
- 12 Robert C. Fuller, Alternative Medicine and American Religious Life (New York: Oxford University Press, 1989), 49.
- 13 Fuller, Alternative Medicine, 49, 50.
- 14 Fuller, Alternative Medicine, 50.
- 15 Franz Anton Mesmer, Mesmerism: A Translation of the Original Scientific and Medical Writings of EA. Mesmer (Los Altos, Calif: William Kaufmann, 1980), 51.
- 16 Fuller, Alternative Medicine and American Religious Life, 39. 17 Melton, Clark, and Kelly, New Age Almanac, 5.
- 18 Peter Washington, Madame Blavatsky s Baboon (New York: Schocken Books, 1995), 16.
- 19 Fuller, Alternative Medicine, 51.
- 20 "Emerson, Ralph Waldo," The New Encyclopaedia Britannica

(1993 edition).

21 J. D. Douglas, general editor, *The New International Dictionary of the Christian Church* (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1978), 340.

22 “Emerson, Ralph Waldo,” *The New Encyclopaedia Britannica* (1993 edition).

23 Ralph Waldo Emerson, *Self Reliance* (New York: Funk & Wagnalls, 1975), 17.

24 Emerson, *Self Reliance*, 17.

25 H. P. Blavatsky, *Isis Unveiled* (Wheaton: Theosophical Publishing House, 1972), xli.

26 H. M. Kallen, “Theosophist,” *The World Book Encyclopedia* (1973), 192.

27 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 16.

28 *Ibid.*, 16

29 *Ibid.*, 14.

30 *Ibid.*, 7.

31 *Ibid.*, 11.

32 *Ibid.*, 10.

33 White, *Great Controversy*, 553.

34 Spence, *Encyclopaedia of Occultism*, 381.

35 White, *Great Controversy*, 551.

36 *This Fabulous Century, 1960-1970* (USA: Time Life Books, 1988), 43.

37 *Upbeat Magazine* 7 (December 1983): 23, quoted in Norman L. Geisler and J. Yutaka Amana, *The Reincarnation Sensation* (Wheaton: Tyndale House Publishers, 1986), 18.

38 Ruth Montgomery and Joanne Garland, *Ruth Montgomery: Herald of the New Age* (Garden City, N.Y.: Doubleday & Company, Inc., 1986), 234.

39 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 169.

40 *Ibid.*, 174.

41 John Naisbitt and Patricia Aburdene Naisbitt, *Megatrends 2000* (New York: William Morrow & Co., 1990), 133.

42 *Ibid.*, 134.

43 Edward W. Champion, M.D., “Why Unconventional Medicine?” *New England Journal of Medicine* (January 1993): 282.

- 44 Claudia Wallis, "Why New Age Medicine Is Catching On," *Time*, November 4, 1991, 68.
- 45 Russell Chandler, *Understanding the New Age* (Dallas: Word Publishing, 1988), 163.
- 46 Reisser, Reisser, and Weldon, *New Age Medicine*, 12.
- 47 Fuller, *Alternative Medicine*, 3.
- 48 Ted J. Kaptchuk, *Chinese Medicine: The Web That Has No Weaver* (London: Rider Books, 1983), 81, 83.
- 49 Marilyn Ferguson, *The Aquarian Conspiracy* (Los Angeles, Calif.: J. P. Tarcher, Inc., 1980), 242.
- 50 Paul C. Reisser, Teri K. Reisser, and John Weldon, *The Holistic Healers: A Christian Perspective on New Age Health Care* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1983), 22.
- 51 Ferguson, *Aquarian Conspiracy*, 257, 258.
- 52 Arthur W. Hafher, Ph.D. Hafher, *Readers Guide to Alternative Health Methods* (Milwaukee, Wis.: American Medical Association, 1993), 325-338.
- 53 Reisser, Reisser, and Weldon, *New Age Medicine*, 10, 11.
- 54 Joel Stein, "The God Squad," *Time*, Sept. 22, 1997, 97.
- 55 *Ibid.*, 100.
- 56 *Ibid.*, 98-99.
- 57 *Break Point with Chuck Cohort*, No. 70926 (Washington, D.C.: Prison Fellowship Ministries, Sept. 26, 1997), page 1.
- 58 Chuck Norris, *The Secret Power Within: Zen Solutions to Real Problems* (New York: Little, Brown and Company, 1996), 36.
- 59 Patricia Lu Pillot, "Belt Rank." *Black Belt*, Nov, 1985, 63.
- 60 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 335.
- 61 David Van Diema, "Buddhism in America?" *Time*, Oct. 13, 1997, 74.
- 62 *Ibid.*
- 63 Gerald Clarke, "I've Got to Get My Life Back Again." *Time*, May 23, 1983.
- 64 "George Lucas Believes in the Force of Myths, Fairy Tales," interview with Joanne Waterman Williams. *Chicago Sun-Times*, May 18, 1980, as quoted in *The Gospel from Outer Space* by Robert Short (San Francisco: Harper & Row, Publishers, 1983), 49.
- 65 *Ibid.*
- 66 Bruce Handy, "The Force Is Back," *Time*, February 10, 1997, 74.

- 67 Betty Sue Flowers, editor, *The Power of Myth* (New York: Doubleday, 1988), 148.
- 68 Stephen and Robin Larsen, *A Fire in the Mind: The Life of Joseph Campbell* (New York: Doubleday, 1991), 106.
- 69 Alan MacDonald, *Movies in Close-Up* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1992), 31, 32.
- 70 Andy Mangels, *Star Wars, The Essential Guide to Characters* (New York: Ballantine Books, 1995), 191.
- 71 Donald F. Glut, *Star Wars: The Empire Strikes Back* (New York: Ballantine Books, 1980), 120.
- 72 Mangels, *Movies*, 191.
- 73 George Ryley Scott, *Phallic Worship: A History of Sex & Sexual Rites* (London: Random House Publishers, 1966), 158.
- 74 Vishal Mangalwadi, *When the New Age Gets Old: Looking for a Greater Spirituality* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1992), 110.
- 75 White, *Great Controversy*, 555.
- 76 Ferguson, *Aquarian Conspiracy*, 280.
- 77 Ibid.
- 78 Ibid., 281.
- 79 Ibid., 315.
- 80 Ibid., 295.
- 81 Ellen G. White, *Education* (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1952), 13.
- 82 John Ankerberg & Craig Branch, *Thieves of Innocence* (Eugene, Ore.: Harvest House Publishers, 1993), 8.
- 83 Ferguson, *The Aquarian Conspiracy!*.
- 84 Eric Buehrer, *The New Age Masquerade* (Brentwood, Tenn.: Wolgemuth & Hyatt, Publishers, Inc., 1990), 42.
- 85 Buehrer, *The New Age Masquerade*, 33, 34.
- 86 John Ankerberg and John Weldon, *Encyclopedia of New Age Beliefs* (Eugene, Ore.: Harvest House Publishers, 1996), 416.
- 87 Ibid., 426.
- 88 Ibid., 426, 427.
- 89 Quoted in *Encyclopedia of New Age Beliefs*, 426.
- 90 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac* (New York: Visible Ink Press, 1991), 409.
- 91 Jean Houston, *A Mythic Life* (New York: HarperCollins Publishers,

- 1996), 169.
- 92 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 409.
- 93 David B. Ellis, *Becoming a Master Student*, 5th ed. (Rapid City, S. Dak.: College Survival, Inc., 1985), 78.
- 94 *Ibid.*, 234.
- 95 *Ibid.*, 234.
- 96 Rosemary Ellen Guiley, *Harpers Encyclopedia of Mystical & Personal Experience* (New York: HarperCollins Publishers, 1991), 412.
- 97 Ellis, *Becoming a Master Student*, 234. 98 White, *Education*, 13.
- 99 Ellen G. White, *Counsels to Parents, Teachers and Students* (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1943), 66.
- 100 Geoffrey Giuliano, *The Lost Beatles Interviews* (New York: Penguin Books USA, Inc., 1994), 114, 114o.
- 101 Giuliano, *Lost Beatles Interviews*, 98
- 102 Giuliano, *Lost Beatles Interviews*, 107.
- 103 *Upbeat Magazine*. 7 (December, 1983).
- 104 Giuliano, *Lost Beatles Interviews* 129, 130.
- 105 *The John Lennon Collection* (of sheet music) (Milwaukee, Wis.: Hal Leonard Publishing Corporation, 1983), 38-40.
- 106 Giuliano, *Lost Beatles Interviews*, 337, 338.
- 107 Larson, *Larsons Book of Rock*, 46.
- 108 Guiliano, *The Lost Beatles Interviews*, 375, 377.
- 109 Guiliano, *The Lost Beatles Interviews*, 369.
- 110 *Duprees Diamond News*, Issue No. 35, Fall, 1996, 1.
- 111 Caryl Matriciana, *Gods of the New Age* (Eugene, Ore.: Harvest House Publishers, 1985), 11.
- 112 *Ibid.*, 13.
- 113 *Ibid.*, 14.
- 114 Bob Larson, *Larsons Book of Rock* (Wheaton: Tyndale House Publishers, Inc., 1987), 145.
- 115 Bob Larson, *Larsons Book of Rock* (Wheaton: Tyndale House Publishers, Inc., 1987), 178.
- 116 Alan Menken and Stephen Schwartz, "Colors of the Wind" from *Pocahontas* (Wonderland Music Company, Inc., and Walt Disney Music Company, 1995).
- 117 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 73.
- 118 Douglas Groothuis, *Confronting the New Age* (Downers Grove:

- InverVarsity Press, 1988), 190-192.
- 119 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 77.
- 120 Groothuis, *Confronting the New Age*, 192.
- 121 Gerri Hirshey, "Acropolis Now" (*GQ Magazine*, Vol. 65, Number 5, May, 1995), 168-170.
- 122 *Los Angeles Times Business Section*, July 4, 1995.
- 123 Shakti, with John McLaughlin album cover notes (Sony Music Entertainment Inc/Manufactured by Columbia Records, New York, 1991), 4.
- 124 Enigma, MCMXC A. D., (Sweet "N" Sour Songs, Ltd., Virgin Music, Inc. ASCAP)
- 125 H. Wayne House, "Traveling Down the Road Less Traveled." *Christian Research Journal*, Spring, 1996, 29.
- 126 M. Scott Peck, *Further Along the Road Less Traveled* (New York: Simon & Schuster, 1993), 156-7.
- 127 *Ibid.*, 156.
- 128 *Ibid.*, 155.
- 129 House, "Traveling Down the Road Less Traveled." 29.
- 130 M. Scott Peck, *The Road Less Traveled*(New York: Simon and Schuster, 1978), 74.
- 131 Peck, *The Road Less Traveled* 76.
- 132 *Ibid.*, 270.
- 133 *Ibid.*, 271-273.
- 134 *Ibid.*, 281.
- 135 M. Scott Peck, *The Different Drum: Community Making and Peace*(New York: Simon & Schuster, 1987), 17.
- 136 *Ibid.*, 21.
- 137 Rosemary Ellen Guiley, *Harpers Encyclopedia of Mystical & Paranormal Experience* (New York: HarperCollins Publishers, 1991), 556.
- 138 Ankeberg and Weldon, *Encyclopedia of New Age Belief*, 200.
- 139 Richard J. Foster, *Richard J. Fosters Study Guide for Celebration of Discipline* (San Francisco: Harper & Row, Publishers, 1983), 22.
- 140 Guiley, *Harpers Encyclopedia of Mystical & Paranormal Experience*. 485.
- 141 Ankerberg and Weldon, *Encyclopedia of New Age Beliefs*. 416.
- 142 Richard J. Foster, *Celebration of Discipline: The Path to Spiritual Growth* (San Francisco: Harper & Row, Publishers, 1978), 21.
- 143 *Ibid.*, 26.

- 144 Ankerberg and Weldon, *Encyclopedia of New Age Belief*, 461.
- 145 Will Baron, *Deceived by the New Age* (Boise, Idaho: Pacific Press, 1990), 61-71.
- 146 Letter to Will Baron from Summer, June 12, 1992.
- 147 Foster, *Celebration of Discipline*, (1978 edition), 27.
- 148 Christian Research Institute International, "Richard Foster/Celebration of Discipline." Statement No. 3:062. May 3, 1996.
- 149 Shirley MacLaine, *Out on a Limb* (New York: Bantam Books, 1984), 327, 328.
- 150 *Ibid.*, 329.
- 151 Mary Shiode, *Just Imagine With Barney* (Allen: The Lyons Group, 1992), 8.
- 152 *Ibid.*, 18.
- 153 MacLaine, *Out on a Limb*, 327.
- 154 *Ibid.*, 329.
- 155 Ellen G. White, *Selected Messages, Book 3* (Hagerstown, Md.: Review & Herald, 1980), 36, 37.
- 156 Guiley, *Harpers Encyclopedia*, 420.
- 157 Laurie Beth Jones, *The Path: Creating Your Mission Statement for Work and for Life* (New York: Hyperion, 1996), 42.
- 158 Laurie Beth Jones, *Jesus: CEO: Using Ancient Wisdom for Visionary Leadership* (New York: Hyperion, 1995), 13.
- 159 *Ibid.*, 17.
- 160 Wendy Kaminer, "Why We Love Gurus," *Time* Oct. 20, 1997, 60.
- 161 Elisabeth Sahtouris, PhD., *Gaia, The Human Journey From Chaos to Cosmos*, (New York: Pocket books, 1989), 21-23.
- 162 Carol J. Adams, *Ecofeminism and the Sacred* New York: Continuum Publishing Company, 1993), 13.
- 163 Al Gore, *Earth in the Balance, Ecology and the Human Spirit* (Boston, Mass.: Houghton Mifflin Company, 1992), 1.
- 164 *Ibid.*, 258, 259.
- 165 Tony Campolo, *How to Rescue the Earth Without Worshiping Nature* (Nashville, Tenn.: Thomas Nelson, Publishers, 1992), 173-174.
- 166 John Harvey Kellogg, *The Living Temple* (Battle Creek, Mich.: Good Health Publishing Company, 1903), 29.
- 167 Ellen G. White, *Medical Ministry* (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1963) 98.

- 168 Patricia Aberdeen, *Megatrends for Women* (New York: Villard Books, 1992), 108, 109.
- 169 *Ibid.*, 112, 113.
- 170 *Ibid.*, 244.
- 171 Widelman with Nikkifinke Greenberg, "The Megatrends Man," *Newsweek*, September 23, 1985, 61.
- 172 Cynthia Eller, *Living in the Lap of the Goddess* (New York: Crossroad Publishing Company, 1993), 18.
- 173 *Premier Magazine*, July, 1995, 82.
- 174 *Time*, July 19, 1995.
- 175 Frances Mossiker, *Pocahontas, The Life and Legend* (New York: Alfred A. Knopf, 1976), 38
- 176 E. Adamson Hoebel, "Pocahontas." *The World Book Encyclopedia* (Chicago: Field Enterprises Educational Corporation, 1973), 525.
- 177 Nancy Gibbs, "Angels Among Us." *Time*, December 27, 1993, 56.
- 178 *Ibid.*
- 179 Ankerberg and Weldon, *Encyclopedia of New Age Belief*, 28.
- 180 Nancy Gibbs, "Angels Among Us," 58.
- 181 Ellen G. White, *Selected Messages, Book 2* (Hagerstown, Md.: Review and Herald, 1986), 141, 142.
- 182 Ellen G. White, *Evangelism* (Hagerstown, Md.: Review and Herald, 1946), 589.
- 183 Elizabeth Clare Prophet, *Angels, Angels, Angels* (Livingston, Mont.: Summit University Press), 12.
- 184 *Ibid.*, 18.
- 185 (No author listed) *Profile: Elizabeth Clare Prophet* (Livingston, Mont.: Summit University Press), 8.
- 186 *Ibid.*, 2.
- 187 *Ibid.*, 7.
- 188 *Ibid.*, 2.
- 189 *Ibid.*, 7.
- 190 White, *Great Controversy*, 513.
- 191 *Ibid.*, 516.
- 192 *Ibid.*, 517.
- 193 Roger Morneau, *Beware of Angels* (Hagerstown, Md.: Review & Herald, 1997), 13-21.
- 194 "Angel." *Seventh-day Adventist Dictionary*, Vol. 8 (Hagerstown,

- Md.: Review & Herald, 1960) 44.
- 195 “The third part.” (Revelation 12:4) Seventh-day Adventist Bible Commentary, Vol. 7 (Hagerstown, Md.: Review & Herald, 1960), 808
- 196 Ellen G. White, “The Observance of Sabbath,” Testimonies for the Church, Vol. 6 (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1948), 366, 367.
- 197 White, Great Controversy, 512, 513.
- 198 Ibid., 513
- 199 Ellen G. White, The Desire of Ages (Nampa, Idaho: Pacific Press Publishing Association, 1940), 369.
- 200 Ellen G. White, The Truth About Angels (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1996), 19.
- 201 White, Great Controversy, 553.
- 202 White, Truth About Angels, 262.
- 203 Ellen G. White, Early Writings, (Hagerstown, Md.: Review and Herald, 1945), 262.
- 204 Naisbitt and Naisbitt, Megatrends 2000, 133.
- 205 Ibid., 134.
- 206 Claudia Wallis, “Why New Age Medicine Is Catching On,” Time, November 4, 1991, 68.
- 207 David Van Biema, “Emperor of the Soul,” Time, June 24, 1996, 65.
- 208 Andrew Weil, Spontaneous Healing, (New York: Fawcett Columbine, 1995), 11.
- 209 Time cover, May 12, 1997.
- 210 Jeffrey Kluger, “Mr. Natural,” Time, May 12, 1997, 71.
- 211 Jan Goodwin, “A Health Insurance Revolution,” New Age Journal, 1997-1998 Special Edition, 67, 68.
- 212 Ibid., 66.
- 213 Reisser, Reisser, and Weldon, The Holistic Healers, 11.
- 214 Ibid., 174.
- 215 Paul C. Reisser, M.D., “Body, Mind & Soul: What Are Holistic Healers Really After?” Journal of Christian Nursing (Spring 1989). p. 10.
- 216 Arthur W. Hafner, ed. Readers Guide to Alternative Health Methods (Milwaukee, Wis.: American Medical Society, 1993), 104.
- 217 Melton, Clark, and Kelly, New Age Almanac, 169.
- 218 Ferguson, Aquarian Conspiracy, 257.
- 219 Ibid., 257, 258.
- 220 Baron, Deceived by the New Age, 13. 221 Ibid., 25.

- 222 Ibid., 26.
- 223 Ibid., 25, 26.
- 224 Ferguson, Aquarian Conspiracy, 26.
- 225 Paul C. Reisser, Teri K. Reisser, and John Weldon, *New Age Medicine: A Christian Perspective on Holistic Health* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1987), 12.
- 226 White, *Evangelism*, 549.
- 227 J. A. English-Lueck, *The Roots of Holistic Health* (Albuquerque, N. Mex.: University of New Mexico Press, 1990), 67. 228 Ibid., 63.
- 229 Ibid., 63
- 230 Ferguson, *Aquarian Conspiracy*, 243.
- 231 English-Lueck, *Roots of Holistic Health*, 69.
- 232 Reisser, Reisser, and Weldon, *New Age Medicine*, 54.
- 233 Ibid.
- 234 Tom Monte and the editors of *East West Natural Health, World Medicine: The East West Guide to Healing Your Body* (New York: Putnam Publishing Group, 1993), 20.
- 235 Ibid., 14.
- 236 Xie Zhu-Fan, M.D., *Best of Traditional Chinese Medicine* (Beijing, China: New World Press, 1995), 1.
- 237 Ibid., 2.
- 238 Reisser, Reisser, and Weldon, *New Age Medicine*, 63.
- 239 Ibid., 64.
- 240 Ibid., 65.
- 241 John Ankerberg and John Weldon, *Can You Trust Your Doctor?: The Complete Guide to New Age Medicine and Its Threats to Your Family* (Brentwood, Tenn.: Wolgemuth and Hyatt, Publishers, 1991), 109, 110.
- 242 Xie, *Traditional Chinese Medicine*, 106.
- 243 Cheng Xinnong, chief editor, *Chinese Acupuncture and Moxibustion* (Beijing, China: Foreign Languages Press, 1990), 339.
- 244 Monte, *WorldMedicine*, 23.
- 245 Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?*, 109, 110.
- 246 Hafher, *Readers Guide to Alternative Health Methods*, 43.
- 247 Cheng, *Chinese Acupuncture and Moxibustion*, 15.
- 248 Xie, *Traditional Chinese Medicine*, 10.
- 249 Cheng, *Chinese Acupuncture and Moxibustion*, 46.
- 250 Elaine Liechti, *Shiatsu: Japanese Massage for Health and Fitness*

- (Rockport, Mass.: Element Books, 1992), 28.
- 251 Ibid.
- 252 Ibid.
- 253 Cheng, *Traditional Chinese Medicine*, 10.
- 254 MacLaine, *Out on a Limb*, 199, 200.
- 255 Liechti, *Shiatsu*, 28.
- 256 Monte, *World Medicine*, 26.
- 257 Ibid., 246, 247.
- 258 Pedro Chan, *Finger Acupressure* (New York: Ballantine Books, 1975), 11.
- 259 Liechti, *Shiatsu*, 1.
- 260 Monte, *World Medicine*, 247.
- 261 Ibid., 74.
- 262 Ibid., 75.
- 263 Felix Mann, *The Meridians of Acupuncture* (London: William Heinemann Medical Books, 1964), 13.
- 264 Peter Yuen, *Acupuncturist and Director of the Loma Linda Pain Management Center, Loma Linda, California*, telephone interview by author, July 2, 1996.
- 265 Spence, *Encyclopaedia of Occultism*, 105.
- 266 Will Baron, telephone interview by author, June 4, 1996.
- 267 Frena Bloomfield, *Chinese Belief* (London: Arrow Books, 1986), 36.
- 268 Ibid., 25.
- 269 Ibid., 7.
- 270 Reisser, Reisser, and Weldon, *New Age Medicine*, 34.
- 271 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 5.
- 272 Fuller, *Alternative Medicine*, 71.
- 273 George Vithoulkas, *Homeopathy: Medicine of the New Man* (New York: Prentice Hall Press, 1987), 6.
- 274 Spence, *Encyclopaedia of Occultism*, 142.
- 275 Reisser, Reisser, and Weldon, *New Age Medicine*, 34.
- 276 Ibid.
- 277 Ellen G. White, *Conflict and Courage* (Hagerstown, Md.: Review and Herald, 1970), 21.
- 278 John Diamond, M.D., *BK- Behavioral Kinesiology* (New York: Harper & Row, Publishers, 1979), 6.

- 279 Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?* p. 158.
- 280 Hafher, *Reader's Guide to Alternative Health Methods*, 208.
- 281 Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?* p. 28.
- 282 *Ibid.*, 28
- 283 *Ibid.*, 49.
- 284 *Ibid.*, 28.
- 285 *Ibid.*, 7.
- 286 Deepak Chopra, M.D., *Quantum Healing Exploring the Frontiers of Mind/Body Medicine* (New York: Bantam Books, 1989), 5.
- 287 Scott Gerson, M.D., *Ayurveda: The Ancient Indian Healing Art* (Rockport, Mass.: Element Books, 1993), 3.
- 288 *Ibid.*
- 289 Monte, *World Medicine*, 30.
- 290 Gerson, *Ayurveda*, 85.
- 291 David Van Biema, "Emperor of the Soul," *Time*, June 24, 1996, 67.
- 292 *Ibid.*, 66.
- 293 Williams, *New Age Healing*, 76.
- 294 Burton Goldberg Group, *Alternative Medicine: The Definitive Guide* (Fife, Wash.: Burton Goldberg Group, 1995), 63.
- 295 *Ibid.*, 65.
- 296 Gerson, *Ayurveda*, 53.
- 297 Gerson, *Ayurveda*, 5.
- 298 Van Biema, "Emperor of the Soul," 68.
- 299 Burton Goldberg group, *Alternative Medicine*, 340, 341.
- 300 Burton Goldberg group, *Alternative Medicine*, 341.
- 301 John B. Noss, *Mans Religions*, 5th ed. (New York: Macmillan Publishing Co., 1974), 197-198.
- 302 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 147.
- 303 Jack Raso, "Alternative" *Healthcare: A Comprehensive Guide* (Amherst, N. Y: Prometheus Books, 1994), 54.
- 304 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 150.
- 305 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 151.
- 306 Monte, *World Medicine*, 168.
- 307 Matrisciana, *Gods of the New Age*, 144.
- 308 Morton T. Kelsey, *The Other Side of Silence: A Guide to Christian Meditation* (New York: Paulist Press, 1976), 179.
- 309 *Ibid.*, 70,71.

- 310 Gopi Krishna, *Living with Kundalini* (Boston: Shambhala, 1993), 143.
- 311 John Ankerberg and John Weldon, *The Facts on Holistic Health and the New Medicine* (Eugene, Ore.: Harvest House Publishers, 1992), 37.
- 312 C. Norman Shealy, M.D., Ph.D., *Occult Medicine Can Save Your Life: A Modern Doctor Looks at Unconventional Healing* (Columbia, Ohio: Brindabella Books, 1985), 153.
- 313 *Ibid.*, 166.
- 314 Williams, *New Age Healing* 94.
- 315 *Ibid.*, 94.
- 316 Webster's *New World Dictionary*, 2d college ed (1982), s.v. "Mandala."
- 317 Marvin Karlins and Lewis M. Andrews, *Biofeedback: Turning on the Power of Your Mind* (New York: Warner Communications Co., 1974), 71,72.
- 318 Hafner, *Reader's Guide to Alternative Health Methods*, 279.
- 319 Shirley Lord, ed., "Holistic Treatments," *Vogue Beauty*, December 1991, 172.
- 320 Hafner, *Reader's Guide to Alternative Health Methods*, 279.
- 321 Vithoulkas, *Homeopathy, Medicine of the New Man*, 6.
- 322 Margot McCarthy, ed., *Natural Therapies* (San Francisco, Calif.: Harper Collins Publishers, 1994), 149.
- 323 Vithoulkas, *Homeopathy: Medicine of the New Man*, 21.
- 324 *Ibid.*
- 325 Hafner, *Readers Guide to Alternative Health Methods*, 85.
- 326 Raso, "Alternative"Healthcare, 139.
- 327 *Organon of Medicine*, 6th ed., (New Delhi, India: B. Jain Publishers, 1978), 17,18, quoted in Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?*, 270.
- 328 Dolores Krieger, Ph.D., R.N., *The Therapeutic Touch: How to Use Your Hands to Help or Heal*(New York: A Fireside Book, 1979), 11-16.
- 329 David Sneed and Sharon Sneed, *The Hidden Agenda: A Critical View of Alternative Medical Therapies*, (Nashville: Thomas Nelson, 1991), 168.
- 330 Sharon Fish, "'Therapeutic Touch': Healing Science or Psychic Midwife?" *Christian Research Journal* (Summer 1995), 30.
- 331 Krieger, *The Therapeutic Touch*, 35.

- 332 Ibid.
- 333 Ibid.
- 334 Ibid., 36.
- 335 Ibid.
- 336 Ibid., 71.
- 337 Joe Maxwell, "Nursings New Age?" Christianity Today, February 5, 1996, 96.
- 338 Steve Barrett and William T. Jarvis, *The Health Robbers: A Close Look at Quackery in America* (Buffalo, N. Y.: Prometheus Books, 1993), 364.
- 339 Williams, *New Age Healing*, 128.
- 340 Hafher, *Readers Guide to Alternative Health Methods*, 94.
- 341 Marianne Uhl, *Chakra Energy Massage* (Wilmot, Wis.: Lotus Light Publications, 1988), 100,101.
- 342 Raso, "Alternative" Healthcare, 197.
- 343 Barrett and Jarvis, ed. *The Health Robbers*, 361.
- 344 Warren Peters, *Mystical Medicine* (Rapidan, Va.: Hardand Publications, 1988), 50.
- 345 Uhl, *Chakra Energy Massage*, 15.
- 346 Ankerberg and Weldon, *The Facts on Holistic Health and the New Medicine*, 41.
- 347 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 242.
- 348 Maybelle Segal, *Reflexology* (Hollywood, Calif.: Melvin Powers Wilshire Book Co., 1976), 16.
- 349 Ibid.
- 350 Williams, *New Age Healing* 22.
- 351 Ibid., 78.
- 352 Greg Nielsen, *Beyond Pendulum Power: Entering the Energy World*(Reno, Nev.: Conscious Books, 1988), 5.
- 353 D. Jurriaanse, *The Practical Pendulum Book* (York Beach, Maine: Samuel Weiser, 1986), 1.
- 354 Nielsen, *Beyond Pendulum Power*, i.
- 355 Williams, *New Age Healing* 38.
- 356 Samuel Pfeifer, *Healing at Any Price?* (Milton Keynes, England: Word Limited, 1988), 68, quoted in Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?*, 317.
- 357 Richard Williams, senior editor, *New Age Healing*. (Pleasantville,

- N. Y.: Readers Digest Association, Inc., 1992), 55.
- 358 Ibid.
- 359 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 344.
- 360 Thomas Sugrue, *The Story of Edgar Cayce* (New York: Dell Publishing Co., 1967), 5.
- 361 Sugrue, *The Story of Edgar Cayce*, 109.
- 362 Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?*, 342, 343.
- 363 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 179.
- 364 Ankerberg and Weldon, *Can You Trust Your Doctor?*, 85.
- 365 Ibid., 329.
- 366 Melton, Clark, and Kelly, *New Age Almanac*, 31.
- 367 C. Norman Shealy, *Occult Medicine Can Save Your Life* (Columbus, Ohio: Brindabella Books, 1985), 83.
- 368 Elmer Green and Alyce Green, *Beyond Biofeedback* (Ft. Wayne, Ind.: Knoll Publishing Co., 1977), 13.
- 369 Ibid., 344, 345.
- 370 Ibid., 290.
- 371 Maxwell, "Nursing's New Age," 96.
- 372 Krieger, *The Therapeutic Touch*, 11-16.
- 373 Raso, "Alternative" Healthcare, 229.
- 374 Krieger, *The Therapeutic Touch*, 4.
- 375 Maxwell, "Nursings New Age," 96.
- 376 John E. Smith, "William James" *World Book Encyclopedia*, Vol. 11 (Chicago: Field Enterprises Educational Corporation, 1973) 25.
- 377 Biblical Research Institute, *The New Age Movement and Seventh-day Adventists*, 25.
- 378 Webster's New World Dictionary, 2d college ed. (1984), s.v. "Placebo."
- 379 Williams, *New Age Healing* 46.
- 380 Biblical Research Institute, *The New Age Movement* 12.
- 381 Jochen Hawlischek, "Natural Medicine," May 1991, TMs, 2.
- 382 Biblical Research Institute, 14, 15.
- 383 Leslie Hardinge and Frank Holbrook, "Holiness and the Dark Powers," *Adult Sabbath School Lesson Quarterly* January-March, 1989, 65.
- 384 Albert Whiting, "Alternative Forms of Treatment," TMs, 2.
- 385 William G. Johnsson, "Kellogg Revisited." *Adventist Review*, October 13, 1994, 4.

- 386 Roger Coon, "Paulson Articles and Misc." White Estate Document File #269 GSEM 534.5.
- 387 White, Evangelism, 606-609.
- 388 Ibid., 606.
- 389 Ellen G. White, *The Ministry of Healing* (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1942), 127.
- 390 Biblical Research Institute, *The New Age Movement*, 23.
- 391 Biblical Research Institute, *The New Age Movement*, 14.
- 392 White, *Great Controversy*, 624.
- 393 Ellen G. White, *Last Day Events* (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1992), 166.
- 394 Ellen G. White, *Counsels on Health* (Nampa, Idaho: Pacific Press, 1951), 460.
- 395 White, *Great Controversy*, 560.
- 396 White, *Great Controversy*, 559.
- 397 White, *Christ's Object Lessons*, 415.
- 398 White, *Great Controversy*, 624.
- 399 White, *Great Controversy*, 561.
- 400 Dwight Nelson, *Countdown to the Showdown* (Fallbrook, Calif. Research Center, 1992), 94.
- 401 White, *Great Controversy*, 588.
- 402 White, *Great Controversy*, 641, 642.
- 403 White, *Great Controversy*, 625.